Primorski DNEVNIK

št. 124 (15.226) leto LI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600
GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382
ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

ČETRTEK, 11. MAJA 1995

CISALPINA GESTIONI S.p.A.
investicijski skladi
pri
BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Ni lahko biti Bill Clinton

TONE HOČEVAR

Ameriški predsednik Clinton ima pravzaprav srečo. Ko bo prišel domov, bo lahko svojim nasprotnikom, ki imajo parlamentarno večino in mu bodo oporekali obisk v Moskvi, pomolil pod nos navdušen sprejem, ki so mu ga pripravili študenti moskovske univerze. Hvalili so ga, ker se je zavzel za demokracijo v njihovi domovini. Malce nerodno je le to, da demokracijo v Rusiji pooseblja Boris Jelcin, prav tisti, ki si je včeraj med četrtim rusko-ameriškim vrhom skušal nabirati točke na domačem prizorišču, zato svojemu gostu ni in ni hotel popuščati.

Za domače volilce se je navsezadnje boril tudi Clinton, le da mu je šlo slabše od rok. Pred odhodom je napovedoval, da bo izposloval ruski blagoslov za širitev Nata na vzhod, da bo preprečil ruske jedrske posle z Iranom, ki v Washingtonu velja za teroristično državo, v imenu »svobodnega sveta« pa je šel protestirat, menda tudi grozit, zaradi moskovskega obračunavanja z upornimi Čečeni.

Ker Jelcin ceni Clintonovo podporo v prejšnjih, neprijetnih časih, je gostu popustil samo toliko, da bo lahko doma pomahal z obljubo, da Teheran ne bo dobil tako imenovane centrifuge za plemenitenje urana (in izdelavo atomske bombe), jedrskim poslom z južnimi sosedi pa se ni odpovedal.

Jelcina ni prav nič motilo, da so tiskovne agencije med Clintonovim obiskom poročale o ruskem bombardiranju neke vasi v Čečeniji. Gostu je odločno, skoraj trezno povedal, da je Čečenija ruska notranja zadeva in da tam ni več bojev, ruski vojaki pa samo razorožujejo zadnje razbojniške skupine. Tudi ameriški predsednik je bil po maratonskih pogovorih obziren, kolikor je le mogoče. Gostitelja je blago opomnil, naj konča vojno v Čečeniji.

Svet po Clintonovem obisku v Moskvi ni nič drugačen. Na jesen, pred naslednjim rusko-ameriškim srečanjem, se bomo novinarji lahko spet razpisali o velikih pričakovanjih.

50

Proslava 50-letnice Primorskega dnevnika bo jutri, v petek, 12. maja ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu

Vabljeni naročniki, bralci in prijatelji Primorskega dnevnika

REFERENDUMI / ODLOK O »PAR CONDICIO»DELNO NEUSTAVEN

Ustavno sodišče dovolilo reklamo o referendumih

Zadovoljstvo Kartela, umirjeni odmevi leve sredine

RIM - Ustavno sodišče je razveljavilo tisti del odloka o »par condicio«, ki je zadeval referendume. Ustavni sodniki so menili, da za referendume ne smejo veljati ista merila kot za politične ali upravne volitve. Po njihovem mnenju uravnovešena reklama za »Da« ali »Ne« na referendumih ne zavajajo volilca in ne krnijo njegove pravice do svobodne izbire prav zaradi značilnosti referenduma.

Povčerajšnji razsodbi Ustavnega sodišča bo zato možna medijska reklama o referendumih, o katerih se bodo morali italijanski volilci izreči 11. junija.

Na 3. strani

Kartel svoboščin pripravljen na iskanje možnih rešitev?

RIM - Walter Veltroni, ki se je včeraj srečal s tujimi dopisniki v Italiji, je prepričan, da je dogovor o reformi televizijskega sistema v Italiji še možen. »Casa je dovolj,« je včeraj povedal novinarjem in dodal, da nihče noče kaznovati Berlusconija, ampak reformirati televizijski sistem v Italiji v skladu s potrebami sodobne družbe. Veltroni je tudi priznal, da bi morebitna zmaga »Ne« na referendumih o spremembi zakona Mammì dejansko preprečila vsakršno reformo.

Tudi Silvio Berlusconi ni več tako prepričan v možnost zmage. Včeraj zjutraj je po srečanju s predsednikom Nacionalnega zavezništva Gianfrancom Finijem poudaril pripravljenost na pogajanje, »vendar o vseh referendumih in ne samo o nekaterih,« kot je pojasnil koordinator Forza Italia Cesare Previti. Znak nekoliko večje pripravljenosti Kartela na iskanje možnih dogovorov bi lahko bila tudi napoved predsednika poslancev FI Vittoria Dottija, da bo tudi Berlusconijeva stranka predložila svoj predlog reforme v posebni parlamentarni komisiji, ki jo vodi Giorgio Napolitano.

Težko je reči, ali bo dogovor možen. Nedvomno pa po upravnih volitvah stranke izkazujejo večjo prožnost kot še pred nekaj tedni.

Na 2. strani

Reforma pokojnin in krepitev dolarja krepko poživila trge in ovrednotila liro

RIM - Italijanska valuta je od tistega črnega petka, 27. marca v menjavi z marko pridobila 106 lir. To je najbolj eklatanten, čeprav ne tudi najpomembnejši podatek včerajšnjega ekonomskega dne, ki je bil nedvomno eden najbolj rožnatih letos. S pomočjo sporazuma o pokojninah in okrepitve dolarja se je italijanski bankovec vidno povzpel do vseh glavnih valut, milanska borza je doživela pravi poslovni boom, saj je obrnila kar 1.300 milijard s celo množico naročil iz tujine, kazalec Mib je pridobil več kot 2 odstotka, pogodba BTP future pa je šla kot za med tako v Londonu kot v Milanu. Če k temu dodamo še znatno znižanje donosnosti državnih vrednotnic na včerajšnji dražbi BOT in CTZ ter podatke o nižanju javnega primanjkljaja v prvih dveh mesecih letos in o januarskem povišanju davčnega priliva, je optimizem najbrž res upravičen.

Na 2. in 11. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Še polemike o Kraškem parku
Tržaški občinski svet je mnenja, da bi morala Kraški park upravljati KGS. Vprašanje je bilo znova predmet glasnih polemik.
Stran 4

Korak naprej za železarno
Minister za industrijo včeraj ni zapovedal nove dražbe za prodajo železarne pod Skednjem, iz česar se da sklepati, da bo kmalu dovolil začetek zasebnih pogajanj.
Stran 5

Novi prostori gen. konzulata Slovenije
Generalni konzulat Slovenije se je v začetku maja preselil iz Ul. Carducci v nove prostore v Ul. S. Giorgio.
Stran 6

Spor v goriški upravi
Goriška občinska odbornika za storitve in urbanistiko se prepirata o tem, kdo je pristojen za izvajanje načrta za parkirišča v mestu.
Stran 9

Za naše študente v Ljubljani nič šolnine
Zamejski študentje na Ljubljanski univerzi ne bodo plačevali šolnine. Izjava tiskovne predstavnice ministrstva za šolstvo Slovenije.
Stran 10

NELAHKI POGOVORI MED CLINTONOM IN JELCINOM

Kompromis glede prodaje ruske jedrske opreme Iranu

Jelcin pripravljen pristopiti k programu Severnoatlantske zveze

MOSKVA - Čeprav je ameriški predsednik Bill Clinton včerajšnje štiriurne pogovore z ruskim predsednikom Borisom Jelcinom v Kremlju označil kot naporne, vendar uspešne, je ostala vrsta vprašanj in sporov med državama nerešenih, saj so stališča Washingtona in Moskve preveč različna.

Clinton in Jelcin sta včeraj kljub temu podpisala štiri sporazume: tri o neširjenju jedrskega orožja in razoroževanju ter sporazum o gopodarskem sodelovanju.

V zvezi s spornim ruskim jedrskim poslom z Iranom sta predsednika, kot je na tiskovni konferenci sporočil Jelcin, dosegla kompromis. Rusija se prodaji jedrske opreme Iranu sicer ne namerava odpovedati, obvezala pa se je, da bo iz pogodbe izključila opremo, ki bi lahko služila v vojaške namene. Moskva je pripravljena na kompromis tudi glede pristopa Rusije k programu Severnoatlantske zveze Partnerstvo za mir, saj je Jelcin izrazil pripravljenost pristopiti k sporazumu. Spora o morebitni širitvi Severnoatlantske zveze proti vzhodni Evropi pa državi še nista rešili.

Predsednika sta spregovorila tudi o vojni v Čečeniji. Clinton je od Jelcina zahteval takojšnjo prekinitev nasilja, Jelcin pa vztraja pri tem, da je čečensko vprašanje notranja zadeva Rusije.

Real Zaragoza boljši od Arsenala

PARIZ - Nogometaši Reala iz Zaragoze so sinoči v Parizu zasluženo osvojili pokal pokalnih zmagovalcev. Z zadetkom Nayima tik pred koncem drugega podaljška so premagali branilca naslova londonski Arsenal.

Na strani 23

NAPETOST SE STOPNJUJE

Srditi spopadi v Posavini

Pripadniki HVO obstreljevali Brčko - Boji v vzhodni Slavoniji

SARAJEVO, ZAGREB - V Bosni in Hercegovini se je odprla nova fronta, tokrat ob srbskem koridorju v dolini Save. Srbske sile so na Orašje, ki je v hrvaških rokah, včeraj izstrelile več kot tisoč topniških granat in nekaj raket zemlja-zemlja, medtem ko so pripadniki HVO obstreljevali Brčko in tako začasno pretrgali oskrbovalno pot, ki tako imenovano ZRJ povezuje s srbsko Krajino. Boji se razvnemajo tudi v vzhodni Slavoniji, kjer poskušajo uporni Srbi z napadi na položaje v okolici Osijeka izzvati odgovor hrvaške vojske, da bi se lahko potem v spopade vpletle tudi sile ZRJ. Zagreb na napade še ne odgovarja, vendar opozarja, da bo prisiljen ukrepati, če se bo izzivanje nadaljevalo.

Tudi razmere v bosansko-hercegovski prestolnici so čedalje bolj napete. Na središče Sarajeva sta v sredo padli dve minometni granati, ki sta ranili štiri osebe, štiri meščane pa so ranili ostrostrelci v četrti Hrasno.

NOVICE

Katera Ljudska stranka na vrhu v Strasbourgu?

BRUSELJ - Evropska ljudsta stranka še ni sklenila, katerega od dveh tajnikov italijanske Ljudske stranke naj povabi na evropski vrh ljudskih strank, ki bo 18. t.m. v Strasbourgu. Na zasedanju političnega urada v Strasbourgu, na katerem bi morali razpravljati o italijanski Ljudski stranki, bodo sodelovali ministrski predsedniki -med njimi tudi nemški kancler Helmuth Kohl - in tajniki ljudskih strank Evropske zveze. Evropska ljudska stranka se je zaenkrat izognila izbiri med dvema »dušama« italijanske LS, 18. maj pa je blizu, zato mora evropsko vodstvo stranke nujno izbrati: formalno mora povabiti Rocca Buttiglioneja ali Gerarda Bianca. Generalni tajnik Evropske ljudske stranke Klaus Welle se je včeraj v Rimu srečal z obema tajnikoma; v prihodnjih dneh bo poročal predsedniku Wilfredu Martensu, tako da bo povabilo na vrh enemu od dveh tajnikov prispelo v začetku prihodnjega tedna.

Antitrust: danes prvo Amatovo poročilo

RIM - Bivši predsednik italijanske vlade Giuliano Amato bo danes debutiral kot vodja organa za nadzor nad svobodno konkurenco in trgom, za katerega krmilom je lani nasledil umrlega Francesca Sajo. Danes bo namreč prvič bral poročilo o dejavnosti tega telesa, kar bo storil v palači Montecitorio, sedežu poslanske zbornice, kjer se mu obeta imenitno občinstvo s predsednikom republike, premierom Dinijem in s predsednikoma obeh domov parlamenta. Amato bo orisal smernice izvajanja svojega mandata, ki sta mu ga zaupala prav predsednika obeh zbornic, in se po vsej verjetnosti ustavil pri novih problemih, s katerimi se bo moral antitrust ukvarjati po sprejetju zakona o tim. oblasteh (authority) za javne službe in po izvedbi načrtovanih privatizacij koncernov Eni, Enel in Stet.
Posebno poglavje bo Amato posvetil tako imenovani zavajajoči reklami, ki se poslužuje po pošti poslanih katalogov in sumljivih nagradnih žrebanj, in zlorabljanju prevladujočih pozicij na trgu, do česar prihaja z združevanjem družb in z bolj ali manj pomembnimi nakupi družb itd. Zadnji kričeč primer zavajanja porabnikov zadeva svetovno znano firmo Reader's Digest in zavod Banca Nazionale del Agricultura, ki ju je antitrust obsodil.

Podkupnine: 21 aretacij v Milanu

MILAN - Sodnik za preliminarne preiskave Paolo Arbasino je izdal 21 nalogov o preventivnem priporu v okviru preiskave o korupciji v gradbenem sektorju v milanskem zaledju; sodne naloge so prejeli podjetniki, krajevni upravitelji in državni funkcionarji. Vsi so obdolženi sodelovanja v korupciji v zvezi s podkupninami, ki naj bi jih plačali ali prejeli med leti 1988 in 1993, da bi spremenili regulacijske načrte Busta Arsizia in Parabiaga in tako favorizirali dražbe ali pa spremenili namembnost zemljišč na občinskih ozemljih.

Deželne volitve: v Benetkah napake za stotine glasov

BENETKE - Volilni urad beneškega sodišča je v nekaterih občinah beneške pokrajine ugotovil razliko nekaj sto glasov med prvimi uradnimi podatki in neuradnimi podatki, ki jih je zbrala Dežela. Zgrešenost prvih podatkov (govorilo se je o 30 tisoč glasovih, ki bi lahko »vplivali« tudi na izvoljene svetovalce) je narekovala, da je sodišče podrobno pregledalo zapisnike, zbrano gradivo pa bo poslalo prizivnemu sodišču za razglasitev izvoljenih.

Umrl arhitekt Vercelloni: padel je z zidarskega odra

BOLLATE (MILAN) - Včeraj dopoldne je umrl znani milanski arhitekt 65-letni Virgilio Vercelloni, potem ko je iz še neznanih razlogov padel z 20-metrskega zidarskega odra med kolavdacijo novega županstva v kraju Bollate (Milan).

Izbrisan prispevek za sindikaliste

RIM - Poslanska zbornica je odobrila odlok o osebju krajevnih uprav z važno spremembo: skupščina Montecitoria je črtala normativ, po katerem so občinam, pokrajinam in gorskim skupnostim dodeljevali prispevek za kritje izdatkov od leta 1993 naprej za osebje na čakanju zaradi sindikalnih razlogov.

Danes v Vidmu okrogla miza o Porčinju in fojbah

VIDEM - »Dve zgodovinski razmišljanji ob 50-letnici osvoboditve: Porčinj in fojbe«. To je naslov okrogle mize, ki jo pod pokroviteljstvom predsednika deželne skupščine FJK prireja deželno kulturno združenje Enrico Berlinguer. Okrogla miza na to občutljivo temo bo danes ob 17.30 v reprezentančni dvorani Dežele v Vidmu, Ul. s. Francesco 4, udeležili pa se je bodo odv. Antonio Comelli, ravnatelj Furlanskega instituta za zgodovino osvobodilnega gibanja prof. Alberto Buvoli in tajnik Deželnega instituta za zgodovino osvobodilnega gibanja Galliano Fogar, predsedoval pa bo Claudio Tonel kot predsednik združenja Berlinguer.

POKOJNINE / MINISTER ZA DELO

»Vlada ne bo trpela popačenja načrta za reformo sistema pokojnin

RIM - Dinijeva vlada začenja žeti uspeh za uspehom. Včeraj sta ji poleg trgov prišla »na pomoč« še dva pomembna podatka: v prvem dvomesečju letos se je javni primanjkljaj glede na enako obdobje lani znižal za 3, 6 odstotka, davčni priliv pa se je januarja glede na enak mesec lani zvišal za 13, 6 odstotka. Nič čudnega torej, da vlada ne namerava popuščati pri dogovorjenem načrtu pokojninske reforme, za katerega nekateri že napovedujejo, da ga bodo v parlamentu korenito spremenili.

Minister za delo Tiziano Treu (Telefoto AP)

»Vlada ne bo sprejela popačenja načrta za reformo pokojninskega sistema,« je včeraj izjavil minister za delo Tiziano Treu, ki je tudi potrdil, da namerava ministrski svet sprejeti ustrezni zakonski osnutek že na petkovem zasedanju. Še več, minister napoveduje, da namerava vlada reformni načrt, o katerem meni, da je uravnovešen in strukturen, še izboljšati. Pri tem je Treu parafraziral premiera Dinija, češ da to »ni načrt, ki bi bil omejen na discipliniranje pokojnin po doseženi zavarovalni dobi, ampak poskus, da bi spravili množico neuravnovešenih in pogosto nepravičnih fragmentov italijanskega skrbstva v skladno celoto, ne da bi pri tem zavračali skrbstvenega pluralizma.«

Minister za delo, ki se zaveda, da nobena reforma ne more biti brezhibna in da se preverja med izvajanjem, namerava prav zato ustanoviti posebno delovno skupino, ki bo opazovala učinkovanje reforme v različnih delovnih okoljih in predlagala morebitne posege. Na specifično vprašanje novinarjev o usodi samostojnih skrbstvenih zavodov, kot je npr. novinarski Inpgi, pa je odgovoril, da jih namerava vlada v čim večji možni meri zaščititi.

O pokojninski reformi je včeraj razpravljalo tudi vodstvo Confindustrie, ki je v bistvu potrdilo odklonilno stališče svoje delegacije, ki kot znano sporazuma ni hotela podpisati. Abete je vztrajal pri oceni, da gre za zgolj delno reformo, ki bo povrhu stopila v polno veljavo daleč prepozno (leta 2013), medtem ko je bilo v razpravi slišati tudi nekaj rahlo drugačnih, pozitivnejših tonov, kakršnega je npr. zastopal predsednik Olivettija Carlo De Benedetti.

REFERENDUMI / VELTRONI ZA ISKANJE REŠITVE

Kartel pripravljen na dogovarjanje?

Previti dejal, da je Kartel pripravljen na pogajanja o vseh referendumih skupaj

RIM - Ali so volilni izidi upravnih volitev spodbudili stranke k iskanju rešitev, s katerimi bi se lahko izognili referendumom? Ali je res možen dogovor?

Stranke leve sredine so doslej vsaj z besedami poudarjale pripravljenost, da bi nekatere probleme rešili z zakonom in ne prepustili izbire ostri, črno-beli alternativi, ki jo postavlja referendum. Kandidat za premiera Romano Prodi je večkrat podčrtal, da se mu zdi predvsem problem reforme televizijskega sistema tak, da ga je treba rešiti z zakonom. Voditelji strank so večkrat pozvali k tvornemu soočanju v posebni parlamentarni komisiji, ki jo vodi Giorgio Napolitano.

Walter Veltroni med včerajšnjo tiskovno konfereco za tuje dopisnike (Telefoto AP)

Toda Kartel svobočin je bil za te predloge gluh. Samo Krščanski demokratski center Pierferdinanda Casinija in Clementeja Mastelle se je zavzemal za zakonsko rešitev vprašanja, vendar ni imel velikega odziva. Od včeraj pa bi lahko postal Kartel dovzetnejši za dogovor. Silvio Berlusconi in Gianfranco Fini sta se včeraj zjutraj sešla na domu milanskega medijskega magnata in dodobra pretresla vprašanje volilnih izidov in referendumov. Pozneje je koordinator Forza Italia Cesare Previti povedal, da Kartel pristaja na iskanje rešitev, da bi se izognili referendumom. Dodal pa je, da se Kartel želi pogajati o vseh referendumih, ne pa samo o nekaterih problemih. Podobno stališče je zavzel tudi Francesco D' Onofrio v imenu KDC, medtem ko se je Marco Pannella hudoval na dosedanje sopotnike in jim očital, da so že razprodali inovativnost, ki jo je Berlusconi vnesel v politko.

Očitno je, da Berlusconi ponuja pogajanja o vseh refendumih, ker upa, da bo tako lahko iztržil več ob reformi televizijskega sistema. Dodati pagre, da Berlusconiju morebitna zmaga na referendumih lahko koristi, medtem ko bi ob morebitnem porazu izgubil manj kot levosredinsko zavezništvo.

Toda milanskega medijskega magnata je Walter Veltroni, ki se je že povsem vživel v vlogo Prodijevega sopotnika in desne roke, opozoril, naj ne bo preveč prepričan v zmago. »Prepričan je bil, da bo zmagal tudi na deželnih volitvah, a ni bilo tako. Zato tudi na referendumih njegova zmaga ni zagotovljena,« je dejal Veltroni, ki je ponudil pripravljenost na dogovor vsaj o treh referendumih, ki zadevajo zakon Mammì in torej ustroj TV sistema v Italiji. »Berlusconi prikazuje referendume kot glasovanje za ali proti njemu, a ni tako. V nas ni nekega referendumskega fanatizma. Za iskanje ustrezne rešitve je še dovolj časa,«je dejal Veltroni in povedal, da so levosredinske stranke že vložile svoje predloge v Napolitanovi komisiji, medtem ko kartel svojih še ni oblikoval. Malo pozneje je predsednik poslancev FI Vittorio Dotti napovedal za danes osnutek lastne stranke. Ali je tudi to signal o pripravljenosti na dogovor?

Znotraj SKP se polemika nadaljuje

RIM - V Stranki komunistične prenove se tudi po uspehu na upravnih volitvah nadaljujejo polemike med strankinim vodstvom in tako imenovanimi disidenti, in to tako glede sporazuma o pokojninah kot tudi glede morebitnega zavezništva s Prodijevo Oljko. Prav o teh vprašanjih bo danes razpravljala poslanska skupina SKP. Bivši načelnik skupine Famiano Crucianelli je izrazil upanje, da je v stranki še vedno možna demokratična dialektika, ne da bi kriminilizirali tistih, ki se ne strinjajo z uradno strankino linijo. Glede pokojnin je Crucianelli mnenja, da gre za kompromis, katerega ceno bodo morali plačati tudi široki delavski sektorji, da pa ga je treba obravnavati s konstruktivno logiko. Morebitni volilni sporazum z Oljko pa je Crucianelli ocenil kot nerealnega, ker ni mogoče skupaj voditi neko volilno kampanjo, nato pa napadati voditelja volilnega zavezništva.

Medvedkam stari niso všeč

TRENTO - Ko so mu privedli mlada gosta, se je priletni Charlie razveselil družbe. Sedaj pa najbrž kesa. Mlada medvedka ga je pošteno kresnila in sedaj si mora priletni medved, ki je ponos samostana sv. Romedia na Tridentinskem, izlizati rane na telesu in na duši.

Priletni Charlie je skoraj 30 let živel sam v zagrajenem prostoru blizu samostana, pred nedavnim pa so privedli še mlad medvedji par. Kaže, da je bila medvedki v napoto Charlieva prisotnost, ko se je parila z mladim kosmatincem. Zato je, prav po medvedje, pošteno kresnila Charlieja.

Charlie je potomec istoimenskega cirskuškega medveda, ki ga je leta 1956 milanski grof Gallarati rešil smrti in ga nato zaupal v varstvo redovnkom samostana sv. Romedia. Medveda so takrat poimeovali za Charlieja na čast belgijskemu kolesarju Charlieju Gaulu, ki je navdušil na gorskih etapah kolesarske dirke po Italiji. Samostan sv. Romedia je povezan z likom medveda, saj je po legendi svetnik, ki je živel okoli leta tisoč, jezdil na medvedu, ker mu je zver požrla konja.

Charlie je do pred nekaj leti živel pri samostanu, nato pa so ga premestili v večji in udobnejši prostor, pokrajinska uprava pa je poskrbela za prepirljivo družbo.

OBRAČUNI / PO PREUSTROJU

Zgodovinski poslovni uspeh koncerna ENI

RIM - Državni energetski koncern Eni je lani dosegel rekorden poslovni rezultat: čisti presežek je dosegel najvišjo raven v zgodovini, in sicer kar 3.251 milijard lir, kar za 2.800 milijard več kot leta 1993, ko je znašal 419 milijard lir. Zelo pozitiven je tudi poslovni obračun vodilne družbe v koncernu, ki je ustvarila čisti presežek za 936 milijard, medtem ko je leta 1993 poslovala z izgubo v višini 1.205 milijard lir. Spričo takih rezultatov, ki se sami komentirajo, se je upravni svet družbe odločil, da izplača svojemu delničarju, zakladu bruto dividendo v znesku celotnega presežka 936 milijard lir.

Glavno zaslugo za tako blešček rezultat ima preustroj koncerna, njegova zadolžitev pa se je znižala od 28.882 milijard leta 1993 na 23.778 milijard. Industrijske dejavnosti grupe so ustvarile operativni presežek, ki je za 30 odstotkov višji od tistega iz leta 1993 in za kar 80 odstotkov večji kot leta 1992. Posebno viden je uspeh kemijskega področja, ki je k zaključnemu rezultatu prispeval 1.800 milijard, metalurško področje, ki je bilo drastično omejeno, pa je navrglo 400 milijard lir. V slabih treh letih je koncern s prodajo cele vrste podjetij iztržila 5.600 milijard lir, zdaj pa se intenzivno pripravlja na privatizacijo.

PAR CONDICIO / VLADNI ODLOK JE DELNO V NASPROTJU Z USTAVO

Ustavno sodišče dovolilo reklamo o referendumih

Pri referendumih ni mogoče razlikovati propagande od reklame

RIM - Vladni odlok, ki prepoveduje politično reklamo trideset dni pred volitvami, ne velja v primeru referendumov. Tako je odločilo Ustavno sodišče, ki je v bistvu osvojilo priziv treh Pannellovih reformatorjev.

Razsodba Ustavnega sodišča je vzbudila veliko pričakovanje, saj je bil odlok, ki vsem strankam jamči enako možnost dostopa do televizije in do propagande, eden od najbolj spornih ukrepov Dinijeve vlade. Kritizirali so ga predvsem pripadniki Kartela svoboščin, medtem ko so ga podpirale stranke levosredinskega zaveznistva.

Ustavno sodišče je včeraj določilo, da je odlok v primeru upravnih in političnih volitev v skladu s temeljno državno listino, medtem ko je navzkriž z njenimi določili, ko gre za referendume. V utemeljitvi je sodišče ločilo med politično propagando in politično reklamo. Pri volitvah, ko se strankarska propaganda spreminja v reklamo, je pravilno zaščititi volilca pred reklamno vsiljivostjo, ki lahko omejuje njegovo neosdvisnost in svobodo odločanja. V primeru referendumov pa tako ločevanje po oceni ustavnih sodnikov ni umestno, saj sta možni samo dve opciji (Da ali Ne). V tem primeru, ko je alternativa zelo enostavna, lahko reklama prispeva k informiranju volilca in k večji jasnosti.

Odlok o enakih možnostih je povzročil Ustavnemu sodišču kar nekaj preglavic. Predvsem je moralo sodišče razčistiti, ali imajo poslanci sploh pravico, da se obrnejo nanj. Sklenilo je, da je v primeru pobudnikov referendumov, ki zastopajo vsaj pol milijona podpisnikov predloga o ljudskem glasovanju, to možno, saj jih je v bistvu mogoče primerjati eni od državnih oblasti.

Ko je bil razčiščen ta prvi problem, se je Ustavno sodišče lahko lotilo vsebne problema. V torek je bilo vprašanje na javni razpravi, včeraj pa je bila objavljena razsodba. Treba je bilo ukrepati zelo hitro, ker se bodo ljudje 11. junija morali izreči o 13 različnih referendumih in zato je moral biti normativni okvir jasen.

Predsednik Ustavnega sodišča Baldassarre (foto AP)

V Kartelu svoboščin so naravnost navdušeni, na drugi strani pa zahtevajo nov poseg vlade

RIM - Sklep Ustavnega sodišča je naravnost navdušil Kartel svoboščin, na nasprotni strani pa so komentarji previdni in deloma zaskrbljeni. Predstavniki levosredinskih sil poudarjajo, da je treba zdaj kako drugače zakonsko urediti vprašanje enakih možnosti vseh političnih sil, da dajejo v javnost svoje poglede, na desnici pa nasprotno trdijo, da je vsakršno zakonsko omejevanje pravice do volilne reklame zdaj nemogoče.

Med najbolj zadovoljnimi je Marco Pannella, ki ni skrival svojega navdušenja in izrazil upanje, da bo sklep Ustavnega sodišča »lastovka, ki naznanja pomlad«. Na isti valovni dolžini je njegov strankarski kolega Marco Taradash, sicer predsednik parlamentarne komisije za nadzorstvo nad Raiem. Po njegovem je sklep ustavnih sodnikov »vrnil državljanom pravico do komuniciranja lastnih idej: gre za pravico, ki bi jo morala zajamčiti vsaka civilna ustava.«

Glasnik Nacionalnega zaveznistva Francesco Storace pa ni zamudil priložnosti za strupen napad na vlado in na DSL. »Razsodba ustavnega sodišča je pokazala, da so med nami sleparji: na Botteghe oscure (sedežu DSL - op.ur.), kjer so odlok o "par condicio" sestavili, in v palači Chigi, kjer so ga podpisali.« Po njegovem bi se morala zdaj vlada opravičiti pred državljani in umakniti odlok, predvsem pa bi se morala izogniti vsakršnemu novemu omejevalnemu posegu glede volilne propagande.

»Očitno nekateri niso prebrali razsodbe,« je Storaceja zavrnil član tajništva DSL Franco Bassanini. »Sklep Ustavnega sodišča namreč potrjuje ustavnost dekreta o "par condicio" med volilno kampanjo ter razveljavlja samo en člen, ki zadeva kampanjo za referendume.« Vsekakor pa ne gre za nobeno zeleno luč »divjemu spotu«, je dejal Bassanini, ker gre za problematiko, ki jo mora razreševati zakonodajna oblast. Podobno mnenje je izrazil tudi predsednik progresističnih poslancev Luigi Berlinguer, po katerem mora vlada zdaj poseči, da se ne bi zgodilo, da bi po televiziji lahko poslušali samo mnenje ene strani.

Tudi predstavnica Ljudske stranke Rosy Bindi ni skrivala zaskrbljenosti: »Posledice sklepa Ustavnega sodišča bi lahko bile zelo hude, če ne bo novega zakonskega posega.« Za liderja Demokratov Maria Segnija pa je »par condicio« nujno zlo zaradi nasprejemljive anomalije, ki jo predstavlja Berlusconijev televizijski monopol. Ne gre pa pozabiti, je dodal Segni, da je prav Ustavno sodišče pred dvema mesecema ugotovila protiustavnost tega monopola in da je treba spoštovati vse sklepe ustavnih sodnikov.

PODKUPNINSKA AFERA / POROČILO INŠPEKTORJEV

Tim »čiste roke« spoštoval vse zakonske predpise

Mancuso vztraja pri zahtevi po disciplinskem postopku

MILAN - Sodnijski tim »čiste roke«, ki je na milanskem tožilstvu vodil preiskavo o podkupninski aferi, je ravnal vselej zelo korektno. In tudi morebitne manjše napake ne zmanjšujejo zgodovinskega pomena preiskave, saj so milanski sodniki bistveno prispevali k uveljavitvi zakonitosti v Italiji.

Tako so med drugim zapisali v svoje 700 strani dolgo poročilo inšpektorji, ki jih je lani poslal tedanji pravosodni minister Alfredo Biondi. Poročilo je dobil višji sodni svet, ki je že dolgo časa čakal nanj.

Laskave ocene ministrskih inšpektorjev niso presenetile milanskega tima. »Odnosi z inšpektorji so bili zelo dobri in prepričani smo bili, da je vse v redu. Tudi inšpektorji so ravnali z nami lojalno in korektno, mi pa smo odgovorili na vsa njihova vprašanja,« je povedal novinarjem koordinator tima Gerardo D'Ambrosio. Koordinator tima je bil edini, ki je spregovoril o poročilu inšpektorjev. Gherardo Colombo, ki je včeraj odgovarjal na vprašanja univerzitetnih študentov, ni hotel spregovoriti o poročilu. Skliceval pa se je nanj, kot ga je eden od študentov vpraševal o »rdečih togah«. Poročilo zelo jasno dokazuje neodvisnost milanskega tima, je menil Colombo.

Objava poročila ministrskih inšpektorjev znantno spreminja tudi zahtevo pravosodnega ministra Filippa Mancusa po disciplinskem postopku proti milanskemu timu. Inšpektorji so namreč v svoje poročilo jasno zapisali, da je bilo pismo, s katerim se je šef milanskega tožilstva obrnil na Višji sodni svet in vpraševal, katere so pristojnosti inšpektorjev, sad nesporazuma. Ko je tožilstvo doumelo dejanski smisel inšpekcije, je postalo jasno, da ni bilo nobenega poskusa ustrahovanja.

To poročilo pa ni prepričalo pravosodnega ministra. Po pismu, ki ga je minister naslovil generalnemu tožilstvu pri kasacijskem sodišču in ki ga je objavil milanski dnevnik Il Giornale, je Mancuso prepričan prav o nasprotnem. Po njegovem mnenju so na tožilstvu namenoma poslali pismo Višjemu sodnemu svetu z zahtevo po pojasnilu (čeprav so dobro vedeli za odgovore), pismo pa nato pokazali inšpektorjem kot neke vrste ustrahovalno opozorilo. Zato je minister zahteval za štiri sodnike tima premestitev. O zahtevi, ki je dvignila veliko prahu, bo minister danes poročal senatu. Soočanje bo verjetno zelo vroče, čeprav je poročilo ministrskih inšpektorjev prispevalo k temu, da je živčnost nekoliko popustila.

Balkansko orožje za mafijske družine v Palermu in v Catanii

PALERMO - Preiskovalna protimafijska struktura v Palermu je odkrila trgovino z orožjem, ki jo je vodila Cosa nostra. V okviru preiskave je bilo aretiranih šest ljudi, enemu od osumljencev pa je uspelo pravočasno pobegniti.

Po izsledkih preiskave so obtoženci »uvažali« orožje iz Nemčije, Belgije in držav bivše Jugoslavije. V glavnem je šlo za brzostrelke, pištole in strelivo, v nekaterih primerih pa tudi za bazuke in ročne granate. Orožje so »uvažali« za potrebe mafijskih družin iz Palerma in Catanie.

Iz držav bivše Jugoslavije so med drugim uvozili pet bazuk, za vsako od katere so odšteli po 20 milijonov lir. Med temi je bila ena sodobnejša in sposobna, da sestreli tudi helikopter. Po pričevanju skesancev, ki so pomagali preiskovalcem, naj bi mafijci nameravali preizkusiti orožje s poskusno sestrelitvijo nekega helikopterja, nato pa naj bi se premislili.

GLOSA

Srbi in Hrvati med preteklo slavo in sodobno mizerijo

JOŽE PIRJEVEC

Pri pospravljanju papirjev mi je prišel pred dnevi v roke tudi sveženj naslovljen »Ilirizem«. V njem sem našel nekaj starih zapiskov na temo tega hrvaškega preporodnega gibanja, ki sem jih zbral pred skoraj dvajsetimi leti za simpozij v Münchnu, pa tudi fotokopijo pesmi naslovljene »Horvatov sloga i zjedinjenje«. Njen avtor, Ljudevit Gaj, si jo je zamislil kot budnico in jo dal natisniti na letak, ki so ga delili v zagrebškem gledališču ob priliki neke domoljubne predstave. Uspeh pesmi, napisane še v kajkavskem narečju, je bil izjemen. Tisti večer so jo morali pevci ponoviti kar desetkrat, naslednjega dne pa jo je pel ves Zagreb. Pod vplivom podobne poljske himne se njena prva kitica začne z optimistično ugotovitvijo: »Još Horvatska ni propala/ Dok mi živimo; / Visoko se bude stala, / kad jo zbudimo«. V naslednjih devetih kiticah sledi podrobna pripoved o tem prebujanju, pri čemer je danes človeku najbolj tesno pri srcu, ko bere naslednji dve: »V kolu jesu vsi Horvati/ Stare države:/ Staroj Slavi verni svati/ Z Like, Kerbave, / Kranjci, Štajer, Gorotanci/ I Slavonija, / Bosna, Serblji, Istrijanci/ Ter Dalmacija./ Vsi Horvati se rukuju, / I spoznavajo, / Istinski se sad kušuju, / Reč si davaju:/ Neka znaju sveta puki/ Njihov novi svez/ Hvalit čeju vnukov vnuki/ Slavski narod ves./

Danes, ko Srbi bombardirajo Zagreb, ko so odnosi med Slovenci in Hrvati napeti kot še nikoli v zgodovini, ko se med Istrani vedno bolj krepijo avtonomistične težnje in se isto dogaja, kot mi pravijo, tudi med Dalmatinci, se zdijo ti verzi nadvse naivni in oddaljeni od resničnosti. Pravzaprav nosijo že v sebi kali poraza tisti vizije, ki jo napovedujejo, saj preveč lahkomiselno naznanjajo enotnost med narodi, ki so si sicer jezikovno blizu, a jih je zgodovina oblikovala po svoje in jim dala svoj neizbrisen pečat. Vsa tragedija jugoslovanske države izvira pravzaprav iz dejstva, da se njeni različni narodi niso nikoli znali zazreti vase, obračunati s svojo preteklostjo, jo objektivno, brez mitološkega balasta, preveriti. To velja predvsem za Hrvate in Srbe, ki so gradili svojo narodno zavest na precenjevanju svoje srednjeveške zgodovine in so se vanjo tako zaljubili, da so bolj živeli v bajkah pretekle slave kot v kruti resničnosti sodobne mizerije in zaostalosti. To nezmožnost soočati se z realnostjo današnjega dne sem pred kratkim odkril tudi v govoru Milorada Ekmečića, nekdanjega univerzitetnega profesorja v Sarajevu in danes enega od ideologov skrbskega nacionalizma v Miloševićevem enturažu. Ekmečić je nastopil v Višegradu na svečanosti, ki so jo organizirali ob ponovni postavitvi kipa Ivu Andriću, ker so starega Hrvarti vrgli v reko Drino. Kljub temu, da je bil po rodu Hrvat, se je veliki pisatelj imel bolj za Srba tudi zato, ker je dobro vedel, da bi sicer v diplomaciji Kraljevine Jugoslavije ne imel mnogo možnosti za kariero. Zaradi te odločitve ga seveda Hrvati ne cenijo preveč, medtem ko ga Srbi povzdigujejo v nebo kot pisatelja in intelektualca, ki je dojel, kaj je bistvo jugoslovanske kulture. V tem smislu je govoril tudi Ekmečić in se v svojih besedah zagnal predvsem proti tistim, ki trdijo, da so kulturne in zgodovinske korenine jugoslovankih narodov različne in da je mogoče s tem tudi razložiti, zakaj pod skupno streho niso znali ustvariti harmonične atmosfere. Posebno se je zagnal proti onim, ki trdijo, da je srbsko kulturno dediščino oblikovala najprej bizantinska cerkev, potem stoletno življenje znotraj turškega cesarstva in da so po svojem mišljenju in političnem ravnanju zato Srbi drugačni od svojih zahodnih sosedov (pa celo od svojih bratov onkraj Donave). Čudim se, da zgodovinar lahko ignorira dejstvo, da Srbi niso poznali ne humanizma ne renesanse, ne reformacije ne protireformacije, ne baroka in komaj kaj razsvetljenstva. To so vendar etape, ki so oblikovale moderno zahodno civilizacijo in dejstvo, da jih vzhod ni poznal, še danes občutimo kot oviro v odnosih z njim. Še posebno se čudim, da je Ekmečić tako spremenil svoje mnenje, saj se še dobro spominjam, ko mi je pravil, kako je vzroke bosanske zaostalosti prav razumel šele takrat, ko so mu v nekem hanzcatskem pristanišču pokazali lesen žerjav iz 13. stoletja.

STALIŠČE TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

»Bodoči Kraški park mora upravljati KGS«

Vprašanje pa je še vedno predmet glasnih polemik

Tržaški občinski svet se zavzema, da bi bodoči Kraški park upravljala Kraška gorska skupnost. Skupščina je z glasovi levosredinske koalicije o tem sprejela posebno stališče, vprašanje pa je tudi tokrat sprožilo glasne in po svoje najbrž tudi popolnoma nepotrebne polemike. Za park je namreč v prvi osebi odgovorna Dežela, ki je projekt za zaščito Krasa za sedaj črtala iz svojih bližnjih obveznosti in se s tem politično ogradila od sklepov, ki jih je svojčas sprejela vlada predsednika Renza Travanuta.

Mestni občinski svet je pred dnevi že pozval deželni odbor, naj projekt Kraškega parka spet vključi v zakonski osnutek o parkih in o zaščitenih območjih. Na pritisk desnice so iz resolucije črtali zahtevo, naj park, ki ga še ni, upravlja Kraška gorska skupnost. To je povzročilo ostre polemike in užaljenost zelenih, ki naj bi bila po mnenju nekaterih vezana na dolinske občinske volitve. Zadeva se je potem nekoliko umirila, ni šla pa v pozabo.

Temperatura se je spet dvignila na ponedeljkovi seji, ko so svetovalci dobili dve resoluciji z isto vsebino: bodoči park naj upravlja gorska skupnost. Eno je predložil svetovalec SKP Iacopo Venier, drugo pa svetovalci Illyjeve levosredinske koalicije. Če bi Venier in Illyjevi pristaši uskladili besedilo in poenotili (ista ali zelo podobna) stališča, bi do polemik ne prišlo. Občinski svet pa v zadnjem času očitno ne more brez razhajanj, tudi med svetovalci, ki zagovarjajo ista stališča, kar je res svojstven paradoks.

Zgodilo se je, da je svet zavrnil Venierovo stališče (podprl ga je edinole predlagatelj, medtem ko sta se svetovalca ZTSSk Andrej Berdon in Peter Močnik vzdržala), hkrati pa odobril večinski dokument. Desnica je v obeh primerih glasovala proti, saj od vsega začetka odkrito nasprotuje, da bi park neposredno upravljala KGS, češ da je ta ustanova pod odločilnim vplivom Slovencev in levičarskih strank.

Sedaj se prepirajo svetovalci, ki, kot rečeno, zagovarjajo ista ali zelo podobna stališča. Venier (kot je razvidno iz tiskovnega sporočila) obtožuje načelnika DSL De Roso, da stalno popušča pri vprašanju upravljanja bodočega parka, slednji pa mu očita politične in predvolilne špekulacije ter da popolnoma zanemarja namembnost, razsežnosti itd. Kraškega parka.

Kritičen do Venierja je tudi Berdon, ki je istočasno podpredsednik Kraške gorske skupnosti. »Mi smo bili od vsega začetka zelo kritični, kako so nekateri politično postavili in še dalje postavljajo to vprašanje. To smo jasno povedali zelenim, ki so ta problem sprožili nekaj dni pred volitvami v okoliških upravah, potem pa so izvolili svojega svetovalca v Dolini. Pretirava pa tudi Venier. SSk dosledno vztraja, da mora park upravljati KGS ob soudeležbi drugih zainteresiranih dejavnikov, to se pravi kraških občin, jusarjev, lastnikov zemljišč itd.«, nam je o tem še povedal Berdon.

POLEMIČNA NOTA IACOPA VENIERJA

SKP: V DSL dve stališči o parku

De Rosa: Za vsem tem le jalove predvolilne špekulacije

Politična koalicija (DSL, SSk, Ljudska stranka in bivši socialisti), ki vodi Kraško gorsko skupnost, nima enotnega stališča o načrtovanem Kraškem parku in niti o tem, kdo naj bi ta projekt pravzaprav upravljal. Do različnih gledanj pa prihaja tudi v Demokratični stranki levice. Predsednik gorske skupnosti Ivo Sirca zagovarja eno, njegov somišljenik v občinskem svetu Giorgio De Rosa pa drugo stališče.

V to je prepričan tržaški svetovalec SKP Iacopo Venier, ki v daljši tiskovni noti pravi, da v upravnem odboru KGS prihajajo do izraza vse bolj različna stališča o parku in o njegovi upravi. Venier soglaša s stališči predsednika Sirce, manj pa z gledanji De Rose. Iz tega izhaja - pravi Venier - da je DSL o tem vprašanju precej razklana in da se je De Rosa celo zavzel za ukinitev KGS oziroma za njeno združitev z ostalimi gorskimi skupnostmi v deželi. Predstavnik SKP pričakuje politično razčiščenje znotraj KGS in poziva vse občinske uprave, da se čimprej izjasnijo o parku in o tem, kdo naj bi ga upravljal.

»Venier očitno ni pazljivo spremljal dogajanj v občinskem svetu, je preslišal moje besede oziroma jih je po svoje tolmačil. Mislim, da se za tem skrivajo tudi jasne predvolilne špekulacije«, nam je dejal De Rosa. »Svetovalska skupina DSL se od vedno poteguje, da bi park upravljala

Svetovalec SKP Venier

KGS, bistveno pa je tudi kakšen bo ta naravni park, o katerem marsikdo govori tjavendan, ne da bi sploh poznal tega vprašanja...«

PO SPORAZUMU O POKOJNINAH

Sindikate čaka nova preizkušnja

Kako se bodo opredelili delavci?

Prihodnjo sredo se bodo začele skupščine, na katerih bodo zastopniki pokrajinskih tajništev CGIL, CISL in UIL podrobno obrazložili delovnim ljudem, a tudi upokojencem vsebino in značilnosti sporazuma o preosnovi pokojninskega sistema, ki so ga sklenila vsedržavna vodstva teh treh sindikatov z vlado minuli ponedeljek. Tako si bodo delojemalci ustvarili jasnejšo podobo o dogovoru, predvsem pa bodo bolje pripravljeni na referendum, s katerim se bodo izrekli o kompromisu, ki ga je dosegel ministrski predsednik Lamberto Dini s sindikalnimi voditelji Sergiom Cofferatijem, Sergiom D'Antonijem in Pietrom Larizzo.

Skupščine bodo bistvenega pomena za osrednje sindikalno gibanje, ki se je naenkrat znašlo med tnalom cobasov, avtonomnih sindikatov in temeljnih sindikalnih predstavništev ter nakovalom nezadovoljnežev v lastnih vrstah. V resnici je tudi med samimi sindikalisti znotraj CGIL več takih, ki nasprotujejo pokojninskemu sporazumu. Toda pojdimo po vrsti in poglejmo, kako ga ocenjujejo posamezniki (vprašanje smo jim zastavili že v torek, zaradi prostorske stiske pa jih priobčujemo šele danes).

Deželna generalna tajnica UIL Adele Pino nam je priznala, da so bila ta pogajanja z vlado najtežja v zadnjih letih. Reforma zahteva namreč tudi žrtve, ravno to pa je ljudem najtežje dopovedati. In vendar ni bilo druge poti, kajti vztrajanje pri dosedanjem pokojninskem režimu bi delojemalce še bolj oškodovalo, ker bi prej ali slej zmanjkalo denarja za pokojnine. »Tako pa smo še za naprej zagotovili pravico do pokojnine vsem: tistim, ki delajo, in - kar je še zlasti važno - mlademu rodu,« je dejala sindikalistka in dodala, da se je razkorak med aktivnimi delavci in upokojenci, katerih število je močno naraslo, že itak zaskrbljivo povečal. Adele Pino upa, da bodo ljudje razumeli napor sindikata, ki je bil usmerjen v občo korist.

Pokrajinski generalni tajnik CISL Paolo Coppa je ravno tako naglasil, da je sindikat sklenil ta sporazum s težkim srcem, da pa je bil potreben. »Sicer pa se lahko potolažimo, če pomislimo, kako je drugje po Evropi in da hočejo Nemcem upokojitveno starost podaljšati celo do 67. leta,« je poudaril Coppa in še pripomnil, da je sindikat pravzaprav izbojeval velik uspeh. Zakaj? »Zaradi tega, ker sta Giuliano Amato in Silvio Berlusconi postavila pod vprašaj celo pravico ljudi do pokojnine.« Gre za tistih 220.000 delavcev, katerim sta bivša ministrska predsednika preprečila upokojitev, medtem ko jim jo sporazum z Dinijem zdaj omogoča, tako da bodo odšli na zaslužen počitek prihodnje leto, in sicer v štirih trimesečnih izmenah.

Za Maria Criscentija, ki vodi sindikat upokojencev SPI-CGIL, je dogovor med vlado in sindikati sprejemljiv, ker jamči pokojnino tudi naslednjim generacijam. Obžaluje pa dejstvo, da vlada ni sprejela predloga o poenotenju vseh pokojninskih mehanizmov. »V poštev bi moral priti tudi vaš, novinarski režim,« je hudomušno dodal.

In kaj meni pokrajinski generalni tajnik CGIL Bruno Zvech? »To je dober kompromis in pomemben rezultat dela, ki so opravili sindikati, posebno še, če upoštevamo težave iz lanske jeseni in takratne Berlusconijeve namene,« je odgovoril in pripomnil: »Nenazadnje smo dosegli ohranitev javnega skrbstvenega sistema, ki so ga hotele nekatere politične in gospodarske sile porušiti.«

Čisto nasprotnega mnenja pa je Renato Kneipp, član pokrajinskega vodstva sindikata gradbincev FILLEA-CGIL. »Do sporazuma sem zelo kritičen, ker ne upošteva delavskih zahtev,« je zatrdil in s tem mislil na možnost upokojitve s 35 leti vplačanih prispevkov brez vsake starostne omejitve. Predvsem pa Kneipp ugotavlja, da rimski dogovor ruši solidarnost med generacijami, na kateri je doslej slonel pokojninski sistem: »Razločevati med tistimi, ki imajo več oziroma manj kot 18 let plačanih prispevkov, je huda napaka.« Stanovski sindikat se bo zaradi tega udeležil sobotne protestne manifestacije v Milanu.

Nič čudnega torej, da so v vodstvih CGIL, CISL in UIL malce nervozni. Toda še bolj čudno bi bilo, ko bi delavci zares ne sprejeli sporazuma, saj se menda zavedajo, da bi to pomenilo izjemno zaostritev v družbeno-političnih odnosih, katere posledice bi v prvi vrsti občutili sami.

Drago Gašperlin

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PR.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Monteechi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija; Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publiest SRL
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povišek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT
Naročnina za Italijo 430.000 LIT
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST, Partizanska 75, Sežana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

SINOČI V GLEDALIŠČU MIELA

Soočenje o kulturni dejavnosti

Pobudo za srečanje je dalo vodstvo krožka »Ercole Miani«

V mali dvorani gledališča Miela je bilo sinoči javno soočenje **(na sliki-FOTO KROMA)** o kulturnem udejstvovanju v tržaški stvarnosti, za katerega je dal pobudo krožek »Ercole Miani«, ki si zelo prizadeva, da bi kultura dobila ustrezno mesto v javnih ustanovah. S tem je tesno povezano tudi vprašanje razpoložljivih dvoran in na splošno prostorov, kjer bi lahko društva in organizacije »ustvarjala kulturo«.

Sinočnjega srečanje se je udeležila tudi Zveza slovenskih kulturnih društev, ki je od vsega začetka spremljala nastanek in razvoj te zanimive in dobrodošle pobude krožka Miani. Kljub temu pa ZSKD za sedaj ni zastopana v delegaciji, ki je že in bo še posredovala pristojnim ustanovam in krajevnim upravam stališča, zahteve in potrebe kulturnih organizacij in združenj. Sinočnjega srečanja v Mieli se je med drugim udeležil tudi podpredsednik deželnega odbora Roberto Antonione.

OB ZAŠČITI SPECIFIČNOSTI

Sindikat za združitev vsega javnega ladjevja

Italijansko javno ladjevje se da korektno privatizirati edinole na ta način, da bi ga upravljalo javno podjetje. Na to stališče so se postavili sindikati uslužbencev prevoznega sektorja FILT-CGIL, FIT-CISL in UILtrasporti, ki se zavzemajo za postopno spojitev genovske plovne družbe Italia, Tržaškega Lloyda, Interlogistice in Italmarja. Iz tega bi nastala »public company«, ki bi jo javno upravljali in znotraj katere bi vsako od štirih podjetij ohranilo svojo specifiko, tržni imidž in lastno delovno silo. Obenem sindikati predlagajo ustanovitev enotne družbe za priobalno plovbo, v kateri bi osredotočili vse dejavnosti holdinga Finmare in Državnih železnic, ki bi morale to operacijo tudi voditi, saj so edine sposobne upravljati multimodalne prevoze. Sindikati še omenjajo, da odpade na Italio in Tržaški Lloyd 80% vsega pomorskih kontejnerskih prevozov pod italijansko zastavo.

Od danes razstava o delu Anite Pittoni

Ob 13-letnici smrti Anite Pittoni bodo danes ob 17. uri odprli v občinski dvorani Costanzi razstavo o pokojničinem obrtnem, pisateljskem in založniškem delu. Razstavo, ki bo na ogled med 10. in 13. ter med 16.30 in 20. uro vse do nedelje, 4. junija, bo odprl mestni odbornik za kulturo Roberto Damiani. Uro pozneje bodo v avditoriju muzeja Revoltella (Ul. Diaz 27) prvič predvajali televizijski prenos komedije »Un baseto de cuor«, ki jo je igralo lani gledališče La Contrada.

Z VČERAJŠNJIM SESTANKOM KOMISARJEV NA MINISTRSTVU ZA INDUSTRIJO

Korak naprej v postopku za privatizacijo železarne

Morda bo odločilno sobotno srečanje z nadzornim odborom

Včerajšnje romanje izrednih komisarjev škedenjske železarne v Rim ni bilo zaman. Ni sicer prišlo do zaželjene odločitve, s katero bi minister za industrijo Alberto Clò takoj pooblastil vodstvo tovarne, da se neposredno pogaja z družbo Bolmat Bruna Bolfa in Vittoria Malacalze oziroma z grupo Luigija Lucchinija, vendar kaže, da do tega ni daleč.

Komisarji Franco Asquini, Giampaolo de Ferra in Pinangelo Fanchiotti so se po več kot dveurnem sestanku na ministrstvu odločili, da se bodo to soboto sešli še z ministrskim nadzornim odborom, kar pa naj bi bila nekakšna dolžnostna formalnost. Ali bolje povedano: s člani odbora hočejo do kraja razčistiti nekatere vidike celotnega postopka za privatizacijo obrata AFS. V bistvu gre za to, da se ne bi vsa zadeva spet zataknila zaradi morebitnega pomanjkanja sredstev, ki so potrebna za poravnavo dolgov.

Ko bi bil minister Clò nasproten takojšnjim zasebnim pogajanjem, bi to včeraj prav gotovo povedal; od tod optimizem. Ne samo, ko bi naročil še tretjo dražbo, bi bilo treba izklicno ceno znižati na 40 milijard lir, medtem ko so Bolfo, Malacalza in Lucchini že ponudili 51, 2 milijarde lir. To se nikomur ne bi splačalo, kajti zgubiti še dodatnih 10 milijard lir ni kar tako, posebno zaradi poprej omenjenih obveznosti nasproti skupini upnikov. (dg)

Pet delavcev škedenjske železarne se mora zagovarjati pred težko obtožbo

Ne samo, da so v dopolnilni blagajni, da tvegajo izgubo delovnega mesta, 20. novembra letos se bo proti njim tudi pričel proces. Sodili jim bodo zaradi domnevne cestne zapore, torej prekrška, za katerega je predvidena huda kazen, celo do šest let ječe (zakon o cestni zapori je iz leta 1948, torej iz obdobja, ko so bila vprašanja javnega reda nekoliko hujša kot danes in so jih tudi drugače obravnavali). Govor je o petih delavcih škedenjskega obrata (Sergio Valenta, Franco Cicogna, Fulvio Martellani, Stelio Usenich in Vladimiro Furlan), ki so se včeraj znova znašli pred sodnikom za predhodne preiskave Raffaelejem Morvayem. V soboto, 3. avgusta lani, so namreč številni delavci zapustili železarno in krenili proti mejnemu prehodu pri Rabojezu, nekateri so se odpeljali s težkimi vozili. S svojo akcijo so hoteli opozoriti javnost na hude težave škedenjskega obrata, a obenem jo tudi predramiti, saj se je je že začelo polaščati dopustniško razpoloženje. Posegla je policija, ki je protestni sprevod ustavila pred križiščem za Milje in predorom proti Orehu ter tiste, ki so upravljali stroje, identificirala in prijavila sodišču zaradi cestne zapore in nedovoljene prilastitve sredstev, ki so bili last podjetja. Včeraj je sodnik poslušal pričevanja nekaterih karabinjerjev, komandanta škedenjske postaje in funkcionarja Digosa. Delavce, ki jih je zaslišal že pred dobrim mesecem, je oprostil obtožbe prilastitve, tako da jim bodo novembra sodili zaradi zapore. Tudi včeraj, kot vsakokrat doslej, so poterici izrazili solidarnost in jih spremljali v sodno palačo člani tovarniškega sveta in drugi kolegi. Vsekakor bi tudi ostala tržaška javnost težko razumela morebitno obsodbo, saj je uslužbencem železarne večkrat izrazila vso svojo solidarnost in razumevanje, tudi ko so s svojimi protestnimi akcijami povzročali zastoje in težave v prometu.

Odvetnika petih delavcev sta že svojčas izpostavila vprašanje ustavnosti omenjenega zakona glede na nesorazmerje med kaznijo in kršenjem pravic drugih (sicer prav tako ustavno zajamčenih, kot je na primer pravica do gibanja), in sicer v slučajih, ko zapora ni nasilna. Prav tako sta opozorila na pravico do zborovanja in ščitenja delovnega mesta. Ta vprašanja bodo spet načeli, ko bo novembra prišlo do obravnave.

OD VČERAJ DO SOBOTE NA POMORSKI POSTAJI

Kongres o psihosomatiki

Včeraj se je v kongresnih prostorih tržaške Pomorske postaje začel vsedržavni kongres o psihosomatiki, ki ga že v petnajstič prireja Italijansko združenje psihosomatične medicine. Združenje, ki je nastalo leta 1966, želi uveljaviti psihosomatični pristop do zdravljenja. Od tod tudi naslov letošnjega kongresa: »Psihosomatski bolnik: vsestranski pristop«. Udeležence včerajšnje otvoritve je v imenu tržaške univerze pozdravil dekan medicinske fakultete, svoje zadovoljstvo, da se kongres odvija v našem mestu, pa so v pozdravnih govorih izrazili tudi predstavniki tržaškega zdravniškega združenja in vsedržavnega psihiatričnega združenja.

Sledilo je prvo plenarno zasedanje, še prej pa prispevek dr. Cazzulla, predstavnika raziskovalnega združenja za shizofrenijo, ki je ilustriral nepogrešljivo vlogo prve nege v psihiatriji. Kongres, ki bo trajal do sobote, in katerega se bo predvidoma udeležilo približno 500 zdravnikov, psihiatrov, psihologov in socialnih delavcev, oblikuje šest plenarnih zasedaj, številne okrogle mize in devetindvajset simpozijev.

Danes bo v jutranjih urah na sporedu okrogla miza na temo medijev in psihosomatike, v popoldanskih urah pa bodo zainteresirani lahko izbirali med simpoziji o motnjah pri prehranjevanju, anoresiji in bulimiji, psihosomatskem jeziku in imaginariju, aidsu ter kliničnih izkušnjah v psihosomatiki znotraj zdravstvenih struktur. V petek je v jutranjem delu na sporedu pregled psihosomatskih in somatopsihičnih etap v človekovem življenju, popolne pa sledi razčlenjena ponudba simpozija na temo psihosomatičnega pristopa k bolečini, paniki, epilepsiji. Popoldansko plenarno zasedanje pa bo postavilo pod drobnogled odnos med zdravnikom in bolnikom. Sobotni častni gost bo Willy Pasini, priznani psihiater, ki bo predstavil svoje zadnje delo: »Hrana in spolnost: sodelavca ali tekmeca?«.

T.D.

PO ZADNJEM PRIMERU V ZGONIŠKI OBČINI

Zelo ostri ukrepi proti steklini

Zlasti morajo biti pozorni lastniki psov, ki tvegajo visoke globe

Lisica, ki so jo nedavno našli v zgoniški občini, je imela steklino. Tako pravi sporočilo, ki so ga poslali z inštituta v Padovi, kjer so žival pregledali. Zato je tržaška Zdravstvena ustanova opozorila na spoštovanje pravilnika živinozdravniške policije, ki predvideva nekatere ostre varstvene preventivne ukrepe. V prvi vrsti je treba paziti na pse, ki se jih ne sme spustiti z vrvice (čeprav imajo nagobčnik). Vse klateške pse, ki jih bodo prijeli, bodo odpeljali v občinski pesjak, kjer bodo ostali na opazovanju vsaj dva meseca, stroške pa bo moral poravnati morebitni lastnik. Kazni za tiste, ki se ne bodo držali navodil, so precej slane, saj znašajo kar 833 tisoč lir.

Na nevarnost stekline smo že velikokrat opozarjali, kot smo tudi opozarjali, da je to bolezen, s katero se ne gre šaliti. V okolici so postavili številne vabe za cepljenje lisic, na kar opozarjajo tudi primerni napisi. Vabe so podobne škatlici vžigalic in so pomazane z ribjo mastjo, da privabijo lisice. Gre seveda za preventivno cepljenje. Lastniki psov morajo paziti, da njihove živali teh vab ne zavohajo in pojedo, ker bi jim ne koristile, še zlasti, če pogoltnejo več kot eno. Če bi se to zgodilo, pa morajo lastniki paziti, da jih žival zatem ne poliže, zlasti po očeh. To seveda pomeni, da tudi otrok ne gre puščati samih po gmajni, kjer bi lahko staknili vabe in se je dotikali.

Koliko je naše območje ogroženo, najbolje potrjujejo podatki iz sosednje Slovenije, zlasti s Koprskega, Sežanskega in Novogoriškega, s katerimi mejimo. Po zadnjih podatkih so v treh mesecih v Sloveniji pregledali skupno 69 živali (611 lisic, 11 psov, 22 mačk, 29 kun, 4 jazbece, 11 glav srnjadi, 5 divjih zajcev, 2 risa, 1 konja, 1 ovco in 1 gamsa). Ugotovili so, da je bilo 88 živali steklih (na Koprskem je bilo 5 primerov, na Novogoriškem 2 in na Sežanskem 1 primer). Pri tem gre upoštevati, da veliko živali pogine in jih nihče ne najde, kar pomeni, da je bilo primerov stekline gotov še več. In kako se pri tem ravnajo lovci? Če najdejo mrtvo ali ranjeno sumljivo žival, morajo nemudoma obvestiti karabinjerje, lovske čuvaje ali zaprisežene prostovoljce. Sami ne morejo nič ukreniti, tudi če bi bila žival še živa (ne smejo je torej ustreliti, čeprav bi se znašla na kakšnem dvorišču ali v zaprtem prostoru). Izjema so le primeri, v katerih bi žival lahko ogrozila ljudi in si ne bi mogli na noben drug način pomagati.

Danes stavka uslužbencev avtobusnega podjetja ACT

Danes bodo stavkali uslužbenci medobčinskega avtobusnega podjetja ACT, ki zahtevajo boljšo ureditev svojega socialno-skrbstvenega položaja. Potujoče osebje bo ostalo križem rok od 16.30 dalje, osebje večerne izmene (Broletto, openski tramvaj, remizi na Proseku in pri Sv. Ivanu) od 17. ure naprej, vsi drugi pa zadnje štiri ure, medtem ko bo nadzorna služba redno delovala.

Če se bo izkazalo, da bo ta protestna akcija, ki se uokvirja v vsedržavno stavko, zaman, bodo uslužbenci ACT vnovič stavkali, in sicer v nedeljo, 21. maja, tokrat ves dan.

Stavko so oklicali stanovski sindikati delavcev v prevoznem sektorju FILT-CGIL, FIT-CISL in UILtrasporti.

NOVICE

Pri združenju industrijcev tečaj o varnosti pri delu

Tržaško pokrajinsko združenje industrijcev (Associazione degli industriali) prireja v sodelovanju s konzorcijem za usposabljanje Formindustria poseben tečaj o novih predpisih za varnost in zdravje na delovnem mestu (zakonski odlok št. 626/94). Začel se bo 31. maja in je namenjen podjetnikom oziroma odgovornim za preventivno-varnostno službo v včlanjenih podjetjih. Tečaj bo obsegal 28 ur, ki jih bodo slušatelji opravili v sedmih poldnevnih obrokih. Za informacije se interesenti lahko obrnejo na združenje (tel. 3750111 - dr. Polacco) ali na Formindustrio (tel. 3750224 - dr. Clarijeva).

Druga pobuda združenja tržaških industijcev pa zadeva kreditiranje včlanjenih podjetij, ki bo odslej bistveno ugodnejše na osnovi konvencije s tržaško ljudsko banko (Banca Popolare di Trieste). Denarni zavod bo članom združenja nudil kredite po zelo ugodnih obrestnih stopnjah, vezanih na »prime rate« bančnega združenja ABI in brez plačila bančnih pristojnosti.

Na trgovinski zbornici tečaj o pomorskem prevozu

Danes se bo na sedežu Trgovinske zbornice začel 9-dnevni tečaj za osebje špedicijskih podjetij, pomorskih agencij, ladjarskih družb in tudi vseh ostalih podjetij, katerih dejavnost je vezana na pomorski prevoz. Pobuda, za katero se je zbornica odločila v sodelovanju s svojim posebnim podjetjem Aries, izhaja iz predpostavke, da se je pomorski transport v zadnjih letih globoko spremenil in da torej nalaga operaterjem potrebo po praktični poglobitvi številnih vidikov tega sektorja. Tečaj bo trajal 25 ur in bo potekal 9 delovnih dni.

Občni zbor deželne blagajne trgovcev FJK

Deželna blagajna trgovcev, ki ima že več kot 2 tisoč članov in namerava svojo dejavnost razširiti tudi na dopolnilno skrbstvo, ko ji bo to zakon omogočil, je imela včeraj občni zbor, na katerem so ugotovili postopno bogatenje storitev tega stanovskega zavoda. Beseda je tekla tudi o pokojninski reformi, ki jo je predsednik deželnega združenja Confcommercio Adalberto Donaggio ocenil kot neobhodno in pravično, poseben pomen pa je pripisal priznanju upravne samostojnosti trgovske kategorije znotraj zavoda Inps.

Dvodnevna stavka zdravstvenih delavcev

Sindikata SNATOSS in SNATOSS Federsanità sta oklicala 24-urno vsedržavno stavko zdravstvenega osebja, ki se bo začela jutri, 12. maja, ob 21. uri in zaključila pojutrišnjem ob isti uri. Stavka bo zajela tudi del uslužbencev na Tržaškem, vendar bo poskrbljeno za reden potek nujnostnih služb.

Ustavili 18 Senegalcev

Med eno od običajnih kontrol v mestnem središču so agenti tržaške kvesture ustavili osemnajst senegalskih državljanov, ki so se ukvarjali s krošnjarstvom. Šestnajst jih je bilo brez ustreznih dokumentov in so zanje odredili povratek domov. Dva sta sicer imela dovoljenje za bivanje, ne pa dovoljenja za prodajanje, tako da so jima naložili globo. Po podatkih kvesture so v zadnjih mesecih kontrolirali okrog sto Senegalcev, kar polovico pa so jih izgnali iz države. Kaže, da se je v zadnjem obdobju ilegalno priseljevanje znova povečalo, tako da so tudi pregledi policije vse pogostejši. Ustavili naj bi namreč tudi okrog sto oseb, ki so prihajale iz Albanije (čeprav je bil za večino Trst le prehodna postaja, verjetno na poti proti Nemčiji in drugim državam na severu Evrope) in iz drugih sredozemskih držav.

Občina razdeljuje obrazce za davčne prijave

V uradih Tržaške občine se je začelo brezplačno razdeljevanje obrazcev za davčno prijavo za leto 1994. Zaenkrat so na razpolago le obrazci 740; interesenti jih lahko dvignejo na sedežu razglasnega oddelka (Albo pretorio) od 8.15 do 12.30 in na sedežih (odprtih) občinskih izpostav.

Drevi o razvoju in ekologiji na TV Koper-Capodistria

Vprašanje razvoja gospodarskega in krajinskega sodelovanja med Furlanijo Julijsko krajini in Slovenijo bo glavna tema drevišnje oddaje na TV Koper-Capodistria, ki bo ob 20.30 v okviru programa »Meridiani«. Oddajo bo vodil Maurizio Bekar, sodelovali pa bodo deželni odbornik za okolje Gianluigi D'Orlandi, Margita Jančič in Janez Kokol s slovenskega ministrstva za okolje in načrtovanje, tržaški občinski odbornik za higieno in zdravstvo Gianni Pecol Cominotto, deželni predsednik WWF Dario Predonzan in Robert Turk od slovenskega sklada za naravo.

Praznik tiska SKP v Boljuncu

Pred gledališčem Prešeren v Boljuncu se bo jutri začel praznik komunističnega tiska; prihodnji teden bo na prireditvi govorila predsednica strankinih senatorjev Ersilia Salvato; praznik se bo nadaljeval vsak večer do 22. t.m.

PRESELITEV / IZ UL. CARDUCCI V UL. S. GIORGIO

Novi prostori generalnega konzulata Slovenije

Novi urnik za izdajanje vizumov jugoslovanskim državljanom

Na prvi, bežen pogled bi kazalo, da se s premestitvijo generalnega konzulata Slovenije v nove prostore ni prav nič spremenilo. Do konca aprila se je pred vhodnimi vrati na središčni Ul. Carducci v bližini Goldonijevega trga trlo ljudi; včeraj ob 15. uri je čakalo pred vhodom v manj središčno Ul. S. Giorgio blizu nabrežja kakih 20 oseb, nekaj pa se jih je tudi na nasprotni strani ceste stiskalo k zidu, da bi se obranili pred nadležnim dežjem.

Prvi pogled zna biti včasih varljiv.

Dovolj je bilo stopiti do drugega nadstropja, vstopiti, in že je obiskovalca čakalo presenečenje. Veliko, kot vhodna soba in dolg pult za sprejemanje strank ob vhodu desno. V prejšnjih prostorih v Ul. Carducci je generalni konzulat Slovenije premogel vsega tri sobice, v novih bo lahko sedemčlansko osebje bolje zadihalo, večji prostori pa bodo tudi mnogo bolj primerni za odnos s strankami in prosilci raznih dokumentov in drugih aktov. Pološčena lesena tla, svež vonj po firnežu, pa tudi še gole komaj prepleskane stene dopolnjujejo sliko novega generalnega konzulata Republike Slovenije v Trstu.

»V nove prostore smo se preselili v začetku maja. Preselitev je bila potrebna, ker so bili prostori v Ul. Carducci res pretesni. Primerni so bili takoj po ustanovitvi našega konzularnega predstavništva, ko so na konzulatu delale tri osebe. V kratkem pa se je njegovo delovanje tako razširilo, da so postali delovni pogoji v njem nemogoči,« je povedala generalni konzul Slovenije v Trstu Vlasta Valenčič Pelikan.

Na pročelju stavbe novega generalnega konzulata morajo še namestiti tablo z napisom in slovenskim grbom; tudi drog za slovensko zastavo je »v delu«. Delo na konzulatu pa je že steklo s polno paro in z nekaterimi novostmi.

»Prvo pomembno novost predstavlja novi urnik generalnega konzulata za izdajanje tranzitnih vizumov jugoslovanskim državljanom, tistim, ki so v Ul. Carducci po ure in ure čakali pred vhodom. Odslej sprejemamo prošnje za vizume ob ponedeljkih, sredah in petkih od 9. do 10. ure, izdajamo pa jih ob istih dneh popoldne od 15. do 15.30,« je obrazložila Vlasta Valenčič. Ljudje na Ul. S. Giorgio so čakali, da bi na konzulatu dvignili potne liste z vizumom.

Ureditev urnika za izdajanje vizumov je bilo nujno potrebno. V preteklem letu je slovenski generalni konzulat izdal kar 25 tisoč tranzitnih vizumov in vizumov za več vstopov v Slovenijo. Jugoslovanski državljani, ki so zaposleni v severni Italiji (leteh je kakih 50 do 70 tisoč), morajo nujno zaprositi za vizum za vstop v Slovenijo, od koder preko Madžarske nadaljujejo pot do Srbije ali Crne gore. Nekateri čakajo že od ranih jutranjih ur, da bi prišli na vrsto, mnogi se poslužujejo uslug potovalnih agencij iz Veneta. »Novi režim je bil potreben, ker je izdajanje vizumov doslej obremenjevalo delo konzularnega osebja na račun drugih konzularnih dejavnosti, kot je na primer posvečanje pozornosti našim državljanom. Konzulat ne more biti le servis za izdajanje vizumov, ima tudi druge pristojnosti, »je pojasnila Vlasta Valenčič. Povedala je tudi, da se uvedba novega urnika za izdajanje vizumov že obrestuje. »Pred vhodom ni več takega navala, kot je bil v Ul. Carducci. Jugoslovanski državljani so se že privadili na nov urnik in se ga držijo,« je poudarila.

Ob 15.40 ni bilo pred vhodnimi vrati v Ul. S. Giorgio 1 več nobenega čakajočega. Le mlada mamica s sinkom v roki je v predverju skušala prepričati zaprisežnega čuvaja, naj jo spusti v prostore v drugem nadstropju, ker je komaj prispela iz Benetk in bi nujno potrebovala vizum, da bi se čimprej vrnila domov v Jugoslavijo... (M.K.)

Novi konzularni prostori (F. KROMA)

V SOBOTO V DOMU ALBERTA SIRKA

V Križu »Pesem ne pozna meja«

Koncert posvečen 50-letnici zmage

V Križu bo v soboto zborovsko srečanje »Pesem ne pozna meja«, ki združuje slovenska kulturna društva in pevske zbore ter skupine iz Italije, Slovenije, Avstrije in tudi iz Madžarske. Koncert bo ob 20.30 v Domu Alberta Sirka. Prireditelj srečanja, ki bo posvečeno 50-letnici konca druge svetovne vojne in zmage nad nacifašizmom, bo domače kulturno društvo Vesna.

»Pesem ne pozna meja« je že od poznih šestdesetih let simbol povezovanja Slovencev iz zamejstva in iz matične domovine. Nastala je na pobudo kulturnih društev iz Križa, Trebč, Doberdoba, Branika, Trbovelj in Pridvora pri Kopru, ki se je pozneje odpovedalo sodelovanju. V začetku je prireditev zaobjemala širši sklop kulturnega delovanja, potem pa se je omejila na zborovstvo, tako da so pobudniki in organizatorji v prvi vrsti predvsem pevci in pevke.

Tako bo tudi v soboto zvečer v Križu, kjer se sicer skupina pevk in pevcev zborov Vesna že dalj časa trudi, da bi spet postavila na noge društvo, ki ne more na noben način iz dolgoletne hude krize. Predsednik moškega zbora Vesna Niko Sirk, ki se v prvi osebi trudi za oživitev KD Vesna, upa, da bo tudi sobotni koncert dokazal, da je Križ občutljiv do kulturnega delovanja in da vas s tako bogato prosvetno zgodovino res ne more brez svojega društva.

Sobotna izvedba bo 22. izvedba revije »Pesem ne pozna meja«, ki se vsaki dve leti izmenično odvija v Sloveniji oziroma na narodnostno mešanem področju Furlanije-Julijske krajine in avstrijske Koroške. K sodelovanju so že na zadnjem koncertu pritegnili tudi Slovence iz Madžarske, ki jih bo na kriški reviji zastopal zbor iz Spodnjega Senika. V Sirkovem domu bo vsekakor vsega skupaj nastopilo osem zborov iz Madžarske, iz koroškega Pliberka, iz Branika, Trbovelj, Doberdoba, Križa in mešanega zbora Primorec-Tabor z Občin in Trebč. Gostitelje bosta zastopala moški in dekliški zbor Vesna **(na sliki-foto KROMA).** Moške bo vodil novi dirigent Marjan Pavlica.

Kot rečeno, bo koncert posvečen 50-letnici Osvoboditve. Vsi pevski zbori bodo zato zapeli tudi borbene in partizanske pesmi, revija »Pesem ne pozna meja« pa se bo končala s skupno izvedbo Vstajenja Primorske, ki je od vsega začetka neke vrste himna tega pevskega srečanja.

Razstava Patrizie Devidè v Prosvetnem domu

V soboto, 13. maja, ob 20.30 bo Slovensko kulturno društvo Tabor odprlo v Prosvetnem domu na Občinah slikarsko razstavo Patrizie Devidè.

Umetnica je po rodu iz Tržiča. Najprej se je učila pri Avgustu Černigoju, nato dovršila akademski študij v grafični smeri na ljubljanski ALU, še prej je pa doktorirala v Trstu na filozofski fakulteti. Pred kratkim je samostojno razstavljala v galeriji na Vidnu, za sabo ima več samostojnih in skupinskih razstav. Patrizia Devidè se posveča slikarstvu, abstraktni pasteli nas preko barvnih prehodov in prostorskih rešitev popeljejo v čisto lirično podoživljanje notranjih občutkov.

Razstavo bo predstavila prof. Laura Safred, s plesno točko iz operete »West side story« pa bo nastopil 1.a razred proseške srednje šole pod vodstvom Edith Kocjan.

Razstavo si bomo lahko ogledali do 23. maja ob delavnikih med 16. in 20. uro. (J.M.)

RAZUMEVANJE MED LJUDMI / »UP WITH PEOPLE«

Pisana druščina mladih dva dni v našem mestu

V okviru mednarodnega vzgojnega programa »Up with people - Naj ljudstvo živi« bo v soboto prispela v Trst velika skupina mladih, ki prihajajo iz več kot 20 držav. Okrog 650 mladih, ki v letu dni prekrožijo ves svet, povezuje ljubezen do glasbe, s katero se izražajo; predstavijo se z moderno 2-urno predstavo in publiki v različnih jezikih »ponudijo« svoje izkušnje v državah, ki jih gostujejo med dolgim popotovanjem po svetu. Manifestacija »Up with people - Naj živi ljudstvo« je bila leta 1968 priznana kot neodvisna avtonomna ustanova brez vsakršnega političnega ali verskega predznaka, ki ima en sam cilj: razvijati razumevanje med ljudmi vseh držav sveta.

Vzgojnemu in kulturnemu programu nudijo pomenljiv prispevek številne družine, ki udeležence sprejmejo vsepovsod v svojo sredo med bivanjem v tem ali onem mestu; zgodi se tako, da je student, ki je sodeloval pri pobudi, v letu dni bival pri skoraj 80 družinah; tudi to bogati njegove izkušnje, saj lahko spoznava različne načine življenja, navade držav gostiteljic, nauči se lahko tudi jezika in pobliže spozna značilnosti posameznega kraja.

Skupina mladih bo v naše mesto, in sicer na Pomorsko postajo prispela v soboto okrog 19. ure, uro kasneje pa se bodo mladi srečali z družinami, ki jih bodo gostovale. V nedeljo ob 16.30 bodo v gledališču Rossetti preizkusili program prireditve »World in Motion«, s katero se bodo nato predstavili ob 20.30. V ponedeljek ob 20.30 bo na sporedu druga predstava prireditve. 2-urni program sestavlja dinamično prepletanje pesmi in plesov, ljudskih in še nepredvajanih, ki jih izvajajo skupina in mednarodni orkester, ki ga sestavlja preko 130 mladih. Predstavo so že predvajali v več kot 6500 mestih iz 57 držav, po vseh ZDA, od Kanade do Mehike, v južni Ameriki, Aziji, Afriki in Avstraliji. »Up with people - Naj živi ljudstvo« je tudi že priredilo turneje po 20 evropskih državah, od Poljske do Portugalske, od Irske do Grčije in od Finske do Italije. Predstavilo se je v najslavnejših svetovnih gledališčih in skupaj priredilo koncerte z velikimi svetovnimi orkestri, ki so jih prenašale tudi razne televizije; pred televizijske ekrane je pritegnilo milijone poslušalcev; nastopilo je tudi v programih Rai, Tsi, Canale 5, TMC in na festivalu italijanske pesmi v Sanremu.

Od leta 1968 do današnjih dni je v okviru tega programa sodelovalo preko 16500 mladih iz 70 držav od 17. do 25. leta starosti; trenutno obstaja pet mednarodnih skupin s 130 člani iz 20 držav, ki v letu dni obišče dve celini in prepotuje 56000 kilometrov.

DANES PO TELEQUATTRO

Zahodni Kras po televiziji

Oddajo so posneli v torek na Proseku

Po televizijskem kanalu Telequattro bo danes v okviru oddaj, ki obravnavajo problematiko posameznih tržaških rajonov, oddaja o Zahodnem Krasu, ki so jo posneli v torek v proseškem Kulturnem domu. Tako si bomo lahko ob 20.30 ogledali vse to, kar je med snemanjem prišlo na dan, od problemov in težav, s katerimi se sooča zahodnokraški rajonski sosvet, do prikaza tradicij, običajev in dela ljudi, ki živijo v tem območju. V oddaji so sodelovali poleg izvoljenih predstavnikov tudi člani vaških organizacij in društev ter razni gostje s kulturnega, gospodarskega in športnega področja iz Križa, s Proseka in Kontovela. Pri snemanju je seveda sodelovalo tudi številno občinstvo. Ponovitev oddaje bo jutri ob 11.20.

Seminar o Pasoliniju

»Med književnostjo in resnico: kratko potovanje v poezijo in aktualnost - podoba Pier Paola Pasolinija«. To je naslov tridnevnega seminarja, ki ga Zavod združenega sveta Jadrana prireja te dni v Motelu Forte AGIP v Devinu. Srečanje se bo začelo jutri ob 15.30 z debato o Pasolinijevi poeziji. V soboto pa bo ves dan posvečen obravnavi raznolikih vidikov pesnikove ustvarjalnosti, o katerih bodo govorili med drugimi Andrea Orel, Marzio Porro, Luisa Schiratti, Paolo Giuntella, Lilla Cepak, Giampaolo Borghello in Giuseppe Zigaina. Predavanja in debato bo dopolnjevalo predvajanje filmov in dokumentarcev. V nedeljo bodo namreč vrteli film »Evangelij po Mateju«.

GLEDALIŠČE / OB KONCU SEZONE

SSG skozi Avstrijo v Kanado in ZDA

Gostovanja z Jančarjevo igro Halštat

Jubilejno, petdeseto sezono neprekinjenega delovanja končuje Slovensko stalno gledališče tako rekoč v naletu, z obsežno dejavnostjo, ki je v tem letnem času že dolgo nismo zaznali. Zadnjih nekaj sezon se je pravzaprav uradno zaključilo že prve dni maja, k letošnjemu podaljšku pa so svoje prispevale septembrske težave z začetkom, predvsem pa uspeh vseh letošnjih predstav.

Prejšnji teden se je izteklo dolgo gostovanje Transvestitske svatbe v Kranju, predstavi Verčevega Samomora kitov v Gorici bo mogoče videti še prve dni junija, kljub temu pa se sezona zaključuje, kakor se je začela: s Halštatom. Jančarjevo igro je namreč te dni posnela slovenska televizija, danes pa se z njo začenja dolgo gostovanje, ki bo člane SSG popeljalo skozi Avstrijo v Kanado in ZDA. Po petih predstavah v Celovcu, v idealnem okrilju zapuščenega rudnika sredi botaničnega vrta na robu mesta bo tržaški ansambel poletel čez ocean k rojakom v Toronto in Cleveland.

Igralci maja Blagovič, Miranda Caharija, Lučka Počkaj, Vladimir Jurc in Gojmir Lešnjak, ki so lansko poletje želi za svoje delo velik uspeh na mednarodnem festivalu sodobne svetovne dramatike v Veroliju, se bodo tako lahko pohvalili z novim dosežkom, prvim nastopom Slovenskega stalnega gledališča onstran oceana. Z gledališkim vodstvom in tehniko jih bo na tem potovanju spremljal tudi avtor Drago Jančar, ne bo pa z njimi režiserja Borisa Kobala, ki se bo medtem moral spopasti z novimi projekti.

Pred tem pa je, kot smo rekli, še pet predstav na Koroškem. Zamisel prireditelja, Krščanske kulturne zveze, da se Jančarjeva igra uprizori v resnično izjemnem prizorišču Felsentheatra pod Križno goro, ki v celoti realizira avtorjevo vizijo (dogajanje je namreč postavil v zapuščen rudnik), je resnično vredna vsega priznanja. Obeta se torej posebno doživetje tudi za tiste gledalce, ki predstavo že poznajo.

DANES V DIVAČI

JAZ/ON in Kravos v Orient Expressu

Prigrizek poezije in glasbe v novem klubu

»Čim bolj je kako zgodovinsko dejanje oddaljeno, tem bolj postane skupna dediščina človeškega rodu. Le da potem ljudje pozabljamo, komu kaj dolgujemo...«

S to mislijo se je poigral Marko Kravos, ko je sestavljal svojo izvirno prireditev, v kateri se prepletajo živi komentarji avtorja, verzi pripovednega, erotičnega in humornega značaja ter živa glasba. Dal ji je naslov JAZ/ON SE NA TO POSMEJE in k sodelovanju priklical gledališka igralca Saša Pavček in Pavleta Ravnohriba ter Godalni kvartet Glasbene matice v Trstu, ki ga sestavljajo Žarko Hrvatič, Stefan Job, Bogumil Petrač in Peter Filipčič.

Svojevrstno prireditev sta omogočila Zveza slovenskih kulturnih društev iz Trsta in Zveza kulturnih organizacij iz Sežane.

Prvo in odmevno izvedbo je JAZ/ON doživel v Kafe teatru v Ljubljani marca letos. Očitno pa je pohod in beg Argonavtov skozi naše kraje - znanstveniki so nedavno izračunali, da se je to dogajalo pred skoraj natančno 3200 leti - prav primeren motiv za novo ustvarjalno tveganje z občinstvom.

Mitična zgodba torej, za pest čustev in hudomušnosti ter prva slovenska izvedba Bianchijevega Kvarteta št. 1 v G molu: vse v novih prostorih kluba Orient Express v Divači. Ta je svojo dejavnost zastavil šele pred nekaj meseci, pa ne samo v razvedrilno smer. Svoje programske ambicije kaže tudi v kulturni in konferenčni smeri: tako bo letos mednarodni literarni disput »Vilenice« potekal prav tu.

Ambient, opremljen z avtentičnimi elementi nekoč najbolj slavnega vlaka na svetu, bo kar se da primerno prizorišče za ustvarjalno tveganje, ki se sicer sklicuje na mit o Argonavtih, govori pa o stvareh, ki jih Jazon in še kdo prav dobro občuti na svoji koži, ko tihotapi zdravo pamet in srce prek teh krajev. Tako danes kot v daljni zlati preteklosti, ko so prenašali prek ostrih grebenov ladjo na ramenih, da bi le kdaj dospeli do odprtega morja.

Danes, 11. maja, ob 20. uri v Orient Expressu v Divači torej, če vas kulturna žilica žene na vznemirljive poti in priložnosti.

VČERAJ-DANES

Danes, ČETRTEK, 11. maja 1995

ŽIGA

Sonce vzide ob 5.39 in zatone ob 20.23 - Dolžina dneva 14.41 - Luna vzide ob 15.26 in zatone ob 3.30.

Jutri, PETEK, 12. maja 1995

PANKRACIJ

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 16,9 stopinje, zračni tlak 1010,6 mb narašča, veter 25,9 km na uro vzhodnik severovzhodnik, burja, vlaga 64-odstotna, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 16,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Chiara Bassanese, Davide Cossutta, Silvia Musini.

UMRLI SO: 87-letna Anna Cosina, 23-letni Marco Lo Presti, 87-letna Giuliana Skocir, 88-letna Maria Colautti, 88-letni Zoilo Furlan, 63-letni Celeste Matcovich, 75-letna Libera Bressani, 93-letna Giorgina Lunazzi, 93-letna Gemma Federici, 48-letni Giacomo Paliaga, 82-letna Norma Cucarzi, 70-letna Angela Pagan.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 8., do NEDELJE, 14. maja 1995

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Largo Piave 2 (tel. 361655), Ul. Felluga 46 (tel. 390280), Lungomare Venezia 3 - Milje (tel. 274998).

OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Largo Piave 2, Ul. Felluga 46, Ul. Bernini 4, Lungomare Venezia 3 (Milje).

OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Istrska ulica 33 (tel. 638454)..

TRŽAŠKA KNJIGARNA

vabi **danes, 11. maja, ob 17.30**
na srečanje z mladinskim pisateljem

Bogdanom Novakom

Pisatelja in njegova dela bo predstavil urednik za mladinsko književnost pri založbi Mladinska knjiga Vasja Cerar

Dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - Danes dvorana rezervirana. Jutri: 17.00, 18.50, 20.40, 22.30 »Genio per amore«, i. Walter Matthau, Meg Ryan, Tim Robbins.

EXCELSIOR - 18.45, 20.25, 22.15 »Sostiene Pereira«, r. Roberto Faenza, i. Marcello Mastroianni.

EXCELSIOR AZZURRA - 20.00, 22.00»L'esca«, r. Bertrand Tavernier, prepovedan mladini pod 18. letom.

AMBASCIATORI - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »A proposito di donne«, i. Whopi Goldberg, Mary Louise Parker, Drew Barrymore.

NAZIONALE 1- 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Piccole canaglie«.

NAZIONALE 2 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Agenzia salvagente«, i. Steve Martin.

NAZIONALE 3 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Léon«, r. Luc Besson, i. Jean Renò, Gary Oldman.

NAZIONALE 4 - 16.3, 18.20, 20.15, 22.15 »Il prete«, prepovedan mladini pod 14. letom.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Monia, la pantera rossa«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.30, 19.45, 22.00 »Vento di passioni«, i. Anthony Hopkins, Brad Pitt.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »La scuola«, r. Daniele Lucchetti, i. Anna Galiena, Silvio Orlando, Fabrizio Bentivoglio.

LUMIERE - 18.20, 20,15, 22,15 »La morte e la fanciulla«, r. Roman Polansky, i. Sigourney Weaver, Ben Hignsley.

PRIREDITVE

KD ROVTE - KOLONKOVEC, Ul. Monte Sernio 27 priredi SREČANJE SOL F. Milčinski, Gianni Rodari in Marica Gregorič-Stepančič ob 50-letnici konca druge svetovne vojne jutri 12. t. m., ob 9.30. Priložnostni govor Nerina Švab. Razstava risb bo odprta v soboto, 13. t. m. od 17. do 19. ure.

KD LIPA iz Bazovice prireja jutri, 12. t.m., ob 20.30 v kinodvorani v Bazovici SREČANJE S ČLANI SKD BAZOVICA iz Reke. Nastopata mešani pevski zbor in otroška folklorna skupina. Vabljeni!

POLETNI TEČAJI TUJIH JEZIKOV
LINKOT 061 721 026
PREČNA 20, DOMŽALE

REPENTABOR OB PROSLAVLJANJU 50-LETNICE OSVOBODITVE: jutri 12.5., ob 20.30 v kulturnem domu na Colu ogled filma BALKAN, sledi razprava o fašističnem zatiranju, NOB ter o kolaboracionizmu z zgodovinarji Marto Ivašič, Aleksijem Kalcem in Katjo Colja; v soboto, 13.5, ob 21. uri KRESOVANJE na Orešju ob zvokih hramonike; v nedeljo, 14.5., ob 9. uri s trga v Repnu pohod ODPRTA MEJA po starih poteh v Vrhovlje, Dol in Voglje ter OSREDNJA PROSLAVA pri Stenah na Colu.

KD VESNA prireja v soboto, 13. maja, ob 20.30 v Domu A. Sirka v Križu tradicionalno zborovsko revijo PESEM NE POZNA MEJA. Sodeluje 9 zborov iz Italije, Slovenije, Avstrije in Madžarske.

KD in MePZ PRIMORSKO vabita na KONCERT OB PREDSTAVITVI PRVE GLASBENE KASETE, ki bo v soboto, 13. maja, ob 20.30 v luteransko-evangeličanski cerkvi v Trstu (Trg Panfili).

VZPI od Domja in KD FRAN VENTURINI vabita na PROSLAVO OB 50-LETNICI OSVOBODITVE v soboto, 13. maja pri Domju. Program: ob 18. uri zbirališče pred Kulturnim centrom A. Ukmar-Miro; ob 18.30 slovesnost pri prenovljenem spomeniku; ob 19.30 proslava v Kulturnem centru.

SLOVENSKI KULTURNI KLUB, Ul. Donizetti 3 vabi v soboto, 13. t. m., ob 19. uri na predavanje Lide Turk, ki bo predstavila tajno organizacijo TIGR.

SKD TABOR - Opčine - Prosvetni dom. V soboto, 13. t. m., ob 20.30 ODPRTJE RAZSTAVE PATRIZIE DEVIDE'. Predstavitev Laura Safred. Kulturni program: Bernsteinov ples Amerika, Amerika, izvajajo dijakinje 1.a razreda srednje šole F. Levstik s Proseka pod vodstvom prof. Edith Kocjan.

GODBA NA PIHALA IZ RICMANJ vabi na 9. izvedbo PROMENADNIH KONCERTOV na trgu v Ricmanjih v nedeljo, 14. in 21. maja, ob 17. uri. Sodelujejo sledeče godbe: Valvasone (Pordenon), Idrija, Corno di Rosazzo (Videm), SVEA (Zagorje ob Savi). Vabljeni!

OBČINA DEVIN - NABREŽINA prireja ljudsko manifestacijo ob 50-letnici osvoboditve DA NE BI POZABILI, ki bo v nedeljo, 14. t. m., ob 17. uri na igrišču Sokola v Nabrežini. Sodelujejo: šolska mladina, recitatorji, mladinski pevski zbor iz Komna, zbor Zavoda združenega sveta iz Devina, domači zbori v mešani zasedbi in godba na pihala "Nabrežina".

TRŽAŠKA KNJIGARNA vabi na ogled razstave sarajevskega akademskega slikarja Mihriždana Kulenkovića Mimice - "Korenine". Razstava je odprta še danes, 11. maja.

SKD GRAD - Bani obvešča, da je v Ovčarjevi hiši pri Banih slikarska razstava likovnika Milana Bizjaka odprta po sledečem urniku: 12. in 13. maja od 17. do 20. ure, 14. maja od 16. do 20. ure. Vljudno vabljeni!

V KRAŠKI GALERIJI v Repnu je do 28. maja na ogled razstava narodnih noš. Razstava je odprta ob nedeljah in praznikih od 11. do 12.30 ter od 15. do 18. ure.

PUBLIEST
Tel. (040) 7796611 - Fax 768697
oglasi - obvestila: 8.30 - 12.30
osmrtnice - sožalja: 8.30 - 12.30
13.30 - 17.00 (razen sobote)

OBVESTILA

LETNIKE/CE 1945 s Proseka, Kontovela in sosednjih vasi, ki se želijo udeležiti skupnega praznovanja, vabimo, naj se javijo na telefonsko št. 229404 po 20. uri.

RAVNATELJSTVO SLOVENSKEGA DIJAŠKEGA DOMA SREČKO KOSOVEL v Trstu sporoča, da so še v teku vpisovanja za letovanji na Medvedjem brdu in v Portorožu ter v poletno središče. Podrobnejše informacije daje uprava doma v Ul. Ginnastica 72.

NA VISOKI ŠOLI MODERNIH JEZIKOV za prevajalce in tolmače (Ul. Alviano 15) bo jutri, 11. t.m., ob 16. uri govorila univerzitetna prof. dr. Martina Orožen o slovenskem jeziku v obdobju realizma. V ljudno vabljeni!

IZLETI

SPD TRST priredi v nedeljo, 21. maja izlet z vlakom na Gorenjsko s hojo do planinskega doma Pristava. Odhod s Trsta ob 5.45 s Trga Oberdan z avtomobili in ob 7.00 z vlakom iz Nove Gorice. Vpisovanje v uradih ZSSDI tel. 635627). Obvezna prijava in plačilo 15.000 lir.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE - tajništvo Trst, obvešča šolnike, da je v uradu na razpolago ministrska okrožnica, ki ureja dodelitev suplenc za poučevanje v tujini za naslednja tri šolska leta. Urnik: pon. 16. - 17.30, tor. 9. - 10.30, čet. 16. - 17.30, pet. 11. - 12.30. ul. Carducci 8 - Trst. Tel. 370301.

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE - tajništvo Trst obvešča,da 10. junija zapade rok za vpis v občinske jasli. Zainteresirani naj se obrnejo do koordinatork jasli v Ul. P. Veronese 14 (tel. 309082 in 311789) in sicer z naslednjim urnikom: ponedeljek od 15. do 17. ure in četrtek od 9. do 11. ure. Starši naj prosijo za vpis v slovenske jasli.

Danes praznuje v Repnu 70 let

Albina Škabar

Vse najboljše in obilo zdravja ji želita

Silvano in Žarko z Anito

ČESTITKE

Danes praznuje naša mama LOJZKA GUSTIN 85. rojstni dan. Da bi bila še naprej zdrava in tako bistra ji iz srca želijo hčere Marija, Milena in Zvonka, zeti Zdravko, Mirko in Darjo, vnuki Majda, Nataša, Peter, Alenka in Andrej ter pravnuki Marlena, Danjel, Emil in Minea.

Danes slavi v Repnu svoj 70. rojstni dan ALBINA ŠKABAR. Vse najboljše, posebno pa zdravja ji želijo svakinje z družinami in Marija Brišćikova ter vsi, ki jo imajo radi.

MALI OGLASI

STARŠI! Bližajo se počitnice. Vašemu otroku ponujam varstvo v mirnem, zelenem predelu Trsta. Tel. 040/572612.

PANDO 30, letnik '85, 75.000 km, v dobrem stanju proda gospa. Tel. št. 225770 od 8. do 13. ure ter od 17. do 19. ure.

PLINSKI STEDILNIK: tri goriliniki plin, en električni in pečica električna prodam. Tel. št. 228146.

PODARIM simpatične male mucke. Tel. št. 220793.

OSMICO je odprl v Zgoniku Stanko Milič.

OSMICO ima odprto Kuzmič v Prebenegu.

OSMICO je odprl Alojz Kante, Praprot št. 18.

OSMICO sta odprla Ivan in Cvetko Colja v Samatorci št. 20.

OSMICO je odprl Salomon Tomšič v Rupi - Ul. Buonarotti. Toči domače belo in črno vino.

OSMICO ima Paolo Ferfolja, Medja vas. Toči belo in črno vino in nudi domač prigrizek.

PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob Innocenza Gunnella darujeta Nevenka in Radi Pečar z družinama 100.000 lir za gradnjo Kulturnega doma v Lonjerju.

Dobrotnik in član društva g. Stanislav Daneu - Filipov je zapustil 1.000.000 lir za KD Prosek-Kontovel.

Ob prvomajski budnici po vaseh občine Dolina daruje N.N. 50.000 lir za Pihalni orkester Breg.

Gostilna Batič daruje 100.000 lir za postavitev spominske plošče padlim v NOB v Repniču. V isti namen daruje Mario Milič (Repnič 39) 50.000 lir.

V spomin na Borisa Raceta - Žarka daruje družina Race 200.000 lir za Stadion 1. maj, 200.000 lir za popravilo strehe Prosvetnega doma na Opčinah, 200.000 lir za MPZ Vasilij Mirk, 200.000 lir za Godbo na pihala Viktor Parma in 200.000 lir za FC Primorje.

Ob plačanju članarine daruje Vincenc Pauzin 25.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V zahvalo za vošcila daruje Zora Fabjančič 50.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V spomin na Sergija Kocijančiča darujeta Milan in Marija Milič (Zgonik 12) 30.000 lir za Center za rakasta obolenja in 20.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

Namesto cvetja na grob Justa Ferluge daruje Carmela z družino 100.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

Otilija Rogelja daruje 44.000 lir za krožek KRUT.

V počastitev spomina Borisa Raceta daruje družina Močnik 100.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na tovariša Borisa Raceta - Žarka daruje Srečko Colja 50.000 lir za Zadružni center za socialno dejavnost in 50.000 lir za popravilo strehe Prosvetnega doma na Opčinah.

V spomin na Borisa Raceta - Žarka in na Innocenza Gunnella daruje Bianka Čok 50.000 lir za gradnjo Kulturnega doma Lonjer-Katinara.

Za popravilo spomenika NOB pri Domju so darovali: Erminio Sergas 50.000 lir, Mario Kofol 50.000 lir, Aldo Ciak 100.000 lir, Dario Strajn 50.000 lir, Antonio Bersenda 12.000 lir, Serena Kozina-Kapić 100.000 lir, Boris Samec 50.000 lir, Danilo Klun 50.000 lir, Slava Jercog 10.000 lir, Franc Crevatin 100.000 lir, Silvano Felda 25.000 lir, Roberto Čok 25.000 lir, Roberto Cergol 50.000 lir, Paolo Lovrenčič 50.000 lir, Bruno Zocchi 15.000 lir, Nerina Zocchi 10.000 lir, Arduino Giacomini 20.000 lir, Mario Pregarc 20.000 lir in Giuseppe Micussi 30.000 lir.

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvu Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pritličje) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

ŠTEVERJAN / OB UMIRJENI POLEMIKI OPOZICIJE

Občinski svet odobril program župana Corsija

Odbornika sta Dominik Humar in Roman Di Battista

S predsinočnjo sejo novoizvoljenega občinskega sveta v Steverjanu se je izpopolnil krog umestitvenih sej v vseh treh slovenskih občinah na Goriškem, kjer so bile volitve pred dobrima dvema tednoma. Prva formalnost, s katero so se spopadli steverjanski svetovalci je bila potrditev veljavnosti lastne izvolitve, kar so opravili soglasno. Župan Hadrijan Corsi je nato sporočil, da je za odbornika imenoval svetovalca Dominika Humarja, ki bo tudi podžupan, in Romana Di Battista, ki bo zunanji član uprave, ker ni bil izvoljen v občinski svet. O porazdelitvi resorjev se bodo dogovorili naknadno, prav tako pa naj bi do prihodnje seje svetovalski skupini Slovenske skupnosti in Občinske enotnosti imenovali svoja načelnika.

S tem v zvezi je župan Corsi na seji napovedal, da namerava delovanje uprave organizirati tako, da bi tudi svetovalci čimbolj sodelovali z odborom. Pomembno vlogo naj bi imela prav načelnika skupin, poleg tega pa naj bi ustanovili svetovalske komisije za obravnavao specifičnih upravnih problematik.

Župan je nato predstavil svoje upravne smernice in se pri tem sklicval na predvolilni program SSk. Izpostavil je potrebo po ohranitvi samostojnosti in identitete majhnih občin, ki jih nova zakonodaja sili v smer združevanja. Toda za slovenske občine je življenjske važnosti, da ostanejo takšne, kakršne so danes, je naglasil Corsi.

Zatem je naštel načrte, ki jih namerava uresničiti uprava. Med temi so posodobitev cestnega omrežja v občini, dokončanje vodovoda, prizadevanje za odpravo posledic plazu na cesti z Oslavja, ojačenje javne razsvetljave, ureditev greznic, odprava arhitektonskih pregrad v šoli, dokončanje obnovitvenih del na stari šoli. Napovedal je tudi podporo vsem društvom, pozornost do socialnih problemov, prostorsko politiko in regulacijski načrt po potrebi občanov, pozornost vinogradništvu in drugim gospodarskim dejavnostim, da se preseže današnja ranljivost monokulture.

V imenu Občinske enotnosti je dosedanji župan Ivan Humar čestital nasledniku in želel novi upravi uspešno delo. Povedal je, da bo opozicija preudarno ocenjevala delovanje in bo brez načelnega odklanjanja izbir večine postavljala svoje predloge za boljše upravljanje. Bil je tudi umirjeno polemičen glede nekaterih točk programa (izrecno je navedel dokončanje vodovoda), pri čemer je očital Corsiju, da je v svoj program vključil dela, ki jih je že zastavila prejšnja uprava in jih je treba samo še materialno dokončati. Zaradi tega je tudi napovedal, da ne bo podprl programa, četudi se le-ta večinoma ujema s programom, ki ga je predložila tudi sama Občinska enotnost. Pogram je bil sprejet z glasovi cele skupine SSk, trije svetovalci OE so glasovali proti, eden se je vzdržal.

Občinski svet je nato opravil še nekatere obveznosti. V občinsko volilno komisijo so bili izvoljeni Izidor Prinčič, Franka Padovan, Anka Černic (SSK) in Silvan Cibini (OE), kot njihovi namestniki pa Marjan Drufovka, Mirjam Dorni, Florjan Lango (SSk) in Rudi Korsič (OE). V skupščini Briške gorske skupnosti pa bodo Steverjansko občino skupaj z županom Corsijem zastopali še občinski svetovalci Ivan Vogrič, Izidor Prinčič (SSk) in Ivan Humar (OE).

Novi Steverjanski občinski svetovalci na prvi seji (foto Studio Reportage)

GLASBA / NA PRODUKCIJI CENTRA E. KOMEL

Damjana Bratuževa pohvalila gojence

Ugledna pianistka je med obiskom v svoji Gorici prisluhnila glasbenemu naraščaju

Damjana Bratuževa (prve z desne v prvi vrsti) med produkcijo (foto Studio Reportage)

Prijetno kramljanje v domačem krogu in obujanje spominov. Tako bomo zapisali ob petkovem obisku pianistke Damjane Bratuževe v Slovenskem glasbenem centru Emil Komel. Ugledna glasbena pedagoginja in kulturna delavka je zelo pozorno sledila izvajanju gojencev glasbene šole med interno produkcijo, ki so jo ob koncu prejšnjega tedna pripravili v komorni dvorani v kompleksu Katoliškega doma. Pohvalila je prizadevanje učiteljev in gojencev ter jih spodbudila k nadaljnemu delu. Zatem pa je priznana glasbenica spregovorila še o svoji umetniški in poklicni poti, ki se je začela v Gorici, nadaljevala v Parizu in dosegla višek v Kanadi, kjer živi in ustvarja že tri desetletja.

KINO

GORICA

VITTORIA 20.45 Gorica kinema: »Creature del cielo«. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 18.00-20.00-22.00»Sostiene Pereira«. Rež. Roberto Faenza, i. M. Mastroianni in N. Braschi.

TRŽIČ

COMUNALE 20.30 »Moliere«. Rež. Ariane Mnouckine.

PRIREDITVE

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV vabi v ponedeljek, 15. maja, na pevski koncert v Kulturnem domu. Posvečen bo 50-letnici konca druge svetovne vojne in zmage nad nacifašizmom. Nastopila bosta zbor upokojenih rudarjev iz Trbovelj in obnovljeni pevski zbor goriških upokojencev.

SKRD JADRO vabi na sedež v Romjanu nocoj ob 20.15 na srečanje z g. Magdo Sturman iz Mačkolj (TS), ki bo predvajala diapozitive s potovanja po Avstraliji.

IZLETI

SPD GORICA vabi v nedeljo, 14. t.m., na Kucelj. Vzpon bo iz Vrtovina, hoje približno tri ure. Prevoz z lastnimi sredstvi, kosilo iz nahrbtnika, vodi Mirko Radinja. Odhod ob 6. uri s parkirišča pri Rdeči hiši.

ŠKD KREMENJAK - JAMLJE in VZPI DOLJAMLJE prirejata 4. junija enodnevni avtobusni izlet v Dražgoše, Begunje na Bled in v Vintgar. Prijave sprejemajo Igor Kobal, Ettore Moro, Mario Croselli do 15. maja ali do oddaje mest v avtobusu.

ODBOR UPOKOJENCEV IZ DOBERDOBA obvešča izletnike na Sicilijo in Sardinijo, da bo odhod v soboto, 13. maja, ob 5. uri s Trga sv. Martina (pri cerkvi) v Doberdobu. Priporoča se točnost.

OBVESTILA

OBČINSKA KNJIŽNICA V DOBERDOBU obvešča, da posluje do 20. maja samo ob torkih in četrtkih od 15. do 17. ure.

V DIJAŠKEM DOMU v Gorici že sprejemajo prijave za OTROŠKO POLETNO SREDIŠČE, ki bo delovalo od 19. junija do 29. julija. Prijave in informacije v pisarni doma ob delavnikih od 12. do 17. ure - tel. 533495.

KD OTON ŽUPANČIČ v Štandrežu organizira tradicionalni turnir "Beach volley 95" na pesku. Turnir se bo začel 22. maja. Prijave sprejemajo v domu Andreja Budala do 19. maja med 19. in 21. uro.

OBČINA SOVODNJE OB SOČI sporoča, da je bil rok za predstavitev prošenj za priključitve na plinsko omrežje po znižani ceni (700 tisoč lir) podaljšan do 13. maja 1995. Po tem datumu bo treba za nove priključitve zaprositi tudi za dovoljenje pokrajinske uprave, ker pa bodo pokrajinsko cesto na novo asfaltirali, utegnejo biti prošnje tudi zavrnjene.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

MORANDINI, Raštel 65, tel. 533349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

ALLA SALUTE, Ul. Cosulich 117, tel. 711315.

POGREBI

Danes: 8.00, Antonio Milio, iz splošne bolnišnice; 9.30, Emma Maver vd. Zuzzi, iz bolnišnice Janeza od Boga v stolnico in na glavno pokopališče; 10.00, Stanislav Bole, iz splošne bolnišnice v Trst; 11.00, Francesco Grusovin, iz ul. Cipriani 2 v cerkev pri sv. Ani in na glavno pokopališče; 11.0, Gianpaolo Franzot, iz Trsta na glavno pokopališče.

KULTURNI DOM / JUTRI

Predstavljata se ustvarjalca iz Ronk

Razstava slik Oskarja Beccie in srečanje s poezijo Lilijane Visintin

Kulturni dom prireja jutri ob 18.30 srečanje z dvema slovenskima kulturnima ustvarjalcema iz Laškega. Odprli bodo namreč razstavo del slikarja Oskarja Beccie ter predstavili poezije Lilijane Visintin. Oba sta doma iz Ronk, kjer sta obiskovala italijansko osnovno šolo, nadaljevala študij na slovenski nižji srednji v Gorici ni na učiteljišču Simon Gregorčič, potem pa izbrala vsak svojo kulturno usmeritev: Visintinova poezijo, Beccia slikarstvo.

Oskar Beccia spada med mlajše likovne ustvarjalce v zamejstvu. Imel je že vrsto samostojnih razstav, sodeloval pa je tudi v skupinskih. Po daljšem obdobju se jutri spet predstavlja s samostojno razstavo. O njegovi umetniški poti bo spregovoril likovni kritik prof. Joško Vetrih.

O pesniškem ustvarjanju Lilijane Visintin, zlasti pa o zbirki "Ecat' ombre" bo spregovorila Aleksandra Devetak. Gre za zbirko poezij v treh jezikih: v slovenščini, italijanščini in španščini, ki je izšla pod pokroviteljstvom pokrajinske uprave in predvsem po prizadevanju društva Jadro iz Ronk. Društvo Jadro je poleg Kulturnega doma organizator tudi jutrišnjega večera.

Razstava del Oskarja Beccie bo odprta do konca meseca ob delavnikih od 9. do 13. ure in v večernem času v dneh, ko so v Kulturnem domu prireditve.

KRAJEVNE UPRAVE / UMESTITVENE OBVEZNOSTI

Sovodenjski župan Petejan je prisegel

Prvo srečanje s prefektom De Matteisom

Med umestitvene obveznosti novih občinskih uprav, ki so jih volilci kar sedemnajstih občin na Goriškem izbirali 23. aprila in (v Gradišču in Štarancanu) na nedeljski balotaži, sodi tudi prisega novih županov. Na goriški prefekturi se v teh dneh vrstijo prisege novih županov, ki so obenem tudi priložnost za prvi stik med novoizvoljenimi župani in prefektom Francescom De Matteisom.

Včeraj je prisegel tudi novi župan občine Sovodnje ob Soči, inž. Igor Petejan **(na sliki - Fotostudio Reportage)**. V prihodnjih dneh (prefektura še ni javila razporeda) bosta prišla na vrsto tudi župana Doberdoba Mario Lavrenčič in Steverjana Hadrijan Corsi.

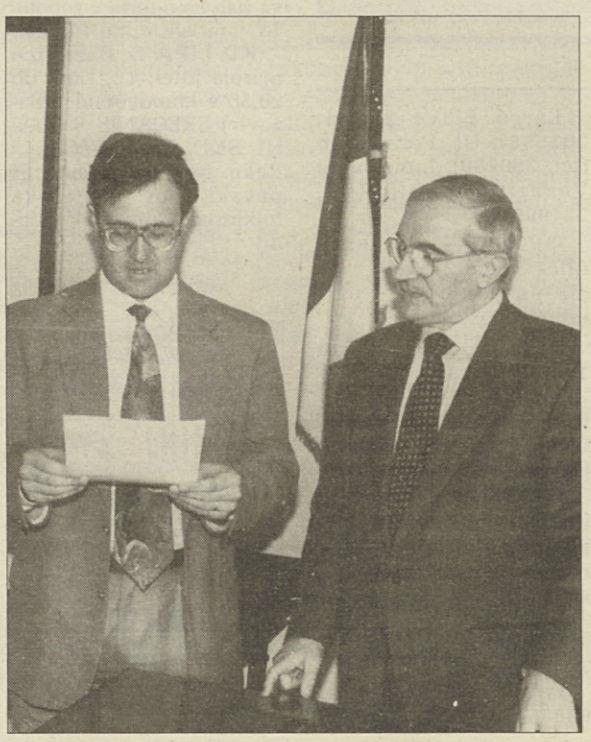

GORICA / ŽUPAN V ZADREGI NA SEJI OBČINSKEGA SVETA

Spor med odbornikoma o načrtu za parkirišča

Špacapan: Kako je z emisijami upepeljevalnika?

V goriški občinski upravi se je vnel spor glede problema parkirišč. Spor je prišel jasno do izraza med včerajšnjo sejo občinskega sveta, ko je svetovalec opozicije Bruno Crocetti vprašal, kako je z reorganizacijo prometa. Še decembra je namreč uprava napovedovala, da bo vsak čas odobrila zadevni načrt, odtlej pa o tem ni duha ne sluha.

V odgovoru na to vprašanje so se pojavila razhajanja med odbornikoma za storitve Claudiom Pescom in za urbanistiko Alessiom Roselijem. Spor je v tem: Pesco si lasti pristojnost odločati o parkiriščih, češ da to sodi v upravljanje prometa v mestu in torej v njegov resor. Roselli, ki je na Pescove izjave v občinskem svetu odgovoril z rezkim "no comment", pa trdi, da je problem reorganizacije parkirišč le del celotne preureditve prometa v mestu, ta pa je na osnovi deželne okrožnice (zakon je namreč nejasen) pravcati urbanistični načrt.

Razlika ni zgolj nominalna ali stvar pristojnosti tega ali onega odbornika. Po Pescovem tolmačenju naj bi o načrtu za parkirišča (in najbrž tudi za reorganizacijo prometa) odločal občinski odbor na predlog odbornika, Roselli pa meni, da je potrebna širša razprava, ki naj zajame tudi občinski svet.

Spričo teh različnih mnenj je Crocetti zahteval, naj se župan izjasni, kateri od njega pooblaščeni odbornik je pristojen za to problematiko. Vprašanje je spravilo Valentija v tolikšno zadrego, da je kot šolarček, ki ni opravil domače naloge, nekaj zajecljal, potem pa priznal, da ga bodo morali spor razrešiti v občinskem odboru.

Prepiri glede prometnega načrta so gotovo zaskrbljujoč znak (ne)sposobnosti te uprave, da bi hitro in učinkovito reševala probleme mesta. Prometni načrt je namreč pred približno enim letom odobril komisar, ki je takrat upravljal občino. Sedanja uprava ga doslej še ni začela konkretno izvajati in ga najbrž še lep čas ne bo. Edina novost na obzorju naj bi namreč bila uvedba plačila za približno 800 parkirnih mest v centru mesta, o čemer bo prihodnji teden odločala pristojna svetovalska komisija. Toda vse kaže, če naj uporabimo Crocettijeve kritične besede, da se bo občina omejila na zamenjavo belih črt sedanjih parkirišč z modrimi (zlasti v korist občinskih financa), ne da bi pri tem prišlo do potrebne reorganizacije celotnega sistema parkiranja v mestu.

Iz uvodnega dela včerajšnje seje bi omenili še vprašanje svetovalca SSk Bernarda Špacapana, zakaj se v upepeljevalniku pri Sovodnjah uničuje 1.700 kilogramov posebnih zdravstvenih odpadkov dnevno, od katerih je polovica iz goriških zdravstvenih ustanov in polovica od drugod? Hotel je tudi vedeti, ali je občina poskrbela za nazdzorstvo nad emisijo dioksina pri izgorevanju in kdo sploh kontrolira vsebino zabojev z zdravstvenimi odpadki. Odbornik za storitve Pesco je odvrnil, da ni problema, ker da je upepeljevalnik usposobljen za 3 tone posebnih odpadkov dnevno (to še ne pomeni, da je oportuno izkoristiti vso kapaciteto, je menil Špacapan); odločno je zanikal, da bi prihajalo do emisij dioksina, ker smeti uničujejo pri tako visokih temperaturah, da pri izgorevanju ne nastaja dioksin. Po drugi strani pa je moral priznati, da občina ne izvaja nobene oblike nadzorstva nad emisijami (šele pripravljajo načrt, ki naj bi ga nato financirala dežela), medtem ko je kontrola nad zaboji odpadkov prepuščena (sicer pogostim) obiskom karabinjerjev.

Deželna uprava za zaprtje strelišča nad Selcami

Vojaško strelišče med Doberdobom in Selcami, kjer se vojaki urijo v strelskih veščinah še vedno po kakih 15 dni vsak mesec, naj bi čimprej zaprli. Tak je namen deželne uprave, kot je v odgovoru na interpelacijo svetovalcev Micheleja Degrassija (DSL) in Roberta Antonaza (SKP) povedal v deželnem svetu odbornik Oscarre Lepre.

Lepre je napovedal namen uprave, da se na prihodnjem zasednaju paritetne komisije za vojaške služnosti, v kateri so enakopravno zastopani predstavniki Dežele in vojske, ponovno preveri namembnost območij, ki jih še uporablja vojska. Med objekti, ki naj bi jih zagotovo zaprli, je po mnenju deželne uprave tudi strelišče nad Selcami, saj vse zainteresirane krajevne uprave odločno nasprotujejo nadaljnemu delovanju strelišča. Lepre je še spomnil, da je v zadnjih štirih letih deželna uprava bila vedno dosledno na teh stališčih. Zaradi tega je izrazil upanje, da bo obrambno ministrstvo, ki ima zadnjo besedo v primeru, da v paritetni komsiiji ne bodo dosegli soglasja vseh komponent, pokazalo posluh za stališča deželne in krajevnih uprav.

Svetovalca Degrassi in Antonaz sta izrazila zmerno zadovoljstvo zaradi odgovora deželnega odbornika in upanje, da bo čimprej prišlo do zaprtja. Poudarila sta, da je ta ukrep neodložljiv, da bi do zaprtja moralo priti že pred leti in da je nadaljnje delovanje strelišča nesprejemljivo zaradi številnih nevšečnosti, ki jih povzroča prebivalstvu.

MEJA / PO DVOMESEČNEM ZAPRTJU

Jutri spet odprejo prehod Rdeča hiša

Po obnovitvenih delih bo prehod spet odprt za motorna vozila jutri od 7. ure dalje

Po skoraj dvomesečnem zaprtju, ki so ga v prvih tednih spremljale vroče polemike zlasti med goriškimi trgovci na eni in predstavniki nekaterih policijskih sindikatov na drugi strani, bodo jutri ob 7. uri spet odprli za promet motornih vozil goriški mednarodni mejni prehod pri Rdeči hiši. Podjetje, ki je opravljalo dela za namestitev novih klimatiziranih kabin za policiste in finančne stražnike ter opravilo nekatere druge izboljšave na prehodu, zaključuje z deli v predvidenem roku. Časa so imeli 60 dni, poseg bodo dokončali v 58. Končali bi sicer že prej, ko ne bi prišlo med deli do nekaterih zapletov, ki pa so jih rešili razmeroma hitro

Odprtje prehoda bo goriška javnost gotovo pozdravila z zadovoljstvom, zlasti pa se ponovne vzpostavitve motoriziranega prometa veselijo trgovci, ki so se takoj po zaprtju glasno pritoževali zaradi izgube kupcev iz Slovenije. Okrepitev služb na drugem mednarodnem prehodu Štandrež-Vrtojba namreč po njihovi oceni ne le ni reševala problema, temveč je še odvračala kupce iz Slovenije od nakupov v centru Gorice. Zaradi tega so po nekajdnevnem popolnem zaprtju dosegli vsaj delno odprtje Rdeče hiše za pešce in kolesarje, kar pa seveda še zdaleč ni zagotavljalo običajnega pretoka potnikov.

Na sliki (Fotostudio Reportage) **zadnja dela na novih kabinah pred odprtjem prehoda**

NOVICE

Razprava na temo: Ekonomska in politična Evropa

Krožek za politična in družbena vpršaanja "Il laboratorio" prireja jutri, v petek ob 18. uri v sejni dvorani na Pokrajini, javno razpravo na temo: Konfrontacija med ekonomsko Evropo in politično Evropo. Uvodni poročili bosta imela docent mednarodnega in evropskega prava na Tržaški univerzi in na goriški fakulteti za diplomatske vede prof. Gian Luigi Cecchini in prof. Claudio Cressati, ki poučuje zgodovino evropskih institucij v Vidmu, Gorici in Celovcu.

V nedeljo pobuda za zbiranje sredstev v korist AIRC

V nedeljo, 14. t.m. bo spet stekla pobuda zbiranja sredstev v korist ustanove AIRC (Associazione Italiana per la Ricerca sul cancro - Združenje za podpiranje raziskav o rakastih obolenjih). Članice Maria Theresia cluba in prostovoljci bodo na trgu sv. Antona zbirali denarne prispevke v obliki članarine. Minimalni prispevek je 25 tisoč lir. Vsakemu članu, ki bo vplačal omenjeno članarino, bodo izročili v dar azalejo. Združenje AIRC je lani uspelo zbrati 1, 4 milijona članov, doslej je financiralo preko tri tisoč raziskovalnih projektov in razdelilo nad 2.600 štipendij.

Gorica kinema: drevi film Petra Jacksona »Creature del cielo«

V kinodvorani Vittoria se nadaljuje ciklus filmskih večerov ob četrtkih Gorica kinema. Nocoj, ob 20.45, bodo vrteli Petra Jacksona film Creature del cielo. Film pripoveduje zgodbo dveh prijateljic, ki ju veže čustvo, ki je več kakor prijateljstvo in ki prav zato, da bi rešili zvezo, zagrešita uboj. Zgodba se nanaša na resničen dogodek, ki se je pripetil pred štiridesetimi leti na Novi Zelandiji. Režiser Jackson je znan po filmih, ki razglabljajo o težkih družbenih in družinskih problemih, zlasti o odnosih med otroci in starši, med spoloma itd. V četrtek, 18. maja bodo v okviru ciklusa Gorica kinema, predvajali film Nepozabno poletje L. Pintilleja.

Jazz koncert H. Threadgilla jutri v Romansu

V Romansu bo jutri, 12. t.m., ob 21. uri v okviru koncertov jazz glasbe nastopil ansambel Henry Threadgill and Very very circus. Koncert prireja tamkajšnji krožek ACLI. Naslednji jazz koncert v Romansu bo 1. junija in sicer v izvedbi Peter Erskine trio.

Tečaj tehnike komuniciranja

Mladi gospodarstveniki, ki delujejo v sklopu združenja ASCOM prirejajo izpopolnjevalni strokovni tečaj za trgovce. Trajal bo skupaj šestnajst ur, odvijal pa se bo po štiri ure, začensi od ponedeljka 15. t.m., zaključil pa 5. junija. Največ pozornosti bodo namenili obravnavi tehnike komuniciranja. Pojasnila in prijave na sedežu ASCOM v ulici 9. avgusta 4, oziroma v podružničnih pisarnah v Gradišču in Krminu.

GORICA / NENAVADNA ZGODBA

Svetovni rekord za "blitz - globo"

Naprtil je globo, ko se sveža barva nove prepovedi niti še ni posušila

Goriški policaji vse bolj slovijo po strogosti. Če pa je pripoved, ki smo jo včeraj poslušali v občinskem svetu resnična, potem lahko rečemo, da je - žal neznani - občinski redar postavil najbrž svetovni rekord za bliskovito zasoljeno globo.

O dogodku je povedal svetovalec Crocetti sklicujoč se na pripoved očividca, svetovalca Zampara, ki pripovedi ni demantiral. Skratka, gre za to. Neki uslužbenec ustanove za ljudske hiše je prejšnji teden parkiral avto na Korzu Italia v bližini spominskega parka. Parkiral je na mestu, kjer je dovoljen postanek za neomejen čas. Kasneje se je tja pripeljala ekipa delavcev, ki so morali prav na tistem mestu začrtati novo za prizadete rezervirano parkirno mesto. S čopičem so lepo vse naokrog uslužbenčevega avtomobila zarisali rumeno črto (ne vemo, ali so se potrudili do tolikšne mere, da so narisali tudi znak v obliki črke H pod avtomobilom) in pri tem celo pustili kako rumeno sled na avtomobilskih gumah. Delavci so opravili svoje in odšli. Ni pa minila niti ura in že je prikorakal policaj, potegnil iz žepa beležko in zasolil nič hudega slutečemu uslužbencu globo zaradi parkiranja na nedovoljenem mestu.

Zgodba, ki se bo najbrž končala s prizivom zoper krivično globo, je med svetovalci izzvala smeh. Marsikdo pa se je morda zaskrbljeno vprašal, ali ni to znak novih prijemov občine, spričo sporov med odborniki in težav pri reševanju problema parkiranja v centru mesta.

V SOBOTO / PRVIČ V GORICI

ALISTER se predstavlja

Proti obveznemu cepljenju

Združenje ALISTER, ki se zavzema za svobodo izbire načina zdravljenja in ki je član Italijanskega združenja za svobodno odločitev glede cepljenja, želi razširiti svojo dejavnost tudi na Goriškem. Cilj je mogoče doseči predvsem z informiranjem javnosti. V ta namen bodo v soboto v Gorici priredili javno manifestacijo s sprevodom od spominskega parka do ljudskega vrta, kjer bodo zbirali podpise in razdeljevali gradivo o spornem vprašanju obveznega cepljenja otrok.

Včeraj sta predstavnika združenja Walter Pansini iz Trsta in Enzo Cataneo iz Vidma na srečanju z novinarji pojasnila razloge in cilje pobude in opozorila na številne primere, ki opozarjajo, da cepljenje otrok in odraslih le ni tako nenevarna zadeva, kakor jo skuša predstaviti uradna medicina in da je po drugi strani mogoče podvomiti o marsičem. Italija je, poleg Francije, edina država, kjer je cepljenje še obvezno, proti staršem, ki ne spoštujejo predpisov, pa se izvajajo sankcije tudi sodnega značaja.

Samo na sodišču za mladoletne v Trstu imajo v obravnavi kakih trideset postopkov. Koliko je zagovornikov proste izbire glede cepljenja? Na območju severovzhodne Italije se je za tako pot odločilo kakih tisoč družin, kljub informacijski blokadi oziroma enostranskosti informacije, je pojasnil Pansini.

UNIVERZA

V senatu odobrili Bratinov amandma

V senatni zbornici so včeraj, poleg drugih zadev, obravnavali tudi zakonski dekret o priznavanju univerzitetnih študijskih naslovov. Vse kaže, da je parlamentarni postopek zdaj vendarle hitrejši in da bodo dekret kmalu spremenili v zakon, ki bo dokončno odpravil težave in dvome glede priznanja enakovrednosti študijskega naslova, ki ga prejmejo študentje tečaja za mednarodne in diplomatske vede Univerze v Gorici. Senatna zbornica je namreč odobrila amandma k členu št. 11, ki ga je predlagal senator Darko Bratina. Dekret mora vzeti v pretres še poslanska zbornica in postopek naj bi bil v kratkem zaključen.

ŠOLSTVO / PREPLAH JE BIL ODVEČ

Študij v Sloveniji: zamejci ne bodo plačevali šolnin

šolnine ne plačujejo študentje, ki prejemajo štipendijo

TRST - Slovenski študentje iz Italije, ki bodo prihodnje leto študirali na Ljubljanski univerzi, naj ne bodo zaskrbljeni: tiskovna predstavnica ministrstva za šolstvo in šport Republike Slovenije Andreja Hočevar je včeraj v izjavi za Primorski dnevnik pojasnila, da ne bodo plačevali šolnine v višini 1.500 do 2.000 ameriških dolarjev za letnik, kolikor bodo morali za univerzitetni študij v Sloveniji plačati tuji študentje. Do nesporazuma je prišlo, ker je Slovenska tiskovna agencija v torek posredovala vest, da je minister za šolstvo in šport Slavko Gaber podpisal odredbo, po kateri naj bi morali - na podlagi pravilnika o šolninah - tujci in Slovenci brez slovenskega državljanstva plačati za dodiplomsko šolanje 1.500 v Sloveniji dolarjev šolnine.

Hočevarjeva je obrazložila, kako je bilo mogoče, da je do nesporazuma prišlo. Minister za šolstvo sprejme pred začetkom vsakega študijskega leta odredbo o višini šolnin za tujce in za Slovence brez slovenskega državljanstva. Tako predvideva zakon o visokem šolstvu. Slovenci brez slovenskega državljanstva ne sodijo, kar se tiče šolnine, v isto kategorijo študentov kot Slovenci s slovenskim državljanstvom. Razlika pa je le tehnična. V odredbi je jasno zapisano, da plačujejo Slovenci brez slovenskega državljanstva in tujci šolnino v skladu s pravilnikom o študiju tujcev in Slovencev brez slovenskega državljanstva. V tem pravilniku zelo lepo piše, kdo ne plačuje šolnine. Med tistimi, ki ne plačujejo šolnine, so štipendisti vlade Republike Slovenija oziroma ministrstev. Bodoči ali možni študentje iz zamejstva so dobro seznanjeni z možnostjo štipendiranja preko sredstev javnega obveščanja in na informativnih dneh na posameznih fakultetah. Vsi zamejci, ki v okviru ministrstva za šolstvo zaprosijo za štipendijo, jo tudi dobijo. Slovenski študentje iz zamejstva torej tudi v nadalje ne bodo plačevali šolnine v višini 1.500 dolarjev za študij na Ljubljanski univerzi. (M.K.)

Predstavitev Trinkovega koledarja in odprtje razstave o Trinkovem delu

ČEDAD - O liku Ivana Trinka in sedanjemu kulturnemu ustvarjanju med Slovenci na Videmskem je tekla beseda na srečanju, ki je bilo pred nekaj dnevi v prostorih knjižnice Cirila Kosmača v Tolminu. O beneškem narodnem buditelju, o njegovem pomenu v slovenskem in furlanskem kulturnem prostoru je spregovoril prof. Marino Vertovec, predsednik istoimenskega kulturnega društva iz Čedada.

Veliko zanimanje je vzbudil sam Ivan Trinko, saj so udeleženci na večeru lahko poslušali odlomek intervjuja, ki ga je Radio Trst A predvajal nekaj mesecev pred njegovo smrtjo. Sledila je predstavitev letošnjega Trinkovega koledarja, o katerem je ob Vrtovcu spregovorila še urednica Lucia Trušnjak. Kot je znano, gre za publikacijo, ki predstavlja zgodovinsko, jezikovno, kulturno in umetniško podobo Beneške Slovenije. In prav jezikovno specifiko Benečije je osvetlil Luciano Chiabudini, ki je prebral iz prvega Trinkovega koledarja pravljico Svetega Petra in Kristusa, ki jo je bil napisal župnik Cuffolo, pesem Valentina Birtiča »Rosica neba« in povest »Parvi konfin« Brune Dorbolò.

O koledarju in potrebi po tesnejšem sodelovanju je spregovoril tudi kobaridski dekan Franc Rupnik, kateremu se je pridružil tudi Viljem Leban, ravnatelj knjižnice Cirila Kosmača, ki je beneški kulturni večer priredila v sodelovanju s čedajskim kulturnim društvom.

Udeleženci srečanja so si lahko ogledali dokumentarno razstavo o življenju in delu msgr. Ivana Trinka, ki bo odprta v Tolminu do 15. maja.

Že v torek, 16. maja, ob 18. uri, pa bodo razstavo prenesli v tržaško Gregorčičevo dvorano.

R.P.

PRIŠLI SO IZ BENEČIJE, BRD IN POSOČJA

Srečanje planincev na Kolovratu

DREKA - Kolovrat v Občini Dreka je bil prejšnjo nedeljo prizorišče prijateljstva in dobrososedskih odnosov. Na pobudo Beneške planinske družine se je namreč na tem kraju zbralo več sto planincev iz Benečije, Goriških Brd in Zgornjega Posočja (na sliki), da bi potrdili dolgoletne prijateljske vezi in voljo po sodelovanju.

Za to priložnost je župnik iz Špetra Nisio Mateucig maševal po slovensko, predsednik Beneške planinske družine Igor Tul pa je podčrtal uspešnost srečanja, ki je želelo biti predvsem izraz prijateljstva med planinci s tega obmejnega območja. Pohvalne besede o planinskem srečanju so izrekli tudi Zdravko Likar, predsednik Upravne enote za Tolminsko, tolminski župan Ivan Božič ter župan iz Dreke Mario Zufferli. Srečanja se je udeležil tudi dr. Borgholtz, ki je vodja misije Evropske unije v Sloveniji.

Rudi Pavšič

Nagrada Hemingway

VIDEM - Vittorio Feltri za novinarstvo in Davide Ferrario za literaturo sta dobitnika letošnje nagrade Ernst Hemingway. Nagrado bodo slovesno podelili v soboto v Lignanu Sabbiadoro. Posebnih priznanj bodo deležni tudi publicist Saverio Vertone ter Gianni Amelio in Piera Detassis.

SKLAD MITJA ČUK

Domača naloga - kakšna muka!

JELKA CVELBAR

Šolsko leto se hitro in dokončno zaključuje.

Na razpolago so še zadnji roditeljski sestanki, še zadnje govorilne ure in nato bo, kar bo. Marsikaj se je spremenilo, nič več se ne bojimo popravnih izpitov ali pa morebiti objokujemo čase, ko so taki izpiti še bili.

Pravzaprav bi bistva pouka ne smeli iskati v možnostih za prehod v višji razred, marveč v možnostih resničnega izobraževanja in vsestranskega osebnostnega oblikovanja. Šola, kakršno poznamo, ki je nastala na pogorišču tiste, tako obrekovane nocionistične oblike pouka izpred sedemdesetih let, naj bi koreniteje oblikovala znanje in sposobnosti naših otrok. Ali to res uresničuje?

Včasih se v to vprašanje posebej globoko zamislim, ko opazujem otroke, ki se spopadajo z dolgoveznimi nalogami in s takimi, ki brez potrebe temeljijo na nesmiselnem čas in motivacijo ubijajočem prepisovanju, jemljejo dobro voljo in prirojeno željo po znanju. (Ne pozabimo, da živimo v dobi komunikacijske revolucije.)

Žal so tudi v naši ultramoderni dobi naloge še vedno vir jez in jezic ob domači mizi. Starši naj bi ne pomagali otroku pri domačih nalogah, kajti otroci naj bi za domov dobili le take naloge, ki bi jim bili sami kos in v količini, ki bi bila primerna temu, čemur je naloga namenjena: utrjevanju znanja.

Sami pa lahko ugotovimo, da so v našem vsakdanjiku stvari popolnoma drugačne. Starši morajo pojasnjevati, razlagati, se opremljati z enciklopedijami, pomagati pri računanju, pri slovnici in pri iskanju materiala za raziskave. Vse to pomeni stres za starše in za otroke. Se sreča, da so naše družine maloštevilne; kar predstavljajmo si, kako bi bilo, ko bi imeli po štiri ali pet otrok in vsakega na različni stopnji šolanja!

Pravzaprav se prevečkrat dogaja, da družina opravlja v zvezi z domačo nalogo delo, ki bi ga morala delati šola. Marsikdaj se razlaga snovi, ki je otrok ni razumel, doma sprevrže - morda zaradi pomanjkanja potrpljenja - v napetost in pravo napadalnost (v obe smeri: odrasli-otrok in otrok-odrasli). Zato se mnogi odločajo za pomoč tujih ljudi. Drugi naj pomagajo njihovim otrokom pri domačih nalogah; poslužujejo se tako popoldanskih zasebnih lekcij, ki so velikokrat tudi skupinskega značaja. Za skupno pisanje domačih nalog se odloča tudi veliko sošolcev, ki si na tak način vzajemno pomagajo - eden je bolje razumel razlago v šoli, drugi pa je morda temeljiteje sledil navodilom.

Druga značilnost, ki hromi in negativno prizadene učenje, je prevelika natančnost. Velikokrat se zgodi, da se starši čutijo odgovorne za naloge svojih otrok. V šolo mora otrok po njihovem mnenju prinesti pravilno in dobro napisano nalogo - tudi takrat, ko pravzaprav nečesa pri šolski razlagi ni razumel ali ni pravilno razumel. Vprašajmo se, čemu je pravzaprav naloga potrebna in namenjena?

Ne da bi morali brati iz državnih uradnih izobraževalnih programov, se ne bomo veliko oddaljili od resnice, če bomo trdili, da:

domače naloge ne smejo nadomeščati dela, ki naj bi ga opravili v šoli, pri tem delu morajo le pomagati, tako da utrjujejo in vsidrajo snov in znanje, ki so ju učenci predelali v šoli. Predelana snov pa mora otroku zagotoviti sposobnost, da se samostojno loti domače naloge. Zato morajo biti te naloge posebno dobro sestavljene. Le tako bodo učitelju ali profesorju pokazatelj za to, kaj je otrok razumel in česa ne. Seveda le v primeru, če bo pedagog te naloge redno pregledoval.

Če bosta torej doma mama ali pa oče redno skrbela za to, da bo naloga »perfektna«, ali da naloga sploh bo, bo učitelju (profesorju) odvzet pomemben instrument preverjanja učenčevega znanja in razumevanja snovi.

Če so torej domače naloge pretežke, če jih otrok ne zna rešiti, če jih ne more napisati tako, da bodo služile svojemu namenu, zaradi slučajne preobremenitve, potem bi zdrava pamet staršem narekovala, naj otroka pošljejo v šolo brez naloge. Pri tem mu ne bodo delali nobene škode ob strokovno usposobljenem učitelju - profesorju. Učitelj (profesor) bo spoznal, da mora temu otroku znova ali na drugačen način razložiti odgovarjajočo snov oziroma se bo strinjal, da je v nepriimernih okoliščinah napisana naloga (šečkana ali proizvod staršev), napisana le za to, da bi zadostili dolžnosti, popolnoma nekoristna, če že ne škodljiva.

BTPP/02

BTP

BUONI DEL TESORO POLIENNALI
Z DESETLETNO ZAPADLOSTJO

- Obveznice BTP se koristijo od 1. aprila 1995 in zapadejo 1. aprila 2005.
- Obveznice dajejo letno **10,50%** bruto obresti, izplačljive 1. oktobra in 1. aprila za vsako leto trajanja posojila, z izvedenimi davčnimi odbitki.
- Obveznice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana bankam in drugim pooblaščenim operaterjem.
- Dejanski čisti donos prejšnje prodaje BTP je znašal letno **11,55%.**
- Cena, ki bo iznešena na dražbi, in efektivni donos bosta objavljena v časopisju.
- Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne **12. maja.**
- Obveznice BTP se koristijo s 1. aprilom; **ob vplačilu (17. maja)** bo treba plačati poleg cene, iznešene na dražbi, tudi do tedaj dozorele obresti. Te bodo zasebniku izplačane ob prvem šestmesečnem obroku.
- Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.
- Obveznice so v ponudbi v svežnjih po najmanj 5 milijonov lir.
- Podrobnejše informacije nudi vaša banka.

FARCO s.r.l.
FINE CHEMICALS
34132 TRST UL. DEL LAVATOIO 4
TEL. 040 - 365424 FAX 040 - 363918
PETROKEMIJA
KEMIJA
FARMACEVTIKA
KOZMETIKA
BIOPRIMA®
COSMETICS ITALY

FARCO s.r.l.
FINE CHEMICALS
34132 TRST UL. DEL LAVATOIO 4
TEL. 040 - 365424 FAX 040 - 363918
PETROKEMIJA
KEMIJA
FARMACEVTIKA
KOZMETIKA
BIOPRIMA®
COSMETICS ITALY

TRGI / V ZADNJEM MESECU JE LIRA ODVZELA MARKI ŽE 5 ODSTOTKOV

Sijajni valutni in borzni trg upata v pocenitev denarja

MIB pridobil 2,17%, pravi naval na BTP future, pada donos BOT in CTZ

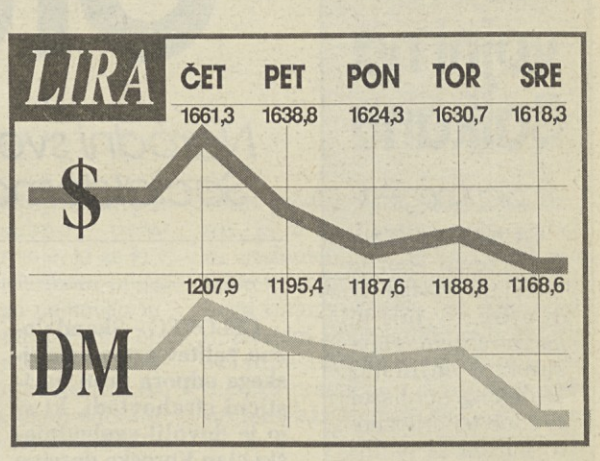

RIM, MILAN - Za italijanske trge je bil včeraj eden najlepših, če že ne splo najlepši dan v letošnjem letu. Dobre novice namreč niso prišle samo z denarnega trga in finančnih trgov, pač pa tudi s področja obrestnih stopenj in javnih financ. Toda pojdimo po vrsti.

Italijanski bankovec je včeraj napravil nov, visok skok v razmerju do vseh glavnih valut, predvsem pa do marke, ki je v enem mesecu izgubila 5 odstotkov vrednosti, samo včeraj pa kar kar 20 lir in padla pod mejo 1.170 lir (po tečajnici Banke Italije je veljala 1.168, dolar pa 1. 618 lir). Analitiki pravijo, da gre za kombinirani učinek sporazuma o pokojninski reformi in okrepitve dolarja, ki je včeraj pridobil tako v menjavi z marko kot z jenom. Toda, da je živahnost italijanske valute tudi čisto njena zasluga, dokazuje dejstvo, da se je okrepila tako do dolarja samega kot do francoskega franka, ki je po Chiracovi izvolitvi v Elizejsko palačo močno zrasel. Uravnovešanje tečajev na mednarodnih trgih gre v veliki meri pripisati učinku pričakovanj za znižanje obrestnih mer in ki je v teku včerajšnjega sestanka pridobivala tudi več kot 2 odstotka. Vrednost poslov se je povzpela na kar 1.300 milijard lir, in to predvsem zaradi številnih naročil iz tujine, borzni kazalci pa so takole porasli: MIB +2,17, Mibtel +0,97 in Mib-30 +0,81 odstotka. Znižanje Mibtela in Mib-30 je povzročila prodaja nekaterih vodilnih vrednotnic, v katero je posrednike silila ugodnost realizacije pri pogodbi future na BTP, ki je včeraj naravnost vzletela.

Odlično se je odrezala tudi milanska borza, na kateri že vladajo pričakovanja za znižanje obrestnih mer in ki je v teku včerajšnjega sestanka pridobivala tudi več kot 2 odstotka. Vrednost poslov se je povzpela na kar 1.300 milijard lir, in to predvsem zaradi številnih naročil iz tujine, borzni kazalci pa so takole porasli: MIB +2,17, Mibtel +0,97 in Mib-30 +0,81 odstotka. Znižanje Mibtela in Mib-30 je povzročila prodaja nekaterih vodilnih vrednotnic, v katero je posrednike silila ugodnost realizacije pri pogodbi future na BTP, ki je včeraj naravnost vzletela.

Značilno je v tem smislu več kot 1-odstotno znižanje čiste donosnosti zakladnih zadolžnic BOT, ki so na včerajšnji dražbi doživele izredno veliko povpraševanje, ki je za skoraj enkrat preseglo ponudbo. Čisti letni donos je tako za trimesečne BOT padel od 9,96 na 8,89 odstotka, za šestmesečne od 10,12 na 9,0, za letne pa od 10,30 na 8,99 odstotka. Enak padajoči trend so na včerajšnji dražbi doživeli tudi dveletni CTZ, katerih čisti letni donos je padel na 9,50 odstotka, medtem ko se je cena zvišala na 81,50 (na zadnji dražbi, 24. aprila, je cena znašala 78,60, donos pa 11,26 odstotka).

ADRIA
ADRIA AIRWAYS
SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK
NOVOST V POLETNEM VOZNEM REDU
Ljubljana - Praga - Ljubljana
3-krat tedensko
Ljubljana - Barcelona - Ljubljana
2-krat tedensko
Ljubljana - Kopenhagen - Ljubljana
2-krat tedensko
Ljubljana - Rim - Ljubljana
3-krat tedensko
Informacije in rezervacije:
ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, • tel. 061/131-81-55
prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, • tel. 061/313-312
ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, • tel. 062/27-038, 26-155
ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, • tel. 066/38-458, 38-512
ADRI/07

DAVKI / TEMELJNA NAVODILA

Staro in novo v zvezi z davčno prijavo lanskih dohodkov z obrazcem 740

BORIS SIMONETA

TRST - Davčni zavezanci morajo do 31. maja plačati davčne dajatve na dohodke iz leta 1994, medtem ko rok za predložitev davčne prijave na obrazcu 740 zapade 30. junija. V primerjavi z lansko nekoliko poenostavljeno davčno prijavo, se formalni postopek letos ni bistveno spremenil, čeprav je nekaj novosti. Zadnjo je uvedel zakonski odlok z dne 8. aprila 1995, ki je povzročil nekaj zmede in zamudo pri tiskanju davčnih obrazcev. Veliko odvisnih delavcev in upokojencev se je prek davčnega zastopnika že poslužilo poenostavljenega postopka z vložitvijo prijave 730, katero v primeru opustitve kakega dohodka ali napačne navedbe odbitkov še vedno lahko dopolnijo in sanirajo tako, da vložijo še prijavo 740. Čeprav je sestavljanje davčne prijave nekoliko lažje kot pred dvema letoma in zavezanci niso dolžni navajati osnovnih podatkov, ki se od takrat niso spremenili, pa smo še zelo daleč od tistega poenostavljenega in prozornega postopka, ki ga davčna uprava tako dolgo obljublja in ki ga davkoplačevalci zaman zahtevajo.

Oprostitev prijave

Davčne prijave, ki mora biti podpisana (sicer ni veljavna in jo bo zavezanec moral podpisati v roku 30 dni od prejema poziva), ni dolžan vložiti odvisni delavec, ki:

1.) je bil zaposlen pri več delodajalcih in njegov skupni dohodek ni presegel 8 milijonov 552 tisoč lir;

2.) če njegov dohodek od stanovanja ne presega enega milijona lir, ki tudi letos predstavlja »bonus«;

3.) ima pravico do tolikšnih odbitkov iz naslova odvisnega dela in družinskih članov v breme, da ni dolžan plačati nobene dajatve. Prijave 740 je oproščen tudi tisti, ki ima samo nepremičninske dohodke, vendar samo v primeru, ko ti ne presegajo 360 tisoč lir in če stanovanjski dohodek ni višji od milijona lir, ki je odbitna osnova.

Novosti

1. Za leto 1994 je država ovrednotila obdavčljivo vrednost dominikalnega in agrarnega dohodka za 37 oziroma 32 odstotkov. V primeru, da kmetijska površina ni bila obdelana, dominikalni dohodek bremeni le v višini 30 odstotkov, medtem ko je agrarni dohodek oproščen vsake davščine. Če je pridelek zaradi naravne ujme manjši za vsaj 30 odstotkov, se agrarni in dominikalni dohodek ne obračunava za davek IRPEF.

2. Samostojni delavci, torej kmetje, obrtniki in trgovci morajo v davčni prijavi 740 navesti podatke o višini obveznih, zavarovalnih in skrbstvenih prispevkov, ki so jih v letu 1994 plačali zavodom INPS, INAIL ali drugim skrbstvenim ustanovam.

3. Obrtniki in trgovci morajo do 31. maja plačati morebitno razliko pokojninskega prispevka INPS na skupno vrednost vseh podjetniških dohodkov iz leta 1994, medtem ko je lani ta obveznost zapadla 31. julija.

4. Od obdavčljive osnove je mogoče obiti prispevke za dopolnilno pokojninsko zavarovanje do vrednosti 2.500.000 lir v višini 27 odstotkov davka IRPEF, medtem ko bo prihodnje leto odbiten le 22-odstotni davek.

5. Odbiti je mogoče tudi prispevke za pomoč prebivalcem severozahodne Italije, ki so jih novembra lani prizadele katastrofalne poplave.

6. Delodajalci, ki so povečali organik in sprejeli v službo osebo, ki še ni bila zaposlena ali je bila brezposelna, v dopolnilni blagajni, ali je hendikepirana, imajo pravico do tako imenovane zaposlitvene nagrade v obliki davčne razbremenitve.

7. Poslovni dobiček, ki ga je podjetnik izkoristil za nove naložbe, se odbija od obdavčljive osnove.

8. Od davka IRPEF je mogoče odbiti dodatne obremenitve na posojila v ekujih ali drugi tuji valuti, ki so posledica razvrednotenja lire.

Nadomestni dohodki

V davčni prijavi 740 morajo biti poleg plače ali pokojnine navedeni tudi posebni nadomestni dohodki, ki jih je davkoplačevalec prejel zaradi brezposelnosti, dopolnilne blagajne, mobilnosti, bolezenske odsotnosti, materinstva, poškodbe pri delu in poročnega dopusta. Za nekatere kategorije samostojnih delavcev, profesionalcev in umetnikov pa še ni povsem mimo mehanizem tako imenovanega minimum tax in domnevnih količnikov.

Davek na zdravje

Za leto 1994 solidarnostni prispevek za zdravstveni sklad v višini 4, 6 odstotkov bremeni letne dohodke od 40 do 150 milijonov lir (leta 1993 je bila zgornja meja 100 milijonov lir), kar so zavezanci morali upoštevati že pri izračunavanju predujma. Prihodnje leto pa se bo davek na zdravje za dohodke do 40 milijonov lir povečal od 5,6 na 6,6 odstotka in to novost morajo davkoplačevalci upoštevati že zdaj pri računanju predujma.

Odbitki

Zgornja meja odbitkov je bila prilagojena ugotovljenemu porastu življenjskih stroškov v lanskem letu. Za zakonca v breme, katerega dohodek ni bil višji od 5.300.000 lir, znaša odbitek 792.000 lir, za vsakega otroka po 91.438 lir, za ostale družinske člane v breme pa po 126.445 lir. Zaposleni odvisni delavci si na osnovi opravljenih delovnih ur lahko odbijejo 760. 000 lir na leto, če pa njihov dohodek ni presegel 14.825.000 lir, so odbitki še višji.

CCT/01

CCT

CERTIFICATI DI CREDITO DEL TESORO

■ CCT so obveznice s koriščenjem 1. aprila 1995 in zapadlostjo 1. aprila 2002.

■ Obresti so izplačljive ob koncu vsakega polletja. Prvi kupon s **5,50%** bruto obrestmi bo izplačan 1. oktobra 1995 z izvedenimi davčnimi odbitki. Znesek naslednjih kuponov izplačljiv 1. aprila in 1. oktobra za vsako leto trajanja posojila, bo odvisen od bruto donosa šestmesečnih BOT glede na dražbo, ki je bila mesec pred zapadlostjo kupona, s poviškom premije 0,30 na semester.

■ Obveznice so dodeljene po proceduri, ki je namenjena bančnim ustanovam in drugim finančnim operaterjem, brez osnovne cene.

■ Dejanski čisti donos prejšnje prodaje CCT je znašal letno **11,68%**.

■ Cena, ki bo iznešena na dražbi in efektivni donos bosta objavljena v časopisju.

■ Zasebni varčevalci lahko rezervirajo obveznice pri okencih zavoda Banca d'Italia in pri bančnih zavodih do 13.30 dne **12. maja**.

■ Obveznice CCT se koristijo s 1. aprilom: ob vplačilu (**17. maja**) bo treba vplačati poleg cene, iznešene na dražbi, tudi do tedaj dozorele obresti. Te bodo zasebniku izplačane ob prvem šestmesečnem obroku.

■ Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.

■ Obveznice so v ponudbi v svežnjih po najmanj 5 milijonov lir.

■ Podrobnejše informacije nudi vaša banka.

AVSTRIJA

Državni zbor o vojni na Balkanu

Različni pogledi

DUNAJ - Avstrijski državni zbor je včeraj razpravljal tudi o vojni v BiH in na Hrvaškem. Novi zunanji minister Wolfgang Schüssel se je ob tej priložnosti izrekel za politično rešitev konflikta, hkrati pa zahteval tudi krepitev varnostnih sil Organizacije združenih narodov.

Razprava je pokazala, da so znotraj vladne koalicije dokaj različna gledanja na krizo na Balkanu: medtem ko ljudska strankapripisuje vso krivdo Srbom, socialdemokrati kritično ocenjujejo tudi vlogo Hrvaške v tem konfliktu. (I. L.)

KOROŠKA / PROTESTI PO ŠKANDALOZNI ŽALITVI ŽRTEV ODPORA PROTI NACIZMU

Grasser naj odstopi

Narodni svet in Enotna lista menita, da ta politik ne more več zastopati Koroške - Socialdemokrati zahtevajo izredno sejo deželnega zbora - Paralele s Haiderjem

IVAN LUKAN

CELOVEC - Škandalozna žalitev žrtev avstrijskega odpora proti nacistični strahovladi, ki si jo je dovolil svobodnjaški član Koroške deželne vlade in namestnik koroškega deželnega glavarja Karla-Heinza Grasserja, še naprej buri duhove na Koroškem. Protestov ni ne konca ne kraja, slovenske organizacije pa so včeraj zahtevale Grasserjev odstop.

Kot smo obširno poročali, ne gre le za to, da se Grasser v ponedeljek popoldne ni udeležil deželne spominske slovesnosti ob spomeniku žrtvam avstrijskega odpora proti nacizmu na pokopališču v Trnji vasi pri Celovcu, temveč tudi, da je dan prej na neki prireditvi Zveze koroških brambovcev označil žrtve odpora za »nekdanje sovražnike Koroške«. Pri tem je še posebej opozoril na »Titove partizane, ki so postavljali pod vprašaj ozemeljsko integriteto Koroške«.

Skandalozna izjava svobodnjaškega deželnega politika je še isti dan močno odmevala v avstrijskih političnih krogih in povzročila val protestov deželnih in zveznih politikov, številnih demokratičnih organizacij in seveda tudi organizacij koroških Slovencev.

Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) Matevž Grilc in predsednik Enotne liste (EL) Andrej Wakounig sta Grasserejvo žalitev žrtev odpora v skupni izjavi za tisk »najostreje obsodila« ter hkrati opozorila, da zasluži vsak, ki se je boril proti nacistični diktaturi največje spoštovanje in zahvalo, še posebej mlajše generacije, h kateri pripada tudi 25-letni svobodnjaški politik.

Grilc in Wakounig sta ob tej priliki še posebej opozorila na velik prispevek koroških Slovencev k odporu proti Hitlerjevi strahovladi, Grasserja pa sta pozvala, naj odstopi iz položaja namestnika deželnega glavarja, kajti »nekdo, ki borce proti nacizmu označi za sovražnike dežele, ne more biti več predstavnik svobodne in demokratične Koroške«.

Namestnik deželnega glavarja Karl-Heinz Grasser

Predsednik Zveze slovenskih organizacij (ZSO) Marjan Sturm je za danes sklical posebno tiskovno konferenco, predsednik Zveze koroških partizanov Janez Wutte-Luc pa je v izjavi za naš časnik prav tako najostreje obsodil »skandalozno prislinjevanje svobodnjaškega politika nemškonacionalnim desničarskim krogom«.

Deželni glavar Zernatto, ki se je že na spominski proslavi na pokopališču v Trnji vasi opravičil za nesprejemljive izjave, je včeraj zahteval, naj se Grasser javno opraviči žrtvam odpora. V imenu socialdemokratske stranke pa je deželna poslanka Melitta Trunk zahtevala izredno sejo deželnega zbora.Tudi ona je primerjala Grasserjevo izjavo s Haiderjevo o »vzorni politiki zaposlevanja v tretjem rajhu«, zaradi katere je moral l.1991 ostopiti kot deželni glavar na Koroškem.

Ivan Lukan

NOVICI

Nekdanja ministra Busek in Mock zdaj državna poslanca

DUNAJ - Nekdanji podkancler in minister za šolstvo Erhard Busek ter nekdanji minister za zunanje zadeve Alois Mock (oba ljudska stranka) sta se včeraj vrnila iz vladne v poslansko klop. Zaprisegla sta kot (navadna) poslanca avstrijskega državnega zbora. Zaradi vrnitve nekdanjih ministrov sta morala svoj mandat oddati predsednik Gospodarske zbornice Maderthaner in pravosodni govornik ljudske stranke v parlamentu Michael Graff. Slednji se sprva ni hotel takoj umakniti oziroma Busku prepustiti poslanskega mesta, očitno pa so ga kolegi iz stranke le prepričali, da bo že kmalu nadomestil koga drugega.

Častni doktorat celovške univerze Valentinu Omanu

CELOVEC - Ob letošnji 25. obletnici svojega obstoja bo celovška univerza odlikovala več vidnih osebnosti iz koroškega javnega življenja. Med odlikovanci je tudi slovenski umetnik Valentin Oman, ki bo v okviru velike slovesnosti imenovan za častnega doktorja.

AVSTRIJA / DOMNEVA ZELENEGA POSLANCA PILZA

Zarota policije proti Einemu?

Notranji minister Einem

DUNAJ - Medtem ko se gonja Haiderjevih svobodnjakov proti notranjemu ministru Casparju Einemu (SPÖ) nadaljuje, je včeraj državni poslanec zelenih Peter Pilz avstrijsko javnost presenetil z novimi odkritji. Zeleni politik pri tem ni izključil možnosti, da je del (državne) policije vpleten v zaroto proti ministru.

Pilz je na tiskovni konferenci predložil original obeh bančnih dokazil o finančni podpori notranjega ministra levičarskemu listu TATblatt v višini 5.000 in 1.000 šilingov. S preložitvijo teh dokazil je Pilz dokazal, da trditev, češ da je državna policija bančna dokazila našla pri hišni preiskavi v levo-anarhistični sceni, ni pravilna. Pilz je zato dodal, da obstaja sum, da je v zadevo vpletena sama državna policija.

Odkod je dobil original bančnih dokazil, Pilz včeraj ni hotel povedati, zahteval pa je od notranjega ministra, da zadevo čimprej razčisti ter pove, kako je vest o obstoju obeh prenakazil levičarskemu listu prišla v javnost. Prva domneva je, da gre očitno za kršitev bančne tajnosti, je dejal Pilz.

Na nova odkritja notranji minister konkretno ni odgovoril, notranje ministrstvo pa je izjavilo, da državna ni nikdar zaplenila bančna dokazila.

Z gonjo proti notranjemu ministru so začeli, ker je Einem - kot privatnik - dvakrat prenakazal finančno podporo levičarskemu listu TATblatt. Haider je Einemu očital povezavo z levičarskimi teroristi in zahteval njegov odstop, kar pa je državni zbor z veliko večinoodklonil, Haider pa je doživel enega svojih najhujših porazov. (I. L.)

KRITIKA

Privlačna Avstrija

MAASTRICHT - Avstrija je »ugodna lokacija« za pranje denarja. To kritiko na račun Avstrijcev so izrekli italijanski člani komisije za boj proti mafiji, ki je te dni zasedala v nizozemskem mestu Maastricht.

Na tiskovni konferenci so poudarili, da bo ta ocena veljala vsaj tako dolgo, dokler Avstrija ne bo odpravila anonimnosti pri odpiranju žiro-računov oz. vplačevanju hranilnih vlog. (I. L.)

ISTRA

Tretji istrski eksodus, predvsem mladih

GORAN MORAVČEK

REKA - Po nekaterih ocenah je Istro zapustilo že več kot 20 tisoč mladih, ki so se v iskanju boljšega življenja napotili v Italijo, Slovenijo in Avstrijo, številni pa tudi »čez lužo«. Čeprav je Istrski demokratični zbor (IDS) Ivana Jakovčića »tretji istrski eksodus« v tem stoletju skušal izrabiti kot dokaz o tem, da Zagreb gospodarsko izčrpava Istro, zaradi česar ljudje odhajajo, ni položaj v drugih regijah nič boljši.

Množično izseljevanje mladih, večinoma kvalificiranih delavcev je največji notranji problem države. V vladajočih krogih o tej temi ne govorijo radi, zato je bila hrvaška javnost, ki jo sicer nenehno bombardirajo s podatki o nizki rodnosti, zaradi katere Hrvatom grozi »izumiranje«, presenečena nad izjavo dr. Josipa Županova. Po njegovih trditvah je množično izseljevanje kar osemkrat večji problem kot nizka rodnost.

Veleposlaništva zahodnih držav so zasuta s prošnjami hrvaških državljanov za izdajo priseljenskih vizumov, na straneh malih oglasov hrvaških časopisov pa mlade izobražence mamijo s pozivi, naj se zaposlijo v Novi Zelandiji. Celo na Madžarskem, ki je bila še nedavno neprivlačna postkomunistična država, se je zaposlilo približno 8000 hrvaških državljanov. Samo ugibamo lahko, koliko ljudi je odšlo na »začasno delo« v tujino; nekateri menijo, da je to število preseglo sto tisoč. Med njimi je tudi več kot 300 znanstvenikov, katerih odhod bo Hrvaška še dolgo čutila.

Pred letošnjo turistično sezono, od katere v Istri in na Kvarnerju veliko pričakujejo, so poglavitna tegoba hotelirjev in gostincev kadri. Istrski politiki so od ministrstva za obrambo zahtevali, naj natakarje, kuharje, receptorje in druge nepogrešljive kadre v turizmu oprostijo vojaške obveznosti in vojskovanja, da turistična sezona ne bi propadla. Kajti če bodo kuhinje in hotele pred sezono zapustili zaposleni, ki so vojaški obvezniki, gostom ne bo imel kdo streči. Ni povsem jasno, kako bodo hrvaški turistični strategi rešili kadrovske težave, zlasti ne zato, ker se hrvaški turizem spopada še z drugimi problemi, ki zadevajo tudi druge gospodarske dejavnosti.

V državi, ki je še vedno v vojni, so razmere v gospodarstvu še vedno kritične, čeprav si ekipa premiera Nikice Valentića prizadeva dokazati, da je sposobna delati čudeže. Res je, da domače valute ne razjeda več inflacija, da proizvodnja menda raste, da so začela prihajati tudi prva tuja posojila, toda hrvaško gospodarstvo se - kot vsa v postkomunističnih državah - še vedno sooča s preveč obremenjujočimi dejavniki. Notranji dolgovi, ki so narasli že na več kot deset milijard dolarjev, so ohromili delo bank, ki čedalje težje prenašajo bremena, ki jih nanje prelagajo veliki izgubarji.

V Istri je poleg turizma, ki posluje mukoma, v težavah tudi vse drugo gospodarstvo. Največje podjetje, puljska ladjedelnica Uljanik s približno 5000 zaposlenimi, životari. V primerjavi z življenjskimi stroški so plače zaposlenih nizke. Centralizirana država skuša zadostiti velikanskim vojaškim potrebam, sočasno pa vzdržuje tudi več sto tisoč pregnancev in beguncev.

Analitiki nevesele hrvaške stvarnosti skušajo dokazati, da je vojna le eden od vzrokov, zakaj mladi odhajajo. Po nekaterih raziskavah tiste, ki se izseljujejo, skrbi predvsem prihodnost, ki jim na Hrvaškem ne obeta ničesar dobrega.

»K odhodu mladih prispeva sedanje družbeno ozračje. Če hoče v tujino odpovati približno 70 odstotkov diplomantov, nekaj zagotovo ne more biti v redu. To pomeni, da se je med mladimi utrdilo prepričanje, da je povsem normalno, če mlad človek po končanem študiju odide v tujino, in da je tisti, ki se mu to ne posreči, nesposoben,« ugotavlja dr. Josip Županov. Po njegovem mnenju hoče hrvaški politični vrh z agresivno propagando vsiliti tradicionalne življenjske vrednote, ki mladim Hrvatom v urbanih okoljih ne ustrezajo.

»Agresivno vsiljujejo življenjske sheme, ki mladim sporočajo, naj ne pričakujejo ničesar več, naj čim prej odidejo,« zatrjuje dr. Županov.Eno takšnih sporočil je tudi stališče, da je treba za vsako ceno povečati rodnost nacije, saj ta menda izumira. Politiki in cerkev predlagajo prepoved abortusa, davke na neporočene in druge omejitve, s katerimi mladim polnijo ušesa, tako da ti ne odhajajo samo zaradi boljšega zaslužka, pač pa predvsem zaradi vsiljevanja konservativnih vrednot.

ZBOROVSKO PETJE

Zlato iz Maribora za zbor J. Gallus ni sad naključja

JOŽE KOREN

»Zalata plaketa« mesta Maribor, ki jo je prejel mešani pevski zbor »Jacobus Gallus« iz Trsta, in posebno priznanje njegovemu dirigentu in umetniškemu vodji Janku Banu, oboje na 14. slovenskem zborovskem tekmovanju »Naša pesem 1995« v Mariboru, nista naključni priznanji: sta rezultat dobro načrtovanega dela, jasnih programskih smernic in velike požrtvovalnosti in predanosti vokalni glasbi.

Na tekmovanju v Mariboru se je, morda tudi s kakšno izjemo, zbral cvet slovenskega zborovskega petja. V tem cvetnem šopku so se predstavili tudi trije zbori iz našega zamejstva in poleg »zlate plakete« dobili še eno »srebrno plaketo« in eno priznanje za sodelovanje. Vsekakor uspešna bera, ki dokazuje, da je naše zborovsko udejstvovanje na ravni vseslovenskega, upoštevajoč posebne pogoje pa morda še korak pred njim.

A povrnimo se k »zlatemu« Gallusu s povzetkom tega, kar je na prisrčni interni slovesnosti na sedežu Glasbene matice v počastitev njegovega mariborskega uspeha, povedala zborova predsednica, mlada in dinamična Sara Superina, in kar so zapisali v prilogi, natisnjeni za to priložnost.

Predvsem sedanji mešani zbor »Jacobus Gallus« nadaljuje tradicijo, ki sega v čas Vrabčevega zbora, vedno v okrilju Glasbene matice. Že samo to dejstvo je po svoje jamstvo za njegovo delo in za pristop do slovenske zborovske zakladnice, ki se ob zakladih preteklosti vedno znova bogati s sodobno ustvarjalnostjo in poustvarjalnostjo. Po presledku, ki je očitno bil potreben za rast nove generacije pevcev, je zbor na novo oživel v jeseni leta 1991, ko je zborovodja Stojan Kuret v njem združil pevce in raznih zborov, predvsem iz dekliškega zbora GM, moškega zbora »Valentin Vodnik« in Tržaškega mešanega zbora. Že prvo leto ustanovitve je skupno z drugimi zbori v koordinaciji Janka Bana sodeloval pri koncertu pod imenom »Gallusovo zvočno bogastvo«. Bil je to dogodek, ki je močno odmeval ne le pri nas, pač pa tudi v Sloveniji in na Koroškem.

Že v isti, prvi sezoni delovanja 1991/92, je zbor »Gallus« pripravil koncert Kogojevih skladb in slovenskih ljudskih pesmi in s tem sporedom nastopil na državnem tekmovanju v Vittoriu Venetu, kjer je osvojil 2. nagrado za polifonijo in 1. nagrado za ljudsko pesem in še 1. nagrado »Efrem Casagrande« kot najboljši med nagrajenimi zbori.

Jeseni 1992, to je že v drugem letu delovanja, je zbor »J. Gallus« pripravil izvedbo Rossinijeve »Male slovesne maše« in z njo nastopil v Stivanu in na abonmajskem koncertu koncertne sezone v Novi Gorici, s Kogojevim programom pa je nastopil v okviru abonmajske sezone Glasbene matice v Trstu in Gorici ob 100-letnici skladateljevega rojstva.

Leta 1993 je zbor »Gallus« sodeloval na tekmovanju slovenskih pevskih zborov v Ljubljani in osvojil srebrno odličje, pri čemer mu je za zlato manjkalo le 0, 7 točke.

Z letom 1994 je umetniško vodstvo zbora prevzel Janko Ban, ki pa je že prejšnjo sezono pripravil z njim in večkrat izvajal program nabožne glasbe. V njem je po uvodnem polifonskem delu predstavil specifične glasbene oblike: psalmodijo s treh verskih in kulturnih območij, mladostne Kosovelove skladbe, v drugem delu pa ljudsko glasbo z nabožnim navdihom z različnih območij zamejske in matične Slovenije, Benečije, Karnije, Veneta ter severne in srednje Italije. S tem programom je nastopal po številnih cerkveh na Tržaškem in Goriškem in snemal za Radio Trst A. Pred koncem leta je pripravil še 4. zborovsko božično revijo, na kateri sta se ob njem predstavila še italijanski moški zbor Alabarda iz Trsta in slovenski mešani zbor Podgora z Goriškega.

V letošnji sezoni je zbor »Jacobus Gallus« v počastitev 50-letnice osvoboditve pripravil program z naslovom »Balada o narodu«, v katerem naslov Kosovelove poezije povezuje skladbe tržaških avtorjev o Slovencih ob morju, fašizmu, izseljeništvu, prvem in drugem tržaškem procesu, uporu in sedanjosti. Spored sestavljajo pesmi Staneta Malača Sinku, Marija Kogoja Barčica, Danila Švare Bazovica, Aleksandra Vodopivca Mati, Karla Pahorja Nov cvet, Ubalda Vrabca Samo miljon in Pavleta Merkùja Balada o narodu, za posebne priložnosti pa še Davorina Jenka Lipa in Stanka Premrla Zdravica. S tem programom je zbor nastopil v različnih zasedbah na letošnji reviji »Primorska poje« in na Občinah.

Ob vsem tem pa zbor Gallus rad sodeluje tudi na raznih drugih prireditvah kot so Prešernove proslave, Slovenistični dnevi, Slomškova proslava v Bazovici, Slovenija Party v Slovenskem kulturnem klubu v Trstu, dobrodelni koncert v Narodnem domu v Ljubljani, v okviru revij cerkvenih pevskih zborov, radijske oddaje v spomin na Zoro Perello in njen čas, aktivno je sodeloval pri seminarju o zborovskem dirigiranju v organizaciji ZSKD in sam pripravil dvodnevni seminar o pevski tehniki in interpretaciji, itd.

Če ta štiri leta njegovega obnovljenega delovanja izrazimo v nekaj številkah, potem so te lahko naslednje: 13 nastopov, 12 celovečernih koncertov, organiziral in sodeloval na štirih božičnih revijah, nastopil na treh tekmovanjih, veliko snemal za tržaški radio. Treba pa je nekaj reči tudi o umetniškem vodju Janku Banu, saj so njegove zasluge za tolikšen vzpon zbora v kratkem času nesporne, kar navsezadnje potrjuje tudi posebno priznanje, ki ga je v Mariboru prejel za najboljšo interpretacijo obvezne skladbe Ravnikove »Ženjice«. Janko Ban je »otrok« tržaške Glasbene matice, na njeni šoli študiral violino, violo in orkestralno dirigiranje, muzikologijo na univerzi v Parmi, diplomiral pa iz tolkal in solopetja na tržaškem konservatoriju »Tartini«. Obiskoval je seminarje za solistično in zborovsko vokalno tehniko in interpretacijo v Italiji in Sloveniji pri uglednih pedagogih. Od leta 1971 je urednik za resno glasbo pri Radiu Trst A. V okviru Glasbene matice je igral v orkestru GM, vodil otroški zbor GM in Komorni zbor GM, Tržaški oktet, ki deluje pod okriljem Glasbene matice, in zdaj mešani zbor »Gallus«. Na šoli GM je poučeval tolkala in glasbeno zgodovino, sestavljal besedila za koncertne liste abonmajske sezone GM in bil dve leti njen umetniški vodja. Zdaj je tudi član upravnega odbora. Poleg tega je občasno igral v orkestru gledališča Verdi, v orkestru J. Tomadini v Vidmu in sodeloval s skupino Gallus Consort. Vodil je cerkvene zbore pri Sv. Antonu Novem, v Barkovljah in na Občinah, združene zbore za božične koncerte ZCPZ, Sekstet tržaških skavtinj, ženski zbor Prosek-Kontovel in bil koordinator in eden od zborovodij koncerta »Gallusovo zvočno bogastvo«. Predaval je na raznih šolah, bil je še član posvetovalnih in ocenjevalnih komisij na raznih zborovskih prireditvah, kot publicist pa je avtor rokopisne raziskave o Srečku Kumarju in njegovem Učiteljskem zboru v letih 1921-26, pisal članke in glasbene kritike v Primorskem dnevniku in drugih listih in revijah.

Če naj strnem ta prikaz štiriletnega delovanja zbora »Jacobus Gallus«, njegovega dirigenta in okrog 30 mladih pevcev, potem je treba poudariti predvsem to, da je malo zborov, ki bi tako sistematično skrbeli za vrednotenje in predstavljanje pretekle in sedanje glasbene ustvarjalnosti v zamejstvu in da v preglednici izvajanj avtorjev ali tistih, katerih skladbe ima še v programu, ne manjka praktično nobeno pomembno zamejsko in širše primorsko ime. To pa je zelo veliko in predstavlja neprecenljiv doprinos k spoznavanju naše glasbene ustvarjalnosti ne le med nami, marveč v širšem slovenskem svetu in izven njega.

Zato lahko tudi zapišem, da se »zlata plaketa« iz Maribora, osvojena za specifični tekmovalni program in posebno priznanje Janku Banu, zlatita vse dosedanje prizadevanje zbora »Jacobus Gallus«.

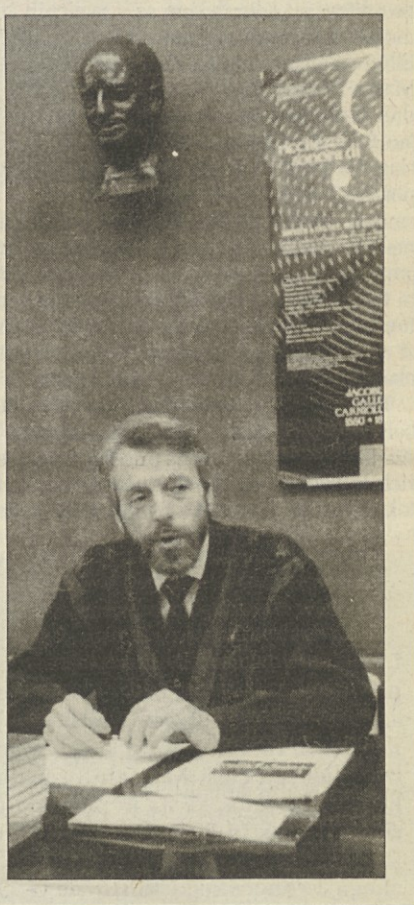

FILMSKA UMETNOST / LUC BESSON: LEON

V ameriškem podzemlju s francosko občutljivostjo

LEON. Francija, 1995. Režija: Luc Besson. Scenarij: L. Besson. Fotograf.: Thlerry Arbogast. Igrajo: Jean Réno, Gary Oldman, Natalie Portman, Danny Aiello.

Film se odpre s poletom, ki oplazi gladino morja. Prvi pogled na to, kar bo prizorišče zgodbe, prihaja z viška, nato kamera švigne naprej kakor gibka in hitra ptica, in že poleti naproti gozdu v periferiji ameriškega velemesta. Kamera se nato vedno bolj loteva podrobnosti; najprej krošnje oddaljenih dreves, nato bližnjo vegetacijo; oddaljene, bele stavbe, cementne nebotičnike. Snemalni pohod se nadaljuje: odpre se cesta, avtomobili se premikajo v večsmernem toku, ljudje se mrzlično premikajo. Asfalt, pločniki in barve, ki jih oddajajo luči, dopolnjujejo značilno skico mestne scene, primerne za moderno, s krvjo obarvano pravljico o deklici Matildi in najemniskem morilcu. Kamera - reziserjevo oko - naš pogled pristane na predmetu: "Welcome to Little Italy" beremo na traku, razobešenem čez ulico. Vse globlje se potapljamo v newyorško četrt, kamera doseže odprtino nekih vrat in vstopi v italijansko restavracijo, okajeni poulični lokal z leseno opremo, ki ga pogled ne utegne zaobjeti. Tokrat kamera oplazi površino miz in se ustavi na ustnicah moškega, ki zadržujejo cigareto in se premikajo v govoru: slišimo glas z značilnim akcentom mafijskih gangsterjev in zabeležimo jasen žanrski podatek gangster-movija.

To je izvrsten filmski incipit in oko je sedaj že vdrlo med skrita vlakna pocestnega dogajanja. V drugi sekvenci, prikazani v pretirano podrobnih detajlih, mož s cigareto podeljuje nalogo morilcu, ki opravlja svoj nehvaležni posel kakor vsak družbi potreben delavec. Tudi podzemeljski svet ima svoje smetarje in Leon spada med nje. Vse, kar smo doslej o njem videli, je bila krožna leča temnih očal in kozarec mleka, ki ga prazni v enem samem dolgem požirku. Šele v trenutku, ko je učinkovita začetna zgradba dodelana, steče prava zgodba.

Luc Besson je film odprl s pogledom, prihajajočim iz daljave: v poteku filma je uporabil prve plane, perspektivo s tal, s kamero je sledil smrtonosnemu poletu krogel, pritiskal jo je na obraze, meso, pokazal toploto in odkril znoj, tako da so prizori dveh šibkih bitij, ki se utapljata v gosti newyorški džungli, do skrajnosti zbližani in njun začaran odnos razvpit. Edina prizora v dolgem polju sta prvi in zadnji in delujeta kot skrajna dela posode-svobode, v kateri se nabirajo tudi okrutne, težke zgodbe bednežev, prisiljenih na bivanje. In vendar se svet ne konča pri njih.

Leon je neuničljiv, neizprosen "killer", nekdo bo pripomnil, da "ustreljene krogle odskakujejo na njegovem telesu". Njegova morilska tehnika je izluščena, natančna. To je profesionalec, ki je določil svojemu opravku natančna pravila. »Nikoli žensk in otrok« pravi, in hladno zapoved spoštuje kot sveto. Na bojnem polju je Leon gotov svojih zmožnosti, v ostalem dogajanju življenja pa nedorastel otrok, samotar in nerodmež. Ne pozna Madonne ne Chaplina in zdi se, da ne deli z ostalimi istega sveta; moralnega kodeksa šerifov se je učil od Johna Waineja, čisti lahkotni slog za lov na osebo pa od plesalca Gena Kellyja. Naivno dopušča, da mu hrani denar mafijski pajdaš, ki je obenem varih otroka - Leona in delodajalec Leona - morilca, se pa ne zaveda, da mu v resnici odžira krvavo zasluženi denar. Besson opiše svojega žanrsko zarisanega, a avtorsko zgrajenega junaka s serijo kvadrov: po opravljenem opravku se Leon umiva pod tušem, z likalnikom skrbno vleče po srajci, z nežnim gibom lošči liste rastline - edinega prijateljskega bitja, uživa edinole mleko, cele noči bdi v temi, sedé na fotelju, na preži pred komerkoli, zjutraj vadi pregibanje mišic, da ga slabo telo ne pogubi. Tako se je napletlo, da je Matilda - otrok z zgrešeno družino, ki jo je zaradi žakeljčka mamila pokončala skorumpirana policijska tolpa s psihopatikom in tabletomanom na čelu, in japonskim imaginarijem - spletla z Leonom čustvo, ki je Leona rešilo kamna na srcu in telesu odvzelo neranljivost, dvanajstletno deklico pa pripravilo za življenje. Otrok s težnjo po odraslem življenju in odrasel moški z zamorjenim otroštvom sta se našla sredi poti in sentimentalno obarvala sožitje.

Besson (filmi: Subway, Nikita) združuje v navdušujočem filmu francosko občutljivost za avtorstvo in lahko roko ameriškega action painterja, včasih tako drznega, da se zdrznemo na sedežu, tudi takega, ki si ne prihrani špektakularnih not, oddolžitev nekemu splošnemu okusu. Ko bi postavili značaja na tehtnico, bi opazili, da tudi tokrat ravnotežje ni uresničeno.

Igor Devetak

SESTAVLJENE UMETNOSTI / POGOVOR Z MARKOM KOŠNIKOM VIRANTOM, AVTORJEM CUKRARNE

Zgodovina nezabeleženih in neuresničenih idej

LJUBLJANA - V galeriji ŠOU smo si predvčerajšnjim ogledali zadnjo ponovitev projekta Opna, 3. faza, predstave Cukrarna Instituta Egona Marcha, ki ga je ustanovil Marko Košnik Virant. Njegovo delovanje je zaznamovalo polje multimedialne umetnosti pri nas, v katerem se mešajo in analogno prevajajo različni mediji. Za seboj ima nekaj edinstvenih multimedialnih projektov, interaktivnih instalacij, akustičnih raziskav in zvočnih ambientov za razstave, ki v slovenskem kulturnem prostoru orjejo ledino. Sicer pa tovrstni projekti živijo predvsem na festivalih v tujini, medtem ko distribucije za njih skoraj ni.

Kdaj in s kakšnim namenom je bil ustanovljen Inštitut Egon March, katere ustvarjalce in umetniška področja združuje in kdo je bil pravzaprav Egon March?

Ustanovil sem ga 1986. leta, to pa prav zato, ker je bilo v prejšnjem obdobju (od l. 1982) kar nekaj projektov, pri katerih smo se v različnih konfiguracijah združevali različni ustvarjalci, kot Milena Etbin - Stefančič, Silvo Zupančič, Bojan Štrukelj, Marko Kovačič, Marc Davorin, Edi Stefančič, Andrej Trobentar, Smiljan Siška, Marko Modic, Bojan Štokelj... Obstajala so že imena Cavis Negra, skupina Most in še posamični projekti, ki so bili ponavadi zelo kratke sape. Razlog zato je bil, da smo se združevali izveninstitucionalno, na brisanem terenu brez podpore. Ustanovitev Instituta gre v korak s tem, da spoznaš, da moraš sam v sebi tvoriti teoretsko polje, čeprav delaš s prakso. Imeti moraš svojo banko podatkov in v končni fazi si tudi manager in komunikator. Utopična točka pa je ravno ta, da je cilj vse to zdržati.

Egon March je zgodovinska osebnost, ki ni zabeležena praktično v nobeni enciklopediji. Je celo sin slovenske matere, ki je prišel iz Amerike v Zürich in kasneje na Dunaj študirat visoki in nizki tok. Potem se je znašel v Evropi in začel družiti z krogom nadrealistov. Izdelal je model zvočnika, ki spreminja volumen, obenem ko igra tone. Ta načrt je privedel tako daleč, da ga je bilo možno realizirati, vendar zanj ni našel sponzorja ali mecena. Kar nekaj časa je taval okrog s tem predlogom, dokler se ni zapil in potem umrl l. 1937. Ko sem iskal ime, sem se odločil za Egona Marcha, ker mi predstavlja nekaj, čemur bi se reklo zgodovina nezabeleženih ali nerealiziranih idej. Sam menim, da ravno tiste ideje, ki so realizirane, niso prave. To pomeni, da je potrebno študirati tiste, ki so zapadli v negativni aspekt evolucije.

Zakaj ste predstavo Cukrarna posvetili slovenski moderni, natančneje Srečku Kosovelu?

Kosovel me ne fascinira samo kot človek in pesnik, ampak tudi kot neke vrste senzor, kjer lahko prečitaš, na kakšen način je mlad človek lahko začel misliti evropsko in pravzaprav presegel lokalne probleme. Če danes odpreš Integrale, lahko v njih prečitaš pesmi, ki bi mirno lahko nastale ta hip. Kosovel je preko osebnih zvez prišel do podatkov, ki jih je sicer bral z distance, pri čemer je razvil čute do take mere, da je poleg beleženja situacije lahko zapadel v vizije, ki so presegale kompleks ukvarjanja z nacionalno kulturo. In to je ključno za Cukrarno, ker če hočeš delati na bazičnih vprašanjih naletiš na blazno pokrajino manjkajočih podatkov in tako umanjkajo celi aspekti razumevanj tudi v širših poljih. Zame je ključno vzeti neki mentalni rob, ki ga je dosegel slovenski um v glavi mladeniča l. '26 obenem kot limito slovenskega mozga. Še danes se »fura« reprezentančno umetnost, za kar nosi posledice mlajša scena, še posebej v gledališču. Ves proces je posvečen samo temu, kar vidiš na odru in je balans temu, kakšna kvaliteta spoznave dejansko živi v procesu nastajanja umetnosti. Enegija gre v dizajn, ne pa v procese, vsebine. To hočem pravzaprav izjaviti s Cukrarno. Pomembno je tudi to, da je bil tisti hip, ko je začel korespondirati z relevantnimi evropskimi problemi, Kosovel za očake odpadek, zato ga je bilo potrebno ohraniti kot domovinsko-narodnostnega lirika, ki opeva lepoto kraške pokrajine, tisto, kar je ključno kot njegov presežek, pa skriti in inkorporirati v reprezentanco.

V projektu Opna soočate gledalca z navidezno in dejansko resničnostjo, tako da plesalka pleše v živo s svojo vnaprej posneto podobo na videu. Napisali ste, da živemu gledališču preostaja le še kvaliteta zvezne prisotnosti, ostalo bodo, če še niso, požrli drugi vizualni mediji. Bi lahko povedali kaj več o svojih videnjih razmerij virtualnega in realnega sveta.

Hotel sem, da se vsak samo skozi dogodek odloči, na katero stran se bo postavil, ali pa ima možnost odločiti se, da razvije način opazovanja, ki mu da nekaj več. Ker danes že vsi prisegajo na podobe in ker so podobe prvenstveno projecirane podobe ali TV podobe, se pojavlja živi človek kot motnja. Prav v slovenskem mlajšem gledališču lahko definiramo želje oziroma fantazme, kako uprizoriti TV ali filmske prizore. Gledališče bo vse bolj uporabljalo neko mehaniko, pa tudi tehnologijo, da bi lahko pričaralo v mesu neverjetne prizore. Sicer pa trdim, da mediji danes lezejo vsak k sebi in da jih je težko prevajati iz enega v drugega. Kot prvič se hočejo vzpostaviti tako, da zanikajo tisti medij, iz katerega izhajajo, ali pa se skušajo od njega diferencirati. Drugič pa se zaradi natančne obravnave pojavijo tako samosvoji svetovi, da je direktno prevajanje zelo težko.

Sam pravim, da je možno iskati strukturalna ozadja teh pojavov, predvsem dinamike, v katerih se pojavi odvijajo. Kar se pa virtualnosti tiče, je tako, da poskušaš razviti čutila, ko se začneš poglabljati v posamezne kvalitete ali manjke enega medija, da bi se približal problematiki. Poskušaš ugotoviti tisto, kar je še nereflektirano. Ko pa poskušaš potem te zadeve predstaviti, se srečaš z nekim standardom. In ta standard je tak, da raven zmožnosti podoživljanja in vživljanja današnjih gledalcev pravzaprav določa TV.

Vsi, ki poskušajo propagirati virtualnost kot nekaj več, morajo sestopiti s kriterijev, zato da bo tisto, kar je sicer iluzorično, čim bolj realno. Čutila za zaznavanje stvarnosti si moraš amputirati čim prej, zato da bi bil lahko scela potešen iz virtualnega sveta. Ta izjava nima nič proti ukvarjanju z virtualnostjo, nasprotno: kaj drugega je treba danes dati ljudem, kot ravno virtualne svetove. Samo, ni mogoče pristati na odsotnost podatkov, na nedoslednost uporabe ali na nerazumevanje perceptivnih sistemov, tako da zgrešijo stvarnost, tudi če je virtualna.

Andreja Paljevec

M. Košnik: »To je točno nedosežek slovenske kulture.« (Foto: BOBO)

Nova prevoda francoskih klasikov

LJUBLJANA - Pri založbi DZS sta izšla prevoda dveh klasičnih del francoskega slovstva, prva knjiga Izbranih del Jeana Racina in roman Jetnica iz cikla Iskanje izgubljenega časa Marcela Prousta. Zahtevna prevoda, ki sta ju pripravila Marija Javoršek in Radojka Vrančič (na sliki), so predstavili v prostorih ljubljanskega Francoskega kulturnega centra Charles Nodier.

(V. U., foto B. V./BOBO)

Najbolj prodajane knjige s področja družboslovja in humanistike
(v preteklem mesecu)

Okus slovenskih bralcev, ki ga kažejo prodajni rezultati, ki so nam jih posredovale štiri slovenske knjigarne, kaže na precejšnje povpraševanje po izdajah Znanstvenega in publicističnega središča: po Liberalizmu Igorja Lukšiča, izdajah, vezanih na fenomene fašizma in nacizma, ter izboru esejev Leva Krefta, ki je bil na lestvici prisoten že v preteklem mesecu. Med naslovi, ki so bili prav tako zastopani na lestvici pred mesecem, sta še v samozaložbi izdano delo Vida Pečjaka in Vse v enem, eno v vsem Mitje Peruša. Rezultati sicer kažejo na širok okus bralcev, ki sega od branja filozofskih klasikov do del o teoriji naroda, psihologiji, regionalno zaznamovanih problemih, veri ter prvi in drugi svetovni vojni.

Knjigarna Založbe Obzorja, Gosposka 24, Maribor
1. I. Kant: Kritika praktičnega uma, Analecta 1993
2. Aristotel: O duši, Slovenska matica 1993
3. I. Lukšič: Liberalizem, Znanstveno in publicistično središče 1994
4. L. Kreft: Estetika in poslanstvo, Znanstveno in publicistično središče 1994
5. N. Borak: Iskanje Guliverja ali kako preživeti, Znanstveno in publicistično središče 1994

Libris, Prešernov trg 1, Koper
1. A. Kalc Hafner, S. Pahor, L. Volk: Slovenci in Italija, Cankarjeva založba 1995
2. V. Pečjak: Politična psihologija, samozaložba 1995
3. J. Kirschner: Umetnost egoizma, DZS 1994
4. M. Ule, Vlado Miheljak: Prihodnost mladine, DZS 1995
5. T. Hribar: Slovenci kot nacija, Enotnost 1995

Plečnikova knjigarna, Šubičeva 1, Ljubljana
1. M. Peruš: Vse v enem, eno v vsem, DZS 195
2. M. Ule, Vlado Miheljak: Prihodnost mladine, DZS 1995
3. Knjiga modrosti in Sirahova knjiga, Ognjišče 1995
4. T. Hribar: Slovenci kot nacija, Enotnost 1995
5. V. Klavora: Skozi meglo, Mohorjeva družba Hermagoras 1994

Knjigarna konzorcij, Slovenska 20, Ljubljana
1. E. Ravnikar: Udbomafija, Slon 1995
2. V. Pečjak: Politična Psihologija, samozaložba 1995
3. T. Hrašelj: Podjetniški izzivi mednarodnega poslovanja, GV 1995
4. D. Geary: Hitler in nacizem, Znanstveno in publicistično središče 1995
5. M. Blinkhorn: Mussolini in fašizem, Znanstveno in publicistično središče 1995

Pripravil Vojko Urbančič

MNENJA... POLEMIKE... PISMA... ODMEVI...

Je osnova medijske gonje denar?

Kuloarskim govoricam, ki jih novinarji bliskovito in brez preverjanja širijo, ste v Republiki kljub odličnemu poskusu, da bi se žoga v zvezi s Picassovo razstavo umirila in prenesla v stroko, dodali še eno, hudo neutemeljeno.

Kot piše novinar Vojko Urbančič, naj bi bil projekt Picassove razstave bajno drag, subvencioniran z milijonom dolarjev davkoplačevalskega denarja. Od kje ta bajesloven znesek, ve samo novinar Urbančič. V CD pa vemo, da je znesek subvencij (sofinanciranje razstav ministrstva za kulturo) za vso razstavno dejavnost v CD v letu 1995 (25 razstav) skupaj 127.000 dolarjev (seveda, če bo ministrstvo za kulturo zagotovilo sredstva, za katera smo v CD jeseni predložili program in finančni načrt; koliko od zaprošenih 127.000 dolarjev za razstave bomo letos dejansko dobili, nam namreč iz ministrstva še vedno niso odgovorili).

Od te »gromozanske« vsote je namenjeno za pokrivanje stroškov Picassove razstave 19.830 dolarjev (2.340.000 tolarjev). Z zneskom ministrstva oziroma s proračunskimi viri torej načrtujemo pokritje 30 odstotkov vseh neposrednih stroškov razstave (vključno s prevozi, zavarovanjem), preostali del so sponzorska sredstva Pivovarne Laško in dohodek od prodaje vstopnic.

Predhodnih projektov, ki bi pogojevali razstavo Picassa, ni bilo, stroški priprave razstave v preteklih letih pa ne dosegajo niti 5.000 dolarjev. Novinarja Vojka Urbančiča prosimo, da nam sporoči ime strokovnjaka, ki mu je rekel, da bi za 100.000 dolarjev nakupil keramični del Picassove razstave v Ljubljani v roku enega leta. V dokumentu Sotheby's New York, ki opredeljuje vrednost vseh eksponatov in ki ga hranimo v CD, piše, da je keramični del razstave ovrednoten s 588.000 ameriškimi dolarji.

V petnajstih letih delovanja smo v Cankarjevem domu postavili več kot 360 razstav. Za neposredne stroške vsega razstavnega programa v petnajstih leth pa sta ministrstvo za kulturo in mesto Ljubljana zagotovila skupaj manj kot 830.000 dolarjev (v povprečju 2.305 dolarjev na razstavo). To pomeni, da CD v vseh svojih petnajstih letih delovanja za vse svoje razstave še ni dosegel vsote enega milijona dolarjev proračunskega denarja za pokrivanje stroškov razstav.

Namigovanja o gromozanskih stroških za Picassovo razstavo so popolnoma neutemeljena in žal prav tako v slogu »žajfastih oper« kot večina navedb v Delu. Škoda je le, da tratimo čas za spodbijanje tako neutemeljenih in zlonamernih navedb.

Jana Kramberger, Cankarjev dom

»Bajeslovni znesek« se nanaša na vse slovenske projekte Zorane de Kide

Cankarjevemu domu se zahvaljujem za odziv na moje pisanje, tako za prijetno oceno »odličnega poskusa« kot za podatke o finančni plati razstave in vrednosti (keramičnega dela) zbirke. Iz mojega članka je razvidno, da se »bajeslovni znesek« ne nanaša na »projekt Picassove razstave«, pač pa na vse dosedanje projekte lastnice zbirke v Sloveniji; torej še na druge projekte CD in drugih ustanov. Ti, ki jih, so zelo dobrodošli, glede »preverjanja« pa naslednje - na tiskovni konferenci organizatorji na konkretna vprašanja novinarjev o finančni plati razstave (med njimi tudi na moje) niso želeli odgovoriti, torej teh podatkov pri njih ni imelo smisla dalje iskati. Če bi bili podatki, ki jih vsebuje tokratno pismo, vključeni v gradivo tiskovne konference, »kuloarskih« govoric ne bi upošteval. Glede teh - razhajanja med uradnimi podatki in podatki, ki jih navajajo druge strokovne osebe (žal bom natančnejše podatke obdržal zase), se mi zdijo kazatelj razmer pri nas in zato morda vredna objave. Menim, da sem na neuradnost teh podatkov v tekstu več kot opozoril, hkrati pa CD precej neposredno pozval, naj posreduje natančne zneske. Za razburjenje, ki ga je članek povzročil, se opravičujem, hkrati pa ocenjujem, da si podobno hiter odziv - čeprav se z njegovim pisanjem ne morem strinjati - za »večino navedb« zasluži še nek drug novinar nekega drugega slovenskega časopisa.

Za podatke o predvidenem deležu podpore Picassovi razstavi smo zaprosili Ministrstvo za kulturo, ki nam je številčne podatke pisno posredovalo, za kar se jim zahvaljujemo:

Po predlogu programa razstavne dejavnosti Cankarjevega doma bi naj Ministrstvo sofinanciralo razstavo keramike P. Picassa v višini 33 odstotkov celotne vrednosti oziroma v višini 2.104.000, 00 tolarjev. Zaradi že večletnih omejitev porabe sredstev tudi v letošnjem letu Cankarjevemu domu nismo zagotovili pričakovane participacije, temveč (v primeru omenjene razstave) le 28 odstotkov celotne vrednosti oziroma 1.851.000, 00 tolarjev.

Vojko Urbančič

JAPONSKA / ZA IZDELOVANJE SARINA

Vzvišeni resnici pomagali vojaki

Preiskovalcem se zdi še zlasti sumljivo, da se raziskave vojske in sekte ujemajo

TOKIO - Japonsko obrambno ministrstvo je pretresla vest, da sta dva pripadnika vojske, trenutno v službi pri kemičnem zavodu kopenskih sil, pristaša sekte Vzvišene resnice. Velik odmev je imela predvsem domneva, da sta vojaka izdala zaupne podatke o pridobivanju živčnega strupa sarina kemikom sekte, ki je na podlagi teh informacij izvedla napad s sarinom v tokijski podzemni železnici.

O tem poroča zadnja številka tednika Bungei Šunju, toda japonsko obrambno ministrstvo je že sporočilo, da je vest popolna laž in je takoj zahtevalo demanti. Pristojni predstavnik za stike z javnostjo je poudaril: »Uslužbenca, ki jih omenja članek, ne delata pri kemičnem zavodu, poleg tega v tem zavodu ni nikakršnih pripadnkov sekte Vzvišene resnice.«

Dnevnik Mainiči navaja policijske vire in poroča, da sekta razpolaga tudi z zaupnim priročnikom o obrambi pred sarinom, ki ga je pripravila oktobra lani medicinska šola obrambnih sil. Pripadniki Vzvišene resnice so na tak način izvedeli, da se je mogoče pred sarinom zaščititi z natrijevim pentobalbitalom, ki so ga zasledili v krvi doslej aretiranih pripadnikov sekte. Gre za anestetik, ki ga uporabljajo proti zastrupitvam s kemikalijami in ga je zelo težko najti v prodaji. Dnevnik Mainiči poroča tudi, da so nekateri policijski viri razkrili, da je neki 32-letni vojaški zdravnik na enem od sedežev sekte predaval o tem, kako se je mogoče zavarovati pred zastrupitvijo s kemičnimi snovmi. Poleg teh še skrivnostnih vezi se preiskovalcem zdi posebno sumljiva vzporednost raziskav in priročnikov japonske obrambe oziroma sekte.

Na podlagi zadnjih odkritij so nekateri prišli celo do zaključka, da je sekta verjetno pripravljala državni udar, ki ga je nameravala izvesti novembra 1995 s pomočjo nekaterih pripadnikov vojske. To domnevo podpira tudi dokument, ki ga je odkrila policija med aretacijo enega od vodij sekte, 45-letnega Kiyohida Hayakawe.

WASHINGTON / PO ATENTATU V OKLAHOMI

Pred Belo hišo veljajo strožji varnostni ukrepi

Avenijo Pennsylvania delno zaprli za promet

WASHINGTON - Ameriška varnostna služba se boji bombnega atentata na Belo hišo. Avtomobil ali kombi z razstrelivom, parkiran na aveniji Pennsylvania **(na sliki AP)**, najpomembnejši washingtonski prometniki, bi lahko hudo poškodoval Belo hišo in ogrozil njene prebivalce. Zato je posebna komisija, ki so ji poverili nalogo preučiti celotni varnostni sistem Bele hiše, predlagala zaprtje avenije Pennsylvania. Predlog bo moral po povratku iz Moskve preučiti sam predsednik Clinton.

Avenija Pennsylvania teče vzdolž severnega krila Bele hiše in velja nasplošno za Ahilovo peto predsednikove rezidence. Bela hiša je namreč s treh strani zavarovana, saj jo obdajajo obiskovalcem nedostopna poslopja zveznih uradov in velik travnik. S pločnika avenije Pennsylvania je oktobra lani neki blaznež z brzostrelko streljal proti Beli hiši in poškodoval nekaj oken. Prav zaradi tega so varnostniki že nekajkrat zahtevali zaprtje avenije, predlog pa so vsakič zavrnili zaradi neugodnih posledic za mestni promet, pa tudi za imidž Bele hiše.

Po bombnem atentatu v Oklahoma Cityju gleda Amerika na problem varnosti povsem drugače. Komisija strokovnjakov to pot soglaša: ko bi na tej aveniji eksplodiral avtobomba, bi lahko bile posledice atentata zelo hude. Problem je nenadnoma postal pereč in komisija priporoča vsaj neprobojna okna v vsej Beli hiši.

ZDA / NAJHUJŠE NEURJE ZADNJIH 30 LET JE TERJALO ŽE 26 ŽIVLJENJ

Poplave v New Orleansu in siloviti tornadi po južnih zveznih državah

NEW ORLEANS (LOUISIANA) - Zaradi silovitega neurja z dežjem in zračnimi vrtinci, ki so dosegali hitrost 110 kilometrov na uro, je v New Orleansu v zadnjih 24 urah življenje izgubilo pet oseb.

Župan Marc Morial in louisianski guverner Edwin Edwards sta že proglasila izredno stanje in na pomoč poklicala nacionalno gardo. Zaradi 48 centimetrov dežja je ves New Orleans s svojo okolico poplavljen, višina vode je 50 centimetrov, v nekaterih nižjeležečih območjih pa je višina vode od poldrugega do treh metrov. Položaj postaja iz ure v uro bolj dramatičen, ker s obširna območja pod morsko gladino, zaradi izpadov električe energije pa so se ustavile tudi črpalke, ki preprečujejo, da bi ta območja ponovno zalilo morje. Nacionalna garda naj bi s svojimi električnimi agregati poskušala preprečiti najhujše.

Kot je povedal guverner Edwards, je to najhujše neurje v zadjih 30 letih. Brez električne energije, plina in vode je več kot 50 tisoč hiš. Skoraj vse ceste so neprevozne, zapreti pa so morali tudi letališče. Večina žrtev je utonila v svojih avtomobilih, ko so se poskušale prebiti do doma. Skoraj vsi so že zapustili pritlične prostore in se povzpeli v prva nadstropja. Za sedaj se še ni začela prava evakuacija, izselili so le 150 zapornikov, saj je tudi njihove celice zalila voda.

Sedanje neurje je povzročila frontalna motnja, ki je prejšnji konec tedna v Teksasu in Oklahomi terjala življenje enaindvajsetih oseb. V noči na sredo se je fronta s tornadi (vrtinčastimi viharji) pomaknila proti Illinoisu. Nad Louisiano pa se je še poglobila dolina nizkega zračnega pritiska, tako da ameriški meteorologi napovedujejo nove padavine. Pred Illinoisom so tornadi pestili še Tennessee in Misuri. Zračni vrtinci so pred seboj uničevali vse, kar se jim je postavljalo po robu; k sreči ne poročajo o žrtvah, saj so se ljudje pravočasno zatekli v kleti in na varno. Gmotna škoda pa je po prvih oceah ogroma in znaša več milijonov dolarjev.

Pri Cantrallu (Illinois) se je tornado pomikal s hitrostjo 100 kilometrov na uro, v njem pa je vrtinčasti veter dosegel hitrost 300 kilometrov na uro (Telefoto:AP)

Otroci in mladina so poplave v New Orleansu sprejeli kot zabavo (Telefoto: AP)

NOVICE

Terry Nichols osumljen skupajz McVeighom

WASHINGTON - Terry Nichols ni več le »materialna priča«, temveč je osumljen sodelovanja v atentatu na zvezno palačo v Oklahoma Cityju. Njegov sodni položaj je torej za las podoben položaju glavnega osumljenca Timothyja McVeigha, ki preiskovalcem še vedno navaja le svoje ime, čin in vojaško številko. Ker iz njega ne uspejo izvleči drugega, so se začeli preiskovalci zanimati za njegovo 21-letno sestro Jennifer, ki se prav tako giblje v krogih skrajne desnice.

Za čudo pa se preiskovalci zanimajo tudi za 12-letnega Nicholsovega sina Josha, ki je bil menda z McVeighom, ko je ta najel kombi za atentat. Prav včeraj pa se je izvedelo, da bo McVeigh na procesu izjavil, da je nedolžen, njegov odvetnik pa bo zahteval psihiatrično ekspertizo.

Deklica, ki je niso hoteli zdraviti, se je vrnila v šolske klopi

LONDON - Britansko javno zdravstvo je v vse večji zadregi, saj se je predvčerajšnjim vrnila v šolske klopi 10-letna deklica iz Cambridgea, ki so jo pred dvema mesecema »obsodili na smrt«, ker krajevna zdravstvena enota ni hotela razsipati javnega denarja za brezupen primer levkemije. Neznani dobrotnik pa je za ceno 75.000 futov »brezupen primer« spremenil v hudo blamažo za javno zdravstvo.

Skrb za »bobbyje«

LONDON - »Bobby«, kot ljubkovalno pravijo londonskim policistom, ne bo več prepuščen kriminalcem na milost in nemilost.

V kratkem mu bodo priskrbeli neprebojen jopič, razpršilec s solzilcem in mu za nekaj centimetrov podaljšali pendrek. Neoboroženi londonski policisti so v zadjem obdobju vse pogosteje žrtve oboroženih kriminalcev.

Ruski kapitan vrgel v morje slepega potnika

VICTORIA - Potem ko oblasti na Sejšelih niso dovolile izkrcanja nekega ruandskega slepega potnika z ruske ladje Profesor Hromov, ga je kapitan Filip Koleskilov po izplutju vrgel v morje. 18-letnemu Amirju Salemu pa je uspelo priplavati do obale. Ko se je ladja pred kratkim vrnila na Sejšele, so jo zaplenili, kapitana pa aretirali.

BALKANSKA VOJNA

Srditi spopadi med Hrvati in Srbi v Posavini

SARAJEVO (Reuter, dpa, AFP) - Včeraj so na območju Orašja v bosanski Posavini izbruhnili hudi topniški spopadi med enotami bosanskih Srbov in bosanskih Hrvatov. Srbi so hrvaške položaje ob koridorju napadli s težkim topništvom, tanki in oklepniki.

Po poročilih HVO naj bi na Orašje padlo več kot dva tisoč granat in Srbi naj bi v napadu uporabili tudi raketo luna, česar pa opazovalci Združenih narodov niso mogli potrditi. Med obstreljevanjem Orašja naj bi po nepopolnih podatkih življenje izgubila dva civilista.

Tiskovna agencija bosanskih Srbov Srna poroča o hrvaškem obstreljevanju Brčkega iz smeri Orašja, zato je bil srbski preskrbovalni koridor na odseku Brčko-Modriča zaprt za promet. Orašje je strateško pomebna točka ob koridorju v dolini Save, saj na tem območju srbsko preskrbovalno pot iz rečne smeri ogrožajo bosanski Hrvati, na južnem delu pa hribovje nadzoruje bosansko-hercegovska vladna vojska. Kot poročajo opazovalci ZN so se hrvaške in srbske sile včeraj spopadle tudi v okolici Osijeka, kjer sta obe strani že nekaj dni kopicili svoje enote in težko orožje.

Pariarh Pavle je včeraj v Banjaluki obiskal ranjene srbske vojake (AP)

Glavno mesto Bosne in Hercegovine je bilo v sredo že tretji dan zapored tarča srbskih minometnih napadov. Dopoldne sta eksploziji dveh granat v starem delu mesta ranili štiri osebe, popoldne pa so ostrostrelci v četrti Hrasno ranili štiri civiliste. V središču Sarajeva je bilo iz smeri Grbavice, ki je v srbskih rokah, zadeto francosko oklepno vozilo. Trije člani posadke, pripadniki posebne enote za boj proti ostrostrelcem, so napad preživeli nepoškodovani. Popoldne so mesto zelo nizko preletela letala Severnoatlantske zveze, predstavniki Unproforja pa so zanikali namige, da naj bi prosili za povečano navzočnost letal. Tudi tokrat naj bi šlo samo za običajno patruljiranje.

»Zlom logike etničnega čiščenja«

ZAGREB - Po zavzetju srbske enklave v zahodni Slavoniji Hrvaška v boju proti etničnemu čiščenju igra na odločilno karto svoje prihodnosti, trdijo poznavalci in diplomati v Zagrebu. Neposredno po vojaški zmagi 2. maja so hrvaške oblasti pohitele z zagotovili o dobrih namenih, ki so bila namenjena približno 7.000 Srbom, ki med spopadi niso pobegnili v sosednjo Bosno. Zagreb zatrjuje, da bo Hrvaška spoštovala njihove državljanske pravice in pomilostila vse razen vojnih zločincev, begunske Srbe pa poziva, naj se brez strahu vrnejo domov.

Številni evropski opazovalci so lahko nadzorovali zajetje približno 2.000 Srbov, od katerih so jih nekaj izpustili že po prvem zaslišanju. Ko so se izpuščeni Srbi vrnili v Pakrac, so tam že krožile številne hrvaške patrulje, pred domovanji pomembnejših srbskih politikov pa je policija postavila stražo za »zagotovitev njihove varnosti«. Zahodni novinarji so poročali o priprtju Hrvatov, ki so skušali krasti avtomobile, in o takojšnjem umiku hrvaških rezervistov, med katerimi je veliko beguncev s tega območja. »Prvič je prišlo do zloma logike etničnega čiščenja,« je izjavil eden od visokih predstavnikov mednarodnih opazovalcev. »Hrvaška je zločinsko početje uradno končala zaradi zelo preprostega razloga: če bi to početje nadaljevala, bi si zaprla vrata EU.« Zato so vojaško ofenzivo že od začetka spremljali opazovalci mednarodne skupnosti, kar se doslej na območju nekdanje Jugoslavije še ni zgodilo. »Danes se hrvaška vlada zelo dobro zaveda posledic, ki bi jo lahko doletele, če bi vojaški akciji sledilo tudi etnično čiščenje,« je izjavil neki evropski diplomat. »Prav to priložnost je treba izrabiti za utrjevanje medsebojnega zaupanja.

Čim bolj se bodo Hrvati zavedali, kaj lahko izgubijo, tem bolj civilizirano se bodo vedli.« Temu v prid govori sprejem Hrvaške v program Phare, ki ga EU namenja razvoju srednjeevropskih držav, potekajo pa tudi pogajanja o drugih oblikah pomoči in sodelovanja. »Če bo Hrvaška lahko ponudila oprijemljive dokaze, da je sposobna zagotavljati sožitje med Srbi in Hrvati, bo s tem dobila dodaten argument, s katerim bo lahko globlje utemeljila svojo zahtevo o vnovičnem prevzemu nadzora nad zasedenimi ozemlji,« je poudaril eden od diplomatov. Ker se Hrvati natančno zavedajo, kako kočljivo je njihovo početje, se zdijo težave skoraj nepremostljive. Tudi številni opazovalci se strinjajo, da je položaj zelo zapleten. »Hrvaška je doslej opravila le najpreprostejše naloge,« je še menil diplomat.

Kaj se bo zgodilo z naselji, kjer je bilo pred vojno mešano prebivalstvo in ki bodo zdaj prešla pod oblast Hrvatov, z naselji, ki jih je hrvaško prebivalstvo zapustilo pred štirimi leti, ko se bo vrnilo, pa bo našlo le ruševine nekdanjih domov? Dvom je upravičen predvsem zato, ker se za uradnimi izjavami, ki se sklicujejo na policijska poročila, da je v središču Pakraca mirno, skriva podatek, da je položaj izjemno napet v drugih krajih in okoliških naseljih.

Povsod vlada strah, ki je posledica množičnih pokolov v preteklosti, izgonov in vsakovrstnih izseljevanj; v Donjem Cagliću srbske ženske priznavajo, da jih je groza, ker se je v sosednjo hišo vselil eden od štabov hrvaške vojske. Prostovoljec neke humanitarne organizacije je v torek poročal o več primerih, ko so bili pripadniki hrvaške policije pri opravljanju svojih dolžnosti močno vinjeni. Na avtobusih OZN, ki v Bosno vozijo Srbe, ki po hrvaški zasedbi nočejo več ostati v teh krajih, ni mogoče dobiti praznega sedeža. »Za vnovično vzpostavitev medsebojnega zaupanja bodo najbrž potrebna leta,« je sklenil omenjeni predstavnik mednarodnih opazovalcev. Minevala pa bodo v eksplozivnem ozračju, kjer lahko ena sama krogla, en sam rafal ali celo en sam nož v trenutku podre tisto, kar skušajo zdaj mukoma zgraditi.

Michel Moutot / AFP

AMERIŠKO-KUBANSKI SPORAZUM O VRAČANJU BEGUNCEV

Prvi ubežniki so se vrnili na Kubo

Kako bodo potekale naslednje operacije vračanja prebežnikov, ni znano

CABANAS - Po 2. maju so začeli uresničevati ameriško-kubanski sporazum, po katerem naj bi tako imenovane prebežnike (»balseros«), ki bi jih na morju prestregli pri begu s Kube, s skupnimi močmi vračali domov.

Prejšnji četrtek se je pod vodstvom ameriške obalne straže moralo vrniti domov eno od plovil, ki so ga prestregli blizu Kajmanskih otokov, na krovu pa je bilo trinajst moških v starosti od 25 do 48 let. Begunce so brez incidentov izkrcali v zalivu Cabanas, približno 60 kilometrov zahodno od Havane, ki ga kubanska mornarica uporablja za dovoz goriv.

Prvič po letu 1961 je v kubanske ozemeljske vode priplulo plovilo ameriške obalne straže, »ne da bi povzročilo streljanje«, kar so nekateri takoj označili kot zgodovinski dogodek. Plovilo ameriške obalne straže so v tem zalivu pričakali predstavniki Urada za zagotavljanje ameriških inetresov v Havani ter predstavniki kubanskega zunanjega in notranjega ministrstva. Vračanju trinajstih »balserosov« so lahko prisostvovali tudi domači in tuji novinarji. Sandra Salmon, predstavnica ameriskega konzulata v Havani, je prebežnike obvestila o legalnih možnostih priseljevanja v ZDA in jim povedala, da jim poskusa ilegalnega vstopa na ameriško ozemlje ne bodo šteli v dobro, ko si bodo hoteli zagotoviti vizum za vstop v ZDA.

Od 9. septembra lani, ko so s sporazumom, ki so ga sprejeli v New Yorku, preprečili množične pobege, med katerimi se je na različnih plovilih na tvegano pot do Floride odpravilo približno 35 tisoč Kubancev, so ZDA nekoliko pospešile izdajo vizumov priseljencem, ki jih vsako leto izdajo približno 20 tisoč. Vodja politbiroja Kubanske komunistične partije (PCC) Rolando Alfonso Borges, ki je bil navzoč pri izročitvi omenjenih trinajstih prebežnikov, je izjavil, da so to repatriacijo organizirali po »diplomatskih poteh«, ničesar pa ni povedal o tem, kako naj bi potekale naslednje operacije vračanja prebežnikov.

Antonio Raluy / AFP

Minulo leto v zalivu Guantanamo

1994:

- Junij: ustanovijo mednarodne enote, ki naj bi prestregle in spravile na varno množice beguncev, ki zapuščajo Haiti; začne se gradnja šotorskih naselij za več kot 50 tisoč ubežnikov.
- Avgust: kar 35 tisoč Kubancev skuša v zasilnih plovilih doseči obalo Floride; Američani so prisiljeni nmamestiti begunce v Guantanamu.
- September: 8 tisoč Kubancev prepeljejo v Panamo, saj v Guantanamu zmanjkuje prostora.
- Oktober: Kubancem, ki so dopolnili 70 let, njihovim družinam in otrokom brez skrbnikov obljubijo dovoljenje za bivanje v ZDA.
- December: tudi kubanske družine z otroki lahko dovolijo dovoljenja za bivanje; oblasti odločajo o vsakem primeru posebej.

1995:

- Februar: približno 7.500 Kubancev vrnejo iz Paname v Guantanamo.
- 2. maj: Clintonova administracija razglasi, da bo 20 tisoč kubanskim beguncem iz Guantanama dovolila priti v ZDA, morebitne nove ubežnike pa bo pošiljala nazaj v domovino; odločitev ne velja za haitske državljane.

AP/Carl Fox

SMRTNO NEVAREN POKLIC

Črno leto za časnikarje in časnikarstvo

MARJAN SEDMAK

V že precej odmaknjenih časih, ko je bila sicilska mafija še združba s svojim kodeksom časti, je veljalo načelo, ki je njenim ljudem prepovedovalo obračunavati z otroki, ženskami - in časnikarji. Žal je obseg njenega poslovanja zlasti v drugi polovici tega stoletja močno zrasel, najprej z neocarinjenim blagom in brzkone tudi orožjem, nato z mamili in zdaj, kot kaže, tudi z jedrskimi snovmi; s poslovno specializacijo in z obetavnimi dobički je vanjo podobno kot v politiko - o čemer ne priča samo italijanski »tangentopoli« - vdrla tudi permisivna liberalistična morala, zato pred svinčenkami mafijskih eksekutorjev zdaj niso varni ne otroci ne ženske in še manj časnikarji.

Medtem ko so v Združenih narodih nedavno radostno ugotovili, da se je število demokracij leta 1994 spet povečalo, pa je bilo za svetovno medijsko sceno leto 1994 najbolj črno leto, odkar različne organizacije po svetu preštevajo ubite in zaprte časnikarje. Na spominski plošči, ki so jo 3. maja odkrili ob spomeniku svobodi tiska - takšnih spomenikov na svetu ni veliko, če je sploh še kakšen -, je ob letnici 1994 zapisana številka 115: toliko naj bi bilo v preteklem letu časnikarjev, ki so bili ubiti pri opravljanju poklica ali zaradi opravljanja poklica - »killed on mission«, kot se lepo reče v angleščini. Podatke, ki se približno ujemajo s podatki Mednarodne časnikarske federacije IFJ, je pretekli teden objavila tudi nemška podružnica mednarodne organizacije Časnikarji brez meja. Po navedbah te organizacije naj bi bili lani »on mission« ubiti 103 poročevalci, vsaj 130 pa naj bi jih novo leto dočakalo po različnih zaporih. Ne samo število ubitih, tudi število zaprtih časnikarjev je rekordno. Po besedah predstavnikov nemške sindikalne zveze, ki vključuje tudi časnikarske organizacije, še nikoli doslej po svetu ni bilo v istem trenutku po zaporih toliko časnikarjev.

Afrika je bila lani celina, na kateri je bilo opravljanje časnikarskega poklica najbolj nevarno. V letu 1994 je na Črni celini izgubilo življenje vsaj 77 časnikarjev, pri tem pa velja povedati, da tveganje ni bilo enakomerno porazdeljeno: najhujši pokol se je pripetil v Ruandi, kjer je bilo v treh mesecih pobitih 48 časnikarjev. Organizacije, ki se bojujejo za človekove pravice in svobodo tiska, ocenjujejo, da ta pokol ni bil naključen, marveč naj bi šlo za načrtovano redčenje vrst časnikarjev, ki bi utegnili dvigniti glas zoper val plemenskega sovraštva in ekstremizma, ki je zajel tudi medije te afriške države. Drugo mesto je na afriški celini osvojila Alžirija, kjer so lani ubili 18 časnikarjev, pri tem pa obstaja resna nevarnost, da leto 1994 ne bo rekordno leto, saj so islamski skrajneži samo v prvi tretjini tega leta pobili osem časnikarjev. Said Mekbel, ki je padel pod svinčenkami neznancev 3. decembra lani, je svoj zadnji članek posvetil prav ozračju negotovosti v časnikarskem poklicu v Alžiriji: v ozračju, v katerem se časnikar »zjutraj odpravi od doma, ne da bi vedel, ali bo prišel do uredništva, zvečer pa iz uredništva, ne da bi vedel, ali bo prišel do doma«. Ker se v časnikarskem poklicu vse bolj uveljavljajo ženske, je med ubitimi časnikarji seveda tudi visok delež žensk. Spomenik svobodi tiska, ki so ga postavili v Santanderju v Španiji, sestavljajo podnožje, štirje visoki stebri in ploščad, v kateri se navzdol odpira loputa; vislic na tej ploščadi sicer ni, kljub temu pa so nekateri v njej videli loputo, ki se odpira obešencu pod nogami v trenutku eksekucije.

Napadi na svobodo tiska so bili lani na dnevnem redu tudi v Indoneziji, kjer so oblasti izdelale pravcat sistem ustrahovanja časnikarjev, v Turčiji in v nekaterih ostankih nekdanje Jugoslavije. Medtem ko je Severna Koreja slejkoprej bela lisa, odkoder ni podobnih podatkov o žrtvah med časnikarji in pritiskih nanje, pa je nekaj več podatkov na voljo o Kitajski, kjer so se razmere lani spet poslabšale. Kar zadeva regionalno porazdelitev zla, je Azija (brez Bližnjega vzhoda) rekorder po številu aretacij - konec leta je bilo zaradi opravljanja poklica zaprtih več kot 50 časnikarjev; približno 30 jih je bilo v tem času v zaporih Iraka, Kuvajta in Sirije.

Tudi stanje v tako imenovanih razvitih demokracijah ni brez madeža. Nemški časnikarski sindikat se je te dni pritoževal čez »naskoke države na časnikarje ter časopisna in RTV-uredništva«. Lani so organi pregona opravili 19 preiskav v uredništvih in pri tem zaplenili redakcijsko gradivo; na voljo je tudi bogata dokumentacija o policijskem oviranju dela snemalcev in celo o fizičnih napadih policije na poročevalce. Takšno ravnanje časnikarske organizacije v Nemčiji obsojajo kot napad na svobodo tiska. Dodatna nevarnost, s katero se soočajo poročevalci, pa so zločinska združenja, ki zlasti na Vzhodu začenjajo posnemati metode italijanske mafije. Ta je v zadnjih dveh desetletjih umorila vrsto uglednih časnikarjev in publicistov, ki so se ukvarjali s tem zlom. Posebej v Rusiji so ogrožena življenja vseh časnikarjev, ki prihajajo navzkriž z interesi organiziranega zločina. Ta se že zrašča s politiko, pri tem pa neposredno z denarjem in prek političnih izpostav sega v medijski prostor ter medije spravlja pod svoj nadzor.

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE

Visoka tehnologija za farmarje

Nov način kmetovanja je razvila vojska

CHICAGO - Vohunska tehnologija spreminja način dela ameriških farmarjev in postavlja temelje za okolju prijazno kmetijstvo 21. stoletja. Nepričakovani zavezniki - vojska, kmetje in naravovarstveniki - so začeli sodelovanje, ki ga po mnenju industrije lahko imenujemo kmetijska revolucija. »Pred tem je bilo kmetijstvo umetnost, saj si moral imeti nekakšen šesti čut,« je izjavil Kenny Evans, predsednik kmetijske zveze Arizone in farmar s 4.850 hektarji obdelovalnih površin.

Temelj nove tehnologije je globalni pozicijski sistem (GPS), ki ga je razvilo ameriško obrambno ministrstvo in ga tudi uporabilo v zalivski vojni. S pomočjo omrežja satelitov GPS lahko kmetje zarišejo zemljevide rodovitnosti polj. S posebnimi sledniki na svojih traktorjih natančno določijo mesto, kjer se nahajajo, in sproti zapisujejo največji donos orne zemlje. Te podatke potem računalniško obdelajo in zberejo v obliki zemljevida. »To je kot kopica palačink,« je povedal Varel Bailey, farmer iz Iowe. »Na vrhu je donos zemlje, za njim lanska setev, nato insekti... Na koncu lahko zbereš tisoč palačink,« je pojasnil.

Kakovost zemlje, rast žita ter rezultate gnojenja in škropljenja so včasih preverjali na celotnih obdelovalnih površinah. Te ocene so zbirali na območjih, ki so bila pogosto večja kot 40 hektarjev. Z novo tehnologijo lahko kmetje svoj zemljevid izdelajo na tri metre natančno, posebni stroji pa na osnovi teh zemljevidov sproti preverjajo učinke uporabe gnojil. »Včasih smo donos preverjali na 55 ali 65 hektarjih, naša sredstva pa smo razmetavali še prek tega območja.« razlaga Bailey. »Danes lahko zlahka ugotovimo, kje žito raste slabše, in potem le na tem območju uporabimo umetna gnojila ali škropiva proti bolezni.« Manjša poraba kemičnih sredstev je navdušila naravovarstvenike in kmete, ki tako prihranijo kar precej denarja. Trenutne cene teh sredstev so namreč najvišje v tem desetletju. »Zagotovo gre za pravo pot,« je izjavila Elieen Gannon iz washingtonske Delovne skupine za okolje. »Ob koncu stoletja bo velika večina farmarjev uporabljala novo tehnologijo. Ne zato, ker bi nenadoma doživeli ekološko razsvetljenje, marveč zato, ker se jim bo poznalo v denarnici,« dodaja Gannonova.

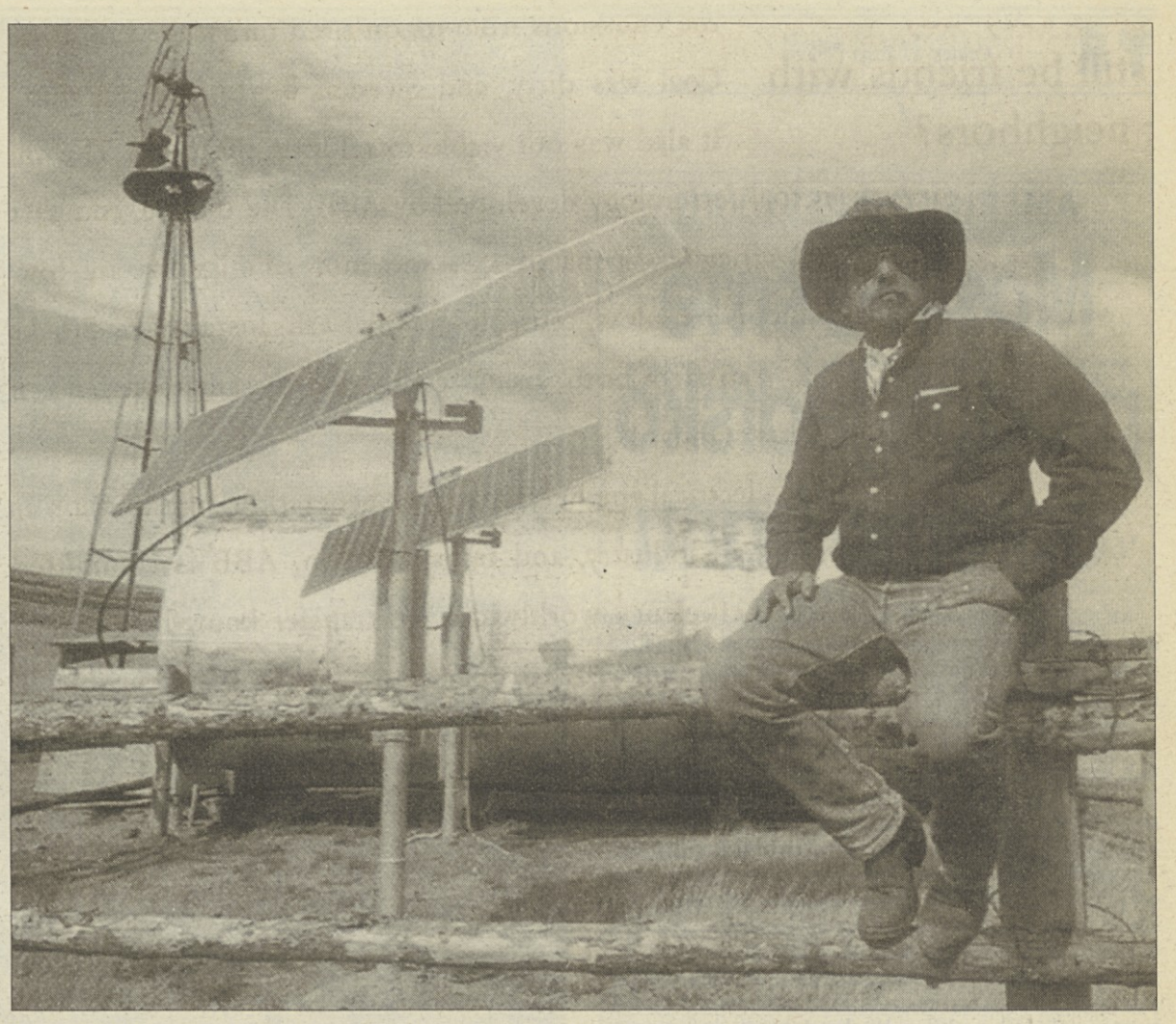

Farmar iz Idaha je na kmetiji namestil sistem sončnih celic, s pomočjo katerih črpa vodo

Nekateri so z »natančnim kmetijstvom« že začeli in prihranili 15 odstotkov več kot prej. Seveda bo treba premagati še nekaj ovir. Stroj za razprševanje dušikovih gnojil stane več kot šest tisoč dolarjev, pokvarjenih delov pa še ni mogoče zamenjati. Farmer Bailey želi, da bi bili rezultati nove tehnologije na voljo vsem kmetom. »Verjetno bomo morali delati z več podatki kot Nasa,« je dejal. »Ne vem, kako jih bodo kmetijski strokovnjaki lahko sploh upoštevali. Napake pa so lahko usodne.« Razložil je, da je napaka pri tipkanju poslala helikopter v mesto Yuma. Na srečo so škropljenje mesta pravočasno preprečili. »Vseskozi smo delali veliko napak, vendar smo v procesu našli stvari, ki delujejo. Naslednje generacije bodo naše dosežke zagotovo ocenile kot revolucijo,« je sklenil Evans.

Susan Nadeau / Reuter

Avstralski kmetje so se preusmerili v vzrejo divjih živali

SIDNEY - Avstralski kmetje iščejo vse mogoče alternativne možnosti za svojo zemljo in živino zaradi suše, ki traja že štiri leta. Posledica teh prizadevanj so odkritja, da je olje, ki ga pridobivajo iz emujev, odlično mazilo za artritis, odkrili pa so tudi, da je mogoče iz kengurujevih mod izdelovati lične mošnjičke za denar. Ugotovili so še, da je kislina sladkornega trsa odlično zdravilo proti gubam in še marsikaj.

»Veliko pridelovalcev se ozira po alternativnih virih prihodka, zato da bi preživeli in dodatno zaslužili v obdobju, ki se je že uvrstilo med najhujše suše v tej državi,« je izjavila Jenny Da Rin iz Nacionalne kmetijske zveze. »Nasploh opažamo, da se proizvodnja čedalje bolj diferencira, da je čedalje več iskanja tržnih niš in čedalje več različnih izdelkov, ki skušajo prodreti na tukajšnji trg z mislijo, da so okolju prijaznejši.« Kot navaja Da Rinova, so čedalje pogostejše farme, na katerih redijo kenguruje in emuje. Kot poroča državni urad za vire o komercialni rabi divjih živali, se je na prvo mesto uvrstila industrija izdelkov iz kengurujev, ki Avstraliji prinaša vsako leto 28 milijonov avstralskih dolarjev izvoznega zaslužka, pri čemer delež mesa v tem izvozu znaša le milijon avstralskih dolarjev.

Čeprav meso kenguruja doma ustvari za 50 milijonov avstralskih dolarjev prometa letno, ni osvojilo krožnikov in okusa na drugih celinah, ugotavlja poročilo. Pač pa je zunaj Avstralije veliko povpraševanje po kengurujevem usnju, zlasti za športno obutev, denimo čevlje za golf ali ameriški nogomet, še ugotavlja poročilo. Različne dele kengurujev predelujejo tudi v spominke, ki jih je mogoče kupiti v številnih turističnih trgovinah po vsej državi, med njimi tudi mošnjičke za drobiž, izdelane iz mod, vreče za palice za golf, izdelane iz kengurujeve kože in številne obeske za ključe. Podobno izkoriščajo tudi emuje, avtohtone ptice avstralske celine, ki ne letijo in so podobne nojem, pri katerih je delež od prodaje njihovega mesa tudi zanemarljiv v primerjavi z vsem drugim. Sandy Turner iz podjetja Murray River Pure Emu Oil zatrjuje, da je olje, dobljeno iz emujev, odličen sedativ, zlasti pa blaži neznosne bolečine, ki jih povzroča artritis. Olje, dobljeno iz emujev, je zdaj tudi ključna sestavina vrste naravnih zdravil, ki jih prodajajo pod komercialnim naslovom Bowlers Rub, njihovi porabniki pa so vsi, ki se poklicno ali ljubiteljsko ukvarjajo z balinanjem na trati.

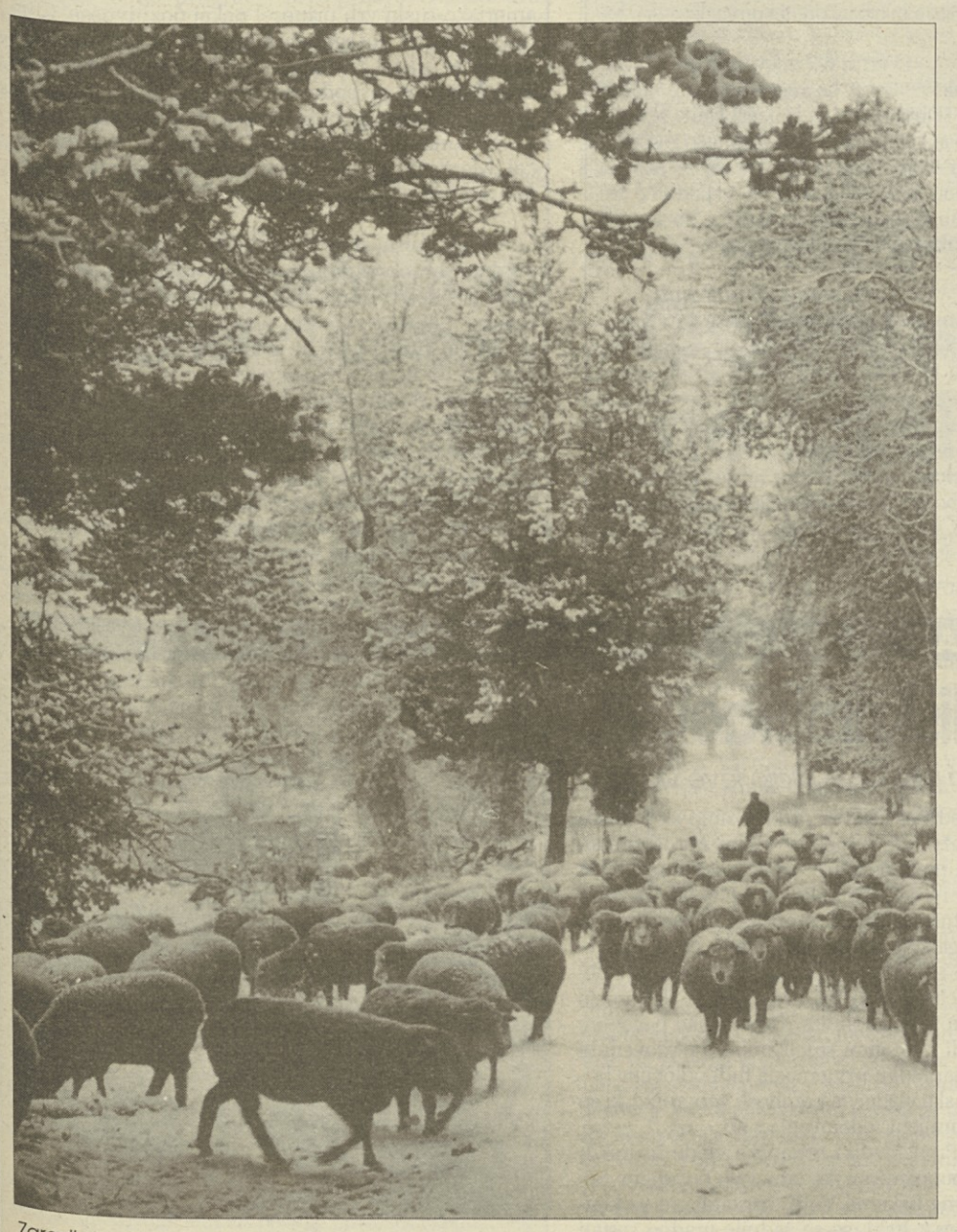

Zaradi dolgoletne suše postaja vzreja ovac za avstralske kmete vse manj donosna

Približno 40 odstotkov ljudi, ki se s tem avstralskim športom ukvarjajo poklicno, mora to dejavnost opustiti zaradi hudega artritisa. Po pripovedovanju Da Rinove novo ustanovljena kmetijska podjetja segajo tudi na druga področja, obnavljajo nekatere druge rastline in že opuščene kmetijske kulture. Zdi se, da se v deželo znova vrača jojoba (Simmondsia californica), ki so jo začeli obilneje pridelovati v osemdesetih letih zaradi olja in užitnih sadežev, ki jih pridobivajo iz te grmičaste rastline. Po uradnih podatkih avstralskega Urada za kmetijstvo in gospodarjenje z viri (ABARE) bodo samo letos zasejali 130 novih hektarjev z jojobo, 300 hektarjev pa v naslednjih dveh letih. Čeprav pri ABARE ugotavljajo, da se bo cena jojobinega olja, ki ima vlažilen učinek, spustila od sedanjih 25 avstralskih dolarjev za kilogram na 6 do 11,40 avstralskega dolarja, se ga bo vseeno izplačalo pridelovati, saj njegova uporaba ni omejena samo na kozmetiko.

Prav tako so odkrili, da je sladkorni trs tudi izjemno koristna rastlina zaradi svojih kislin. Kislina sladkornega trsa, snov, ki so jo odkrili v sladkornem trsu, z lahkoto odpravlja pigmentne madeže na kozi obraza in močno blaži starostne gube. Kislina sladkornega trsa je že postala ena temeljnih sestavin v novi vrsti kozmetičnih preparatov za nego obraza. V eni novejših študij o kmetijskih inovacijah, ki so jo izdelali pri ABARE, tudi ugotavljajo veliko naraščanje različnih pobud, med katerimi omenjajo primer Tonyja Parle, ki je nekdaj sejal zgolj žito, zdaj pa se je obogatil z gojenjem kumar. Parle, ki živi v severnem delu New South Walesa, je postal vodilni proizvajalec kumaric v Avstraliji s spretno kombinacijo tehničnih informacij dobrega poslovnega načrtovanja in odlične organizacije pridelave. Parle bo zdaj postal izključni dobavitelj za vse McDonaldsove restavracije hitre hrane v Avstraliji, razen tega pa se je začel uspešno spopadati z vsemi uveljavljenimi ameriškimi uvozniki na drugih azijskih trgih.

Belinda Goldsmith / Reuter

EVROPSKA ZVEZA

Bruselj razmišlja o ukinitvi visokih kmetijskih subvencij

BRUSELJ - Evropska komisija je v torek predlagala, da bi spremememenili sistem dodeljevanja dragih kmetijskih subvencij. Zaradi nedavnih pretresov na denarnih trgih so stroški za te subvencije ušli iz bruseljskih vajeti. Po zdaj veljavnem sistemu vsi veliki kmetijski proizvajalci dobivajo dodatno finančno pomoč, če imajo zaradi trdne nacionalne valute izgubo, katere vzrok je »zeleni« tečaj, ki subvencije EU pretaplja v nacionalno valuto.

Revalvacije, ki znižujejo vrednost subvencij v nacionalni valuti države članice EU, stopijo v veljavo, če zeleni tečaj predolgo in preveč zaostaja za vrednostjo blaga na trgu. Za spremembe se najbolj zavzemajo belgijski in luksemburški kmetje, sledijo jim danski in nizozemski. Če bosta tudi nemška marka in avstrijski šiling še naprej trdna, bodo prizadeti tudi kmetje v teh dveh državah. Komisija, izvršilno telo EU, meni, da bi kompenzacija kmetom zaradi revalvacije zelenega tečaja prihodnje leto znašala več kot 1,3 milijarde dolarjev in bi uničila proračun. »Sistem je nevzdržen,« je izjavil predstavnik komisije in dodal, da je nelogično in neučinkovito, da subvencije dobivajo vsi kmetje, tako tisti z izgubo kot tisti brez nje.

»Zmeda je čedalje večja in tudi zelo draga,« je izjavil neki drug predstavnik in opozoril, da se zaradi menjalniških razlik lahko sesuje sistem trgovinske menjave med članicami EU. Kljub številnim reformam, s katerimi naj bi se znebili dragih žitaric, govejega mesa in ogromnih količin masla, kmetijstvo še vedno pogoltne skoraj polovico proračuna EU. Za leto 1996 naj bi zgornjo mejo 53 milijard dolarjev težkega proračuna, namenjenega kmetijstvu, prekoračili za približno 1,15 milijarde dolarjev. Po predlogu Evropske komisije naj bi kompenzacije dobili samo tisti kmetje, ki so izgubili del dobička zaradi revalvacije njihove nacionalne valute; razliko naj bi dobili izplačano v treh letih. Odstotek revalvacije naj ne bi bil priznan, kompenzacija bi bila odobrena le v primeru, če bi bile izgube, katerih vzrok je revalvacija, večje od prihodka. Komisija dokazuje, da so kmetje po znižanju cen, kot jih določa sporazum o Skupni kmetijski politiki (CAP) iz leta 1992, deležni previsokih kompenzacij, vendar bi manjši dobiček zaradi revalvacije le malenkostno omilil sedanje stanje.

Peter Blackburn / Reuter

Srednjeevropski kmetijski svet

BUDIMPEŠTA - Predstavniki kmetijskih proizvajalcev iz štirih nekdanjih komunističnih držav so v ponedeljek ustanovili novo organizacijo - Srednjeevropski kmetijski svet (CEFC), katerega članice so postale Češka, Madžarska, Slovaška in Poljska.

Kot je zatrdil Istvan Jakab, si bodo s skupnimi močmi prizadevale prodreti na zahodnoevropski trg. »Združili smo se, ker bomo tako močnejši,« je poudaril Jakab. CEFC bo skušal zagotoviti določene kvote blaga za izvoz na trge držav, članic EU. Zahodnoevropske države se kmetijskih proizvodov z Vzhoda otepajo predvsem s pretirano dolgimi ali birokratskimi uvoznimi določili, čeprav Poljska in Madžarska v države EU že zdaj izvažata žitarice, sadje in živino. Jakab je poudaril, da nova organizacija ne bo delovala kot kartel, njene članice bodo le usklajevale in določale cene izdelkov, ki jih bodo ponudile na zahodnem trgu. CEFC je nekakšna protiutež zahodnim lobijem in podpira težnje svojih članic, ki si prizadevajo za polnopravno članstvo v EU, s katero so vse štiri države podpisale sporazum o pridruženem članstvu.

Blaise Szolgyemy / Reuter

AMERIŠKO-RUSKI VRH

Moskva sme prodati jedrsko opremo Iranu

MOSKVA - Predsednik Boris Jelcin je na vrhunskem srečanju svojemu ameriskemu kolegu obljubil, da bo Rusija spremenila del milijarde dolarjev vredne pogodbe o prodaji jedrskih reaktorjev Iranu.

Med pogajanji, ki so trajala več kot štiri ure, se je Clinton izogibal ostrim kritikam Moskve zaradi posega v Čečeniji, tudi ko je Jelcin javno zanikal, da njegove enote vojaško delujejo v separatistični republiki. »Menim, da sta bili na tem sestanku obe strani zmagovalki,« je povedal Clinton po koncu pogajanj. Tudi Jelcin je pogovor ocenil kot uspešen. Kljub temu bodo Clintona doma ostro napadli, saj ni dosegel popolne razveljavitve ruske pogodbe s Teheranom. Rusija se je obvezala le, da bo iz pogodbe izključila opremo, ki bi lahko služila v vojaške namene. »Odločili smo se, da bomo vojaško opremo - jedrsko gorivo in centrifuge - izločili,« je povedal Jelcin, ki do srede sploh ni želel potrditi prodaje sistemov plinskih centrifug. Washington trdi, da je mogoče uran s temi napravami obogatiti in tako sestaviti jedrsko bombo. Ameriški predsednik je še dodal, da se bosta o drugih delih pogodbe pozneje pogovarjala ameriški podpredsednik Gore in ruski premier Černomirdin.

Tiskovno konferenco je sklenil z zagotovilom, da je od Jelcina zahteval trajno premirje v Čečeniji in da je Rusija še vedno pripravljena pristopiti k Natovemu programu Partnerstvo za mir. Kljub temu sporov o širitvi Severnoatlantske zveze v vzhodno Evropo državi še nista rešili.

Susan Cornwell / Reuter

Ameriški predsednik Bill Clinton si je vzel čas za jutranjo telovadbo (Telefoto: AP)

Teme štiriurnega pogovora med Clintonom in Jelcinom

MOSKVA (AFP) - Poglavitne izjave ameriškega predsednika Billa Clintona in ruskega predsednika Borisa Jelcina na njuni skupni tiskovni konferenci po srečanju v Moskvi.

O prodaji jedrskih naprav Iranu

Clinton: »Predsednik Jelcin mi je zagotovil, da se je odločil, da v interesu neširjenja jedrskega orožja Iranu ne bodo dobavili sistemov za plinsko hlajenje jedrskega reaktorja. O tej prodaji se šele dogovarjajo. Je povsem zakonita v okviru mednarodnih zakonov. Menim pa, da ni pametna. Jelcin je zagotovil, da bo ustavil prodajo plinske centrifuge, čeprav bo to za Rusijo velika finančna žrtev. Posredoval sem mu nekaj poročil naših tajnih služb.«

Jelcin: »Rusija ni prekršila nobenega mednarodnega sporazuma, ko je podpisala pogodbo z Iranom. Res pa je, da ta pogodba zajema nekatera določila, ki se nanašajo na civilno in vojaško uporabo jedrske energije. Vojaški del te pogodbe je že razveljavljen, v veljavi pa ostaja določilo o prodaji jedrske centrale za miroljubne namene z vodnim sistemom hlajenja.«

O Čečeniji:

Clinton: »Žrtve med civilnim prebivalstvom in nadaljevanje spopadov zbujajo skrbi v svetu, kar je vplivalo zlasti na evropske države. Predsednika Jelcina sem pozval, naj takoj izposluje podaljšanje premirja za nedoločen čas in zagotovi možnosti za delo predstavnikov OVSE.« Clinton je prosil Jelcina, naj »vzpostavi demokracijo in tako čim prej onemogoči nadaljevanje vojne«.

Jelcin: »Dogajanje v Čečeniji je notranja zadeva Rusije, ki pa ima mednarodne učinke. Rusija je že privolila v prihod delegacije OVSE v Grozni. Trenutno v Čečeniji ne potekajo vojaške akcije. Pripadniki notranjega ministrstva pravkar razorožujejo ostanke banditskih skupin. Dela pri obnovi so se že začela, kmalu pa bo v tej republiki vzpostavljena tudi normalna demokracija.«

O Natu:

Clinton: »Ceprav se nisva dogovorila o podrobnostih razširitve Nata, je Rusija privolila, da bo sodelovala v programu Partnerstva za mir. Bistveno je, da sva se z ruskim predsednikom sporazumela, da je evropska enotnost in integracija skupni cilj. Nočeva razdeljene Evrope.«

Jelcin: »Stališče Rusije je nespremenjeno. Veliko bolje razumemo interese in skrbi enih in drugih, kljub temu pa je pri morebitni razširitvi Nata veliko vprašanj, ki zaenkrat še nimajo odgovorov. Odločili smo se, da se ne bomo prenaglili in da se bomo o tem vprašanju še naprej pogovarjali v Halifaxu (v Kanadi), na prihodnjem zasedanju sedmerice najbolj razvitih (G7). Morda se niti tam ne bomo sporazumeli. Vsekakor bo potrebno še eno srečanje ob 50. obletnici OZN oktobra v New Yorku. Obstaja možnost, da bomo sporazum dosegli tam.«

O terorizmu:

Jelcin: »Sporazumela sva se, da se brez skupnih prizadevanj s tem zlom ne bo mogoče spopasti. Vendar potrebujemo več dejanj, ne zgolj deklaracij, zato sva svojima vladama že ukazala, naj začneta takoj ukrepati.«

Clinton: »Najhujša grožnja varnosti v 21. stoletju bodo nezakonita trgovina z orožjem, terorizem in organizirani kriminal.«

O vrhu G7 oziroma G8:

Jelcin: »Rusija bo imela trikrat več možnosti v Halifaxu, kot jih je imela lani v Neaplju. Ne namerava se udeležiti razprav o gospodarskem sodelovanju sedmerice najbolj razvitih, v celoti pa bo sodelovala pri razpravah o svetovnih gospodarskih vprašanjih. To srečanje bi lahko poimenovali G7 in pol.«

O sporazumu o zmanjšanju konvencionalne oborožitve v Evropi:

Clinton: »Rusija in ZDA sta se dogovorili, da bosta še naprej sodelovali pri izvajanju tega sporazuma, ki je bil sicer sklenjen v drugih časih, a prav zato kaže ohraniti njegovo integriteto.«

Jelcin: »Bill Clinton mi je povedal, da nas bo pri tem zapletenem vprašanju podpiral, saj je treba odkrito priznati, da smo se ujeli v past.«

O čem pišejo drugje po svetu

O slovesnostih ob 50. obletnici konca druge svetovne vojne

»London, Pariz, Berlin, Moskva - slovesnosti ob 50. obletnici konca druge svetovne vojne so mimo. Kaj je ostalo? V spominu nam bo ostal govor na smrt bolnega francoskega predsednika Mitterranda v Berlinu. V spominu nam bo ostalo tudi protislovje slovesnosti v Moskvi, kjer se je govorilo o miru, hkrati pa so odmevale topovske granate v Čečeniji. Kaj bo ostalo? Svet se mora končno učiti tudi iz zgodovine. Ostala bo naloga, ki jo je včeraj zastavil Bill Clinton:'Prizadevati si moramo za končanje vojnih grozot in nesmiselnega nasilja teroristov.' In to ne le v Čečeniji.« **(B. Z., Berlin)**

»To so bili dnevi spomina na pretekle zmage in zapletena zaveznistva. Težko je razumeti, da se Clinton ni odpravil v London in Pariz, da bi sodeloval na slovesnostih ameriških zaveznikov, ki so se po drugi svetovni vojni najbolj zavzemali za svobodo in mir v Evropi. To so bili dnevi proslav in razmisleka. V pol stoletja se je svet zelo spremenil. Nemčija je spet enotna, srednjeevropske države pa so vnovič dosegle svojo suverenost in živijo v demokratičnih sistemih. Stabilnost Rusije, ki je še vedno izredno vplivna država, ki trenutno preživlja težavno obdobje, je izredno pomembna za mir v svetu, zato si je treba zanjo prizadevati. Slovesnosti te dni potekajo v senci krute vojne ruskih oboroženih sil proti Čečenom in drame na Balkanu. Čečenija in Bosna tudi sodita v Evropo.« **(La Vanguardia, Barcelona)**

»Zahodni voditelji so se v Moskvi udeležili proslave zmage neke države, ki sploh ne obstaja več, zmage nekega voditelja (Stalina), ki ga je večina njegovih državljanov sovražila, in zmage režima, ki je utonil v lastni utopiji. Niti slovesnosti, paradoksalno povsem v sovjetskem slogu, niso mogle prikriti nasprotja med preteklostjo in sedanjostjo... Slika, na katero so naleteli zahodni voditelji, bi jih morala prisiliti k razmišljanju o svojih prihodnjih korakih.« **(La Stampa, Rim)**

»Po prvi svetovni vojni so neki narod premagale sramota, beda in splošna zmeda: to so bili Nemci. Vsi vemo, kaj se je skuhalo v tem kotlu: norost, nesreča in petdeset milijonov žrtev. Tokrat je Rusija država, ki se zdi kot ladja, ki je zašla z začrtane poti... Seveda pri tem mislimo tudi na Čečenijo, toda to je le najopaznejše znamenje vsesplošnega propada... Clinton je izrazil skrb zaradi vse večjega nereda in vse hujše bede druge največje jedrske sile na svetu ter zaradi izjav številnih ruskih politikov, da se jih demokratična pravila igre ne tičejo. To so razlogi za to, da zahodni voditelji ne morejo brez skrbi gledati v prihodnost. Mir nikoli ni zagotovljen za vedno. Tokrat je Rusija bolnik Evrope. Eden vedno obstaja.« **(Le Figaro, Pariz)**

O srečanju Clinton-Jelcin

»Kljub majhnim možnostim za uspeh bi lahko ameriško-ruski vrh prinesel nekaj pozitivnega. Clinton bi veliko dosegel že s tem, če bi lahko Jelcina prepričal, da se Zahod še vedno zelo zanima za razvoj Rusije v gospodarsko uspešno in pluralistično pravno državo. Toda ta država bi se morala v notranji in zunanji politiki držati določenih pravnih načel. Merilo za njeno ravnanje pa ne bodo le besede, temveč tudi dejanja.« **(Financial Times, London)**

»Bill Clinton je prvi izrazil pripravljenost, da bo z vrhovnim poveljnikom ruske vojske proslavil dan, ko se je pred 50 leti končala vladavina Hitlerjevega režima. Njegovi zahodni zavezniki ga pri tem niso hoteli pustiti na cedilu. Dialog z Rusijo se ne sme končati, in če bi Clinton zavrnil rusko povabilo, bi to izzvalo dodatno poslabšanje političnega ozračja, saj Moskva takšne poteze ne bi oprostila. Tako se glasi večina obrazložitev vladnih uradov držav udeleženk. Toda obisk ni bil namenjen narodu, ki je utrpel milijone žrtev in osvobodil pol Evrope, temveč enemu človeku in njegovim sodelavcem, ki jih narod sovraži.« **(Der Standard, Dunaj)**

NOVICE

Edouard Balladur je odstopil

PARIZ - Edouard Balladur, konservativni predsednik francoske vlade, je včeraj predsedniku Françoisu Mitterrandu sporočil, da odstopa s premierskega mesta. Ta odstop je povsem formalne narave, saj bo pariški župan Jacques Chirac, ki so ga Francozi v nedeljo izbrali za novega predsednika države, že v nekaj dneh sestavil novo vlado. Najverjetneje bo novi premier dosedanji zunanji minister Alain Juppé, možnost, da bi Balladur obdržal svoje mesto, pa so izključili prav vsi. **(Reuter)**

Nemčija podpisala konvencijo o zaščiti manjšin

BONN - Nemčija bo danes podpisala okvirno konvencijo o zaščiti narodnostnih manjšin, ki jo je predlagal Svet Evrope, in s tem uradno priznala, da na njenem ozemlju živijo štiri manjšine, je sporočil visoki vladni predstavnik Rolf Gossmann. Tako se bo pridružila 22 državam, ki so konvencijo že podpisale. Po podatkih različnih organizacij, ki zastopajo interese manjšin, na ozemlju Nemčije živi od 60 do 70 tisoč Romov, 50 tisoč Dancev ob meji z Dansko, 60 tisoč Lužiških Srbov na ozemlju nekdanje DDR in od deset do petnajst tisoč Frizijcev na severozahodu Nemčije. Konvencija prepoveduje diskriminacijo manjšin ter zagotavlja varovanje njihove kulture in identitete. Parlamentarna skupščina Sveta Evrope je menila, da je besedilo temeljne konvencije preohlapno, ker ni bilo drugačnega predloga, pa je državam članicam kljub temu predlagala, da jo ratificirajo. **(AFP)**

Republikanci za varčevalne ukrepe

WASHINGTON - Republikanski senatorji so včeraj v Washingtonu predstavili predlog zakona, s katerim naj bi proračunski primanjkljaj do leta 2002 zmanjšali za 1900 milijard dolarjev. Predlog zakona predvideva drastično zmanjšanje državne pomoči za zdravstveno zavarovanje ostarelih in revnih Američanov, odpravo ministrstva za notranjo trgovino, komisije za trgovanje med zvěznimi ameriškimi državami ter zaprtje stotih zveznih uprav in programov. Republikanci predlagajo tudi odpravo financiranja državne železniške družbe Amtrak in drugih transportnih podjetij. Njihova glavna naloga pa je zmanjšati državne izdatke, ki naj bi s 5, 4 odstotka padli na 3, 2 odstotka letno. Demokrati so že napovedali zavrnitev programa. **(dpa)**

Italija in Španija o boju proti islamskim skrajnežem

NEAPELJ - Italijanska zunanja ministrica Susanna Agnelli in njen španski kolega Javier Solana sta se včeraj v Neaplju sestala z veleposlaniki njunih držav na območju Sredozemlja. Osrednja tema sestanka je bil porast nasilja islamskih skrajnežev, ki vse bolj ogrožajo tudi Evropo. Udeleženci srečanja so se zavzeli za skupno evropsko politiko, tudi socilano in gospodarsko, do sredozemskih držav v Severni Afriki in na Bližnem Vzhodu. Zunanja ministra Španije in Italije pa sta v skupnem pismu, ki ga je včeraj objavil italijanski časnik Corriere della Sera, Zahod pozvala, naj čim prej sprejme ukrepe za preprečevanje nasilja islamskih skrajnežev. **(Reuter)**

SEVERNA IRSKA / PRVA URADNA MIROVNA POGAJANJA

Konec politične diskriminacije?

Sinn Fein, politično krilo Ire, si obeta priznanje Majorjeve vlade

BELFAST (dpa) - Po triindvajsetih letih so se včeraj v Belfastu začeli prvi uradni pogovori med britansko vlado in Sinn Feinom, političnim krilom Irske republikanske armade. Britanski državni sekretar za Severno Irsko Michael Ancram se je v gradu Stormont sestal z delegacijo Sinn Feina, ki jo vodi Martin McGuinness.

Londonska vlada napoveduje, da bo srečanj med delegacijama, ki naj bi utrjevala pot mirovnega procesa, še več.

Na včerajšnjem srečanju, ki se je začelo s polurno zamudo, sta obe strani potrdili izhodiščne pozicije in vnovič ugotovili, da se med seboj močno razlikujejo. Vlada premiera Majorja si srečanja zamišlja predvsem kot prve korake k mirovnim pogajanjem. »Za London je pomembno predvsem to, da razkrinkamo skrivališča orožja,« je v Moskvi včeraj zatrdil britanski premier John Major. Nekdanji aktivist Ire in sedanji tiskovni predstavnik Sinn Feina Martin McGuinness pa meni, da so pogajanja z britansko vlado prvo znamenje, da mineva obdobje diskriminacije političnega krila Ire. Prepričan je, da morajo čim prej pripraviti dvostranske pogovore tudi z drugimi strankami. Po njegovem bi k napredku pripomogla tudi odločitev britanske vlade, da pomilosti zapornike, ki so osumljeni sodelovanja z Iro.

Predstavniki britanske vlade in irskih republikancev, ki zahtevajo odcepitev Severne Irske od Velike Britanije in priključitev k Irski, so se zadnjič uradno sestali leta 1972 v Londonu.

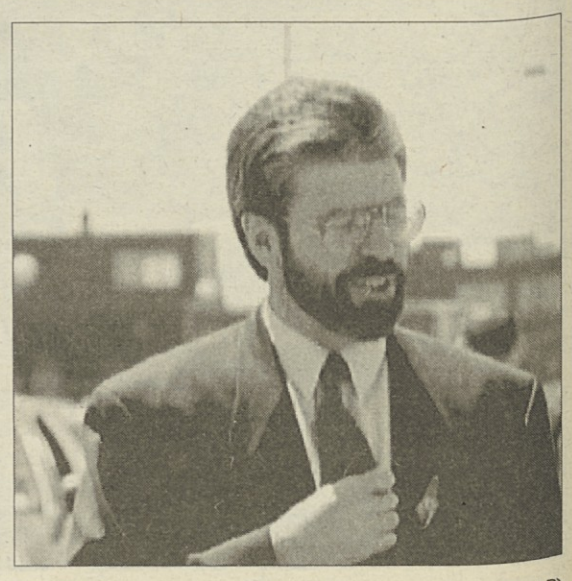

Gerry Adams se je včeraj mudil v Portlandu (Telefoto: AP)

PRED VPISOM V SREDNJE ŠOLE

Polovica osmošolcev bo imela sprejemni izpit

Pri sprejemu bo veljalo pravilo: Kdor prej pride, prej melje

LJUBLJANA - Ena najpomembnejših odločitev, ki jo morajo sprejeti osmošolci in z njimi njihovi starši, je gotovo izbira srednje šole, kjer bodo mladi nadaljevali šolanje. Žal zaradi pomanjkanja prostora na nekaterih šolah vsi ne bodo mogli uresničiti svojih želja.

Zato se je oglasil slovenski odbor Unicefa, ki od šolskih oblasti zahteva, naj naredijo vse za spoštovanje konvencije o otrokovih pravicah. Konvencija namreč vsem otrokom priznava pravico do izobrazbe, ki naj bo glede na njihove osebne sposobnosti dostopna in dosegljiva vsem otrokom enako. Vlada je na predlog šolskega ministrstva po preučitvi prvih prijav na posameznih šolah sprejela sklep o povečanju števila razpisanih mest, toda vseeno je več kot polovica osmošolcev že dobila obvestilo o izbirnem postopku.

Na srednjih šolah naj bi bilo 39 oddelkov več, kot je bilo predvidenih, še včeraj pa je šolski minister dr. Slavko Gaber ljubljanski bežigrajski gimnaziji dovolil, da odpre še en oddelek. Od novih (1116) vpisnih mest jih bo največ (420) na gimnazijah. V programu ekonomsko-komercialni tehnik bo dodaten prostor za 316 dijakov in dijakinj. V drugih štiriletnih tehničnih in strokovnih programih bo devetdeset dodatnih mest, v trileti poklicnih programih 270 in v dveletnih poklicnih programih petdeset. Kljub temu bo vpis na 65 srednjih šolah še vedno omejen. V zadnjih dneh je več kot polovica (14.827) osmošolcev, ki so se prijavili v srednje šole, prejela obvestilo o izbirnem postopku. Z ministrstva so sporočili, da razen bežigrajske gimnazije, ki je to že storila, nobena druga šola predvidoma ne bo odprla dodatnih oddelkov.

O vpisu v želeno šolo bodo odločale točke;.polovico jih bo prinesel splošni učni uspeh od petega do osmega razreda, drugo polovico pa zunanje preverjanje znanja matematike in slovenščine. Žal ima tudi letošnji izbirni sistem svoje pomanjkljivosti. Če je bilo lani slišati veliko pritožb, ker prva prijava učencem ni prinašala prednosti pri vpisu, je letos ravno nasprotno. Pri sedanjem sistemu se namreč lahko zgodi, da se na želeno šolo, čeprav bo imel večje število točk od tistih, ki so se tja prijavili že s prvo prijavo, ne bo mogel vpisati dijak, ki se je na to šolo prijavil z drugo prijavo. To lahko pomeni na primer, da tisti osmošolec, ki mu ne bo uspelo priti na poljansko gimanazijo, ne bo mogel priti niti na šentviško, čeprav bo tja oddal drugo prijavo in imel več točk kot večina osmošolcev, ki so se tja prijavili prvi. O letošnji dokončni izbiri bodo namreč šole, na katerih bo vpis omejen, za devetdeset odstotkov prostih mest odločale same. Pri tem bodo imeli prednost tisti dijaki, ki so se tja prijavili s prvo prijavo. O usodi drugih prostih mest bodo odločali na zavodu za šolstvo, kjer bodo sicer upoštevali želje dijakov, a vsem gotovo ne bodo mogli ustreči.

Mateja Bertoncelj

Največ prostih vpisnih mest bo letos na gimnazijah (Foto: BOBO)

Po Beli knjigi o vzgoji in izobraževanju zdaj še Bela knjiga o športu

LJUBLJANA - V okviru Dnevov slovenskega izobraževanja je ministrstvo za šolstvo včeraj pripravilo okroglo mizo na temo Bele knjige o vzgoji in izobraževanju. Državni sekretar v ministrstvu za šolstvo in šport dr. Pavle Zgaga je povedal, da so pri pripravi Bele knjige, ki je izšla v mesecu januarju, sodelovali različni strokovnjaki s posameznih področij izobraževanja, od predšolske vzgoje do izobraževanja odraslih.

Pri nastajanju opredelitev in rezultatov, ki so vsebovani v Beli knjigi o vzgoji in izobraževanju, se je treba ozreti v prvo in drugo polovico osemdesetih let. V tistem času je bilo veliko storjenega na področju ciljev izobraževalnega sistema, predšolske vzgoje, na področju srednjega šolstva se je razvila polemika o usmerjenem izobraževanju, veliko se je zgodilo na področju izobraževanja odraslih in nenazadnje so se začele sprožati pobude za zakonsko in konceptualno prenovo šolskega sistema. V januarju letos, ko je knjiga izšla, se je začela tudi razprava o paketu nove šolske zakonodaje v parlamentu. Eden od avtorjev Bele knjige o vzgoji in izobraževanju, dr. Zdenko Kodelja, je menil, da načela, ki so zapisana v Beli knjigi dajejo nek splošen okvir za oblikovanje javnega sistema vzgoje in izobraževanja. Gre za poskus uvajanja pluralizma na vseh ravneh zaradi zahtev po demokratičnosti, katerim so sledile spremembe v nekdanjih socialističnih državah vzhodne Evrope. To med drugim tudi pomeni, naj se nudi vsem enake možnosti dostopa do izobrazbe. »Zato je treba graditi na javnem sistemu vzgoje in izobraževanja, s privatnimi šolami pa zadovoljiti posebne interese staršev, ki želijo otroke vzgajati v okviru lastnih svetovnonazorskih ali drugih religioznih prepričanj,« je povedal Kodelja. Bela knjiga in nova šolska zakonodaja tudi nista pozabili na izobraževanje otrok s posebnimi potrebami, ki jih je treba postopno vključiti v šolski sistem.

Margareta Jarc

Osvoboditev izpod farovškega duha

PETER BOŽIČ

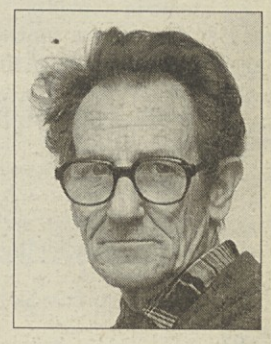

Osnovno načelo zgodovine je pravica zmagovalcev v vojni, da vladajo premaganim (in tistim, ki so se med vojno zatekli pod okrilje le-teh). Premaganci so zmagovalcu praviloma vsaj za krajši čas na voljo za vse mogoče vrste izkoriščanja. Samostojnost naroda zato ni nikakršno akademsko vprašanje, temveč je samoodločba praviloma spet pogojena z zmago v narodnoosvobodilni vojni, brez tega je zgolj abstraktna pravica, ki je ob tem še v nerešljivem protislovju z mnogo bolj konkretno pravico držav do teritorialne integritete oziroma ozemeljske nedotakljivosti. Gospod Zimmerman, nekdanji veleposlanik ZDA v Beogradu, Sloveniji še danes ne prizna pravice do samoodločbe in jo namesto tega obtožuje, da je s svojo »sebičnostjo« povzročila razpad Jugoslavije in vso krvavo kopel, ki mu je sledila. S tem ne pripoveduje nič drugega kot to, da ZDA niso ne takrat ne danes nobenemu narodu priznavale pravice do samoodločbe, razen če je bilo to v njihovem strateškem interesu - ali pa si je prizadeti narod s svojo krvjo to pravico izsilil, da je niti ZDA niso mogle več ignorirati.

Nobenega dvoma ni, da si svoje svobode nismo izborili zgolj z desetdnevno vojno leta 1991, tej je bila v bistvu utrta pot že z žrtvami partizanov in njihovih sodelavcev v letih 1941-45. Ne glede na vse politično in drugačno nasilje po vojni ostaja dejstvo, da so komunisti prinesli svež veter v slovensko duhamorno, zakotno, klerikalno »balkansko krčmo«. Brez nagovarjanja k »novi družbi in novemu človeku« se Slovenci gotovo ne bi tako množično odzvali partizanstvu (ne pozabimo, da so o »novem slovenskem narodnem značaju« radi govorili tudi nekomunistični člani vodstva OF, vključno s kasnejšim disidentom Edvardom Kocbekom!). Le v tako imenovani Ljubljanski pokrajini so bili domobranci po moči izenačeni s partizani, povsod drugod domobrancev ali sploh ni bilo ali pa so bili omejeni na posamične enklave. Komunisti so bili takrat glavni nosilci »freigeistovskega« duha, medtem ko so se klerikalci in večinoma tudi liberalci ukvarjali samo s tem, kako bi kot lastniki ali upravljalci večine slovenskega premoženja (Cerkev je dobila gozdove leta 1939 po konkordatu z Vatikanom!) politično preživeli, pri čemer so se bili očitno pripravljeni povezati tudi s samim hudičem.

Pravljico o takratni skrbi za preživetje slovenskega naroda naj Peterle in Drobnič pripovedujeta svojim otrokom. Njune politične prednike je takrat skrbelo predvsem to, kako bi preprečili, da bi se kdo zbudil ob štirih zjutraj in šel iz Ljubljane čez Barje v partizane, kjer so namesto farovškega provincialnega duha vladale vrednote svobode in osebne pokončnosti tudi za ceno lastnega življenja. Sicer pa, mar bi si lahko slovenski narod obetal preživetje od zmage nacifašistične osi, ki ni niti najmanj skrivala, da so zanjo tudi Slovenci vredni le kot deloma asimiliranci in deloma suženjska sila na vzhodnoevropskih posestih »arijskih« farmarjev!? In leta 1942, ko se je začela »samoobramba pred komunističnim nasiljem«, ni bilo še niti najmanj jasno, kam se bo obrnila vojna sreča.

Po osvoboditvi so bili prav partizani največje žrtve politične prevare, ko je centralistični Beograd požrl medvojne obljube o ohranitvi samostojnosti slovenske vojske in jo utopil v »topilnem loncu narodov«, kakršna je bila JLA vse do svojega razpada leta 1991. To je bil samo prvi korak k izgubi samostojnosti vse slovenske politične elite, ki tega nikoli ni mogla preboleti. Zato je v vseh povojnih desetletjih izigravala odločitve beograjske centrale sebi v prid, s čimer je postopoma povečevala tudi samostojnost svojega naroda - vse do znamenitega duela z Miloševićem, ki je odprl pot za pomlad slovenske demokracije.

Je pa res, da manjši del Slovencev še do danes ni doživel osvoboditve izpod lakajskega farovškega duha!

Evropska konferenca Interpola v Ljubljani

LJUBLJANA - Včeraj se je s pozdravnim govorom slovenskega premiera Janeza Drnovška, nastopom predsednika Interpola Bjorna Eriksona in otvoritvenim govorom ministra za notranje zadeve Andreja Štera začela v Cankarjevem domu 24. evropska regionalna konferenca Interpola, ki bo trajala tri dni. Konference se udeležuje 110 delegatov iz 41 evropskih držav, poleg držav opazovalk pa še predstavniki Sveta Evrope, Evropske komisije, Evropske unije, Europola in Združenih držav Amerike.

Premier Drnovšek je opozoril na vlogo in pomen Interpola za uspešnost, stabilnost in varnost države. Dejal je, da Slovenija še ni doživela takšnega porasta kriminalitete, kot tudi nekatere evropske države v tranziciji, čeprav se struktura kriminalitete spreminja. Slovenija, ki se nahaja v osrčju Evrope in meji na dve podpisnici Sengenskega sporazuma, postaja pomembno križišče mednarodnih kriminalnih poti med vzhodom in zahodom ter severom in jugom. In s tem namenom se vključuje v delovanje Interpola ter vzdržuje dvostranske stike s policijami sosednjih in drugih držav, s katerimi je podpisala tudi sporazume o sodelovanju pri zatiranju organiziranega kriminala, trgovine z drogami in terorizma. Dejal je še, da si slovenska vlada prizadeva posodobiti svojo policijo in zakondajo v skladu z evropskimi standardi.

Minister za notranje zadeve Andrej Ster pa je v svojem otvoritvenem govoru dejal, da je Slovenija povezana z Evropo tudi s kriminalnimi vezmi. Slovenija je dvosmerno tranzitno območje mnogih tokov mednarodnega kriminala, saj prek njenega ozemlja poteka živahna trgovina z orožjem, mamili in ukradenimi vozili ter drugim blagom, pridobljenim na nezakonit način.

Najvišje predstavnike Interpola je včeraj popoldne sprejel tudi premier Drnovšek, o samem delu konference pa bodo delegati spregovorili jutri, na posebni novinarski konferenci.

Vesna Vuković

VKLJUČEVANJE V EVROPSKO UNIJO / PREDSTAVITEV MNENJ

Optimizem, pa tudi nekaj skeptičnosti

Zunanji minister Thaler je primerjal projekt vključevanja v EU z doseganjem samostojnosti Slovenije

LJUBLJANA - Odbor za mednarodne odnose je pripravil dobro obiskano javno predstavitev mnenj o vključevanju Slovenije v Evropsko unijo, na kateri je sodelovala vrsta politikov, strokovnjakov za mednarodne odnose in drugih, ki jih zanimajo združevalni procesi in vloga Slovenije v njih.

V vabilu so začrtali nekaj osnovnih vprašanj, ki terjajo tehtne odgovore, če želi Slovenija svojo prihodnost načrtovati pametno in usklajeno z možnostmi, ki se kažejo v mednarodni skupnosti. Vsekakor je eno ključnih vprašanj, ali je proces evropskega združevanja nepovraten. Ali lahko govorimo le o ceni vključevanja v EU in spregledamo ceno nevključitve? Kako bo reagirala javnost, ki se bo o EU odločala na referendumu? Večina razpravljalcev je na zastavljena vprašanja odgovarjala optimistično, tako da je javna predstavitev tu in tam zvenela kot sestanek enako mislečih. Minister Thaler je naštel pozitivne in negativne učinke evropskega sporazuma, za katerega se prav zdaj pogaja Slovenija, in poudaril, da je to »edino preddverje, ki vodi v EU«. Thaler je odločitev o vključitvi v EU primerjal s plebiscitom za samostojnost Slovenije, opozoril pa je, da je EU svobodna organizacija, iz katere je mogoče vsak hip izstopiti. Minister Janko Deželak je govoril predvsem o gospodarskih vidkih: sedemdeset odstotkov slovenskega bruto domačega proizvoda ustvarjamo na tujih trgih, zlasti v EU, sedanji ugodni pogoji, ki nam jih omogoča kooperacijska pogodba z EU, pa bodo kmalu minili. Pridruženo članstvo je pravzaprav asimetrično območje proste trgovine, ki bo Sloveniji na voljo šest let, je dejal Deželak.

Slišati je bilo tudi manj optimistične tone: Mihaela Logar, ki se je opredelila kot evrorealistka, je dejala, da Slovenija ni dovolj pripravljena za posledice, ki jih bo prinesel evropski sporazum, predvsem pa zamuja pri obveščanju javnosti in pripravi kakovostnih, strokovnih odgovorov na zastavljena vprašanja. Marjan Podobnik je dejal, da dilema Evropa - da ali ne ni pravo vprašanje, saj bi se morali vprašati, kakšna Evropa in kako naj se vključimo vanjo. Napovedane ustavne spremembe je označil za neodgovorne in nevarne, saj lahko pripeljejo tudi do izgube Kopra in slovenskega Primorja. Podobnik se je zavzel za referendum, ki naj temelji na objektivnih informacijah, in izrazil prepričanje, da bo referendumska odločitev, kakršnakoli že bo, prava.

Boštjan Lajovic

V petek nadaljevanje pogajanj z EU

LJUBLJANA (STA) - V petek in soboto bo v Bruslju drugi neformalni krog pogajanj med delegacijama Slovenije in Evropske komisije o sklenitvi sporazuma o pridruženem članstvu Slovenije v Evropski uniji. V začetku prihodnjega tedna, 15. in 16. maja, bodo prav tako v Bruslju formalna pogajanja s predstavniki držav članic EU, ki se jih bodo udeležili tudi predstavniki Evropske komisije, je za STA izjavil direktor urada za evropske zadeve pri slovenskem zunanjem ministrstvu Benjamin Lukman.

Slovenska vlada bo na seji na osnovi poročila o prvem krogu pogajanj s predstavniki Evropske komisije določila mandat za pogajanja, je dejal Lukman, ki je tudi vodja slovenske delegacije na pogajanjih. Dodal je, da se bodo slovenski pogajalci sproti usklajevali z vlado ter v pogajanjih z EU in njenimi članicami skušali doseči največ, pri tem pa ne bodo šli pod minimum, ki ga bo jutri določila vlada. V delegaciji na pogajanjih bodo predstavniki ministrstva za ekonomske odnose in razvoj, morda pa tudi predstavniki drugih ministrstev, če se bo tako odločila vlada na današnji seji, je še dejal vodja slovenske delegacije.

RAI 1

6.45 Jutranja odd. Unomattina, vmes (7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik
9.30 Dnevnik in nan. Cose del' altro mondo, 10.00 dnevnik TG1
10.05 Film: Non stuzzicate la zanzara (kom., It. '67), vmes (11.00) dnevnik
11.50 Variete: Vabilo k mizi - Tutti a tavola
12.25 Vreme in dnevnik
12.35 Nan.: Gospa v rumenem
13.30 Dnevnik in gospodarstvo
14.20 Kviz: Sala giochi
15.00 TV film: Voglia di volare (dram., It. '84)
15.45 Mladinski variete Solletico, risanke, nanizanke
17.30 Nan.: Zorro
17.55 Danes v Parlamentu
18.00 Dnevnik
18.10 Zanimivosti iz vsakdana: Italia sera
18.50 Variete: Luna Park (vodi Rosanna Lambertucci)
19.35 Vreme in dnevnik
20.30 Aktualno: Il fatto
20.40 Variete: Numero 1 (vodi Pippo Baudo)
23.05 Dnevnik
23.15 Variete: Seconda serata (vodi L Laurenzi)
0.05 Dnevnik in vreme
0.15 Aktualni tednik TG1 Almanah
0.25 Danes v Parlamentu

RAI 2

6.35 Dok.: V kraljestvu narave
7.00 Otroški variete
8.15 Nan.: Black Stallion, 8.45 La clinica della Foresta nera
9.35 Nad.: Quando si ama
11.30 TG2 33, 11.45 dnevnik 2
12.00 Aktualno: I fatti vostri
13.00 Dnevnik, gospodarstvo, zdravje in vreme
14.00 Otroški variete: Quante storie ragazzi!, risanke
14.30 Nad.: Paradise Beach, 15.00 Santa Barbara
15.45 Dnevnik
15.50 Popoldne na RAI 2
16.30 Film: Delitto in piscina (krim., ZDA '89)
17.15 Dnevnik
18.10 Šport in vreme
18.35 Sereno variabile
18.45 Nan.: Miami Vice
19.45 Dnevnik in šport
22.20 Variete: Ventieventi
20.40 Film: White Sands - Tracce nella sabbia (krim., ZDA '92, i. M. Rourke, W. Dafoe)
22.25 Koncert: Robbie Robertson
23.30 Dnevnik, pregled tiska in vremenska napoved
0.20 Tenis: Medn. turnir, Ž

RAI 3

6.45 Oddaje Videosapere: Angleščina, Filozofija, Ciak, Potovanje po Italiji, Euronews, Prva pomoč, Potovanje po Italiji, Ti naši otroci, itd.
10.10 Fantastica Età
11.15 Fantastica Mente, 11.50 Asino d' oro
12.00 Dnevnik, delo, okolje in gospodarstvo
12.30 Znanstveni dnevnik
12.40 Dove sono i Pirenei?
14.00 Deželne vesti
14.20 Popoldanski dnevnik
15.00 Šport: tenis, 16.45 košarka play off
18.50 Vreme, dnevnik, 19.30 deželne vesti
19.50 Variete: Blob Soup, Blob
20.30 Aktualno: Tempo reale
23.15 Dnevnik, deželne vesti
23.25 50 let zgodovine italijanskega športa, dnevnik
0.30 Pregled tiska in vreme
1.00 Videosapere: Kultura news, 1.25 Fuori orario, SAT SAT

RETE 4

7.30 Nan.: Tre cuori in affitto
8.00 Nad.: Manuela
9.00 Variete: Buona giornata, vmes nad. 9.15 nanizanka, 9.40 Teleprodaja, 10.00 nad. Guadalupe, 10.35 Febbre d'amore, 11.40 Rubi, 12.20 Cuore selvaggio, 13.00 Sentieri, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00 Rubrika o lepoti
15.25 Nad.: La donna del mistero
16.25 Aktualno: Agenzia matrimoniale, 17.10 Perdonami , 18.00 Punto di svolta, vmes (19.00) dnevnik
20.45 Film: Ore contate (krim., ZDA '89, i. J. Foster, D. Hopper, V. Price)
22.55 Film: Sugarland Express (dram., ZDA '74, i. G. Hawn, M. Sacks), vmes (24.00) dnevnik

CANALE 5

6.30 Na prvi strani
9.00 Maurizio Costanzo Show
11.45 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Sgarbi quotidiani
13.40 Nad.: Beautiful
14.20 Kviz: Complotto di famiglia (vodi A. Castagna)
16.00 Otroški variete: nanizanke in risanke
17.55 TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00 Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00 Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Striscia la notizia
20.40 Variete: La sai l' ultima? (vodita Pippo Franco, Pamela Prati)
22.45 Večerni dnevnik TG 5
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
1.30 Sgarbi quotidiani
2.00 Pregled tiska

ITALIA 1

6.30 Otroški variete
9.20 Nanizanke
11.25 Aktualno: Village
12.25 Odprti studio, Fatti e misfatti, 12.40 Šport studio
12.50 Otroški variete
14.00 Odprti studio
14.30 Varieteja: Smile, 14.35 Non è la RAI
16.30 Nan.: Highlander
17.30 Aktualno: Village
17.45 Nan.: Primi baci, 18.20 Baywatch
19.30 Odprti studio, vreme, 19.50 Šport studio
20.00 Variete: Karaoke
20.40 Nan.: Beverly Hills
22.40 Film: Seduttore a domicilio (kom., ZDA '89, i., P. Dempsey, K. Jackson)
23.40 Aktualno: Fatti e misteri
0.45 Italija 1 šport
1.45 Sgarbi quotidiani
2.00 Nan.: Kung Fu, 3.00 Highlander

TELE 4

13.30 17.45, 19.30, 23.55 Dogodki in odmevi
20.30 Rioni alla ribalta
22.45 Film: L'anello di fuoco

MONTECARLO

14.00 18.45, 20.25, 22.50, 0.20 Dnevnik, 13.30 Šport
14.10 Film: China Rose (dram., ZDA '83, i. G.C. Scott)
19.30 The Lion Trophy Show
20.30 Nogomet: Sampdoria-Genoa

RAI 3 slovenski program

20.25 **Risanke: Bojan**
20.30 **Dnevnik**

SLOVENIJA 1

10.15 I. Zorman: Storžkovo popoldne, 1/3 del
10.30 Martinova skrivnost, EBU drama
10.45 Arhiv zemlje, ponovitev 14., zadnji del ameriške plz serije
11.15 Po domače, ponovitev
13.00 Poročila
13.05 Oči kritike
15.00 S. Heym: Collin, ponovitev 2., zadnjega dela nemške drame
16.25 Slovenski utrinki, oddaja madžarske TV
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Otroški program: Živ žav
18.00 Regionalni studio Maribor
18.45 Stiri v vrsto, igrica
19.13 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme šport
20.05 Komisar Rex, 6/15 del avstrijske nadaljevanke
21.05 Tednik
22.00 TV dnevnik 3, vreme, šport
22.20 Zarišče
22.40 Poslovna borza
Sova
22.55 Večen sanjač, 18/27 del ameriške nanizanke
23.30 Mancuso, FBI, 6/20 del ameriške nanizanke

SLOVENIJA 2

13.00 Euronews
14.15 Kinoteka: Ciklus filmov Franka Capre: **En dan gospa**, ameriški (čb) film
16.00 **Sova,** ponovitev Mancuso, FBI, 5/20 del ameriške nanizanke
16.55 Islandija: SP v rokometu (M): Slovenija - Kuba, prenos
18.20 Princ z Bel Aira, 5/24 del ameriške nanizanke
18.45 Že veste
19.15 Tok, tok, kontaktna oddaja za mladostnike
20.05 Moški, ženske
21.00 **Umetniški večer:** Mahabharata, 5/6 del angleške nadaljevanke Boj
21.55 Tatovi svobode, dokumentarna oddaja
23.20 Deset velikih pisateljev: Luigi Pirandello, angleška nanizanka Kolesarska dirka po Sloveniji, reportaža

KANAL A

10.15 Luč svetlobe, ponovitev
11.05 Paris, ponovitev
11.55 A-shop, Spot tedna, CMT
16.00 Spot tedna, A-shop
16.15 Dance session, ponovitev
16.55 Zadeto, ponovitev
18.00 Magnetoskop, glasba
18.45 A-shop
19.00 Vreme
19.05 Risanka
19.10 Luč svetlobe, 423. del
20.00 Pred poroto, 42. del
20.25 Vreme
20.30 **Nori golf,** ameriška komedija
21.55 Kino, kino, kino
22.45 Magnetoskop, ponovitev
23.30 Klasična video glava
00.30 Spot tedna, A-shop, CMT

Koper

16.00 Euronews
16.15 »Bersaglio«, ponovitev
17.15 Leteči zdravniki, tv nanizanka
18.00 Slovenski program: Gradovi, dokumentarna oddaja
18.30 Zamejski portreti
18.45 Primorska kronika
19.00 TV dnevnik
19.30 Medicina danes: Pravočasna diagnoza - upanje za ozdravitev
20.30 »Meridiani« - aktualna tema
21.30 Odprte strani, oddajo pripravlja Rosanna Giuricin
21.50 Stanje stvari - kultura, oddajo pripravlja Nataša Melon
22.15 TV dnevnik
22.30 Slovenski program: Karaoke, zabavno-glasbena oddaja

ORF Avstrija 1

09.00 Umor, je napisala
09.45 Knight Rider
10.35 Vesoljska ladja Enterprise
13.00 Otroški program Heidi
13.25 Viking Viki
13.50 Smrkci
15.35 Vesoljska ladja Enterprise Epigoni
16.25 Knight Rider Michael pade v nemilost
17.10 Strašno prijazna družina Kako postanem dobra gospodinja?
17.35 Naš hrupni dom Mike in naravni zakoni
18.05 Wolffov revir Ječa
19.00 Pri Huxtablovih Na katero univerzo naj grem?
19.30 Čas v sliki, kultura
19.53 Vreme
20.00 Pogledi od strani
20.15 Bavarec na otoku Rügen
21.10 Detektivki iz Hamburga, 3/13 del nemške serije
22.00 NYPD Blue - newyorški policisti
22.50 Prevarana, ameriška tv kriminalka, 1984
00.20 Strašno prijazna družina, ponovitev
00.50 Vsak dan s Schiejokom, ponovitev
01.50 Dobrodošli v Avstriji, ponovitev
03.40 Prevarana, ponovitev filma

ORF Avstrija 2

09.05 Vsak dan s Schiejokom, ponovitev
10.05 Dekleta, ameriški glasbeni film
11.55 Vreme
12.05 Raji živali
12.30 Zrtev bombe
13.00 Čas v sliki
13.10 Reportaža, ponovitev
14.00 Alpe - Donava - Jadran, ponovitev
14.25 Moč strasti
15.10 Umor, je napisala
16.00 Vsak dan s Schiejokom
17.00 Čas v sliki
17.05 Dobrodošli v Avstriji
19.00 Zvezna dežela danes
19.30 Čas v sliki, kultura
19.53 Vreme
20.00 Pogledi od strani
20.15 Ko zaigra godba
21.10 Vera, talkshow z Vero Russwurm
22.00 Čas v sliki2
22.30 Siling
23.00 Stric Sam in brat Vanja
23.50 Med Dunajem in Jeruzalemom
00.35 Video strani

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Dobrodošli; 10.30 Pregeld tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetiijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtkov večer; 21.05 Literarni večer; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Stari gramofon; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.30, 7.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.05 Danny razlaga sanje; 8.40 Radio Most; 8.50 Prireditve; 11.15 Izjava tedna; 11.35 Obvestila; 12.05 Opoldne; 13.00 Val 202 popoldne; 14.00 Kulturne drobtinice; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.00 Stergo ergo; 17.50 Šport; 18.00 Vroči stol; 19.30 Jazz; 21.00 Proti etru; 22.20 Mala nočna filmska.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Komedija; 13.05 Mehurčki; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 O jeziku; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Operni umetniki; 17.00 Glasbena umetnost; 18.05 Zunanjepolitični feljton; 18.25 Komorni koncert; 19.30 Zborovska glasba; 20.00 Iz arhiva simfonikov RTVS; 22.20 Zvočni zapisi; 23.00 Izbrali smo; 23.55 Utrinek.

Radio Koper
(slovenski program)

8.30, 10.30, 14.30 Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Koledar; 6.30 Jutranjik;; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 8.45 Servisne informacije; 9.45 Od otroštva do mladostii; 11.15 Hladno, toplo, vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Kontaktna odd.: Daj, povej...; 15.30 Dogodki in odmevi, prenos RS; 16.00 Glasba po željah; 16:45 Informativni servis; 17.15 Borza; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbena kronika; 19.30erni program; 22.30-23.15 Četrtkov koncert.

Radio Koper
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna odd.;11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 The music bus; 16.00 Modri val ; 18.45 Jazz; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 18.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 15.45 Avtomarket; 16.10 Cankarjev dom se predstavi; 18.15 Aktualna tema; 19.25 Vreme; 20.00 Poslovni radio; 22.00 Magic eye; 2.00 Sat.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 6.,20 Semenarna Ljubljana; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11.20 Kdo bo koga; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 14.30 Planinsko športni kotiček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.10 Nagradno vprašanje; 18.20 Music machine; 19.00 Voice of America; 19.30-24.00 Študentski pr.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 7.00 Kronika; 7.15 Dobro jutro; 9.05 Štajerske miniature; 10.05 Delavnica znancev; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 13.10 Čas je za...; 14.00 Osmrtnice, obvestila ; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Prleški berlužjak; 18.00 Pokličite 101 555; 19.30 Mladi glasbeniki pred mikrofonom; 20.00 Kulturno-umetniški progr.; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Študent

8.00 RoboKaki; 11.00 Prevzetni klop; 12.00 Komu zvoni?; 14.00 Recenzije & Napovedi (kinotečni filmi);15.00 OF; 17.00 Borzni parket; 19.00 TB: Ne Zhdali; 20.00 Dosje o... (stanju v kulturi na Slovenskem); 22.00 Vaš omiljeni DJ Jure.

Radio Trst A

7.00, 13.00,19.00 Dnevnik, 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Zdravje v naših rokah; 8.30 Slov. lahka glasba; 9.15 Odprta knjiga: Čar indijskega juga (prip. Mira Sardoč, 15. nad.); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonale; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; Komorni zbor Ave; 18.00 Dopisnice z najbližjega vzhoda; 18.30 Kantavtorji in šansonieji; 19.20 Spored za naslednji dan.

Radio Občine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 15.00 Rok z Vami; 16.30 Te zanima tvoja prihodnost; 18.00 Mix Zoon; 20.00 Foyer (pon.).

Radio Koroška

18.10-18.30 Rož - Podjuna - Žila .

GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

SNG DRAMA, tel.: 061/ 221-511
Danes, 11. maja, ob 19.30 uri: J. B. P. Molière - DON JUAN ALI KAMNITA GOSTIJA, za abonma dijaski 4 večerni in izven. Predstava bo še v petek, 12. maja, ob 16. uri, za abonma dijaski 6 večerni.
V soboto, 13. maja, ob 19.30: H. Barker - LJUBEZEN DOBREGA MOŽA, za izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/ 221-511
V petek, 12. maja, ob 20. uri: A. Nicolaj - PRVA KLASA, za izven.
V soboto, 13. maja, ob 20. uri: M. Jesih - LJUBITI, za izven.

MGL, tel.: 061/ 210-852
Danes, 11. maja, ob 20. uri: F. G. Lorca - YERMA, za abonma četrtek. Predstava bo še v petek, 12. maja, ob isti uri, za abonma red V.
V petek, 12. maja, ob 19. uri: I. Svetina - ŠEHEREZADA.

MALA SCENA MGL, tel.: 061/ 210-852
Danes, 11. maja, ob 22.30: L. Wilson - ZAŽGI! Predstava bo še v petek, 12. maja, ob isti uri.

SNG OPERA IN BALET, tel.: 061/ 331-950
V soboto, 20. maja, ob 19. uri: L. Minkus - DON KIHOT. Zadnjič v sezoni!

LGL, tel.: 061/ 314-962
VELIKI ODER
V soboto, 13. maja, ob 11. in 17. uri: S. Makarovič - SAPRAMIŠKA, za izven.

KULTURNICA, Židovska steza 1
Danes, 11. maja, ob 18. uri: B. Bojetu - GREMO K BABICI, za izven.

SMG, tel.: 061/ 125 33 12
Danes, 11. maja, ob 19. uri: BUTTERENDFLY, za izven. Predstava bo še v soboto, 13. maja, ob isti uri, za izven.
V petek, 12. maja, ob 19. uri: I. Svetina - ŠEHEREZADA, za izven.

KUD FRANCE PREŠEREN, tel.: 061/ 332-288
V soboto, 13., in 14. maja, ob 21. uri: DOĐI MAKAR SEBI, AKO NEMAŠ KOME DRUGOM v izvedbi skupine Nepopravljivi optimisti.

CELJE

SLG CELJE, tel.: 063/ 25-332
Danes, 11. maja, ob 11. uri: W. Shakespeare - BENEŠKI TRGOVEC, za abonma 5. šolski. Ob 17. uri: 3. abonma Gimnazija Celje.
Predstava bo še v ponedeljek, 15. maja, ob 11. uri, za abonma Gimnazija Center Celje.

ODERPOODROM, tel.: 063/ 25 332
V soboto, 13. maja, ob 20.30: Z. Hočevar - SMEJCI.

KRANJ

PGK, tel.: 064/ 222-681
Danes, 11., maja, ob 20. uri: R. Cooney - ZBEŽI OD ŽENE, za izven in konto.
V petek, 12. maja, ob 20. uri: J. Mortimer/B. Cooke - KADAR MAČKE NI DOMA, za izven.

MARIBOR

SNG DRAMA, tel.: 062/ 221-206
V petek, 12. maja, stara dvorana ob 19.30: E. Albee - KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF, za red zeleni in izven.

LGM, tel.: 062/ 26-748
V nedeljo, 14. maja, ob 11. uri: Jan Grabowsky/D. Vranc - VOLK IN SEDEM KOZLIČKOV, za izven.

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/ 25-326
Danes, 11. maja, ob 20. uri: E. Ionèsco - PLEŠASTA PEVKA, DELIRIJ V DVOJE, za abonma četrtek, in izven. Predstava bo še v petek, 12. maja, ob 10. uri, za šolo.
V petek, 12. maja, ob 20. uri: KANDIDIRAJ, LE KANDIDIRAJ v izvedbi KD Štandrež.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

SSG
gostuje v celovškem gledališču pod Križno goro (Felsentheater) s predstavo »Halštat» Draga Jančarja in sicer danes, 11. t.m., ob 20.30, jutri, 12. t.m., ob 20.30 in v soboto, 13. t.m.,ob 20.30.
Vstopnice dobite v predprodaji v pisarni Krščanske kulturne zveze.

Gledališče Rossetti
Danes, 11. t. m., ob 20.30 nastop Giorgia Gaberja v »E pensare che c'era il pensiero«. Izven abonmaja. Za abonente popust samo za prvi dve predstavi. Izkaznice niso veljavne. Predprodaja vstopnic pri blagajni gledališca Rossetti.
Ponovitvi jutri, 12. in v soboto, 13. t. m, ob 20.30.
Jutri, 12. t. m., ob 11.30 bodo na tiskovni konferenci predstavili novega direktorja gledališca, Antonia Calenda.
Pri blagajni gledališca je v teku predprodaja vstopnic za predstavo »Namišljeni bolnik» (odrezek št. 5).
Urnik blagajne gledališca: 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasaži Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.

TRŽIČ
Občinsko gledališče: »Ecco mormorar l'onde«: danes, 11. t. m., ob 20.30 film »Moliere«.

GORICA
Kulturni dom
V soboto, 13. t.m., ob 20.30 - gledališka predstava »La colpa è sempre del diavolo» Daria Foja, ki jo prireja Terzo teatro.

KOROŠKA

TINJE: Jutri, 12. t.m., ob 9.30 - Slovenske narodne pesmi in pesmi drugih narodov.
BOROVLJE: **Pri Cingelcu** bo v soboto, 13.t.m., ob 16.00 - Družinski popoldan.
BILČOVS: v avli Ljudske šole bo v soboto, 13. t. m., ob 19. uri materinska proslava.
SLOVENJI PLAJBERK: **pri Foltu** bo v soboto, 13. t. m. ob 19. uri materinska proslava.
ŠKOCJAN: **v Kasslnovi dvorani** bo v soboto, 13. t. m., ob 19.30 materinska proslava.
ŽITARA VAS: **v ljudski šoli** bo v soboto, 13. t. m., ob 20. uri pomladanski koncert.
ŠENTJANŽ V ROŽU: **v stari šoli** bo v soboto, 13. t. m., ob 20. uri koncert šentjanskih tamburašev.

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CAFE TEATER, Miklošičeva 1
Danes, 11. maja, ob 22. uri: **EVGEN CAR** s svojo pripovedjo **POREDUŠOV JANOŠ.**
Izjemna avtorska predstava, ki polni dvorane in navdušuje publiko in kritike, pripelje nas do smeha in solz.

SGFM, Mestni trg 17
Danes, 11. maja, ob 12. uri: predstavitev publikacije Slovenski gledaliski letopis 1993/94.
LJUBLJANSKO NAVJE
Danes, 11. maja, ob 17. uri: literarni popoldan.
GRAD KHISLSTEIN
Danes, 11. maja, ob 19. uri: predavanje FERDINANDA SERBELJA o SLIKARSTVU 19. STOLETJA NA SLOVENSKEM.
KOPER
KNJIŽNICA SREČKA VILHARJA
Danes, 11. maja, ob 19. uri: srečanje s pesnikom CIRILOM ZLOBCEM ob njegovi 70-letnici.

VELENJE
Danes, 11. maja, knjižnica Velenje ob 20. uri: predstavitev monografije DRAGA MEDVEDA - Slovenski Dunaj.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Tržaška knjigarna (Ul. Sv. Frančiska 20): danes, 11. t. m., ob 17.30 srečanje z mladinskim pisateljem Bogdanom Novakom. Pisatelja in njegova dela bo predstavil urednik za mladinsko književnost pri založbi Mladinska knjiga Vasja Cerar.
Slovenski kulturni klub (Ul. Donizetti 3): v soboto, 13. t. m., ob 19. uri predavanje Lide Turk o organizaciji TIGR.

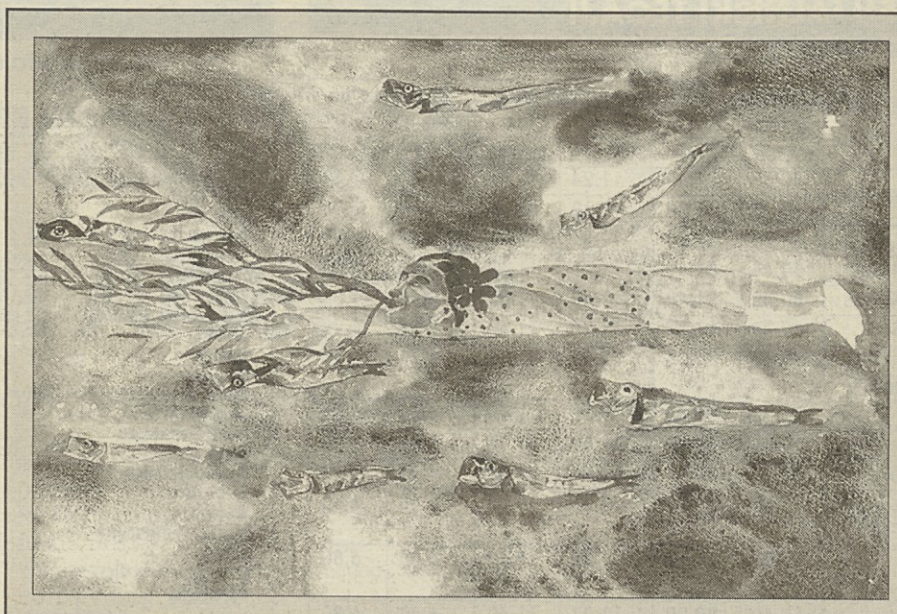

Danes, 11. maja, bo ob 20. uri na gradu Zaprice v Kamniku otvoritev 1. Mednarodnega bienala Akvarela

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061 222-815
Danes, 11., in v petek, 12. maja, ob 19.30: koncert ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE, za oranžni abonma I in II.

SLOVENSKA FILHARMONIJA, Kongresni trg 10
Danes, 11. maja, ob 19.30: komorni koncert, na katerem bodo nastopili PRIMOŽ FLAJŠMAN (saksofon) ob spremljavi Zoltana Petra ter kvartet flavt: MILENA PERIC, ANA-MARIJA TOMAC, ALENKA JANCAR ter BREDA STEMBERGAR.
V nedeljo, 14. maja, ob 11. uri: sklepni koncert iz cikla Nedeljske matineje Posvečeno J. Haydnu: KOMORNI ANSAMBEL SLOVENICUM. Dirigent Uroš Lajovic, Solisti: Irena Grafenauer, Aleš Kacjan, Mojca Zlobko.

KUD FRANCE PREŠEREN, tel.: 061/ 332-288
Danes, 11. maja, ob 20. uri: koncert skupine BLOOD ON THE SADDLE.
V ponedeljek, 15. maja, ob 21. uri: inscenacija songov BERTOLDA BRECHTA v izvedbi BARBARE LEVSTIK in IVANA RUPNIKA. Glasbena spremljava: ERNO SEBASTIAN (harmonika) in JURE ZADNIKAR (tolkala)

IDRIJA
IDRIJSKI GRAD
Danes, 11. maja, ob 20. uri: MELITA OSOJNIK. Gostji: pesnica Neža Maurer, plesalka Jasna Knez.

KRANJ
DISKOTEKA GAULOISES
Danes, 11. maja, promocijski koncert skupine PANDA.

MARIBOR
V petek, 12. maja, Unionska dvorana koncert ORKESTRA MARIBORSKE FILHARMONIJE. Dirigent: Jin Wang, solistka: Adriana Magdovski (klavir).

PIRAN
CLUN MAONA, Arze 5
V petek, 12. maja, ob 22. uri: koncert skupine BLUES THE KING.

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM
V Galeriji CD je do 10. junija na ogled razstava portretov in keramike (1947-1969) PICASSO & MADAME Z.

INFORMACIJSKI CENTER MODERNE GALERIJE
SODOBNI BRITANSKI FILM IN VIDEO
Program II, četrtek, 11. maja, ob 17. uri
Margo Chapman, filmska umetnica, predstavlja izbor sodobnega britanskega filma in videa z naslovom FOKUSIRANJE V TEMI. Program vključuje avtorje, kot so: *Tanya Syed, Drew Mulholland, Paul Rodgers, David Larcher, St. John Walker...*

MODERNA GALERIJA
Danes, 11. maja, bo v Mali galeriji ob 20. uri: otvoritev razstave izraelskega umetnika ZVIJA GOLDSTEINA.
Razstava bo na ogled do 11. junija.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE, Celovška 23
Razstava ob petdesetletnici konca druge svetovne vojne je na ogled do 20. maja.

GALERIJA AUSTROTEL, Miklošičeva 9
Razstava del BOŽIDARJA STRMANA - MISA je na ogled do 31. maja.

GALERIJA ARS, Cevljarska 2
Razstava ilustracij MARJETE CVETKO je na ogled do 25. maja.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31
Razstava KLEMENTINA GOLIJA.

GALERIJA EQURNA, Gregorčičeva 3
Razstava slik ANDRAŽA ŠALAMUNA.

GALERIJA ILIRIJA, Tržaška 40
Razstava skulpturnega loncarstva MAJE MIHELIČ je na ogled do 25. maja.

KI - CENTER KRIŽANKE
Razstava URA JE PRIŠLA! je na ogled do 20. maja.

GALERIJA VODNIKOVA DOMAČIJA, Vodnikova 65
Razstava slik JOŽETA KOTARJA je na ogled do 30. maja.

KD ŠPANSKIH BORCEV, Zaloška 61
Razstava JOŽETA BARACHINIJA je na ogled do 1. junija.

BREŽICE
GALERIJA POSAVSKEGA MUZEJA
Danes, 11. maja, bo ob 20. uri: otvoritev razstave slik ALENKE GERLOVIČ.
Razstava bo na bo na ogled do 4. junija.

CELJE
GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI - MESTNI GRAD
Razstava GENERACIJA 82 je na ogled do 23. junija.

KAMNIK
GRAD ZAPRICE
Danes, 11. maja, bo ob 20. uri otvoritev 1. Mednarodnega bienala Akvarela.
Razstava bo na ogled do 11. avgusta.

KOPER
GALERIJA LOŽA, Titov trg
Razstava ENZA CUCCHIJA je na ogled do 30. maja.

MARIBOR
GALERIJA ROTOVŽ, Trg Borisa Kraigherja 3
DLUM se predstavlja - pregledna razstava 39 članov Društva likovnih umetnikov Maribor je na ogled do 20. maja.

UMETNOSTNA GALERIJA MARIBOR, Strossmayerjeva 6
Razstava MAKSIMA SEDEJA je na ogled do 31. maja.

NOVO MESTO
DOLENJSKI MUZEJ
Razstava Profesorji grafike 1945-1995 (Jakac, Debenjak, Borčić, Apollonio, Suhy, Logar) je na ogled do 28. maja.

SEŽANA
KC SREČKA KOSOVELA, Kosovelova 4a
Razstava del STANISLAVE KNEZ-MILOJKOVIĆ je na ogled do 20. maja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Tržaška knjigarna: še danes, 11. t. m., razstavlja sarajevski slikar Mihridžan Kulenović Mimica - »Korenine».
Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.
Studio PHI- Ul. S. Michele 8/1: do 14. t.m. bo razstavljal slikar Masrur Imani. Urnik razstave: v petek od 17.00-20.00; v soboto od 10.00-12.30 in od 16.30-22.00; v nedeljo od 10.00-12.30 in od 18.30 do 22.00.
Galerija Cartesius: na ogled je razstava slikarja Armanda Depetrisa.
Galerija Art Light Hall: na ogled je razstava skulptur Antonia Volpicellija.
Art Galery : Do 12. t.m. je na ogled razstava slikarja Pierpaola Ciana.
Gostilna »Stalletta« pri Sv. Jakobu
Na ogled je skupinska razstava tržaških umetnikov.

OPČINE - SKD Tabor: v soboto, 13. t. m., ob 20.30 odprtje razstave Patrizie Devidè.Umetnico bo predstavila Laura Safred.
REPEN - Kraška hiša
Do 28. t. m. bo ob nedeljah in praznikih na ogled razstava narodnih noš. Razstava je odprta ob nedeljah in praznikih: 11-12.30, 15-18.

ŠPETER - Beneška galerija: do 20. t. m. je na ogled dokumentarna fotografska razstava »Benečija v miru in vojni«.

KOROŠKA

CELOVEC: Deželna galerija: Do 18. junija je na ogled razstava del Aloisa Köchla in Bernharda Cella
Hiša umetnikov: na ogled je razstava del Brigitte Kordine in Huberta Matta.
Pri Joklnu: do 13. maja je na ogled razstava del Andreja Vilharja.

TINJE: Galerija Tinje: Na ogled so dela Garya Bikovnika iz New Yorka.

BELJAK: Galerija Freihausgasse: razstava del Marjetice Potrč, risb Marca Pogačnika in skulptur Egona Rubina.

FJK

TRST
Gledališče Verdi - Dvorana Tripcovich
Operna in baletna sezona 1994-95
Danes, 11. t. m. ob 20.30 (red B) opera U. Giordana »Fedora«. Režija Beppe De Tomasi.
Ponovitev v soboto, 13. t. m., ob 17.00 (red S).
Prodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni dvorane Tripcovich (urnik: 9-12/16-19 - zaprto ob ponedeljkih).
Luteransko-evangeličanska cerkev
V soboto, 13. t.m., ob 20.30 - Koncert MePZ Primorsko iz Mačkolj in predstavitev glasbene kasete.
Discobar Macaki
Jutri, 12. t.m., ob 21.00 - Drugi polfinale »Protagonisti 95» glasbeno tekmovanje za soliste, glasbene skupine in plesne skupine.
Gledališče Miela
Danes, 11. t. m., ob 20.30 koncert Glasbene mladine Italije. Nastopila bo pianistka Albertina Dalla Chiara.

RIGMANJE - Promenadni koncerti
V nedeljo, 14. t. m., ob 17. uri nastop godb na pihala Società filarmonica Valvasone (Pordenon) in Pihalnega orkestra rudarjev iz Idrije.

GORICA
Komorna dvorana SCGV (Drevored 20. septembra 85)
SCGV E. Komel - Koncertna sezona 1994/95: v ponedeljek, 15. t. m., ob 20.30 »Slovenski skladatelji«.
Kulturni dom
V ponedeljek, 15. t.m., ob 20.30 - Nastop pevskega zbora Trbovlje (v okviru 50-letnice osvoboditve). Prireditelj Društvo slovenskih upokojencev, ANPI in Kulturni dom.
Jutri, 12. t.m., ob 20.30 - Koncert pianista Pietra De Marie .
MKC KOPER - Gregorčičeva Ulica, vabi jutri, 12. t. m., ob 21.30 na žur Radia Onda Libera s koncertom skupin Jitterbugs (Videm) in SONS (Trst).

MENJALNIŠKI TEČAJI

10. maja 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	80,35	81,40	11,24	11,56	6,72	7,11
A banka Koper	80,20	81,30	11,12	11,56	6,68	6,98
A banka Nova Gorica	80,20	81,30	11,21	11,56	6,69	6,99
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	80,45	81,45	11,25	11,60	6,40	6,95
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	80,40	81,40	11,35	11,55	6,70	7,00
Banka Vipa NG, t: 065/ 28-511	80,26	81,30	11,25	11,60	6,68	6,90
Come 2 us *Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12*	80,60	80,95	11,39	11,48	6,79	6,95
Creditanstalt d. d.	80,50	81,40	11,30	11,60	6,50	7,00
Hida, *od 7-19, sob od 7-14*	80,85	80,89	11,44	11,46	6,93	6,96
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	80,78	80,84	11,44	11,45	6,92	6,95
Kompas Hertz Celje *Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-15*	80,40	80,90	11,27	11,40	6,60	6,80
Kompas Hertz Velenje *Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13*	80,30	80,90	11,27	11,40	6,60	6,80
Kompas Hertz Idrija *Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-15*	80,40	80,90	11,27	11,40	6,60	6,80
Kompas Hertz Tolmin *Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-15*	80,30	80,90	11,27	11,40	6,60	6,80
Kompas Hertz Bled *065/ Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-19*	80,30	80,90	11,27	11,40	6,60	6,80
Kompas Hertz Maribor *Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13*	80,30	80,90	11,27	11,40	6,60	6,80
Nova kreditna banka Maribor d.d.	80,00	81,45	11,20	11,60	6,35	6,80
Lemo Šempeter,t: 065/ 32-250	80,45	81,20	11,32	11,50	6,73	6,88
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	80,30	80,95	11,30	11,50	6,70	7,00
Poštna banka Slovenije	79,00	81,00	10,70	11,44	6,00	6,82
Publikum Ljubljana, t: 312-570*	80,86	80,89	11,46	11,48	6,83	6,85
Publikum Piran, t: 066/ 73-269*	80,55	81,00	11,30	11,50	6,78	6,85
Publikum Celje, t: 063/ 441-485*	80,60	81,00	11,35	11,45	6,65	6,85
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675*	80,90	81,15	11,42	11,44	6,50	6,90
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355*	79,70	81,40	11,20	11,65	6,35	7,00
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180*	80,70	81,25	11,34	11,48	6,74	6,86
Publikum NM, t: 068/ 322-490*	80,80	81,15	11,38	11,53	6,70	6,93
Publikum Žalec, t: 063/ 715-114*	80,70	81,20	11,35	11,45	6,40	6,90
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174*	80,70	81,20	11,35	11,45	6,55	6,90
Publikum Kamnik, t: 061/832-914*	80,95	81,15	11,39	11,53	6,78	7,09
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842*	80,25	81,25	11,26	11,52	6,35	6,90
SKB d.d.,***	80,90	81,60	11,23	11,73	6,60	7,10
SHP Kranj, t: 064/331-741	80,80	81,10	11,40	11,47	6,85	6,95
SZKB d.d. Ljubljana	80,70	81,30	11,36	11,51	6,77	7,10
UBK Ljubljana, t:061/444-358	80,40	81,35	11,32	11,56	6,60	6,90
Upimo Ljubljana, t: 212-073	80,85	80,89	11,43	11,44	6,85	6,89

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:*** Tečaji na dan 10.5.1995. *

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 087 z dne 10.5. 1995 - Tečaji veljajo od 11. 5. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	81,1073	82,3544	82,6015
Avstrija	**040**	**šiling**	**100**	**1153,4777**	**1156,9485**	**1160,4193**
Belgija	056	frank	100	394,0501	395,2358	396,4215
Kanada	**124**	**dolar**	**1**	**82,3588**	**82,6066**	**82,8544**
Danska	208	krona	100	2072,5600	2078,7964	2085,0328
Finska	**246**	**marka**	**100**	**2655,5055**	**2663,4960**	**2671,4865**
Francija	250	frank	100	2310,2817	2317,2334	2324,1851
Nemčija	**280**	**marka**	**100**	**8113,3687**	**8137,7820**	**8162,1953**
Grčija	300	grd	100	—	50,1938	50,3444
Irska	**372**	**funt**	**1**	**—**	**183,1001**	**183,6494**
Italija	380	lira	100	6,9369	6,9578	6,9787
Rep. Hrvaška	**385**	**hrv. kuna**	**100**	**—**	**2250,0000**	**—**
Japonska	392	jen	100	134,7792	135,1848	135,5904
Nizozemska	**528**	**gulden**	**100**	**7246,1307**	**7267,9345**	**7289,7383**
Norveška	578	krona	100	1808,2265	1813,6675	1819,1085
Portugalska	**620**	**escudo**	**100**	**77,1013**	**77,3333**	**77,5653**
Švedska	752	krona	100	1569,1255	1573,8470	1578,5685
Švica	**756**	**frank**	**100**	**9810,6854**	**9840,2060**	**9869,7266**
Velika Britanija	826	funt šterling	1	178,2345	178,7708	179,3071
ZDA	**840**	**dolar**	**1**	**111,9969**	**112,3339**	**112,6709**
Evropska unija	955	ECU	1	149,5578	150,0078	150,4578
Španija	**995**	**peseta**	**100**	**93,5065**	**93,7879**	**94,0693**

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 10.5. 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 12. 5. 1995:					1,500,000	834,216	813,664	1,647,880
1	111	.2288%	108	.4886%	109	.8587%	150,000	83,422	81,366	164,788

Tečajnica borznega trga

LJUBLJANSKA BORZA LJUBLJANA STOCK EXCHANGE, INC.

št.: 84 **Datum: 10. 5. 1995**

Vrednost. papir	obr. m.div.	ex kupon št.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKC	796	(4.5.93)	11.500		24.4.	11.510	12.000			
PRB	1.000	(6.6.94)	13.016	1,21-	10.5.	13.010	13.200	13.180	13.000	1.861
SAL	500	(7)(29.8.94)	19.960	1,01-	10.5.	19.010	- 18.870	20.800	19.070	30.926
SKBR	458	(16.5.94.)	31.436	,01-	10.5.	31.000	31.080	32.300	30.110	6.004
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RSO1	8,0	4.(31.12.94)	98,3	,56-	10.5.	98,2	98,6	98,7	98,2	17.673
RSO2	9,5	8.(1.10.94)	103,2	,19	10.5.	103,0	103,4	103,0	103,0	251.519
RSO8	5,0	3.(30.11.94)	83,9		8.5.	83,1	83,9			
RS11	7,0	4.(15.1.95)	88,0		8.5.	83,6	96,8			
RSL1D	8,0	4.(31.12.94)	96,7	,03	10.5.	97,0	106,0	96,7	96,7	129
RSL2D	9,5	8.(1.10.94)	101,4	,44-	10.5.	102,0	104,0	101,4	101,4	250
SKB1	10,0	4.(1.11.94)	96,1A	,32	10.5.	95,1	96,3	95,5	95,5	496
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR			11,990A	9,00	10.5.	10.500	12.000	11.990	11.990	96
DAD	10.000	(1.6.94.)	110.963	,88	10.5.	110.850	113.000	113.750	109.500	8.877
FMD		(8)	15.858	1,52-	10.5.	15.210	15.900	16.500	15.200	2.839
GPGR			21.000	2,44	10.5.		21.900	21.000	21.000	105
HMER			15.450		4.5.	14.500	15.600			
MKZ	218	(30.3.93.)	9.005	,48	10.5.	8.900	9.050	9.050	8.940	2.611
NIKR	4.000	(8)(10.6.94.)	3.729	1,22-	10.5.	3.610	3.740	3.746	3.700	574
TCTR		(5)	749,7	1,36-	10.5.	747,0	759,0	751,0	741,0	1.091
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBTP	4000	(23.5.94)	30.309	,81	10.5.	29.800	31.700	31.000	30.000	4.698
PFNP			32.393	3,96	10.5.	32.010	33.250	33.750	31.400	1.101
RGSP		(6)	521,6	,37	10.5.	511,0	560.0	550,0	511,0	139
UBKP			11.000		9.5.	10.700	11.990			
VIP			41.100		8.5.	40.900	41.100			
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK12,0	4.(1.11.94)		98,0		5.5.	95,5				
OZG	11,0	4.(1.1.95)	89,9		8.5.	88,5	90,2			
PCE	12,0	6.(1.12.94)	98,6		26.4.	98,6				
PLJ	12,0	7.(1.1.95)	98,9		8.5.	98,9				
PGO	10,0	1.(1.6.94)	95,8A	,10-	10.5.	95,3	101,0	95,8	95,8	39
RSGS1	10,0	4.(1.6.94)	38,6	3,63	10.5.	28,0	45,0	40,0	33,0	196

Tečajnica izvenborznega trga

ŠT. 84/95 - 10. 5. 1995

Vrednost. papir	obr. m.div.	ex kupon št.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
ODPRTI TRG C - Redne delnice										
GEAR			4.000A		19.4.	2.000	4.400			
GRDO	119	(8.3.94.)	32.500		31.3.	210,0	35.000			
HBRO			3.475	2,46-	10.5.	2.501	3.499	3.499	3.300	295
INTR			3.534		9.5.	3.410	3.548			
RDRO			17.400		26.4.	10.100	17.400			
RGSR			207,5	3,94-	10.5.	207.0	230,0	210,0	200,0	165
ODPRTI TRG C - Prednostne delnice										
HBPO			3.300	4,52	10.5.	3.036	3.600	3.399	3.280	412
00KBPI						3.301				
KBPP			30.000		18.4.	3.000	30.000			
UBKC			4.000	23,08-	14.4.	3.800	4.699	4.000	4.000	12
ODPRTI TRG C - Obveznice										
GORO	10,0	9.(15.1.95)	98,5A		10.5.	98,4	100,0	98,5	98,5	10
LOK	10,0	(1.10.94)	88,0		10.5.	86,1	90,0	88,0	88,0	15
MLJO	10,0	(1.4.94)	93,1		10.5.	93,1	95,0	93,1	93,1	110
OSMO	10,0	(1.10.94)	84,0		5.4.	80,0				
OLSO	10,0	81.9.94)	87,0	,23-	10.5.	85,5	87,0	87,0	87,0	1.422
ONM	11,0	(1.8.94)	90,0		10.5.	87,2	90,4	90,0	90,0	32
OPO	10,0	6.(1.2.95)	86,1		13.4.	85,0	90,0			
UBKK	8,50	2.(15.4.95)	80,0		15. 3.	25,0				
VPIO	10,0	(1.10.94)	98,5		30. 1.	95,0	99,9			
KRATKOROČNI VREDNOSTNI PAPIRJI Blagajniški BS v DEM										
60 dnevni (vSIT)			-	-	-	-	-	-	-	-
90 dnevni (v SIT)										
120 dnevni (v SIT)										
Tolarski zapisi z nakupnim bonom										
BNB2 brez nak. bona	(1. 6. 95)	(1.6.95)	99,5	,20	10.5.	99,4	99,5	99,6	99,5	5.972
del nak. bona (v SIT) NBS1			57.000		4.5.	52.000				
del nak. bona (v SIT) NBS2			21.571	,48	10.5.	21.770	21.870	22.000	21.860	68.702
Dvodelni blagajniški zapisi BS										
150.000 SITskupaj maj										
tolarski del maj			108,6		2.3.					
devizni del maj			108,2		21.3.					
150.000 SITskupaj maj										
tolarski del maj										
devizni del maj										

SBI	10.5.95	prejšnji	d T	d%
	1.111,05	1.121,09	-10,04	-0,90

Vse pravice pridržane. Opombe: Obveznice, komercialni zapisi in blagajniški zapisi kotirajo v odstotkih (osnova je najnižja nominacija), delnice kotirajo v tolarjih; obveznice kotirajo brez pripisanih obresti; enotni tečaj je izračunan na podlagi tehtane aritmetične sredine; (0) - izkoriščena davčna olajšava; A - aplikacijski tečaj: borzni posrednik je hkrati kupil in prodal isti papir za različni stranki; S - suspendirano trgovanje; Z - zadržano trgovanje; * - dosežena 10-odstotna dnevna sprememba tečaja; ** - dosežena 30-odstotna omejitev - trgovanje je zadržano.
Obveznice z anuitetnim odplačilom glavnice: RS01, RS08, RSL1, SKB1, OZG, PCE, PGO, PLJ, RGS1; ex kupon - stevilka kupona in datum zapadlosti le-tega; (3) - obveznice kotirajo brez kupona vključno 4 delovne dni pred zapadlostjo le-tega; (4) - dospele obresti od vključno kupona, ki je zapadel 1.3. 93 dalje niso bile izplačane; (5) - od 12.4.94 delnica kotira brez kupona za l.93; (6) - od 26.5.94 delnica kotira brez kupona za l.93 in 92; (7)-izplacilo akontacije dividende za l.94; obr. m. - obrestna mera (obveznice); div. - dividenta (delnice) v SIT, če ni navedeno drugače; max. - najvišji tečaj določenega vrednostnega papirja; min. - najnižji tečaj določenega vrednostnega papirja.

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista Nove Ljubljanske banke d.d. za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij

Tečaji veljajo od 11. maja 1995 od 00.00 ure dalje

			ZA DEVIZE	
država	valuta	enota	nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	1154,4204	1158,6855
Francija	frank	100	2312,1700	2320,7125
Nemčija	marka	100	8120,0000	8150,0000
Italija	lira	100	6,9426	6,9683
V.Britanija	funt	1	178,3802	179,0392
ZDA	dolar	1	112,0885	112,5026

Opomba: Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečaje na trgu deviz oz. poseben dogovor.

banka	valuta	nakupni	prodajni
Probanka Maribor	DEM	81,20	81,55
SKB Banka d.d.	DEM	81,20	81,50

Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje.

Tečajna lista za odkup in prodajo deviz podjetij

Tečaj velja dne 11.maja 1995 od 00.00 do 24. ure

banka	valuta	nakupni	prodajni
Bank Austria	DEM	81,20	81,50
Banka Creditanstalt d. d.	DEM	81,30	81,45
Banka Noricum	DEM	81,10	81,40
SZKB	DEM	81,20	81,50
UBK banka	DEM	81,20	81,49

Devizni tečaji za USD, ATS, LIT in CHF so določeni na podlagi srednjih tečajev po trenutno veljavni tečajnici Banke Slovenije, pri drugih valutah pa je razmerje Banke Slovenije povečano oziroma zmanjšano za 0,25-odstotne točke. Tečaji veljajo za odkup prilivov in prodajo deviz do ECU = 30.000 na dan. Pri večjih prilivih in nakupih se tečaj določi v sporazumu.
* Banke, ki objavljamo tečaje, se zavezujemo kupovati in prodajati tujo valuto po objavljenem tečaju in v skladu s tekstom, ki dopolnjuje pogoje nakupa ali prodaje.

ljubljanska banka

NOVA LJUBLJANSKA BANKA D. D., LJUBLJANA
PODRUŽNICA MILANO
Piazza A. Diaz 2 Milano
tel.: 0039 2 864 65300 fax: 0039 2 864 65358

MILANSKI DEVIZNI TRG

10. MAJ 1995	v LIRAH		
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	—	1618,310	—
ECU	—	2155,100	—
nemška marka	—	1168,630	—
francoski frank	—	333,160	—
funt šterling	—	2575,540	—
holandski gulden	—	1043,730	—
belgijski frank	—	57,768	—
španska pezeta		13,476	—
danska krona	—	298,660	—
irski funt	—	2627,490	—
grška drahma	—	7,196	—
portugalski escudo	—	11,101	—
kanadski dolar	—	1191,690	—
japonski jen	—	19,416	—
švicarski frank	—	1412,750	—
avstrijski šiling	—	166,150	—
norveška krona	—	260,560	—
švedska krona		226,010	—
finska marka	—	382,310	—
avstralski dolar	—	1180,560	—

ZVEZA BANK CELOVEC

10. MAJ 1995	v ŠILINGIH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	9,5000	10,0000
kanadski dolar	6,9500	7,3500
funt šterling	15,1500	15,9500
švicarski frank	833,0000	865,0000
belgijski frank	33,5500	34,8500
francoski frank	196,5000	204,5000
holandski gulden	616,5000	640,5000
nemška marka	690,3000	716,3000
italijanska lira	0,5860	0,6200
danska krona	176,0000	184,0000
norveška krona	153,5000	160,5000
švedska krona	132,7000	139,3000
finska marka	224,5000	234,5000
portugalski escudo	6,5800	6,9200
španska peseta	7,9300	8,3700
japonski jen	11,4000	11,9000
slovenski tolar	8,70	9,10
hrvaška kuna		

Tečaj velja za 100 enot, pri prvih treh pa za 1 enoto valute.

BCTKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica: tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611 Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

10. MAJ 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1600,00	1665,00
nemška marka	1159,00	1210,00
francoski frank	329,00	342,00
holandski gulden	1033,00	1075,00
belgijski frank	56,20	58,50
funt šterling	2529,00	2632,00
irski šterling	2600,00	2706,00
danska krona	295,00	307,00
grška drahma	7,10	7,40
kanadski dolar	1175,00	1223,00
japonski jen	19,10	19,90
švicarski frank	1399,00	1456,00
avstrijski šiling	164,40	171,25
norveška krona	257,00	268,00
švedska krona	222,00	231,00
portugalski escudo	10,90	11,40
španska pezeta	13,20	13,80
avstralski dolar	1161,00	1208,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	14,00	15,00
hrvaška kuna	320,00	340,00

KMEČKA BANKA - GORICA

10. MAJ 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1601,00	1646,00
nemška marka	1165,00	1200,00
francoski frank	330,00	345,00
holandski gulden	1035,00	1063,00
belgijski frank	56,30	57,50
funt šterling	2538,00	2628,00
irski šterling	2598,00	2688,00
danska krona	296,00	304,00
grška drahma	7,10	7,70
kanadski dolar	1178,00	1223,00
švicarski frank	1409,00	1439,00
avstrijski šiling	164,70	169,70
slovenski tolar	14,00	14,80

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

10. MAJ 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,30	8,90
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,60	8,90
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,20
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,50	9,10
Italija	Kmečka banka Gorica	14,00	14,80
Italija	Tržaška kreditna banka	14,00	15,00

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

14. MAREC 1995	v DEM		
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4098	-
francoski frank	-	28.0770	-
nizozemski gulden	-	89.1430	-
belgijski frank	-	4.8360	-
španska peseta	-	1.0907	-
danska krona	-	24.8600	-
kanadski dolar	-	0.9945	-
japonski jen	-	1.5464	-
švicarski frank	-	120.0700	-
avstrijski šiling	-	14.2070	-
italijanska lira	-	0.8365	-
švedska krona	-	19.4450	-

A BANKA

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 11. 5. 95

	Nakupni	Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM	*81.20*	*81.48*

2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMINSKEGA nakupa deviz za tolarje.

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

NOGOMET / FINALE POKALA POKALNIH ZMAGOVALCEV

Real Zaragoza zasluženo ugnal londonski Arsenal

Odločilni zadetek padel v zadnjih sekundah drugega podaljška

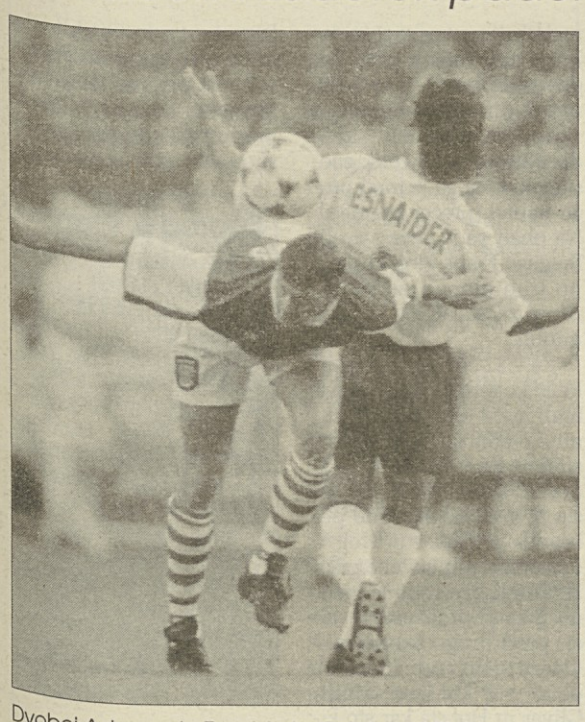

Dvoboj Adamsa in Esnaiderja (Telefoto AP)

Arsenal - Real Zaragoza 2:1 (1:1, 0:0)

Strelci: Esnaider v 68., Hartson v 77. in Nayim v 120. minuti

ARSENAL: Seaman, Dixon, Adams, Linighan, Winterburn (od 46. min. Morrow), Parlour, Keown (od 46. min. Hillier), Schwarz, Merson, Wright, Hartson.

REAL ZARAGOZA: Cedrun, Belsue, Aguado, Caceres, Solana (od 115. min. Gelli), Poyet, Aragon, Nayim, Pardeza, Esnaider, Higuera (od 67. min. Sanjuan).

Sodnik: Ceccarini (Italija); gledalcev: 50.000

PARIZ - Trener Reala Zaragoze Victor je pet minut pred koncem drugega podaljška nameraval zamenjati Nayima, nato pa se je nenadoma premislil. In prav to je Realu prineslo njegov prvi pokal pokalnih zmagovalcev, saj je ravno Nayim v zadnji minuti drugega podaljška z več kot 40 metrov premagal Seamana, ki je stal daleč od svojih vrat, in tako odločil srečanje. Slavje španskih nogometašev je zasluženo, saj so imeli več od igre in tudi precej več priložnosti kot branilec pokala londonski Arsenal. Toda nekaj smole in pa vratar Seaman, ki je do zadnjih sekund srečanja branil izredno, je Realu preprečilo, da bi slavil že po rednem delu.

Srečanje se je začelo v znamenju premoči »topnikov« iz Londona, ki pa si večjih priložnosti niso ustvarili. Še najbolj aktiven je bil Ian Wright, Španci pa so bili nevarnejši v zadnjih minutah prvega dela. V 41. minuti je Miguel Pardeza celo doesegel gol, ki pa ga je sodnik Ceccarini zaradi nedovoljenega položaja upravičeno razveljavil.

V drugem delu so Španci silovito pritisnili in večkrat nevarno ogrozili Seamanova vrata. Toda na gol so morali čakati do 68. minute, ko je Esnaider s svojim 8. golom v letošnjem pokalu pokalnih zmagovalcev popeljal Real v vodstvo. Toda srečanja še ni bilo konec. Arsenal je z golom Hartsona še uspel izenačiti in izsiliti podaljšek, v katerem pa so bili Španci precej boljši in zasluženo slavili.

KOŠARKA / KONČNICA V NBA

Knicksi poravnali račun s Pacersi

New York se je izkazal z izvrstno obrambo - Visoka zmaga Phoenixa s Houstonom

NEW YORK - New York Knicks tokrat niso dovolili Pacersom, da bi jih še enkrat premagali v gosteh in z zanesljivo zmago so Knicksi izenačili stanje na 1:1. Na Zahodu sta se prvič pomerili Phoenix in Houston, Barkleyevi Sunsi pa so visoko zmagali.

VZHOD

New York (2) - Indiana (3) 96:77

(1:1 v zmagah; D.Harper 24 - 4:7 za 3, Starks 19, Ewing 15, Mason 13; D.Davis 13, R.Miller 10, Smits 10)

Po presenetljivi zmagi z neverjetnim razpletom v zadnjih sekundah prve tekme, so Pacersi zdržali le prvi dve četrtini drugega srečanja (48:50). V teku tretje četrtine so Knicksi strnili obrambne vrste, prebudil se je Pat Ewing, in z delnim izidom 20:2 pometli z nasprotnikom. Derek Harper in John Starks sta bila glavna protagonista tekme, ključ zmage pa je bila nedvomno obramba New Yorka, saj sta bila Reggie Miller in Rik Smits, ki sta na prvi tekmi skupaj dosegla kar 65 točk, tokrat s po 10 točkami precej manj uspešna. Pacersi so v zadnjih dveh četrtinah dali le 27 točk, kar je negativni rekord v končnici NBA vseh časov. »Miller's time is over« je pisalo na velikem transparentu na tribunah Square Gardena, član »Dream teama« pa je po porazu izjavil: »Tokrat sem igral res slabo, toda dejstvo, da v New Yorku toliko pišejo in govorijo o meni, potrjuje, da se nas bojijo. Sedaj pa bomo igrali pred našim občinstvom...«

ZAHOD

Phoenix (2) - Houston (6) 130:108

(1:0 v zmagah; Barkley 26 - 10:14 iz igre, 11 skokov, Green 25 - 8:12 iz igre, 9:9 pm, 15 skokov, K.Johnson 21; Cassel 31, Olajuwon 18)

Z novo izredno igro Barkleya v prvem polčasu so si Sunsi že po prvih dveh četrtinah zagotovili odločilno prednost. »Sir« Charles je v prvi polovici tekme dosegel že 22 točk, Phoenix pa je vodil že s 75:57. V drugem delu sta odlično igrala Kevin Johnson in AC Green. V vrstah Houstona je povsem odpovedal Olajuwon, Drexler pa je bil izključen že v začetku druge četrtine. Edino Sam Cassell se je enakovredno boril s Sunsi, kar pa je bilo seveda premalo.

Lani so Rocketsi izločili Sunse v končnici prvenstva, potem ko je Phoenix že vodil z 2:0 z dvema zmagama v gosteh, Charles Barkley pa trdi, da bo letos povsem drugače: »Že lani smo bili boljši od njih, po prvih zmagah pa smo psihično odpovedali. Letos nimajo možnosti, saj smo odločno boljši.« (VJ)

V Erevanu Armenija in Makedonija igrali 2:2 (1:0)

EREVAN - V kvalifikacijski tekmi za nastop na evropskem nogometnem prvenstvu sta včeraj v Erevanu Armenija in Makedonija igrali neodločeno 2:2 (1:0). Gola za Armence sta dosegla Grigoyan v 25. in Sakeltjan v 53. minuti, za Makedonce pa Hristov v 60. in Markovski v 73. minuti.

Vrstni red v skupini 2: Španija 16, Danska in Belgija 8, Makedonija 6, Ciper 5, Armenija 2 (Danska in Armenija imata tekmo manj)

JADRANJE / NA AMERICA'S CUP NEW ZEALAND VODI ŽE S 3:0

Tretji poraz Dennisa Connerja

Black Magic presenetil Američane z neobičajno taktiko - 4. dvoboj jutri

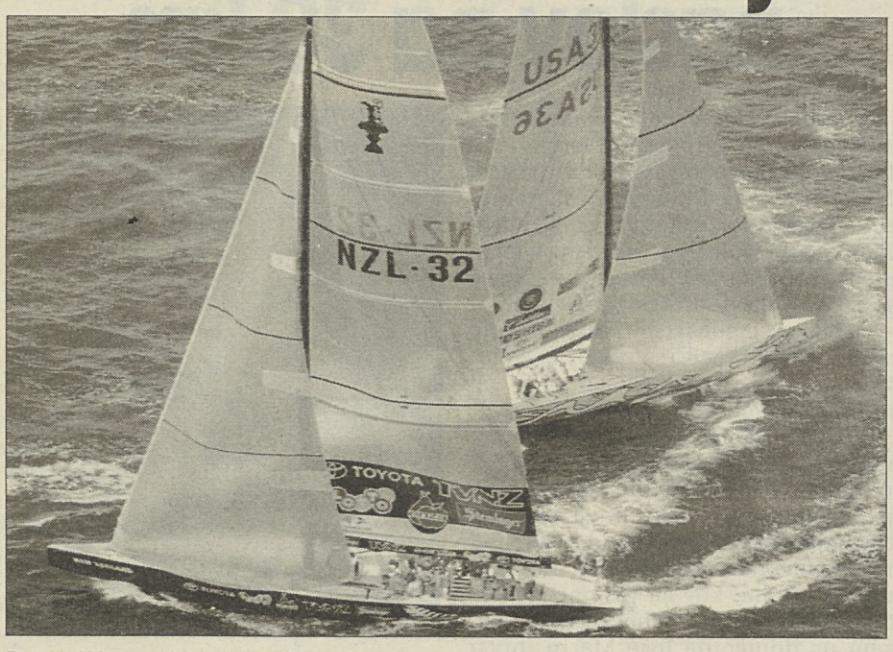

Dvoboj Young Americe in Black Magica so tretjič zapored dobili Novozelandci (AP)

SAN DIEGO - »Oprostite mi za neumno vprašanje, toda ali se sedaj lahko zgodi da San Diego izgubi pokal?« To je izustil eden izmed novinarjev na novinarski konferenci po tretjem zaporednem porazu Dennisa Connerja v zaključnem delu tekmovanja za America's cup.

Še bolj posrečen je bil taktik v ekipi Stars & Stripes Tom Whidden, ki je v odgovoru cinično strnil dosedanje spreminjanje pravil. »Pravzaprav se mi zdi, da smo letos glede pravil dosegli velik napredek. Namesto sedmih regat jih bo letos devet, kar je zelo dobro za nas, še bolj pomembeno pa je, da ekipi po treh nastopih zamenjata jadrnici.« Ko so se salve smeha v dvorani polegle, je krmar na Black Magicu Russell Coutts, ki velja za zadržanega človeka, postavil piko na i in dejal: »Ali se vam ne zdi, da imate za letos že dovolj menjavanja jadrnic?«

Conner je včeraj taktično povsem pravilno začel tekmovanje in po izenačenem startu sta se Young America in Black Magic zapletla v tesno zasledovalno vožnjo. Ko se je zdelo, da ima Conner že majhno prednost, je Black Magic nenadoma zavil vstran, zaplul v ravni črti in se oddaljil od osuplih Američanov, saj takšna taktika v match racingu ni ravno recept za zmago. Black Magic je tako spet vodil od štarta do cilja in zmagal s prednostjo minute in 51 sekund. Hitrost Black Magica je tako še enkrat omogočila Petru Blakeu, da Američanom vsili taktiko, s katero ne morejo zmagati in povišal vodstvo na 3:0. Krmar na Connerjevi jadrnici Paul Cayard je po včerajšnjem porazu dejal: »Edina stvar, ki nam še ostane je, da molimo za veter s hitrostjo 19 vozlov in ob tem povsem mirno morje.«

Na Black Magicu je bilo po zmagi tokrat prvič videti nekaj nasmehov in trepljanja po rami, moštvo, ki je doslej največ časa namenilo treningu, pa se je takoj po zmagi spet podalo na regatno polje in začelo preizkušati nova jadra za močnejše vetrove. Danes je za jadralce prost dan, tekmovanje pa se nadaljuje jutri s četrto regato. (JuM)

NOVICE

Rapid Dunaj povečal vodstvo

DUNAJ - V 1. avstrijski nogometni ligi je boj za naslov prvaka spet popolnoma odprt. Vodeči Rapid Dunaj je z zmago nad Admiro/Wacker (2:0) povečal vodstvo na lestvici na dve točki (I.L.)

Rezultati 30. kola: Austria Dunaj - LASK 2:0, Sturm Gradec - SV Casino Salzburg 2:2, FC Linz - FC Tirol 0:1, Admira/Wacker - Rapid Dunaj 0:2 Vorwärts Steyr - Vfb Mödling 1:0.

Vrstni red: 1. Rapid Dunaj 40, 2. Austria Dunaj 38 (53:28), 3. SV Casino Salzburg 38 (40:22), 4. Sturm Gradec 36, 5. LASK 32, 6. FC Tirol 31, 7. Vorwärts Steyr 27, 8. Admira/Wacker 26, 9. FC Linz 19, 10. Vfb Mödling 12.

IBM bo opremil prizorišča v Atlanti

ATLANTA (STA) - Iz OK Atlanta 1996 so sporočili, da bo za informatiko na OI poskrbel IBM, ki je tudi pokrovitelj MOK. V skladu s sprejetim programom bo IBM vzpostavil osnovo za poseben internet sistem z novicami, fotografijami, statistiko in komentarji, vezanimi na športne nastope na OI. Vstopnice za tekmovanja na 26. OI v Atlanti so dali v prodajo 1. maja. Organizacijski komite bo natisnil 11 milijonov vstopnic, od tega jih bo 7 milijonov dostopnih v širši prodaji.

Kodro podpisal za Barcelono

BARCELONA (STA/Hina) - Bosanski nogometaš Meho Kodro je v torek v Barceloni podpisal trileto pogodbo s tamkajšnjim istoimenskim španskim nogometnim prvoligašem vredno 5.8 milijona dolarjev. Kodro, ki je zaslovel kot nogometaš pri mostarskem Veležu, igra v Španiji od leta 1991, do konca sezone pa je še član Reala iz Sociedada. Kodro je z 21 goli drugi na lestvici strelcev španskega prvenstva, na kateri vodi Cilenec iz madridskega Reala Ivano Zamorana.

Bodo igralci Quebec Nordiques ostali v Quebecu

NEW YORK (STA/AP) - Hokejisti Quebec Nordiques imajo do jutri čas, da se odločijo o ponudbi quebeške vlade, ki je pripravljena z določenimi ugodnostmi zadržati ta klub v glavnem mestu te kanadske province. Predlog vlade je dobil predsednik kluba Marcel Aubut, ki je tudi solastnik kluba, je dejal premier Jacques Parizeau, ki pa ni želel dajati nobenih podatkov, kakšne predloge je vlada ponudila. Nordiques so dobili ponudbo za nakup kluba iz firme Comsat Video Enterprises iz Denverja, ki je težka 75 milijonov dolarjev. Družba bi v primeru nakupa preselila klub v Denver, kjer bi Nordiques tudi igrali tekme. Klub je ob tem že zaprosil vlado za financiranje pokrite dvorane z 19.000 sedeži in kritje dolgov, ki so si jih nabrali Nordiques, ob tem pa so v bližini dvorane ali v njenem kompleksu pripravljeni gostiti tudi igralnico, s katero bi bil lahko ta projekt pokrit.

Rezultati četrtfinal (na štiri zmage): Detroit - Dallas 4:1 (Detroit vodi z 2:0), Chicago - Toronto 0:3 (Toronto vodi z 2:0), St. Louis - Vancouver 3:5 (1:1), Calgary - San Jose 4:5 - podaljšek (San Jose vodi z 2:0).

Arrese premagal Wilandra

PINEHURST (STA/AP) - Na teniškem turnirju v ameriškem Pinehurstu (289.250 dolarjev nagradnega sklada) je prvi nosilec in dvakratni zmagovalec odprtega prvenstva Slovenije v tenisu Šved Magnus Larsson po vsega 58 minutah premagal Novozelandca Bretta Stevena s 6:2 in 6:3. Španec Jordi Arrese pa je premagal švedskega »veterana« Matsa Wilandra gladko s 6:2 in 6:2.

Rezultati 1. kroga: Arrese (Špa) - Wilander (Sve) 6:2, 6:2, Stoltenberg (Avs/3) - Woodbridge (Avs) 6:0, 7:6 (3), Larsson (Sve/1) - Steven (N. Zel) 6:2, 6:3, Rusedski (Kan) - Vašek (Čes) 4:6, 6:4, 7:6 (2), Reneberg (ZDA) - Sanchez (Špa) 6:4, 6:4, Palmer (ZDA) - Stafford (JAR) 5:7, 6:3, 7:5, Pereira (Ven) - Tebbutt (Avs) 4:6, 6:4, 7:6 (6), Frana (Arg) - Cash (Avs) 6:2, 6:0, Etlis (Arg) - Braasch (Nem) 6:3, 6:4, Hlasek (Švi) - Viloca (Špa) 7:6 (9:7), 6:1.

Agassi in Ivanišević v 3. krogu

HAMBURG (STA/dpa) - Američan Andre Agassi, prvi nosilec in prvi igralec sveta na teniškem turnirju v Hamburgu (z nagradnim skladom 1.795 milijona dolarjev), je v 2. krogu s 6:2 in 7:6 (4) premagal domačega tenisača Marca Göllnerja. Izidi 2. kroga: Agassi (ZDA/1) - Göllner (Nem) 6:2, 7:6 (4); Stich (Nem) - Korda (Čes) 6:1, 7:6 (6); Eltingh (Niz/14) - Costa (Špa) 5:7, 6:4, 6:3; Gaudenzi (Ita) - Rafter (Avs) 6:2, 6:4; W. Ferreira (JAR) - Kucera (Slk) 3:6, 7:5, 6:2; Dosedal (Čes) - Prinosil (Nem) 6:1, 6:4; Vacek (Čes) - Siemerink (Niz) 4:1 - predaja; Ivanišević (Hrv/4) - Renzenbrink (Nem) 6:4, 6:0.

Hogan v bolnišnici

DALLAS (Reuter) - Legendarni igralec golfa Ben Hogan po operaciji na debelem črevesu lepo okreva, so povedali v bolnišnici. 82-letnega Hogana so pripeljali v bolnišnico v nedeljo, ko se je začel pritoževati zaradi bolečin v trebušni votlini. Zdravniki so takoj ugotovili, da gre za manjši tumor in se odločili za operacijo, saj so se bali, da bi lahko šlo za tumor rakastega izvora. Med tem pa je zveza poklicnih igralcev golfa prestavila sprejem v Hoganovo čast v Forth Worthu.

KOŠARKA / DANES ZA ITALIJANSKI NASLOV

Bolonjskemu Bucklerju se obeta veliko slavje

Na 3. finalni tekmi bo danes igral proti Benettonu

Gracis (Benetton) v prodoru mimo Brunamontija

BOLOGNA - Bolonjski Buckler ima danes edinstveno priložnost, da poseže po tretjem zaporednem državnem košarkarskem naslovu. Moštvo trenerja Buccija bo namreč danes igralo tretjo tekmo končnice italijanskega prvenstva doma proti Benettonu, proti kateremu vodi z 2:0. Bolonjska ekipa je že v torek dokazala, da je boljša od svojih tekmecev, predvsem ker razpolaga z večjim številom enakovrednih menjav in ker predvaja boljšo skupinsko igro tako v napadu kot v obrambi. Res je, pri bolonjskem moštvu bo danes odsoten Moretti, ki si je na torkovi tekmi pretrgal ahilovo tetivo, Buckler pa je prav na tistem srečanju dokazal, da lahko zmaga tudi brez njega, čeprav je bil Moretti v torek gotovo eden izmed najboljših na igrišču.

Torej, razen presenečenj, je danes Buckler favorit za zmago in seveda tudi za osvojitev državnega naslova.

Bucklerjev trener Bucci pa svari svoje igralce pred pretiranim optimizmom: »Mislim, da bo to srečanje še težje od torkovega. Prepričan sem, da se Benetton ne bo tako zlahka predal, saj je odlika njegovih košarkarjev velik ponos, kar so tudi dokazali tako v evropskem kot v italijanskem pokalu. Prav zaradi tega moramo igralce iz Trevisa zelo spoštovati.«

Ima Benetton še kako možnost? Če bo igral kot v torek seveda ne. Na drugem finalnem srečanju je zadovoljil le center Stefano Rusconi, ki se je zelo dobro boril pod košema in je bil s 26 točkami tudi najboljši strelec srečanja. Pohvalo si zasluži tudi Naumoski, ki je stopil na igrišče, kljub temu da še ni saniral poškodbe. Vsi ostali pa so igrali pod svojimi sposobnostmi. Predvsem je bilo več pričakovati od bivšega NBA zvezdnika Woolridgea, ki je sicer igral z rano na roki.

Glede današnjega nastopa se torej poraja vprašanje, če bodo Benettonovi košarkarji reagirali na torkov spodrsljaj ali se bodo predali usodi in se tako zadovoljili, s tem kar so v tej sezoni dosegli, evropski in italijanski pokal.

Današnje srečanje v Bologni se bo pričelo ob 16.45 in ga bo neposredno prenašala italijanska televizija na 3. sporedu.

KOLESARSTVO / DIRKA PO SLOVENIJI

Etapo od Novega mesta do Portoroža dobil Belgijec Hoj, Pintarič še v vodstvu

Na 197 km dolgi etapi kolesarje motil dež - Danes od Portoroža do Nove Gorice - Vršič vprašljiv

PORTOROŽ (STA) - Zmagovalec četrte etape tretje kolesarske dirke Po Sloveniji je Belgijec Hoj, ki je pred hotelom Palace v Portorožu v ciljnem šprintu prehitel Krkaša Srečka Glivarja. Tretje mesto je osvojil zmagovalec krožne dirke po Novem mestu Italijan Luca Pavanello. Belgijec je 197 kilometrov dolgo progo od Novega mesta do Portoroža prevozil v času 4:52:24, Glivar je za njim zaostal le dve sekundi, Pavanello pa še nadaljnih 25 sekund. Po štirih etapah je še vedno v vodstvu Ljubljančan Pintarič.

Na slovenskem touru, že tretjem po vrsti, je včeraj 112 kolesarjev iz 13 držav vozilo najzanimivejšo kar 196 kilometrov dolgo etapo od Novega mesta do Portoroža. Tekmovalce je že od Planine naprej krepko namakal dež, vseskozi pa so imeli tudi veter v prsa. Rogovec Robert Pintarič je uspel ubraniti vodstvo v skupnem seštevku, saj je do Portoroža že velik zaostanek, ki si ga je med progo nabral, precej zmanjšal. Na obali se je sicer veselil Belgijec Frank Hoj, ki pa je po treh etapah za Pintaričem zaostajal več kot dve minuti.

Že v Kočevju je pobegnilo 23 kolesarjev, ki so si nabrali pred skupino tri minute prednosti, po gorskem cilju na Runarskem, ki ga je dobil Nemec Fleischer pa sta iz vodilne skupine pobegnila še Glivar in Hoj. V Postojni sta imela ubežnika že skoraj dve minuti prednosti za prvimi zasledovalci, pred drugo skupino, v kateri je bil tudi Pintarič, pa že več kot šest minut. Glivar in Hoj sta kar sto kilometrov narekovala močan ritem, pred Portorožem pa sta delovala utrujeno, tako da je njuna prednost na koncu precej skopnela. Raztegnjena zasledovalna skupina, v katero se je prebil tudi Pintarič, je torej zmanjšala zelo velik zaostanek do Portoroža. To je bila vsekakor voda na mlin Rogovcev, še posebej Roberta Pintariča, ki bo tudi danes na težki etapi proti Novi Gorici (177 kilometrov) nosil rumeno majico.

Prireditelji se zelo trudijo, da bi izpeljali jutrijšnjo kraljevsko etapo prek Vršiča, čas pa bo pokazal, če jim bo to dopustilo vreme. Rezervna možnost je, da bi kolesarji šli iz Nove Gorice v Skofjo Loko in nato do Kranja, gorski cilj pa bi bil Kladje.

Izidi 4. etape: 1. Hoj (Collstrop) 4:52:24, 2. Glivar (Krka) + 0:02, 3. Pavanello (Aki) + 0:27, 4. Gentili (Ita) + 0:27, 5. Desmet (Collstrop) + 0:48, 6. Heger (Ceš) + 0:48, 7. Stangelj (Slo) + 0:48, 8. Di Silvestro (Ita) + 0:48, 9. Bonča (Aki) + 0:48, 10. Papež (Krka) + 1:11.

Spored 5. etape

Portorož (start ob 11. uri) - Strunjan (11.02) - Izola (11.16) - Koper (11.23) - Rižana (11.41) - Črni Kal (GC, 11.55) - Kozina (LC, 12.06) - Divača (12.23) - Sežana (12.40) - Šmarje (12.42) - Tomaj (12.50) - Dutovlje (12.52) - Štanjel (LC, 13.06) - Branik (13.18) - Komen (13.30) - Štanjel (13.45) - Manče (14.00) - Vipava (14.08) - Ajdovščina (LC, 14.19) - Predmeja (GC, 14.40) - Col (15.05) - Ajdovščina (15.15) - Nova Gorica (15.55).

ROKOMET / V SOBOTO PRVA FINALNA TEKMA

Principe za dvanajsti naslov

Srečanje z Meranom bo v soboto v tržaški športni palači

Rokometaši Principa se bodo v soboto v prvi finalni tekmi za naslov državnega prvaka pomerili z ekipo Acqua Vigilio iz Merana. Tržačani v finalu nastopajo že šestič zapored, njihov cilj pa je dvanajsti državni naslov (tretji zapored). Toda naloga tokrat ne bo lahka. Njihov nasprotnik je mlada in zagrizena ekipa, ki pa je kljub temu, da je v A1 ligo napredovala šele pred dvema letoma, v polfinalu izločila mnogo bolj izkušen Forst Bressanone.

Glavna igralca v ekipi iz Merana sta Rus Valerij Gopin, ki je član državne reprezentance in igra na mestu levega branilca, in njegov kolega na desni strani Italoargentinec Ricci Schmidt. Celotna ekipa pa igra izredno hiter rokomet, njihova glavna vrlina je izredna uigranost, poleg omenjenih dveh igralcev pa je izredno nevaren strelec še Prantner.

Prvo finalno srečanje bo na sporedu v soboto ob 20.30 v tržaški športni palači. Urnik je nekoliko neobičajen za domače tekme Principa, toda vodstvo se je za ta urnik odločilo, da bi si zagotovilo pomoččim večjega števila gledalcev, ki bodo lahko odigrali zelo pomembno vlogo pri naskoku na novi državni naslov, s katerim želijo pri tržaškem društvu na najutsreznejši način proslaviti 25-letnico delovanja.

Tržaška ekipa je letos že osvojila pokalni naslov, z zelo požrtvovalno igro na drugi tekmi v Rubieri pa je znala po neodločenem rezultatu na domačem srečanju v gosteh doseči še eno zmago in se uvrstiti v finale.

NOVICE

Tenis: poraz Barbare Mulej

RIM - Na mednarodnem teniškem prvenstvu Italije je Slovenka Barbara Mulej izgubila v drugem kolu z Južnoafričanko Joannette Kruger z 1:6, 1:6.
V tem kolu so dosegli še naslednje izide: Mary Joe Fernandez (ZDA, št. 6) - Radka Bobkova (Ceš) 6:4, 6:3; Shaun Stafford (ZDA) - Brenda Schulz (Niz., št.7) 6:4, 6:2; Nathalie Tauziat (Fra, št. 16) - Silvia Ramon (Spa) 6:3, 7:5; Mary Percie (Fra, št. 2) - Sonya Jeyaseelan (Kan) 6:1, 6:2; Meredith McGrath (ZDA) - Naoko Sawamatsu (Jap, št. 9) 6:7, 6:3, 6:3; Anke Huber (Nem, št. 5) - Sabina Hack (Nem) 6:2, 5:7, 6:3; Helena Sukova (Ceš, št. 13) - Sandra Cecchini (Ita) 6:1, 6:3; Karina Habsudova (Svk), št. 14) - Nathalie Baudone (It) 1:6, 6:2, 6:1; Irina Spirlea (Rom, št. 15) - Maria Jose Gaidano (Arg) 6:3, 6:4.

Napoli - Milan že 18. t.m.?

MILAN - Napoli je sprejel Milanov predlog, da bi prvenstveno tekmo Napoli - Milan. ki bi morala biti na sporedu 21. maja, preložili na četrtek, 18. t.m. (ob 20.30), tako da bi imelo moštvo trenerja Capella nekaj dni več za pripravo finalnega srečanja pokala prvakov na Dunaju, 24. t.m. proti Ajaxu.
Oba kluba sta prošnjo za preložitev tekme že vložili na italijansko nogometno zvezo.

Glede R. Baggia ni novosti

TURIN - Te dni se je mnogo govorilo, če bo Roberto Baggio ostal pri Juventusu ali če se bo preselili, seveda za bajne denarce, v kak drugi klub. Včeraj, pa glede »prestopa stoletja« ni bilo nobenih novosti. Le Juventusov manadžer Luciano Moggi je pripomnil, da Baggio dobro ve, da mu je vodstvo pripravljeno obnoviti pogodbo. Kaže, da je Juventusovo vodstvo pripravljeno dati svojemu asu za eno leto dve milijardi in pol lir. I z Pariza pa se je oglasil tehnični vodja ekipe Paris Saint Germain Jean-Michel Moutier, ki je demantiral novice italijanskih časopisov, da je vodstvo kluba zainteresirano za Roberta Baggia.

Finale nogometnega pokala Slovenije: prva tekma 1:1

CELJE - V prvi finalni tekmi nogometnega pokala Slovenije sta Biostart Publikum iz Celja in Mura iz Murske Sobote igrala neodločeno 1:1 (0:0). Povratno srečanje bo 24. maja v Murski Soboti.

Disciplinski ukrepi deželne zveze

Disciplinska komisija nogometne deželne zveze je v 1. amaterski ligi med drugim izključila za dve koli nogometaša Vesne Fabia Iurincicha, v 2. amaterski ligi za dve koli Diega Giursija (Gaja) in za eno kolo Pierpaola Gargiuola (Primorec)

Športne igre za osnovne šole v Vižovljah preložene za teden dni

Zaradi neugodne vremenske napovedi so se organizatorji športnih iger za osnovne šole v devinsko-nabrežinski občini, ki bi morale biti jutri v Sportnem centru v Vižovljah, odločili, da srečanje preložijo za tedene dni.
Tako bodo igre na sporedu prihodnji petek, spričetkom ob 9. uri in z nagrajevanjem udeležencev predvidoma ob 12.30.

ATLETIKA / EP V HITRI HOJI ZA VETERANE

Fabio Ruzzier brani naslov na 30 km

V soboto, 13. t.m. bo v španskem mestu Valladolid evropsko prvenstvo veteranov za dolgoprogaše in hitrohodce. Na 30 km bo med hitrohodci startal tudi naš Fabio Ruzzier, ki je na zadnjem EP v Čeških Upicah pred dvema letoma gladko zmagal, nekaj mesecev kasneje pa se je uveljavil tudi na svetovnem prvenstvu na Japonskem, kar že ni bilo veliko presenečenje, če vemo, da so hitrohodci iz Evrope v teh starostnih kategorijah najmočnejši na svetu.

Ruzzierjeva naloga bo letos nedvomno težja, saj je v kategorijo veteranov prestopilo letos več novih atletov (meja je 40 let za moške in 35 za ženske). Med njimi je precej takih, ki so še pred nedavnim branili barve svojih državnih reprezentanc, kot na primer Nemec Schwarz, Belgijec De Jonckeere, predvsem pa domačina Josè Marin (bivši evropski prvak in dobitnik številnih kolajn tako na svetovnem prvenstvu kot na olimpijskih igrah) ter Lopart (nekdanji evropski prvak). Hud tekmec za Ruzziera bo tudi večkratni italijanski reprezentant in prvak Carlo Mattioli.

Ruzzier bo vsekakor napel vse sile, da zmaga, ker bi bila to edina možnost,

da si zagotovi kakega sponzorja za nastop na svetovnem prvenstvu, julija v ameriškem Buffalu.

Italijanska atletske zveza namreč za nastope svojih veteranov nima posluha. Čeprav se s tekmovanj po svetu vedno vračajo s kolajnami, jim - edina v Evropi - ne plačuje potnih stroškov.

ODBOJKA / PLAY-OFF V 2. ŽD

Bor Friulexport za napredovanje dvakrat z Julio

Konec tedna se bo začela končnica za napredovanje v 1. žensko odbojkarsko divizijo. Pokrajinska odbojkarska zveza je v zadnjem trenutku iz »play-offa« izključila zmagovalca A skupine Slogo in drugouvrščenga iz B skupine Virtus, tako da se bosta namesto njiju za napredovanje potegovala Julia in Sgt. Rečeno je bilo, da so sklep sprejeli na osnovi člena pravilnika, ki prepoveduje društvom, ki že razpolagajo z moštvom v 1. diviziji, da v 2. diviziji nastopajo v končnicah za napredovanje.

Bor Friulexport, zmagovalec B skupine, se bo tako pomeril z Julio, prva od dveh polfinalnih tekem pa bo že v soboto ob 15.30 v telovadnici šole Campi Elisi. V drugem polfinalu bosta isti dan (ob 20.30 v telovadnici v Ul. Zandonai) moči merila Nuova Pallavolo in Sgt.

Povratni srečanji bosta na sporedu vpetek, 19. maja. Borovke bodo gostile Julio na »1. maju« z začetkom tekme ob 20. uri, medtem ko se bosta SGT in Nuova Pallavolo TS pomerila v telovadnici Ginnastice ob 19.30.

Zmagovalca polfinalnih dvobojev bosta avtomatično že napredovala v višjo ligo, kasnejši finalni spopad bo namreč le določil zmagovalca prvenstva.

KOŠARKA / ŽE NOCOJ V C2 LIGI

Bor Radenska neposredno odloča o usodi Senatorsa

Borovi košarkarji bodo tekmo 30. kola prvenstva C2 lige odigrali že nocoj, v Gorici s pričetkom ob 21.30, saj so nasportniki, moštvo Senators, zaprosili zaradi osebnih problemov nekaterih njihovih igralcev srečanje odigrali vnparej. Igralci »treh src«, ki so ravno v prejšnjem kolu odigrali letošnjo najboljšo tekmo proti drugouvrščenemu Martignaccu, bi z novo zmago najbrž opravili odločilni korak za zelo spodbudno osvojitev končnega petega mesta, saj bodo v torek odigrali še zaostalo tekmo z goriško peterko Arteja.

Naloga belozelenih pa bo nocoj zelo težka, saj imajo senatorji »glavo pod giljotino« in prav nocojšnja tekma bo odločala o dokončni usodi ekipe. Goriški košarkarji, med katerimi je tudi Nanut, eden izmed Borovih sponzorjev, so z 22 točkami na 14. mestu skupaj z videmskim Virtusom, v D ligo pa bo, ob Domu in Staranzanu, nazadovala še ena ekipa. Borovci bodo nastopili z enako postavo, ki je prejšnji teden premagala Martignacco, pod vprašajem je le nastop Rasmana, ki ima nekaj šivov na poškodovanih ustnicah. (VJ)

OBČNI ZBOR KK BOR / V PONEDELJEK NA STADIONU »1. MAJ«

M. Ažman: »Končno le pod svojo streho«

Slovo Fabia Sancina, ki se je pri klubu izkazal kot odličen trener in izredno sposoben organizator

Predsednik Ažman izroča Sancinu plaketo (Foto KROMA9

Dva pomembna dogodka sta označila ponedeljkov redni in obenem izredni občni zbor KK Bor. Prvič: prisotni so se lahko sami prepričali, da bodo Borovi košarkarji (in seveda tudi ostali borovci) s prihodnjo sezono končno pod svojo streho, saj so dela na »1. maju« v polnem teku. Drugič: po večletnem neprecenljivem delu sta KK Bor zapustila tehnični vodja Fabio Sancin in njegova soproga, odbornica Sonja.

Kot je v svojem posegu dejal predsednik Marino Ažman, je društvo imelo velike težave prav zaradi pomanjkanja prostora. Košarkarji so morali igrati in trenirati v drugih telovadnicah. Vseeno pa je klub dosegel dobre rezultate v C2 ligi (enako mesto kot v minuli sezoni, čeprav je ekipa ostala brez Samca, Grbca, Ažmana, Persija, Merlina in Crisme), zelo dobre pa na mladinskem področju, v kategoriji dečkov, propagande in minibasketa. Za vse te rezultate pa se je treba predvsem zahvaliti trenerjem, ki so, kljub neizmernim težavam zaradi pomanjkanja vadbenega prostora, z vztrajnim in požrtvovalnim delom dosegli nenadejane uspehe.

Pri tem se je predsednik poleg trenerjem zahvalil tudi staršem igralcev, ki so bili ekipam v neprecenljivo pomoč. Kritično je ocenil sodelovanje z Jadranom, saj so se stiki v glavnem osredotočili na izmenjavo igralcev z vadbenim in igralskim prostorom, ni pa bilo nobenega konkretnega sodelovanja na mladinskem področju.

Izrekel je posebno zahvalo Fabiu Sancinu za neprecenljivo delo, ki ga je vložil v Borovo in v zamejsko košarko, in pristavil, da bo njegovo mesto odslej prevzel Jure Krečič, ki prihaja iz Borovih vrst, in že več let trenira Borove mladinske ekipe.

Ob koncu svojega posega se je za veliko pomoč zahvalil odbornikom, ki zapuščajo klub, in glavnim sponzorjem (Velox iz Trsta, Nanut iz Gorice in Radenska iz Slovenije), brez katerih bi bilo seveda redno delovanje skoraj nemogoče.

Poročilo o mladinskih sekcijah sta nato podala Stojan Corbatti, odgovoren za skecijo minibakseta, in Renato Štokelj za ostalo mladinsko dejavnost. Oba sta poudarila velik pomen, ki ga ima mladinska sekcija za društvo in oba sta se tudi posebno zahvalila staršem, ki so ob potrebi vedno priskočili na pomoč.

V živahni diskusiji, ki je sledila, se je govorilo o sodelovanju z Bregovo košarkarsko sekcijo, o pomembnosti naraščaja in seveda o novem »balonu«.

Pozdrave občnemu zboru so prinesli Aleksander Rustja, v imenu glavnega odbora SZ Bor, Boris Siega, eden glavnih sponzorjev kluba, in predsednik Cicibone Adriano Kovačič.

Posebno ganljiva pa je bila podelitev priznanj za pravkar minulo sezono. Priznanje za neprecenljivo delo v vseh teh letih je namreč prejel Fabio Sancin, ki je bil prava duša vsega košarkasrsekga gibanja v klubu in eden izmed najbolj agilnih delavcev naše košarke. Plaketo je prejela tudi Sonja Sancin, ki se je prav tako poslovila od KK Bor.

Priznanje za neprecenljivo delo v tej sezoni so prejeli Mario Pison, Zvonko Lovriha, Boris Krmec in Walter Gaburro.

Po OZ je sledil še izredni občni zbor, na katerem so soglasno sprejeli nekatere spremembe statuta. Sledile so volitve novih odbornikov.

NOVI ODBOR KK BOR: Marino Ažman, Igor Canciani, Walter Corbatti, Vanja Jogan, Bruno Kneipp, Martin Kralj, Adriano Kovačič, Dario Kovačič, Dorče Okretič, Renato Štokelj, Andrej Udovič, Cesare Uršič, Pavel Volk. (bl)

PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET

Idrijski rudnik in Divje jezero

Izlet v Idrijo je uspel, kljub temu, da je v zadnjem trenutku po sili razmer zmanjkalo strokovno vodstvo in zato med vožnjo ni bilo tiste razlage, kot je navada na vsakem izletu SPDT. Okrog 50 izletnikov, ki so se odzvali na izlet, je bilo zato deležno razlage potem, med obiskom v znamenitem rudniku živega srebra in nato še v lepo urejenem mestnem muzeju.

Tržaški planinci so se po prihodu v Idrijo napotili do sedaj preurejenega najstarejšega Antonijevega rova, ki je postal izhodišče za turistični obisk rudnika. Tam so v tehniki multivideo prisostvovali prikazu 500-letne zgodovine idrijske rudarske dejavnosti od prvega odkritja tekoče kovine v škafu ob studencu, do kopanja rovov in kasnejšega načrtnega izkopavanja rude, od knapovskega dela nekoč in danes, do današnjega postopnega opuščanja in zapiranja ne več rentabilnega rudnika, iz katerega so izkopali osmino celotne svetovne proizvodnje živega srebra. Sledil je ogled rovov in prikaza kako so nekoč knapi po dvanajst ur dnevno kopali rudo, nato še obisk sedaj lepo urejenega mestnega muzeja, v katerem je dokumentirano prikazana vsa dosedanja dejavnost idrijskih rudarjev in njihovi dosežki.

V lepem sončnem vremenu so se nato tržaški planinci napotili na ogled Divjega jezera, znamenite kraške formacije na velikem prelomu zemeljskih skladov, ki so nastali pred več desetin milijonov let. Sledil je sprehod po tamkajšnjih senčnatih stezah v bukovem in smrekovem gozdu, ob čisti reki Beli in nato v splošno zadovoljstvo povratek domov. Lep izlet, s katerega so se udeleženci vračali duhovno obogateni z vsem kar so videli in doživeli.

Izlet na Gorenjsko

Končno je zavladala prava pomlad, vreme se je otoplilo in pognalo je zelenje. Čas je torej, da si tržaški planinci privoščijo pravi spomladanski izlet v naravo, na od narciz cvetoče travnike nad Jesenicami in v bližino planinskega doma Pristava med Stolom in Golico.

V ta namen prireja SPDT že aprila napovedan izlet z vlakom iz Nove Gorice do Jesenic, s hojo pod Španovim vrhom do Doma Pristava in nato povratek, prav tako z vlakom. Izletniki bodo odpotovali iz Nove Gorice ob 7.00 zjutraj, se peljali po slikoviti Soški dolini in po dolini reke Bače do Podbrda in naprej na Jesenice. Od tam se bodo po ne preveč strmem svetu podali do Doma Pristava in se v popoldanskih urah vračali na Jesenice. Počasne hoje bo v obeh smereh največ za štiri ure. V planinskem domu je tudi možnost okrepčila. Z Jesenic se bodo izletniki vračali z vlakom, ki odpelje ob 18.12 in pripelje v Novo Gorico ob 19.58.

Prijave za izlet sprejema ZSSDI v uradnih urah (tel. 635627). Obvezna je prijava in plačilo 15.000 lir. Izletniki se bodo z avtomobili odpeljali točno ob 5.45 s trga Oberdan v Trstu in ob 6.00 s parkirišča bencinske črpalke AGIP na avotcesti pri Devinu. Zbrali se bodo ob 6.45 pred železniško postajo v Novi Gorici. Podrobna pojasnila daje Lojze Abram (tel. 415534), ki izlet vodi. (L.A.)

V začetku junija avtobusni družinski izlet na Koroško

Avstrija je za navadne turiste postala precej draga dežela, planinci pa se še zmeraj znajdejo, saj po navadi hrano, pijačo in nasploh vse kar prav pride, nosijo v nahrbtniku. SPD Gorica pripravlja prvo nedeljo junija - 4. junija - družinski avtobusni izlet na Koroško. Program je zelo zanimiv, predvsem pa tako prirejen, da se izleta lahko udeležijo tudi neplaninci. Prvi kraj, ki ga bodo obiskali bodo Borovlje. Kraj je znan po železarstvu in zlasti po izdelovanju pušk. Tu si bodo ogledali muzej v spremstvu vodiča. V Borovljah se bo skupina razdelila: ljubitelji peš hoje se bodo z avtobusom zapeljali do približno pet kilometrov oddaljene soteske Čepa in se, po ogledu te naravne znamenitosti, po gozdnih potej usmerili k Podnarju, v zatrepu doline pod Vrtačo. Zmerne hoje bo ogrog 2.30 do 3 ure. "Izletniki" pa se bodo z avtobusom peljali v Sele in si ogledali ta gorski kraj, kjer so nacisti obglavili trinajst vaščanov. V popoldanskem času se bodo izletniki z avtobusom pripeljali do Podnarja (kmečki turizem) v čudoviti dolini, ki se končuje v zatrepu Vrtače. Možnost sprehoda v lepi okolici, možnost pokušnje domače hrane in še kaj. Če bo časa dovolj, če bo vreme primerno in če bo tudi zanimanje, je predviden tudi obisk zbirke mineralov v Slovenj Pliberku in morda še kaj drugega. Društvo vabi interesente naj se, zaradi boljše organizacije izleta, čimprej prijavijo. Vpisujejo na sedežu društva. Ob vpisu je treba vplačati prevoz.

V nedeljo, 21. maja izlet na Golico

Udeleženci lanskega izleta na Golico so med člani in prijatelji planinskega društva v Gorici naredili zelo uspešno reklamo. In prav je tako, saj je obisk cvetočih livad na Golici enkratno doživetje. Tudi letos so pri SPD Gorica priredili avtobusni izlet. Pod Karavanke se bodo popeljali 21. t.m. Avtobus bo odpeljal ob 6.30 iz Rožne doline (na slovenski strani). Mejni prehod bo do takrat že odprt. Avtobus bo peljal do planine pod Golico, od tu bodo udeleženci šli peš, približno uro in pol, po gozdnih poteh in stezah (ni naporno) do planinskega doma Pristava v Javorniškem rovtu. Tu bo čakal avtobus. Kdor si hoje ne želi, se bo lahko z avtobusom popeljal direktno v Javorniški rovt, kjer so v okolici prav tako jase narcis. Sredi popoldneva, najkasneje do 15.30, je predviden odhod proti Škofji Loki in ogled zelo zan imivega muzeja. Vstopnino bo treba plačati posebej. Povratek v Rožno dolino do 21. ure.

Za razgibavanje Kucelj

Kar spostljiv vrh je tale Kucelj nad Vipavsko dolino tudi zaradi velike višinske razlike med izhodiščem in vrhom. V nedeljo, 14. t.m. ga bodo obiskali goriški planinci. Na goro bodo šli iz Vrtovina. Zmerne hoje, do vrha, je približno tri ure. Izlet vodi Mirko Radinja, prevoz z lastnimi sredstvi, kosilo iz nahrbtnika. Zbirališče na parkirnem prostoru pri rdeči hiši, odhod ob 6. uri.

MINIBASKET

Borovci nadaljujejo z uspešnimi nastopi Poletu derbi z Bregom

Turnir Zini

Bor - Università popolare 81:21

BOR: Floridan 12, Krčalič 7, Kneipp 8, L. Pozar 8, Jevnikar 2, Dolhar 2, Peric 7, Zanon 5, Madonia 16, M. Rebula 2, J. Rebula 2, Baruca 10; vaditelj Corbatti S.

Corbattijevi varovanci nadaljujejo z uspešno serijo nastopov na tem turnirju (6 zmag v sedmih tekmah), tokrat pa je bila žrtev Borovih fantov škedenjska ekipa Università popolare. Naj omenimo razveseljiv podatek, da so se vsi borovci vpisali med strelce. (Matija)

Polet - Breg 47:7 (10:2)

POLET. Ferfolja 12, Paulin 4, Schillani 2, Milič 8, Žužek, Rebecchi, Malalan 4, Vaitho 2, Iskra, Starec 5 (1:2), Gregori 8, Daneu 2, vaditelj Vremec.

BREG: Zobec, Puzzer, Jurinčič 4, Vodopivec, Corbatto 3 (1:2), Sancin, Kosmač, Foraus, Longo, Bandi, vaditelj Arena.

Brežani so se v prvi četrtini povsem enakovredno upirali poletovcem, v naslednjih treh pa so morali priznati premoč gostiteljev, kot kažejo tudi izidi teh četrtin (10:2, 8:1, 25:0). Vsekakor pa je treba pohvaliti igralce obeh ekip, saj so zares dali vse od sebe. (M. Gustin)

»Prvi koši«

Polet - Arcobaleno 31:12 (13:8)

POLET: Piccini 3 (1:2), Dolenc 6, Žužek, Sosič 6, Rauber 14, Simonettig, Gustin, Daneu, Rožac, vaditelj Taučer.

Poletovci so z dobro igro predvsem v tretji četrtini, ki so jo dobili s 14.0, zanesljivo premagali ekipo Arcobalena in tudi pokazali dokajšnji napredek v igri. (M. Gustin)

Barcolana - Polet 23:50 (2:44)

POLET: Dolenc 2, Daneu 2, Jugosvič 2, Rožac 2, Rabuer 14, Piccini 8, Sosič 16, Simonettig 2, Žužek, Mikulič, vaditelj Taučer.

Premoč poletovcev je bila več kot očitna, saj so že po prvem polčasu vodili kar z 42 točkami razlike.

Bor - SGT 30:40

BOR: Jakomin 4, Kneipp 14, Furlani 6, Celano 0, Kovač 0, Rusich 2, Obersnel 4. Vaditelj: Jogan

V prvem kolu turnirja »Prvi koši« so borovci igrali proti eni močnejših ekip in še v okrnjeni postavi. Plavi pa so vsekakor odigrali dobro in borbeno tekmo, tako da so s Kneippom na čelu prvo in tretjo četrtino tudi zmagali. Pohvalo zaslužijo vsi borovci, v napadu pa je presenetil predvsem Devan Obersnel. (Matija)

Obvestila

SZ JADRAN
obvešča, da se predprodaja vstopnic za prvo tekmo »play-offa« (13.5.) začne danes v društvenem baru Prosvetnega doma na Občinah od 16. ure dalje.
Poleg tega je za povratno tekmo »play-offa« v avtobusu na razpolago 30 mest. Cena prevoza in vstopnice je 30.000 lir. Uro odhoda bomo naknadno javili.

PRIMOTOR KLUB
organizira ob priliki VN ITALIJE avtobusni izlet v Mugello dne 11. junija 1995. Vse informacije lahko dobite v gostilni Sancin v Boljuncu vsak četrtek in petek od 21. do 22. ure ali telefonsko na številkah 228292 (Jasna / 18.00-19.00) in 228641 (Andrej / 18.00-20.00).

PRIMOTOR KLUB
vabi vse člane in simpatizerje na sejo v sredo 17. maja 1995 ob 20.30 v Srenjski hiši v Borštu.

PRIMOTOR KLUB
organizira izlet po severni Primorski v nedeljo 21. maja 1995. Vse informacije in vpisovanje v gostilni Sancin v Boljuncu vsak četrtek in petek od 21. do 22. ure.

SK BRDINA
vabi v soboto, 13. t. m. vse člane, simpatizerje in atlete na kolesarski sprehod. Zbirališče v soboto ob 16. uri na Brdini. Vabljeni!

SK BRDINA
prireja v nedeljo, 21. t.m . pri nogometnem igrišču v Repnu 4. Kraški bike slalom in vzporedni bike slalom trofej LEA MOTOR BIKE. Začetek tekme ob 10. ure. Vabljeni vsi športni ljubitelji te panoge. Vpisovanje na sedežu kluba v Proseški ulici na Občinah 18. in 19. t. m. od 20. do 21. ure.

POSTOJNA / MERCATOR - NANOS

Podjetje ima novega direktorja

Kranjčan Milan Bajželj bo nadaljeval že začrtano sanacijo postojnskega Nanosa

Delniška družba Mercator - Nanos, ena večjih družb poslovnega sistema Mercator, ima odslej novega direktorja. Ekonomist Milan Bajželj je po petnajstih letih zamenjal Antona Černeta. Kadrovske spremembe v vodstvu so bile načrtovane in so del strategije sanacije, ki v podjetju uspešno poteka že tretje leto.

»Po razpadu jugoslovanskega trga je M-Nanos zabredel v veliko krizo, ki je od nas zahtevala hitro in učinkovito prilagajanje novim razmeram. Odločili smo se za sanacijo, ki je pomenila velik izziv za vse zaposlene. V dveh letih smo uspeli doseči tekoče pozitivno poslovanje, zdaj pa je pred nami nova vsebinska faza prestrukturiranja, ki zahteva tudi kadrovske osvežitve,« je povedal dosedanji direktor Anton Černe, ki po petnajstih letih vodenja največjega trgovskega podjetja na Notranjskem in delu Primorske ostaja v Mercatorjevem poslovnem sistemu. Lastninjenje M-Nanosa poteka v okviru lastninjenja poslovnega sistema Mercator, katerega delnice je kupilo približno 60 tisoč lastnikov. Milan Bajželj, novi direktor pred dnevi ustanovljene delniške družbe Mercator - Nanos, je ob prevzemu direktorskega mesta povedal, da bo nadaljeval z uresničevanjem začrtanih sprememb v skladu z Mercatorjevo vizijo, ki je preoblikovanje Nanosa v sodobno trgovsko organizacijo, ki bo imela velike nakupne centre po sistemu plačaj in odpelji (cash and carry). Enega takih centrov so v Postojni v prenovljenih Nanosovih skladiščnih halah odprli konec lanskega leta. Podoben center naj bi iz sedanjega Nanosovega marketa kmalu nastal tudi v Sežani. **Mateja Godejša**

V Mercatorjevem nakupovalnem centru v Postojni so včeraj predali namenu še dodatnih 800 m2 prodajnih površin (vseh je 3200 m2), na katerih je urejen salon pohištva, delikatesni oddelek in pekarna. Preureditev je stala 30 milijonov tolarjev, pretežni del denarja zanjo pa je prispeval Mercatorjev razvojni sklad. V nakupnem centru z 48 zaposlenimi je tako naprodaj 14 tisoč različnih izdelkov. V Nanosu pričakujejo, da bodo s prodajo nakupovalnega centra letos dosegli 1,3 milijarde tolarjev prometa.

Popravek

V naslov članka o postojnskem klubu staršev na enajsti strani včerajšnje številke Republike so se pomotoma vrinile besede »že drugo leto«. Naslov bi se moral glasiti Otroke vzgajamo z veliko upanja in malo znanja. Pri redakturi smo želeli povedati preveč v enem stavku in smo napačno povezali dve različni informaciji, in sicer to, da klub staršev občin Postojna in Pivka deluje že drugo leto, ter poudarek s predavanja dr. Bernarda Stritiha, strokovnjaka za delo z otroki in družinami. Za neljubo napako se vsem prizadetim in bralcem opravičujemo.

Uredništvo

NOVA GORICA / INOVATORJI

Mladi so nadarjeni raziskovalci in ustvarjalci

Tehniški šolski center in Evropska hiša sta organizirala četrto državno prvenstvo mladih raziskovalcev in inovatorjev s tehničnega področja. Srečanje pod naslovom Ustvarjam - torej sem so organizatorji posvetili dnevu Evrope.

Srečanja se je udeležilo 105 mladih raziskovalcev in 40 mentorjev z osemnajstih slovenskih tehniških šol, ki so na srečanje poslale 60 raziskovalnih nalog. Te so pregledale posebne skupine strokovnjakov in podelile tudi nagrade. Naloge so se nanašale na področja strojništva, gladbeništva, lesarstva, elektrotehnike in računalništva. Nagrade, ki so jih dobili za svoje izdelke - te so razstavili - udeležencem pomenijo priznanje, državi pa zadoščenje, da ima zelo ustvarjalne mlade državljane, v katere pa bi morala več vlagati. Nekateri izdelki namreč kažejo tako visoko stopnjo znanja in spretnosti, da bi jih lahko takoj uporabili. Vzporedno z državnim srečanjem mladih raziskovalcev je v Novi Gorici potekal tudi seminar z mednarodno udeležbo - na seminarju z naslovom Nove tehnologije v funkciji povezovanja v Evropi so bili udeleženci iz Avstrije, Madžarske, Italije, Hrvaške in seveda Slovenije. **(V. C.)**

NOVICE S PRIMORSKE

Študentski kulturni abonma

AJDOVŠČINA - Klub ajdovskih študentov letos prvič prireja študentski kulturni glasbeni abonma. Nastopili bodo odlični mladi ansambli in glasbeniki, ki so ali pa še študirajo na ljubljanski AG ali na Dunaju. Koncerti bodo potekali na Zemonu pri Vipavi. Prvi koncert bo že jutri ob 20. uri, na katerem bosta nastopila baritonist Matjaž Robavs in pianist Andrej Goričar. Nato bodo še trije koncerti: 20. maja bo nastopil Ljubljanski kvartet klarinetov, 3. junija pianistka Andreja Furlan in 10. junija še Komorni zbor Ave, pod vodstvom Andraža Hauptmana.

Osvoboditev Solkana

SOLKAN - 29. aprila 1945 je skupina borcev Skofjeloškega odreda prišla v osvobojeni Solkan. Ker ni tvegala spopadov z umikajočimi se nemškimi enotami in njihovimi sodelavci, se je umaknila in se vrnila naslednjega dne. Tako je Solkan postal svoboden. V spomin na tiste čase in v okviru praznovanj ob 50-letnici padca fašizma in nacizma bodo krajani postavili spominsko ploščo na pročelju doma krajevne skupnosti. Odkrili jo bodo jutri. Na slovesnosti - začela se bo ob 18.30 uri - bodo nastopili Goriški pihalni orkester, Nonet Brda in recitatorka Metka Franko.

Kandidiraj, le kandidiraj!

NOVA GORICA - Dramski odsek prosvetnega društva Štandrež slavi v letošnji sezoni 30. obletnico neprekinjenega delovanja. Jubilej, s kakršnim se lahko pohvali le malokatera ljubiteljska gledališka skupina, so zaznamovali s predstavo Kandidiraj, le kandidiraj! Njen avtor je znani slovenski gledališki in kulturni delavec Janez Povše, ki je v delu zabeležil trenutni politični življav na Slovenskem. Delo je režiral Emil Aberšek. Jutri ob 20. uri, se bodo štandreški igralci predstavili tudi na odru Primorskega dramskega gledališča. **Novice zbral Vojko Cuder**

AJDOVŠČINA / OLD TIMERJI

Počasni, vendar vredni ogleda

Ta konec tedna bo že tretji rally pod naslovom Vipavska dolina 95

To nedeljo pričakuje Primorski klub ljubiteljev starih motornih vozil Balilla Sežana v Ajdovščini približno sto udeležencev na letošnjem tretjem že tradicionalnem rallyju Vipavska dolina, ki naj bi prišli iz vseh slovenskih krajev in iz tujine.

Že ob 8. uri naj bi se tekmovalci, razvrščeni v pet kategorij (predvojni motorji in avtomobili, osebni avtomobili in motorna kolesa, izdelani v letih med 1942 do 1965, ter športna vozila), za popestritev bodo poskrbeli džiparji, začeli zbirati pred hotelom Planika v Ajdovščini, kjer bodo opravili vpis, tehnični pregled vozil in druge dokumentacije in dobili startne številke.

Ob 10. uri pričakujemo start prvega oldtimerja, zanimiva pa bo tudi spretnostna vožnja, ki se bo začela ob 11.30 uri prav tako pred hotelom Planika ob zaključku vožnje. Tekmovalci bodo morali na šestnajst kilometrov dolgi poti od Ajdovščine, Lokavca, Ceste, Dobravelj, Malih Žabelj in Vipavskega Križa s povratkom ter zaključkom v Ajdovščini opraviti tudi nekatere spretnostne preizkuse (met kocke).

Zaključek športne prireditve, ki je vsa ta leta pritegnila v Vipavsko dolino številne obiskovalce, bo ob 13.30 uri v restavraciji Vipavski hram v Vipavi, kjer bodo najzaslužnejšim podelili pokale in diplome. Startnina za voznika in sovoznika znaša tri tisoč tolarjev.

Olga Knez Stojković

ŠTANJEL / PRIPRAVLJAJO RAZSTAVO

Likovni umetnik Lojze Spacal se še ne da

Njegov slikarski opus dopolnjuje 33 novih olj

Lojze Spacal, eden stebrov slovenske likovne umetnosti, ki ga lahko postavimo ob Mušiča, Jakopiča, Jakca in druge, kljub visoki starosti neutrudljivo ustvarja. Znan je po vsem svetu.

Nekatere njegove vrhunske stvaritve, predvsem grafike, nastale med leti 1937 in 1987 krasijo njegovo galerijo v štanjelskem gradu, kjer se ustavijo mnogi obiskovalci Primorske, oziroma Krasa.Skrbniki galerije - delavci Goriškega muzeja - so razstavljena umetnikova dela na novo uokvirili in jih pripravili za kulturni praznik.

Jutri bo razstava, na kateri bo mojster pokazal triintrideset olj, nastalih v zadnjem času, predvsem pa po letu 1987. Lojze Spacal je znan predvsem po sijajnih grafikah, ki jim, kot pišejo poznavalci njegovih del in likovni kritiki, vedno vdahne »toplo žarjenje Mediterana in žilavost Krasa in Kraševcev«.

Olja in druge tehnike so bile v najbolj plodnih ustvarjalnih letih nekako na drugem mestu. Zato bodo olja zagotovo primerno dopolnilo vedenja o slikarju, njegovi dobi in slikarskih rešitvah, meni ravnateljica Goriškega muzeja, ki vsebinsko pripravlja tudi to razstavo.

Odprli jo bodo jutri, ob 20. uri., in sicer v prvem nadstropju gradu v Štanjelu. Največ organizacijskih priprav so imele poleg Goriškega muzeja tudi vse štiri kraške občine (Sežana, Komen, Divača in Hrpelje-Kozina). O slikarju in njegovem delu bo govoril Zoran Kržišnik, direktor Mednarodnega grafičnega centra v Ljubljani.

V priložnostnem koncertnem programu bosta nastopila violinist Tomaž Lorenz in kitarist Jerko Novak. Igrala bosta izbor del Maura Giulianija, Nicoloja Paganinija in Jacquesa Iberta.

Celoten slikarjev opus bo predstavljen s stalno in priložnostno razstavo. Gre torej za retrospektivo, ki si jo slikar Lojze Spacal tudi zasluži.

Vojko Cuder

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

262	SKRIVNO RAZODETJE	ČVRST ULITEK	ROMAN NABOKOVA	ZADEVA	DELANJE OGNJA	TRST	SIPEK PESEK	MORSKI KORALNJAK	SUMER. BOGINJA	PLESEN NA VINSKI TRTI	MADŽARSKI ŠAHIST (ISTVAN)	LATINSKI VEZNIK	SOZVOČJE TONOV	NAVAL	AVTOR: LUKA PIBER	MODEREN PLES	BAKHOVA PALICA	RDEČI KRIŽ	ANGLEŠKI PEVEC JOHN	OBRAT V ŽELEZARNI	OKONČINA PO OTROSKO	NITKA V PODGOBJU GLIVE
VELIKO SVETOVNO MORJE															MOŠKI, KI SE POGANJA ZA KAJ							
STROKOVNJAKINJA															GRŠKO OTOČJE / LASTNIK KAVARNE							
ZAPUSTITEV LETALIŠČA						MADRIDSKA GALERIJA / EKLEKTIČ. RELIGIJA						HUDALES / MESTO SEV. OD MOSKVE						KRIŽ V KARTAH / LINHART. JUNAK				
PREBIVALCI GLAVNEGA MESTA EGIPTA							ŽENSKA, KI ZABAVA GOSTE									CIGARA / BLOMDAHLOVA OPERA						
MOSTOVŽ							EDIPOV OČE / ODRASLA ŽENSKA				ŽENA BREZ MOŽA / ORIENT. KRČMA						VRSTA KUKAVICE / TURKU				DANSKI PISATELJ (LARSEN)	NAVDUŠENJE
TUJE ŽENSKO IME				FILOZOF. SISTEM / DROBEN MOŠKI					FINOMEHANIK	MEDMET SMEHA / OSEPNICE			KANOVA OBLAST / GORA V JULIJCIH						KRAJ UMRLIH			
IVAN TAVČAR			MEDVEDEK / ZVESTA ŽIVAL					DEL BOHINJA / POD						ZNAK ZODIAKA					IGRALKA BLYTH / OTOK V PRESP. J.			
FILIP LJUBKOVALNO					ZVEZDOSLOVEC / NICK NOLTE									KOBRE / HENRI DUNANT								
ODTRGAN SNEG NA STRMEM POBOČJU											NEURJE						AVSTRIJSKI SKLADATELJ (GOTTFRIED)					
NORVEŠKI PESNIK (IVAR)						PRITOK RENA V ŠVICA					UKAZ						JASNA					

Katera pot je prava?

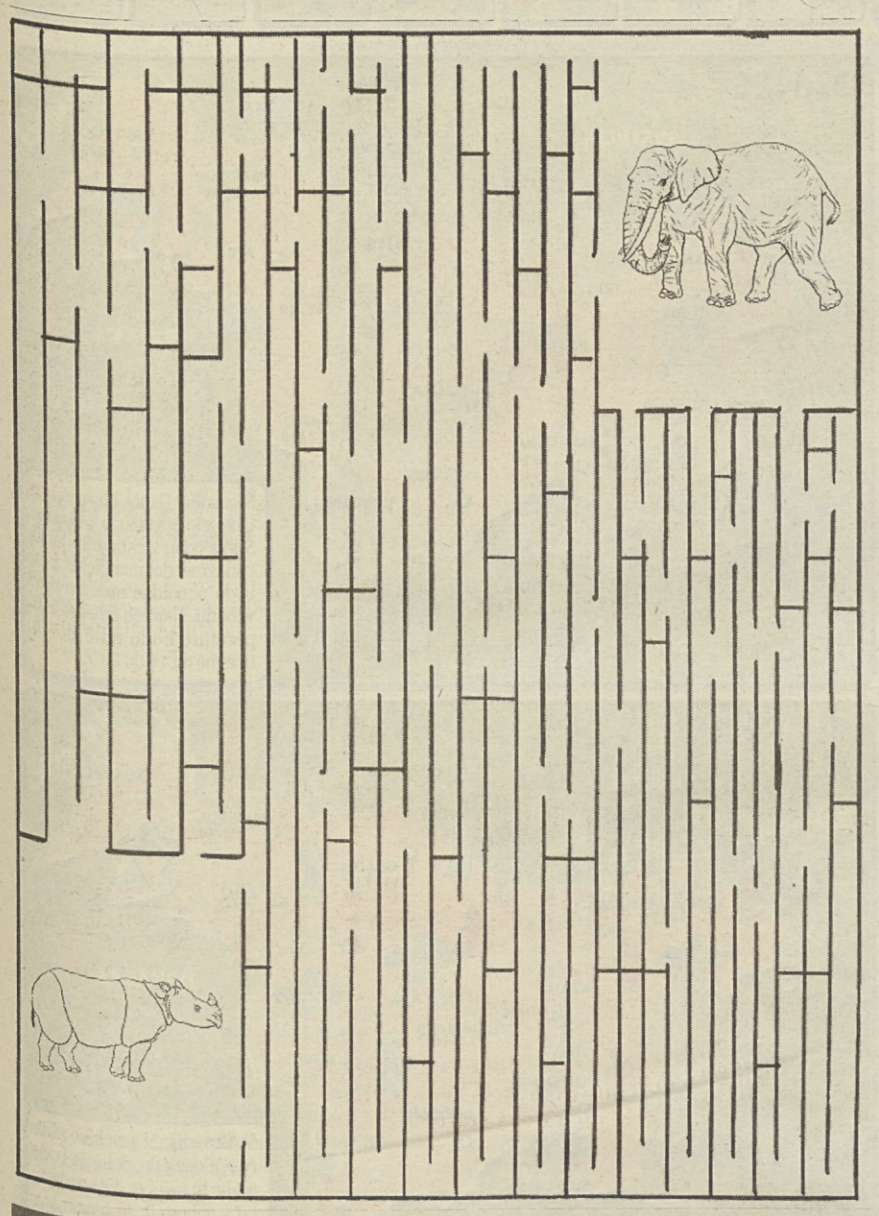

ŠAH

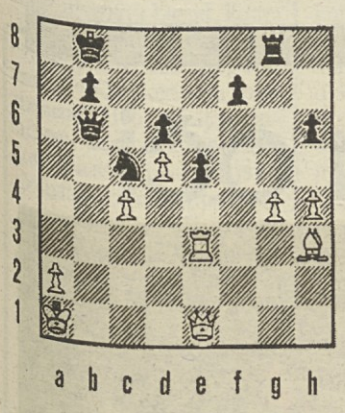

Wagner - Kožul / Portorož 1995

Beli kralj je bolj izpostavljen napadu črnih figur, zato beli nadaljuje z blokado pozicije in ne dovoljuje vpada črnega na prvo vrsto in črno diagonalo a1 - h8. Velemojster Kožul, ki je na potezi, z lepim manevrom v središču potrjuje premoč črnega skakača nad belim lovcem, ki čaka v pasivni obrambi na robu šahovnice.

Rešitev naloge

S potezo 1...e4! pripravlja črni oporo za svojega skakača na polju d3 in napadom na belega kralja preko polja b2, zato postavlja beli damo na črno diagonalo 2. Dc3 f5. Odločilen sunek črnega kmeta! Po sprejemu žrtve 3.gf5 sledi odločilen skok črnega skakača 3...Sa4! in beli se je vdal. Na 4.Dc1 Tg1! z matno sliko na polju b2!

Silvo Kovač

KRIŽANKA

Vodoravno:

1. pristanišče v Izraelu, tudi Akko, 4. škotski ljudski inštrument, 8. maslu podoben izdelek, 11. vrsta piščalke, 12. svetopisemski Jakobov starejši brat - dvojček, 13. naslov arabskih princev, 14. plazilec z iztegnjenim telesom in zobmi strupniki, 15. pravo ime papeža Pija XI. (Achille), 17. vrtinec, 18. druga največja reka v Južni Afriki, 20. francoski ples, 23. krajše ime brazilskega velemesta, 24. planota nad Razdrtim, 28. nekdanji ugandski diktator (Idi), 30. mladič mačke, 31. oaza in mesto v Turkmeniji, 32. ime slovenskega književnika in politika Tavčarja, 33. italijanski dirigent (Fernando), 35. najmanjši delec elementa, 36. zaščitni premaz.

Navpično:

1. električna merska enota mednarodnega merskega sistema, 2. glavna verska postavka brahmanizma, budizma in džainizma, 3. pripadnik posebnih oddelkov italijanske vojske v prvi svetovni vojni, 4. pritrdilnica, 5. slovenski športni novinar (Stane), 6. načrt za določen izdelek, 7. matematično znamenje, 9. tibetansko mesto, eno najvišjih na svetu, 10. mesto v brazilski državi Sao Paulo, 16. erozija, 19. prebivalec pokrajine v Vietnamu, 20. orodje za kopanje rovov, 21. ljudstvo v Boliviji in Peruju, 2. francoski filmski igralec (Philippe), 25. naskok, ataka, 26. naočniki, 27. kmečko gospodarsko poslopje, 29. višina gladine vode, 34. kratica za imenovalnik.

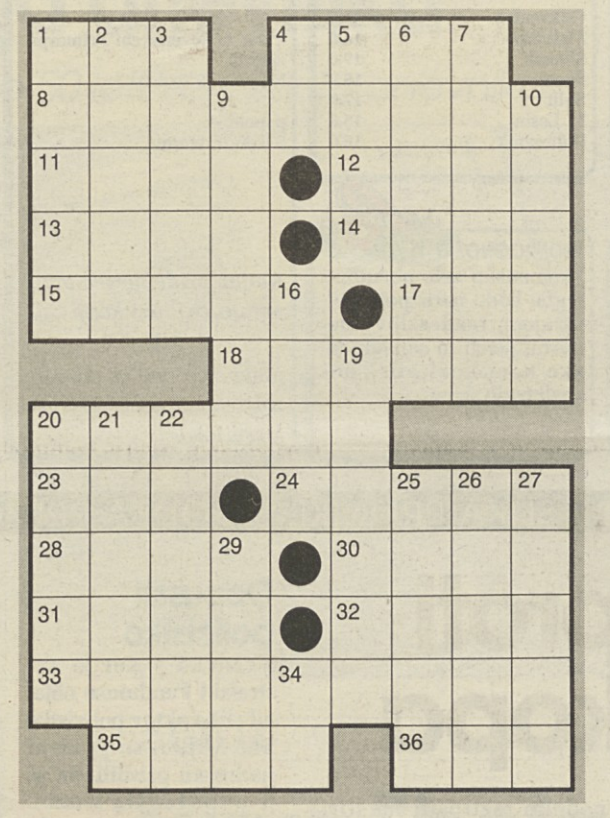

REŠITEV

Vodoravno: Aka, dude, margarina, prda, Ezav, emir, kaca, Ratti, jar, Oranje, kanikan, Rio, Nanos, Amin, mace, Mari, Ivan, Previtali, atom, lak.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Nikar ne skrbite; energija, ki ste jo vložili v uresničevanje neuresničljivih želja, se vam bo bogato obrestovala s spoznanjem, ki vas bo za vselej streznilo.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Ko boste ugotovili, da se nekdo okorišča na vaš račun, se začudo sploh ne boste razburjali, saj boste predobro vedeli, da boste daljši konec nazadnje potegnili vi.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Z zavistjo boste opazovali, kako sosedom raste življenjski standard, a ko boste pomislili na minljivost njihovih ciljev, boste radostno sanjali naprej.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Vaš moralni čut bo danes pretanjen, zato boste pri drugih odkrivali stvari, ki ste jih doslej malone prezirali ali pa jih jemali kot nekaj povsem samoumevnega.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Izžarevali boste tolikšen optimizem, da ga bodo zaznali tudi tisti, ki so se že malone izgubili v pesimizmu. Ne da bi hoteli, boste rešili marsikatero zgubljeno dušo.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Ponudila se vam bo priložnost, kakršno že dolgo čakate. Ne bo se vam več treba udinjati nadrejenim, ampak boste lahko postali sam svoj gospod in gospodar.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Ugotovili boste, da za ustalitev prijetnih občutij ne potrebujete ničesar zunanjega; zazreti se v svojo čudovito notranjost in poiščete izhod zablod.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Izčrpanost se vam na zunaj ne bo poznala, zato pa bo očitna v vašem negotovem nastopu. Nekdo, ki vas ima rad, vam bo posodil pol svoje energije.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Zbrali boste pogum in v enem mahu osvojili srce osebe, ki ste jo doslej sramežljivo občudovali - potem pa bo veselje na lepem mimo.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Obdobje telesnega in duševnega mrka se bo poznalo na vseh področjih vašega življenja - se zlasti na ljubezenskem, ki kar kriči po spremembah.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Premagali boste svoje pomisleke in predlagali idejo, ki jo vsi čakajo. Poželi boste več kot odobravanje; izum vas bo najbrž vklesal v zgodovino.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: V prizadevanju po čimboljšem vtisu boste prestopili mejo ter se zaleteli v lastno podobo. Naslednjič vlogo naštudirajte prej - najbolje pred domačim ogledalom.

AFRIKA

V razgretih savanah vzhodne Afrike (8)

Zdelo se mi je, da sem pravkar zatisnil oči, ko je Ziši, upognjen v dve gubi, že ropotal pri vratih. V glavi mi je malce šumelo zaradi višine in noge sem imel otrple kljub trojnim nogavicam, ki sem si jih ponoči navlekel na noge, saj je živo srebro padlo krepkih deset stopinj pod ničlo. Ura je bila dve zjutraj. V medli svetlobi baterije smo se pognali v hrib nad zavetiščem, sprva še z veseljem, saj nam je z vsakim korakom postajalo topleje, potem ko nam je po pol ure hoje ugasnila baterija, čedalje bolj omotično, nazadnje pa smo v nekakšnem polsnu tavali skozi noč. Tu in tam smo zabredli v plitke pomrznjene potočke, ki so se razlivali med šopi redke pritlikave trave, se za trenutek ustavili in razgledovali skozi noč ter v svetlobi zvezd iskali pot. Vendar so bili potočki in trava čedalje redkejši in kmalu smo prišli v okolje, ki je bilo podobno plesišču, obdanemu z gorami.

Povsod okoli nas je bila ravnina, posuta s peskom in vulkanskim drobirjem. Ziši je bil vse bolj slabe volje in ves čas je nekaj nezadovoljno mrmral sam zase. Zavetišča Kibo, zadnjega na poti do vrha, pa ni in ni hotelo biti. Nebo nad nami je bilo posuto z zvezdami in včasih je katera v ravni črti zaplavala prek njega. V življenju še nisem videl toliko utrinkov. Bilo jih je več kot želja, ki so mi takrat rojile po glavi.

Ko sem zagledal prve obrise zavetišča, smo vsi trije že bolj vlekli noge za sabo, kot pa hodili. Pognali smo se zadnjih nekaj metrov in kar padli skozi vrata v kočo, v kateri je spalo nekaj temnopoltih vodičev. Ziši se je veselo nasmihal, saj je bilo zanj konec poti, dogovor z njim je namreč veljal le do zadnjih zavetišč, za naju z Marjanom pa se je najhuje šele začenjalo. Nisem se bal zase, saj sem se po nekaj toastih z marmelado prav dobro počutil, slabše pa je bilo z Marjanom, saj se je moral poleg višine ubadati tudi s prehladom. To dvoje pa v nobenem primeru ne gre skupaj. In ko sva se, pospremljena s prvimi žarki jutranjega sonca, zaletela v peščeno pobočje kraterja, ki se je strmo vzpenjalo proti nebu, me je bilo zanj že presneto strah. Zaradi podobnih stvari so ljudje tudi umirali...

Napredovala sva zelo počasi in kmalu po tem, ko so se zavetišča skrila za velikimi skalami, sem se odločil, da nadaljujem sam, Marjana pa sem pustil napredovati s hitrostjo, ki mu jo je njegovo počutje dopuščalo. Čeprav je višina kot svinčena mora pritiskala name, mi sušila pljuča in hromila mišice, sem se tako dobro počutil, da me je že skoraj zaskrbelo. Dobil sem tudi vtis, da obstoji nekakšna vez med kamni in menoj. Gore so bile gole, brez drevja, in lahko si videl oblake, kako se porajajo na pobočjih. Iz skalovja je puhtela soparica, vendar ni bila podobna običajni soparici, temveč je imela blešče-

Na vrhu Kilimandžara (Foto: Janko Jazbinšek)

čo senco. Tiste dni, pa naj so bili še tako naporni, me je kar razganjalo od energije. Nad mano so bledele zadnje zvezde in hitele po svojih poteh... Česa boljšega si ne bi mogel želeti!

Prvi ljudje, ki so se zgodaj zjutraj povzpeli od zadnjih zavetišč proti vrhu, so se že spuščali mimo mene nazaj v dolino, nekateri kljub večdnevni aklimatizaciji povsem izčrpani. Med njimi pa številni domači vodiči, ki so bolj kot o svoji kondicijski pripravljenosti razmišljali o denarju, ki ga bodo zaslužili. Enega takih sem med potjo navzgor s piškoti za silo spet opogumil k nadaljevanju proti dolini.

Drugega, ki je bil videti precej bolje, pa sem poprosil, naj odnese eno mojih plastenk z vodo Marjanu, ki je lezel v hrib nekje za mano. Ni ga bilo težko najti, saj sva se vzpenjala samo še midva, nihče drug ni startal tisti dan s tako oddaljene pozicije. Opozarjali so me, naj napredujem počasneje, če hočem sploh priti do vrha, vendar sem se jim samo neumno režal, češ da nimam dovolj časa.

Se nadaljuje

Janko Jazbinšek

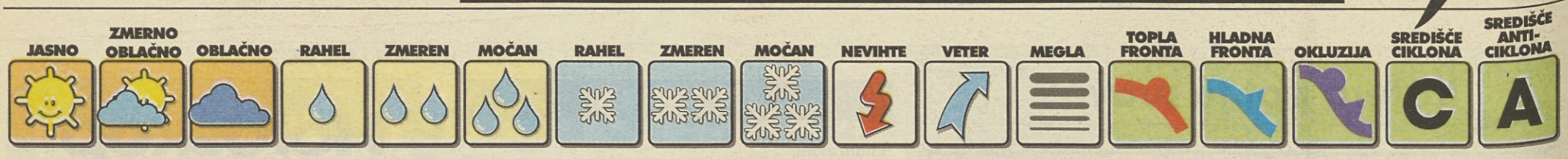

VREMENSKA SLIKA

Nad zahodnim Sredozemljem nastaja območje nizkega zračnega pritiska. Nad naše kraje z zahodnimi vetrovi doteka vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 5.35 in zašlo ob 20.22. Dan bo dolg 14 ur in 47 minut. Luna bo vzšla ob 16.24 in zašla ob 3.27.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C
Mura	11,5
Sava (Radovljica)	8,4
Sora	12,0
Ljubljanica	14,1
Savinja	15,6
Vipava	10,3
Jadransko morje (Koper)	16,4

NAPOVED ZA POMORSTVO

	°C
Crikvenica	16,0
Malinska	14,0
Šibenik	17,0
Poreč	16,0
Split	17,0
M. Lošinj	15,0
Dubrovnik	16,0

VOX POPULI

Veter v slovenskem Primorju:
zjutraj:
NE 4 do 10 vozlov

popoldne:
S 6 do 12 vozlov

Kadar pride mesec maj, vprašaj, če je še v kočiji kaj.

Maja mora biti tri dni mrzlo, če ni na začetku, je ob koncu tako.

PLIMOVANJE

Danes: ob 2.25 najnižje -40 cm, ob 8.25 najvišje 21 cm, ob 13.55 najnižje -28 cm, ob 20.15 najvišje 51 cm.
Jutri: ob 2.58 najnižje -50 cm, ob 9.06 najvišje 28 cm, ob 14.36 najnižje -29 cm, ob 20.48 najvišje 56 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	10
1000 m	8
1500 m	7
2000 m	4
2500 m	2
2864 m	0

BIOPROGNOZA

Vremensko zelo občutljivi ljudje bodo nerazpoloženi, utrujeni, razdražljivi, nemirni, potrti in se bodo težko koncentrirali. Tudi spali bodo slabo.

DANES

Slovenija: Danes bo spremenljivo do pretežno oblačno. Sprva bodo v zahodnih krajih padavine, deloma plohe, ki se bodo popoldne razširile proti vzhodu. Najvišje dnevne temperature bodo od 8 do 13, dnevne od 14 do 20 °C.

JUTRI

V Sloveniji: V petek bo oblačno z dežjem, deloma bodo plohe in nevihte. Več padavin bo v zahodnih in južnih krajih. Ob morju bo pihal jugo.
Obeti: V soboto bo še nestalno vreme. Hladneje bo.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Boj vlade proti tradiciji pokopa

PEKING - Gostota prebivalstva neke države se kaže tudi po številu grobov, še zlasti na Kitajskem, kjer so oblasti zaskrbljene, da bi grobovi utegnili prekriti preveč obdelovalne zemlje. Zaradi tega so v nedeljo v Pekingu izkopali posmrtne ostanke tristotih oseb, katerih pepel so raztrosili v morje.

O tem je pisal pekinški Dnevnik mladih, ki je poročal, da so ostanke mrličev izkopali ob šestih zjutraj iz grobov na pokopališču Babaošan (»Gore osmih zakladov«, kjer so pokopani tudi politični voditelji). Ob tej priložnosti so priredili svečanost, ki so se je udeležile tudi obupane vdove. Pepel so ob koncu dolgega pogrebnega sprevoda vkrcali na ladjo v bližnjem pristanišču Tianjin in ga raztrosili na odprtem morju.

Starodavna kitajska tradicija terja vsaj dve trugi, notranjo in zunanjo, kar omogoča boljšo ohranitev trupla umrlega. Toda vlada, ki jo vse bolj skrbijo gospodarska vprašanja, saj mora več kot dvajset odstotkov svetovnega prebivalstva nahraniti s samo sedmimi odstotki svetovne obdelovale površine, nima časa za te marnje. Za dober zgled so v nedeljo raztrosili na štiri strani neba tudi pepel Čen Yuna, po Deng Xiaopingu drugega najpomembnejšega moža v državi, ki je umrl 10. aprila letos.

Pokop postaja za oblasti res pravi problem, saj je o tem pisal celo Ljudski dnevnik, glasilo centralnega komiteja komunistične partije. Časnik je med drugim kritično poudaril, da v Nankingu umre letno 13.000 oseb, upepelijo pa samo tretjino umrlih, medtem ko ostali dve tretjini pokopljejo. V petnajstih letih (od leta 1979 do leta 1994) pa je obdelovalne zemlje že za 400.000 hektarjev manj.

Čeprav prehrambene potrebe terjajo strogo ureditev problema, mnogi (tako na podeželju kot v mestih) sledijo tisočletni verski tradiciji. Edina prava državna religija je na Kitajskem namreč kult mrtvih duš. Pred komunizmom so bili pogrebi največji praznik v posameznikovem življenju; družina je bila za pogreb sposobna zapraviti tudi vse premoženje, da bi primerno počastila umrlega. V zadnjih letih je čaščenje tega kulta spet popularno, vlada pa proti temu ne more storiti nič.

V Copanu naj bi odkrili grob drugega kralja starih Majev

COPAN (HONDURAS) - Ameriški antropolog s pensylvanijske univerze David W. Sedat pred steno z reliefi v Copanu (200 milj zahodno od Tegucigalpe), za katero naj bi bil grob drugega kralja Majev. (Telefoto: AP)

Odpustili policistko

SYDNEY - Ker je avstralski Penthouse objavil slike aktov policistke Sue Miller, so jo njeni nadrejeni prisilili, da se je odpovedala službi. Plavolasa Millerjeva, ki je bila zaradi svojih slik nagrajena, sedaj premišljuje, da bi tožila svoje nadrejene zaradi spolne diskriminacije. Po njenem mnenju policijsko vodstvo dopušča, da moški kolegi občasno delajo kot striptizerji.

Ni bilo kupcev za Lautreca

NEW YORK - Na dražbi pri newyorškem Sothebyju niso uspeli prodati nekaj slik impresionističnih in sodobnih umetnikov. Med njimi sta najzanimivejši: delo Henrija de Toulose-Lautreca »Au lit: le baiser«, na katerem sta upodobljeni prostitutki, in delo Pabla Picassa »Deux femmes nues e tete de femme«, ki prikazuje dve ženski v postelji.

Najdaljša semenčica

LONDON - Zveni skoraj neverjetno, a najdaljša semenčica pripada neki muši in je dolga kar 60 milimetrov, kar je desettisočkrat več od človeške semenčice. Da bi bila mera polna, je ta semenčica kar dvajsetkrat daljša od muše, tako da sta ameriška biologa Pitnick in Spincer mnenja, da to odpira nova vprašanja v evolucionistični biologiji.

Paša za oči

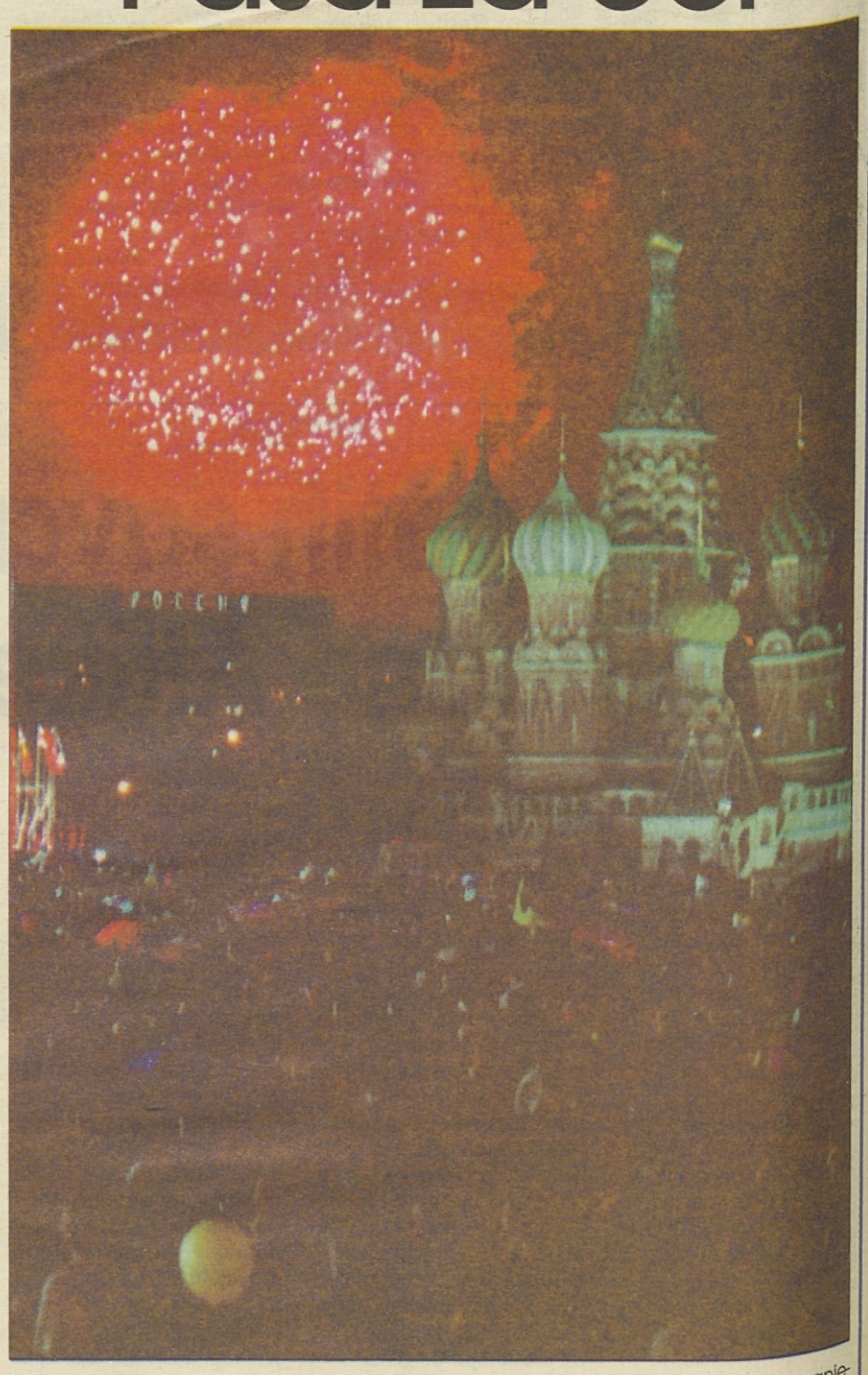

Prejšnjo noč je bil ob obletnici zmage nad fašizmom v Moskvi veličasten ognjemet, ki je bil prava paša za oči tujih gostov in domačinov (Telefoto: AP)